

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Folk- och bostadsräkningen 1970

Del 14. Bostäder och hushåll 1960—1970

1977 - 03 - 09

STATISTISKA CENTRALBYRÅN · STOCKHOLM

INLEDNING TILL

Folk- och bostadsräkningarna 1860-1990

Folkräkningar utfördes under perioden 1860-1900 vart tionde år och publicerades i ”Bidrag till Sveriges officiella statistik. A, Befolkningsstatistik (BiSOS A)”. Dessa är digitaliserade och finns på adressen: <http://www.scb.se/BiSOS>

Därefter har resultaten från räkningarna ingått i serien Sveriges officiella statistik (SOS).

1910 till 1930 genomfördes räkningen vart tionde år och därefter vart femte år med undantag för 1955. Publikationerna har t o m 1960 benämnts Folkräkningen.

De allmänna bostadsräkningarna utfördes 1912-1914, 1920, 1933, 1945 och 1960. År 1945 bar titeln ”Bostäder och hushåll”.

1965 till 1990 ägde Folk- och bostadsräkningen rum vart femte år.

Folk- och bostadsräkningen 1970. Del 14, Bostäder och hushåll 1960-1970 = Population and Housing Census 1970. Part 14, Dwellings and households 1960-1970.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.

urn:nbn:se:scb-fob-1970_14

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Folk- och bostadsräkningen 1970

Del 14. Bostäder och hushåll 1960—1970

STATISTISKA CENTRALBYRÅN · STOCKHOLM

Population and Housing Census 1970

Part 14. Dwellings and households 1960—1970

Form för hänvisning. Folk- och bostadsräkningen 1970 (SOS). Del 14. Bostäder och hushåll 1960—1970. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1975.

Folkräkningar utfördes under perioden 1860—1930 vart tionde år, därefter vart femte år med undantag för år 1955. Den första allmänna bostadsräkningen utfördes 1945 och resultaten publicerades av socialstyrelsen under titeln »Bostäder och hushåll» inom serien Sveriges officiella statistik (SOS).

Från och med 1960 har bostadsräkningar utförts vart femte år i kombination med folkräkningar. För bearbetningen 1960 svarade bostadsstyrelsen.

Föreliggande publikation motsvaras närmast av Bostadsräkningen 1960, del III (SOS).

Suggested citation. Population and Housing Census 1970 (SOS). Part 14. Dwellings and households 1960—1970. National Central Bureau of Statistics. Stockholm 1975.

In the period between 1860 and 1930 population censuses have been taken every tenth year, and since the latter date every fifth year with the exception of 1955. The first housing census which covered the whole country was taken in 1945. The results, entitled »Dwellings and households», were published by the National Board of Health and Welfare in the Official Statistics of Sweden (SOS) series.

From 1960 onwards the housing censuses have been taken every fifth year in co-ordination with population censuses. The housing census of 1960 was supervised by the National Housing Board.

The present publication corresponds to the »Housing Census 1960», Part III.

Published by
the National Central
Bureau of Statistics
S-102 50 Stockholm 27

LiberFörlag/Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-02570-1

Printed in Sweden
Berlingska Boktryckeriet
Lund 1975

Förord

Preface

Statistiska centralbyrån framlägger härmed den fjortonde och sista delen av redogörelsen för folk- och bostadsräkningen 1970. Publikationen innehåller en sammanställning och beskrivning av bostadsräkningens viktigaste resultat sedda mot bakgrund av utvecklingen under företrädesvis den senaste tioårsperioden.

Publikationen har utarbetats av byrådirektör Mirdza Brivkalne. Aktuarie Inger Lind har medverkat i avsnitten 7 och 10. I denna liksom i tidigare publikationer från folk- och bostadsräkningen 1970 har byråassistent Inga Bruun lämnat värdefull hjälp vid redigering, granskning av siffermaterial m m.

Stockholm i augusti 1975

INGVAR OHLSSON

Curt Nilsson

Innehåll

Contents

13	Svensk-engelsk ordlista	List of terms
15	Engelsk översikt	English summary
17	1 Källmaterial m m	1 Sources, etc.
17	1.1 Inledning	1.1 Introduction
17	1.2 Tidigare bostadsräkningar	1.2 Earlier housing censuses
17	1.3 Allmänt om FoB 70s innehåll och resultatredovisning	1.3 Population and Housing Census 1970: contents and reports
18	1.4 Källmaterial, redogörelsens uppläggning m m	1.4 Description of the present report, sources, etc.
19	2 Kvalitet	2 Quality of data
21	3 Definitioner	3 Definitions and concepts
24	4 Lägenhetsbeståndet, hustyp och byggnadsår	4 The housing stock, type of building and year of construction
24	4.1 Antal lägenheter	4.1 Number of dwellings
25	4.2 Hustyp	4.2 Type of building
27	4.3 Byggnadsår	4.3 Year of construction
30	4.4 Avgången av lägenheter mellan 1965 och 1970	4.4 Decreases in the housing stock between 1965 och 1970
41	5 Lägenheternas storlek och utrustning	5 Size and equipment of the dwellings
41	5.1 Lägenheternas storlek	5.1 Size of dwellings
44	5.2 Lägenheternas utrustning	5.2 Equipment of dwellings
65	6 Lägenheternas ägare, utnyttjande och upplåtelseformer	6 Type of ownership, occupancy status and tenure
65	6.1 Lägenheternas ägare	6.1 Type of ownership
66	6.2 Lägenheternas utnyttjande och upplåtelseformer	6.2 Occupancy status and tenure
73	7 Hushållens storlek och sammansättning	7 Size and composition of the households
73	7.1 Antalet hushåll och bostadsfolkmängden	7.1 Households, and population in the households
73	7.2 Befolkningens hushållstillhörighet	7.2 Population in dwelling households, and persons not belonging to households
74	7.3 Hushållsföreståndare och hushållsställning	7.3 Heads of households, and relationship to the head
76	7.4 Hushållens storlek	7.4 Size of households
77	7.5 Hushåll med barn	7.5 Households with children
79	7.6 Hushåll med äldre personer	7.6 Households with aged people
79	7.7 Hushåll med utlänningar	7.7 Households with aliens
90	8 Hushållens boendeförhållanden med avseende på hustyp och husens ålder	8 Households in buildings of various types and ages
90	8.1 Alla hushåll	8.1 All households
91	8.2 Hushåll med barn	8.2 Households with children

92	8.3 Hushåll med äldre personer	8.3 Households with aged people
93	8.4 Hushåll med utlänningar	8.4 Households with aliens
99	9 Hushåll och bostadsutrymme	9 Households and the size of the dwellings
99	9.1 Alla hushåll	9.1 All households
103	9.2 Barnhushållens utrymmesstandard	9.2 Households with children
105	9.3 Skala över utrymmesstandard	9.3 Space standard scale
106	9.4 De äldres utrymmesstandard	9.4 Households with aged people
107	9.5 Utrymmesstandard i utlänningshushållen	9.5 Households with aliens
132	10 Hushåll och bostädernas kvalitet	10 Households and the quality of the dwellings
132	10.1 Alla hushåll	10.1 All households
134	10.2 Barnhushållens bostadsstandard	10.2 Households with children
136	10.3 De äldres bostadsstandard	10.3 Households with aged people
137	10.4 Bostadsstandard i utlänningshushållen	10.4 Households with aliens

Tabeller

31	4.1 Antal lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1960, 1965 och 1970
32	4.2 Lägenheter efter hustyp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970
33	4.3 Lägenheter efter hustyp. Storstadsområden 1970
34	4.4 Lägenheter efter byggnadsår. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970
35	4.5 Lägenheter efter byggnadsår inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970
36	4.6 Lägenheter byggda olika år procentuellt fördelade på tätorter och glesbygd. 1970
37	4.7 Lägenheter efter byggnadsår. Storstadsområden 1970
38	4.8 Lägenheter byggda 1961—1970 enligt FoB 70 jämfört med bostadsbyggnadsstatistikens uppgifter. Hela riket
39	4.9 Lägenheter avgångna mellan FoB 65 och FoB 70 efter avgångsorsak. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden
40	4.10 Lägenheter avgångna mellan FoB 65 och FoB 70 efter hustyp, byggnadsår, kvalitetsgrupp och storlek. Hela riket

Tables

4.1 Number of dwellings. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
4.2 Dwellings by type of building. The whole country, urban and rural areas
4.3 Dwellings by type of building. Metropolitan areas
4.4 Dwellings by year of construction. The whole country, urban and rural areas
4.5 Dwellings in buildings of different types by year of construction. The whole country, urban and rural areas
4.6 Dwellings of various ages: percentage distribution by urban and rural areas
4.7 Dwellings by year of construction. Metropolitan areas
4.8 Number of dwellings built 1961—1970: a comparison between the 1970 Census and the housing construction statistics. The whole country
4.9 Decreases in the housing stock by reasons for the decrease. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
4.10 Decreases in the housing stock by type of building, year of construction, quality group and size of dwelling. The whole country

49	5.1 Lägenheter efter storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	5.1 Dwellings by size. The whole country, urban and rural areas
50	5.2 Lägenheter efter storlek inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960 och 1970	5.2 Dwellings by size in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas
51	5.3 Antal rumsenheter per lägenhet inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	5.3 Number of rooms per dwelling in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas
52	5.4 Lägenheter efter storlek. Storstadsområden 1970	5.4 Dwellings by size. Metropolitan areas
53	5.5 Lägenheter efter storlek i hus av olika ålder. Hela riket 1970	5.5 Dwellings by size in buildings of various ages. The whole country
54	5.6 Lägenheter av olika storlek efter byggnadsår. Hela riket 1970	5.6 Dwellings of various sizes by year of construction. The whole country
54	5.7 Antal rumsenheter per lägenhet efter hustyp och byggnadsår. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970	5.7 Number of rooms per dwelling by type of building and year of construction. The whole country, urban and rural areas
55	5.8 Lägenheternas utrustning. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	5.8 Dwellings with different kinds of equipment. The whole country, urban and rural areas
56	5.9 Småhus: lägenheternas utrustning. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	5.9 Dwellings in small houses with different kinds of equipment. The whole country, urban and rural areas
57	5.10 Utrustningen i olika stora lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970	5.10 Dwellings of various sizes with different kinds of equipment. The whole country, urban and rural areas
58	5.11 Lägenheter efter kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	5.11 Dwellings by quality group. The whole country, urban and rural areas
59	5.12 Lägenheter efter kvalitetsgrupp inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	5.12 Dwellings by quality group in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas
60	5.13 Lägenheter efter kvalitetsgrupp i hus av olika ålder. Hela riket 1970	5.13 Dwellings by quality group in buildings of various ages. The whole country
61	5.14 Lägenheter inom olika kvalitetsgrupper efter byggnadsår. Hela riket 1970	5.14 Dwellings in various quality groups by year of construction. The whole country
62	5.15 Olika stora lägenheter efter kvalitetsgrupp. Hela riket 1970	5.15 Dwellings of various sizes by quality group. The whole country
63	5.16 Moderna lägenheter efter storlek och byggnadsår. Hela riket 1970	5.16 Modern dwellings by size and year of construction. The whole country
64	5.17 Lägenheter efter kvalitetsgrupp. Storstadsområden 1970	5.17 Dwellings by quality group. Metropolitan areas
64	5.18 Procentuell andel moderna lägenheter i hus av olika ålder. Storstadsområden 1970	5.18 Modern dwellings: percentages in buildings of various ages. Metropolitan areas
68	6.1 Lägenheter efter ägarkategori inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970	6.1 Dwellings by type of ownership in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas
69	6.2 Lägenheter efter byggnadsår inom olika	6.2 Dwellings by year of construction in

		hustyper och ägarkategorier. Hela riket 1970	buildings of different types and with different types of owners. The whole country
70	6.3	Bebodda och obebodda lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	6.3 Occupied and vacant dwellings. The whole country, urban and rural areas
71	6.4	Bebodda och obebodda lägenheter efter storlek, kvalitetsgrupp och byggnadsår. Hela riket 1970	6.4 Occupied and vacant dwellings by size, quality group and year of construction. The whole country
72	6.5	Bebodda lägenheter efter upplåtelseform och hustyp. Hela riket och tätorter 1970	6.5 Occupied dwellings by tenure and type of building. The whole country and urban areas
72	6.6	Bebodda lägenheter efter upplåtelseform och storlek. Hela riket 1970	6.6 Occupied dwellings by tenure and size. The whole country
80	7.1	Hushåll och bostadsfolkmängd. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1960, 1965 och 1970	7.1 Households and population in households. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
81	7.2	Bostadsfolkmängden efter hushållsställning. Hela riket 1965 och 1970	7.2 Persons in households by relationship to the household head. The whole country
81	7.3	Hushållsföreståndare efter kön och civilstånd. Hela riket 1960, 1965 och 1970	7.3 Heads of households by sex and marital status. The whole country
81	7.4	Hushållsföreståndare efter ålder. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	7.4 Heads of households by age. The whole country, urban and rural areas
82	7.5	Hushållskvoter i olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper. Hela riket 1960, 1965 och 1970	7.5 Headship rates in different sex, marital status and age groups. The whole country
82	7.6	Hushåll efter storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	7.6 Households by size. The whole country, urban and rural areas
83	7.7	Hushåll efter storlek. Storstadsområden 1970	7.7 Households by size. Metropolitan areas
83	7.8	Genomsnittlig hushållsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1960, 1965 och 1970	7.8 Average size of households. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
84	7.9	Hushåll efter storlek inom olika åldersgrupper (hushållsföreståndarens ålder). Hela riket 1960, 1965 och 1970	7.9 Households by size in various age groups (age of the household head). The whole country
85	7.10	Genomsnittlig hushållsstorlek bland hushåll med manliga och kvinnliga föreståndare i olika åldrar. Hela riket 1970	7.10 Average size of households with household heads in various sex and age groups. The whole country
85	7.11	Hushåll efter antal barn under 16 år. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	7.11 Households by number of children under 16 years. The whole country, urban and rural areas
86	7.12	Hushåll efter antal barn under 16 år. Storstadsområden 1960, 1965 och 1970	7.12 Households by number of children under 16 years. Metropolitan areas
86	7.13	Hushåll efter föreståndarens kön, civilstånd och ålder: procentuella andelar hushåll med barn under 16 år. Hela riket 1965 och 1970	7.13 Households by sex, marital status and age of the household head: percentages of households with children under 16 years. The whole country

87	7.14 Genomsnittlig hushållsstorlek i hushåll med olika antal barn under 16 år. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970. Storstadsområden 1970	7.14 Average size of households with various numbers of children under 16 years. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
88	7.15 Antal barn under 16 år i olika stora hushåll. Hela riket 1960, 1965 och 1970	7.15 Number of children under 16 years in households of various sizes. The whole country
88	7.16 Hushåll efter antal barn under 7 år. Hela riket 1960, 1965 och 1970	7.16 Households by number of children under 7 years. The whole country
88	7.17 Hushåll med minst en utlänning: antal boende, antal barn under 18 år m m. Hela riket 1970	7.17 Households with at least one alien: number of household members, number of children under 18 years, etc. The whole country
89	7.18 Hushåll med minst en utlänning efter föreståndarens ålder. Hela riket 1970	7.18 Households with at least one alien, by age of the household head. The whole country
93	8.1 Genomsnittlig hushållsstorlek i olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	8.1 Average size of households in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas
94	8.2 Småhus: hushåll efter storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	8.2 Small houses: households by size. The whole country, urban and rural areas
94	8.3 Hushåll av olika storlek inom olika hustyper efter husets byggnadsår. Hela riket 1970	8.3 Households of various sizes in buildings of different types, by year of construction of the building. The whole country
95	8.4 Hushåll efter antal barn under 16 år: procentuella andelar hushåll i småhus. Hela riket och tätorter 1960, 1965 och 1970	8.4 Households by number of children under 16 years: households in small houses in per cent of all households. The whole country and urban areas
96	8.5 Hushåll inom olika hustyper efter antal barn under 18 år. Hela riket 1970	8.5 Households in buildings of different types by number of children under 18 years. The whole country
96	8.6 Hushåll med och utan barn under 18 år inom olika hustyper fördelade efter husets byggnadsår. Hela riket 1970	8.6 Households with and without children under 18 years in buildings of different types, by year of construction of the building. The whole country
96	8.7 Hushåll inom olika hustyper efter antal barn under 7 år. Hela riket 1970	8.7 Households in buildings of different types by number of children under 7 years. The whole country
96	8.8 Hushåll inom olika hustyper efter antal personer 65 år eller äldre. Hela riket 1970	8.8 Households in buildings of different types by number of persons aged 65 or over. The whole country
97	8.9 Hushåll med och utan personer 65 år eller äldre inom olika hustyper fördelade efter husets byggnadsår. Hela riket 1970	8.9 Households with and without persons aged 65 or over in buildings of different types, by year of construction of the building. The whole country
98	8.10 Boende i olika åldrar efter hustyp och husets byggnadsår. Hela riket 1970	8.10 Household members of various ages, by type of building and year of construction of the building. The whole country

109	9.1 Olika stora hushåll fördelade efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970	9.1 Households of various sizes by size of dwelling. The whole country
110	9.2 Olika stora hushåll efter lägenhetsstorlek inom olika hustyper. Hela riket 1970	9.2 Households of various sizes by size of dwelling in buildings of different types. The whole country
111	9.3 Hushåll i lägenheter av olika storlek efter hustyp och hushållets storlek. Hela riket 1970	9.3 Households in dwellings of various sizes by type of building and size of household. The whole country
112	9.4 Hushåll och boende efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd	9.4 Households and household members by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas
113	9.5 Hushåll och boende efter lägenhetsstorlek. Genomsnittlig hushållsstorlek. Storstadsområden 1970	9.5 Households and household members by size of dwelling. Average size of households. Metropolitan areas
114	9.6 Genomsnittlig hushållsstorlek i olika stora lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	9.6 Average size of households in dwellings of various sizes. The whole country, urban and rural areas
114	9.7 Antal boende per 100 rumsenheter i olika stora hushåll. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	9.7 Number of persons per 100 rooms in households of various sizes. The whole country, urban and rural areas
115	9.8 Antal rumsenheter per boende i olika stora hushåll. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	9.8 Number of rooms per person in households of various sizes. The whole country, urban and rural areas
116	9.9 Antal boende per 100 rumsenheter samt antal rumsenheter per boende i olika stora hushåll. Storstadsområden 1970	9.9 Number of persons per 100 rooms, and number of rooms per person in households of various sizes. Metropolitan areas
116	9.10 Hushållsföreståndare i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1970	9.10 Household heads of various ages by size of dwelling. The whole country
117	9.11 Hushåll efter föreståndarens ålder, kön och civilstånd: genomsnittligt antal rumsenheter per hushåll respektive per boende. Hela riket 1970	9.11 Households by age, sex and marital status of the head: average number of rooms per household and per person. The whole country
118	9.12 Trångbodda hushåll och personer efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1970	9.12 Households and persons in overcrowded dwellings by size of dwelling. The whole country
119	9.13 Trångbodda hushåll av olika storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	9.13 Overcrowded households by size. The whole country, urban and rural areas
120	9.14 Trångbodda hushåll (norm 2) bland hushåll av olika storlek. Storstadsområden 1970	9.14 Households of various sizes: overcrowded households in per cent of all households. Metropolitan areas
121	9.15 Hushåll med olika antal barn under 16 år efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970	9.15 Households by number of children under 16 years and by size of dwelling. The whole country
122	9.16 Antal rumsenheter per boende i hushåll med och utan barn. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970	9.16 Number of rooms per person in households with and without children. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
122	9.17 Barn i olika åldrar efter lägenhets-	9.17 Children of various ages by size of

- storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970
- 123 **9.18** Barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Storstadsområden 1970
- 123 **9.19** Trångbodda hushåll med olika antal barn under 16 år. Hela riket 1960, 1965 och 1970
- 124 **9.20** Trångbodda hushåll med barn och trångbodda barn under 16 år fördelade efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970
- 124 **9.21** Hushåll efter antal barn under 18 år i olika stora lägenheter. Trångboddhet. Hela riket 1970
- 125 **9.22** Trångboddhet bland barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970
- 126 **9.23** Trångboddhet bland barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Storstadsområden 1970
- 127 **9.24** Hushåll efter antal boende i kombination med antal barn under 18 år. Trångbodda hushåll, boendetäthet m m. Hela riket 1970
- 128 **9.25** Hushåll med och utan barn, alla boende samt barn under 16 år fördelade på skala över utrymmesstandard. Hela riket 1960, 1965 och 1970
- 129 **9.26** Hushåll med föreståndare 65 år eller äldre efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970
- 129 **9.27** Hushåll med minst en person 65 år eller äldre efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970
- 130 **9.28** Hushåll med minst en person 65 år eller äldre samt personer 65-år efter lägenhetsstorlek. Trångboddhet. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970
- 131 **9.29** Hushåll med minst en utlänning: hushåll och boende efter lägenhetsstorlek. Trångboddhet. Hela riket 1970
- 131 **9.30** Hushåll med minst en utlänning: hushåll med barn och barn under 18 år efter lägenhetsstorlek. Trångboddhet. Hela riket 1970
- 138 **10.1** Olika stora hushåll: lägenheternas utrustning. Hela riket 1970
- dwelling. The whole country, urban and rural areas
- 9.18** Children of various ages by size of dwelling. Metropolitan areas
- 9.19** Overcrowded households by number of children under 16 years. The whole country
- 9.20** Overcrowding: households with children and children under 16 years, by size of dwelling. The whole country
- 9.21** Households by number of children under 18 years in dwellings of various sizes. Overcrowding. The whole country
- 9.22** Overcrowding among children of various ages, by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas
- 9.23** Overcrowding among children of various ages, by size of dwelling. Metropolitan areas
- 9.24** Cross-classification of households by number of persons and number of children under 18 years. Overcrowded households, density of occupation, etc. The whole country
- 9.25** Space standard for households with and without children, for all household members and for children under 16 years. The whole country
- 9.26** Households with heads aged 65 or over by size of dwelling. The whole country
- 9.27** Households with at least one person aged 65 or over by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas
- 9.28** Households with at least one person aged 65 or over, and persons aged 65 or over by size of dwelling. Overcrowding. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
- 9.29** Households with at least one alien: households and persons by size of dwelling. Overcrowding. The whole country
- 9.30** Households with at least one alien: households with children and children under 18 years by size of dwelling. Overcrowding. The whole country
- 10.1** Households of various sizes with different kinds of equipment. The whole country

138	10.2 Olika stora hushåll efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1960, 1965 och 1970	10.2 Households of various sizes by quality group of dwelling. The whole country
139	10.3 Hushåll och boende efter lägenhetens kvalitetsgrupp inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970	10.3 Households and persons by quality group of dwelling in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas
139	10.4 Procentuell andel hushåll i moderna lägenheter bland hushåll av olika storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970	10.4 Households of various sizes living in modern dwellings in per cent of all households. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
140	10.5 Olika stora hushåll efter kvalitetsgrupp i lägenheter av olika storlek. Hela riket 1970	10.5 Households of various sizes by quality group of dwelling, in dwellings of various sizes. The whole country
140	10.6 Hushållsföreståndare i olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970	10.6 Household heads in different sex, marital status and age groups, by quality group of dwelling. The whole country
141	10.7 Trångbodda hushåll efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970	10.7 Overcrowded households by quality group of dwelling. The whole country
141	10.8 Hushåll med och utan barn under 16 år efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	10.8 Households with and without children under 16 years by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas
142	10.9 Procentuell andel hushåll i moderna lägenheter bland hushåll med olika antal barn under 16 år. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970	10.9 Households with various numbers of children under 16 years living in modern dwellings, in per cent of all households. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas
142	10.10 Hushåll med olika antal barn under 16 år efter kvalitetsgrupp i lägenheter av olika storlek. Hela riket 1970	10.10 Households with various numbers of children under 16 years by quality group of dwelling, in dwellings of various sizes. The whole country
143	10.11 Trångbodda barnhushåll med olika antal barn under 16 år efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970	10.11 Overcrowded households with various numbers of children under 16 years, by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas
143	10.12 Hushåll med föreståndare 65 år eller äldre efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970	10.12 Households with heads aged 65 or over, by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas
144	10.13 Hushåll med minst en person 65 år eller äldre efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970	10.13 Households with at least one person aged 65 or over, by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas
144	10.14 Hushåll med minst en person 65 år eller äldre efter kvalitetsgrupp i lägenheter av olika storlek. Hela riket 1970	10.14 Households with at least one person aged 65 or over, by quality group of dwelling, in dwellings of various sizes. The whole country
145	10.15 Hushåll med minst en utlänning efter	10.15 Households with at least one alien by

	lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970	quality group of dwelling. The whole country
145	10.16 Hushåll med minst en utlänning; barnhushåll efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970	10.16 Households with at least one alien; households with children under 18 years by quality group of dwelling. The whole country
	Bilagor	Appendices
146	1 Fastighetsuppgift 1970	1 Real-property form 1970
149	2 Bostads- och hushållsuppgift 1970	2 Housing and household form 1970

**Symboler använda
i tabellerna**
Explanation of
symbols

0	Mindre än hälften av den använda enheten	Magnitude less than half unit
—	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	Data not available or too uncertain to be stated
.	Uppgift kan inte förekomma	Category not applicable

List of terms

alla	all, total	eftē	by
allmännyttigt bostadsföretag	semi-public, non-profit housing organization supervised by the local authority	egen	private
andra anhöriga	other relatives	ej upplåtna	vacant
andra privata hushåll	other private households	el- eller gasspis	electric or gas stove
annat än bostadsändamål	(dwellings used for) non-residential purposes	eller	or
antal	number (of)	enbart	only
av	of	enfamiljshus	one-dwelling houses
avgångsorsak	reason for decrease	enligt indelningen 1971-01-01	according to the administrative divisions on January 1, 1971
avlopp	drains	enpersonshushåll	one-person households
bad- eller duschrum	bathroom or shower-room	ensamboende	living alone
barn	child(ren)	enskild person	private person
barnbarn	grandchildren	flerfamiljshus	multi-dwelling buildings
barnhushåll	households with children	fritidsbostad	dwelling for seasonal or secondary use
bebodda	occupied	frånskilda	divorced
befolkning	population	frysbox	freezer
bland	among	föreståndare	head of household
boende	persons in households, occupants	föret gifta	previously married
bostadsfolkmängd	population in dwelling households	föräldrar	parents
bostadshushåll	dwelling households	förändring	change
bostadsrum	room(s) used for habitation	gamla	old
bostadsrättsförening	housing co-operative society	gemensam	shared
bostadsrättsinnehavare	tenant-owner (member of a housing co-operative society)	genomsnittlig	average
bostäder	dwellings	gifta ej samboende	married persons living apart from their spouses
bruttoavgång	gross decrease	gifta samboende	married persons cohabiting with their spouses
byggda	built	glesbygd	rural areas (sparsely populated areas)
byggnadsår	year of construction	hela befolkningen	total population
centralvärme	central heating	hela riket	the whole country
civilstånd	marital status	hus	houses, buildings
delat	shared	hushåll	households
därav	of which	hushållsföreståndare	head of household
		hushållskvoter	headship rates
		hushållsstorlek	size of household
		hushållsställning	relationship to the head of the household
		hustru	wife
		hustyp	type of building
		hyreskontrakt med husägaren	leased from the owner of the building
		högst	at most
		i	in
		i 1 000-tal	in thousands
		invånare (inv)	inhabitants
		icke-bostadshus	non-residential buildings

kokvrå (KV)	kitchenette	storstadsområden	metropolitan areas (the Stockholm, Gothenburg and Malmö regions)
kollektivhushåll	institutional households		
kommun	local authority		
kvalitetsgrupp	quality group	svenskar	Swedes
kvinnliga	female	svensk	Swedish
kvinnor	women	till uthyrning lediga	vacant for renting or sale
kylskåp	refrigerator	tillhörande	belonging to
kök (K)	kitchen	totalt	total
kön	sex	trångbodda	households/persons living in overcrowded dwellings
lägenhet(er)	dwelling(s)	trångboddhet	overcrowding (overcrowded households in per cent of all households, etc.)
lägenhetsstorlek	size of dwelling according to number of rooms		
manliga	male	tvåfamiljshus	two-dwelling houses
med	with	tvättmaskin	washing machine
medianinkomst	median income	tätorter	urban areas (densely populated areas, localities)
med minst en	with at least one		
minskning	decrease	under reparation eller ombyggnad	being repaired or reconstructed
moderna lägenheter	modern dwellings (belonging to quality group 1—2)	uppgift saknas	unknown
män	men	upplåtelseform	tenure
nettoavgång	net decrease	upplåtna men utan mantals-skrivna boende	rented dwellings, without any persons registered as living in the dwellings
nettotillskott	net increase	utan	without
nybyggnad	new construction	utan uppgift om utnyttjande	occupancy status unknown
obebodda	vacant	utflänning(ar)	alien(s)
ogifta	single	utländsk	alien
olika	different, various	utnyttjande	occupancy status
område	region	utrustning	equipment
personer	persons	utrymda på grund av förestående rivning	vacant dwellings awaiting demolition
procentuell(a) andel(ar)	percentage share(s)	varav	of which
procentuell fördelning	percentage distribution	vattenledning	piped water
riket utom storstadsområden	the whole country excluding the metropolitan areas	ålder	age
rivning	demolition	år	year(s)
rum (R)	room(s)	ägare	owner
rumsenheter	number of rooms, including kitchens	ägarkategori	type of ownership
		änklingar	widowers
		änkor	widows
sammanslagning	conversion of two or more dwellings into one dwelling	ökning	increase
samtliga	all, total	övergivning	(dwellings) given up as unfit for habitation
sedan	since	övriga	others
småhus	small houses (one-dwelling and two-dwelling houses)	övriga hus	multi-dwelling and non-residential buildings
staten	the State	övriga riket	the whole country excluding the metropolitan areas
storlek	size		

Summary

Introduction

The work on the Population and Housing Census 1970 has been carried out in several stages. The first stage covered the demographic statistics proper, which were based on information obtained from the annual population registers. The results from this stage have been published in Parts 1—4 of the Population and Housing Census 1970. Part 4 contains a description of the work of the first stage and an analysis of the demographic data presented in Parts 1—3.

The second stage in the processing of the census data related to the information collected from the households and real-estate owners on the census forms (self-enumeration method) in the autumn of 1970. The information obtained referred to dwellings and households as well as to the type of activity, industry, occupation, education, etc., of the population. Prior to the tabulations of the findings of the second stage, the census form data were merged with the demographic data from the first stage. Finally, data from the second stage were also merged with data on incomes for the 1970 calendar year.

Final tabulations on different characteristics of the economically active population are published in Parts 5, 7, 8 and 10 of the Population and Housing Census 1970. Information on dwellings and households is to be found in Parts 6 and 9. Part 11 presents census data cross-classified with income data for individuals and households. In Part 12 a report is given on the planning and processing of the census. Part 13 contains a general description of the economic statistics in the census, changes in definitions, quality of data, etc.

This volume, Part 14, completes the presentation of the results from the Population and Housing Census 1970. The aim of the present report is to analyse the findings of the census, as regards the statistics on the housing stock, the composition of the households, and the housing conditions for different types of households. Furthermore, this report describes the development during the decade 1960—1970. Some comparisons have also been made with the housing conditions at the time of

the first general housing census in Sweden, which was taken in 1945.

An evaluation and control programme has been carried out in connection with the 1970 Census. An account of the evaluation studies of content errors is given in Statistical Reports Be 1974: 3 (economic activity and education) and Be 1974: 5 (housing data for multi-dwelling houses). The quality of the housing data is also in some degree discussed in the present report.

Definitions and concepts

The statistics on housing and households refer to conditions on November 1, 1970.

Conventional dwellings only have been included in the census. A *dwelling* is taken to be a room or a suite of rooms and its accessories in a permanent building or in a structurally separate part of a building, intended for habitation by one household. The dwelling should have separate access to a street or to a common space within the building, e.g. a staircase.

The census did not cover living quarters other than dwellings. Thus, institutions, hotels, second homes and other non-permanent residences have been excluded from the census. The same refers to dwellings originally intended for habitation but at the time of the census used wholly for business purposes.

Type of building. A building in which at least one half of the total floor space is used for residential purposes, is classified as a residential building. Other buildings (with at least one dwelling) are classified as non-residential. Residential buildings have been subdivided into three groups: one-dwelling houses, two-dwelling houses and multi-dwelling buildings. *Small houses* is used as a general term for one-dwelling and two-dwelling houses, detached or terraced.

The dwellings are classified by *type of ownership* into six categories: dwellings in buildings owned by the State, by local authorities, by non-profit housing organizations supervised by the local authorities, by housing co-operative societies, and by persons and other private owners.

The classification of dwellings by *size* has been made according to the number of rooms used for habitation and the existence of a kitchen or a kitchenette. In some of the tables, however, rooms used for professional or business purposes have been included. A *room* is defined as a space of at least 6 square metres, with at least one window.

The distribution of the dwellings by *quality groups* is mainly based on the reported availability of conveniences (equipment)

within the dwelling, such as piped water, drains, w.c., central heating and bathroom or shower. In order to be assigned to one of the two highest quality groups (groups 1 and 2, i.e. »modern» dwellings), a dwelling is required to have all the conveniences mentioned above. The lowest quality group, group 7, comprises dwellings without piped running water and/or without drains.

Occupancy status. Both occupied and vacant dwellings have been included in the census. A dwelling is regarded as occupied if there is at least one person registered as living in the dwelling. Vacant dwellings are subdivided into the following categories: rented dwellings without any persons registered as living in the dwellings, dwellings being repaired or reconstructed, dwellings vacant for renting or sale, and dwellings used by the owner of the building for purposes other than habitation.

A *dwelling household* consists of all persons, related or unrelated, registered as living in one dwelling. Persons registered in living quarters other than dwellings (old people's homes, student hostels, etc.) are classified as belonging to *institutional households*. All other persons are included in the category *other private households*. The data on households presented in the census only relate to dwelling households. As regards other private households and institutional households, separate household units have not been distinguished. Only the total number of persons belonging to each of these two categories is given in the tables. The number of households equals the number of occupied dwellings.

Tenure refers to the arrangements under which the household occupies its dwelling. The following four categories are

distinguished: (1) owners, (2) tenant-owners, i.e. members of housing co-operative societies, (3) tenants having leases with the owner of the building, and (4) other forms of tenure.

Two concepts of *overcrowding* have been applied in the census. According to *norm 1* a household is classified as living in an overcrowded dwelling, if the number of occupants exceeds two per room, excluding the kitchen. According to *norm 2*, a household is overcrowded, if the number of occupants exceeds two per room, excluding the kitchen and one of the rooms.

In a household the person who owns or rents the dwelling is defined as the *head of the household*. However, if a married woman cohabiting with her husband has been returned on the census form as the head of the household, the husband has generally been classified as the head. In a small number of cases households without heads have been distinguished.

The following five categories of household members by *relationship to the head* of the household are recognized: wife of the head, children and grandchildren (regardless of age), parents, other relatives and unrelated persons.

Children. The statistics on households by number of children under 18 years (or in other age groups) refer to all children in the household, and not only those of the head and/or his wife.

Urban and rural areas. Urban areas (densely populated areas) comprise all localities in the country. A population cluster with at least 200 inhabitants is defined as a *locality* if the distance between the buildings does not normally exceed 200 metres. In the present report two types of urban areas have been distinguished: (1) with 200—1999 inhabitants, and (2) with at least 2000 inhabitants.

1 Källmaterial m m

1.1 Inledning

Under 1960-talet har ett stort antal nya, relativt stora och välutrustade lägenheter tillkommit samtidigt som en betydande del av det gamla bostadsbeståndet med i stor utsträckning små och omoderna lägenheter har försvunnit genom rivning, övergång till fritidsbostäder o d. Många äldre lägenheter har moderniserats. Hushållen har kontinuerligt minskat i storlek. Resultatet har blivit att befolkningen som helhet fått mera bostadsutrymme per person och bättre utrustade lägenheter, även om standardökningen varit olika för olika befolkningsgrupper bl a beroende på bostadsort och hushållets sammansättning.

Målsättningen för denna redogörelse är dels att lämna en beskrivning av vissa resultat i FoB 70, dels att söka ge en bild av utvecklingen under — i första hand — den senaste tioårsperioden 1960—1970. Det bör framhållas att en uttömmande behandling av det stora siffermaterial som folk- och bostadsräkningarna (FoB) erbjuder inte har varit möjlig inom ramen för detta arbete. Den ansats som används är beskrivande snarare än förklarande — några försök att analysera orsakssambanden har således inte gjorts.

1.2 Tidigare bostadsräkningar

I jämförelse med befolkningsstatistiken är bostadsstatistiken av tämligen sent datum. Tillförlitliga uppgifter om Sveriges befolkning kan fås från mitten av 1700-talet — den första folkräkningen ägde rum 1749 i samband med det s k Tabellverkets tillkomst. De tidigaste bostadsräkningarna utfördes av enskilda kommuner, bl a Stockholm och Göteborg, under senare delen av 1800-talet. Behovet av en mera allmän kartläggning av bostadsförhållandena i landet gjorde sig alltmer gällande. Den första statliga bostadsräkningen utfördes 1912—1914 av socialstyrelsen, som därefter genomförde större bostadsräkningar även åren 1920, 1933 och 1939. Dessa räkningar avsåg i regel ett urval av tätorter och undantagsvis vissa landsbygdsområden.

Den första bostadsräkningen som omfattade hela landet utfördes 1945. Även denna räkning administrerades av socialstyrelsen. Sedan dröjde det 15 år till nästa bostadsräkning, som företogs 1960 av bostadsstyrelsen i nära samarbete med statistiska centralbyrån (SCB), som samma år genomförde en folkräkning. Bl a blev uppgifterna till båda räkningarna insamlade på en gemensam hushållsblankett. Från och med 1965 är SCB ansvarig för folk- och bostadsräkningarna (FoB).

1.3 Allmänt om FoB 70s innehåll och resultatredovisning

Folk- och bostadsräkningen 1970 (FoB 70) omfattar dels demografiska uppgifter hämtade ur folkbokföringsväsendets magnetbandsregister, dels uppgifter om lägenheter och hushåll samt om befolkningens sysselsättning, yrke, näringsgren, arbetsplatsens belägenhet, utbildning m m, som hösten 1970 samlades in från enskilda hushåll och fastighetsägare på särskilda blanketter. Uppgifterna från blankettmaterialet har maskinellt sammanförts med de demografiska uppgifterna och även med uppgifter om inkomst, som hämtades från länsstyrelsernas skatteredovisning via SCBs inkomstband.

Huvuddelen av FoBs definitiva resultat föreligger i form av råtabeller (maskinlistor), vilka är tillgängliga hos SCB och även har distribuerats till bl a respektive kommuner och länsstyrelser. Råtabellernas innehåll framgår av Statistiska meddelanden Be 1971: 10 (vissa smärre ändringar har företagits i några av de slutliga råtabellerna).

Sammanfattande resultat från FoB 70 har publicerats i ett antal volymer i serien Sveriges officiella statistik (SOS). Resultaten från räkningens demografiska avsnitt har framlagts i delarna 1—4, varav del 4 innehåller en redogörelse för den demografiska statistiken i FoB och en analys av befolkningsutvecklingen under den senaste tioårsperioden. Uppgifter om den förvärvsarbetande befolkningen presenteras i delarna 5, 7, 8, 10 och 13. Del 10, som ger rikssiffror, innehåller även redovisning av befolkningens utbildningsförhållanden. I del 13 ges en allmän redogörelse för sysselsättningsstatistiken i folkräkningarna och jämförelser med tidigare räkningar. I del 11 publiceras uppgifter om inkomst i kombination med andra FoB-variabler. Del 12 omfattar en redogörelse för räkningens utförande.

Uppgifter om *lägenheter och hushåll* för kommunblock, kommuner och enskilda tätorter har publicerats i del 6. Del 9 innehåller mycket detaljerade tabeller för hela riket, i regel med uppdelning på tätorter och glesbygd. Vidare ingår ett antal sammanfattningsstabeller för län, storstadsområden och större

kommuner. Även viss familjestatistik redovisas i del 9. Föreliggande del 14, som avslutar resultatredovisningen från FoB 70, avser att ge en beskrivning av bostadsräkningens resultat och av utvecklingen under den senaste tioårsperioden.

1.4 Källmaterial, redogörelsens uppläggning m m

Som underlag för denna redogörelse har i första hand använts de rikspublikationer i de tre senaste räkningarna som handlar om lägenheter och hushåll: Bostadsräkningen 1960, del II, Folk- och bostadsräkningen 1965, del VIII samt Folk- och bostadsräkningen 1970, del 9. Vissa uppgifter härstammar dock från det ej publicerade råtabellmaterialet.

Beträffande 1945 har uppgifterna hämtats dels från publikationen Bostäder och hushåll,¹ dels från bostadsstyrelsens sammanställning i serien Statistik/Utreddingar/Information 1971: 9. Uppgifterna för hela riket i 1945 års bostadsräkning finns i huvudsak endast redovisade som relativa tal. De absoluta talen för 1945 har därför i viss utsträckning beräknats med ledning av dessa relativa tal. Vissa hushållsdata har även hämtats från Folkräkningen 1950, del VI.

Jämförelser med 1945 har gjorts uteslutande i textavsnitten. Tabellbilagorna i anslutning till vart och ett av avsnitten 4—10 innehåller uppgifter endast för de tre senaste räkningarna 1960, 1965 och 1970. De redovisade absoluta talen är genomgående avrundade till 1 000-tal. Avrundningen har gjorts för varje enskild cell, vilket medför att summering av de avrundade talen inte alltid ger exakt överensstämmelse med den angivna summan. »Summa» av procentfördelningar redovisas alltid som

100 eller 100,0 även om additionen av de avrundade procent-talen ger ett något högre eller lägre tal.

Kvalitetsaspekterna och de i samband med FoB utförda evalveringsstudierna beskrivs översiktligt i avsnitt 2. I avsnitten 4—6, som innehåller lägenhetsdata, har kvalitetsproblemen behandlats mera utförligt i anslutning till redovisningen av de olika lägenhetsvariablerna. Avsnitt 7 handlar om hushållens storlek och sammansättning, medan hushållens boendeförhållanden med avseende på bl a utrymmes- och utrustningsstandard beskrivs i avsnitten 8—10. På grund av begränsade resurser kan någon analys av olika hushållskategoriernas inkomster och bostadskostnader inte tas med i denna publikation.

Den regionala redovisningen har i stort begränsats till särredovisning av rikets tät- och glesbebyggelse, varvid tätorterna i regel har uppdelats i två grupper: den ena omfattar de större tätorterna med minst 2 000 invånare och den andra gruppen tätorter med 200—1 999 invånare. Antalet tätorter som vid skilda räkningar har tillhört dessa två tätortsgrupper finns redovisat i avsnitt 4, tablå 4.b. Beträffande regler och metoder för avgränsning av tätorterna samt kvalitet, se publikationen Folk- och bostadsräkningen 1970, del 4, kap 5.

För 1970 lämnas en del uppgifter för de tre storstadsområdena i jämförelse med övriga riket (utanför storstadsområden). I ett par av tabellerna redovisas även åren 1960 och 1965 med uppgifter för storstadsområdena omräknade till den regionala indelning som gällde 1971-01-01.

Jämförelserna med 1945 har gjorts endast på riksnivån.

¹ Bostäder och hushåll enligt allmänna bostadsräkningen 1945 och därtill anslutna undersökningar. Kungl Socialstyrelsen (SOS).

2 Kvalitet

Resultaten från praktiskt taget alla statistiska undersökningar är behäftade med vissa fel. Felen kan uppkomma i olika led i undersökningsprocessen — vid uppgiftslämnandet, granskning och kodning av materialet, framställning av tabeller m m. För att *reducera* felen har en rad kontrollerande och kvalitetsförbättrande åtgärder vidtagits i FoB. Några av dessa åtgärder var av förebyggande karaktär, andra var samordnade med olika bearbetningsrutiner.

Bland de förebyggande åtgärderna kan nämnas provundersökningar, i vilka främst blanketternas utformning testades. Även en del administrativa rutiner och vissa moment i den centrala bearbetningen prövades inför FoB 70. Den personal som — såväl ute i kommunerna som centralt — sysslade med granskning och bearbetning av FoB-materialet, erhöll en ganska omfattande utbildning. Till de förebyggande åtgärderna kan även räknas informationen till allmänheten.

Som den viktigaste kvalitetsförbättrande åtgärden måste betraktas den innehållsgranskning och komplettering av primärmaterialet som i kommunerna utfördes av de lokala granskningsorganen (GO).

Åtgärderna vid den centrala bearbetningen omfattade bl a kontrollkodning och kontrollstansning samt ett stort antal maskinella rimlighetstester med åtföljande manuell upprättning av felaktiga eller orimliga koder och variabelkombinationer. Liknande åtgärder vidtogs även vid räkningarna 1960 och 1965, men i FoB 70 användes något mer utvecklade metoder. De i FoB 70 tillämpade bearbetnings- och kontrollrutinerna finns detaljerat beskrivna i publikationen Folk- och bostadsräkningen 1970, del 12.

Kontrollundersökningar

Förutom att på olika sätt *reducera* felen har man i de senaste folk- och bostadsräkningarna försökt *mäta* och *analysera* felen i slutresultaten. Detta har skett genom s k kontrollundersökningar (1970 även kallade evalveringsundersökningar eller

evalveringsstudier). I dessa undersökningar har man på urvals-basis samlat in och bearbetat samma uppgifter som i totalräkningen, men använt mer tillförlitliga och mer resurskrävande metoder. Genom att sedan jämföra resultaten från kontrollundersökningen med motsvarande resultat i totalräkningen har man sökt skatta felen i totalräkningen. Det är således *avvikelserna* mellan de båda undersökningarna som använts för felskattning. Därvid har kontrollundersökningens värden operationellt betraktats som »sanna».

I samband med FoB 60 utförde bostadsstyrelsen en kontrollundersökning avseende bostadsdata. Resultaten har redovisats i Bostadsräkningen 1960, del III (SOS). Genom besöksintervjuer insamlades uppgifter om bostadens storlek och utrustning för ca 2 500 lägenheter i flerfamiljshus och småhus. I FoB 65 gjordes ingen utvärdering av bostadsdata, endast sysselsättningsuppgifterna evalverades.

I anslutning till FoB 70 genomfördes ett omfattande *evalveringsprogram* som — liksom de tidigare kontrollundersökningarna — syftade till

- att ge användarna av FoB-data vissa mått på tillförlitligheten i resultaten
- att ge statistikproducenten underlag för kvalitetsförbättringar i kommande räkningar.

Bland de innehållsstudier som genomfördes ingick, förutom evalveringen av sysselsättnings- och utbildningsdata, en studie som avsåg evalvering av bostadsdata för flerfamiljshus. En planerad utvärdering av bostadsdata i småhusbeståndet fick däremot på grund av bristande resurser skjutas på framtiden.

Vidare omfattade evalveringsprogrammet en mindre metodstudie, som hade till syfte att pröva om man i en kommande räkning skulle kunna använda brevbärare vid mätning av bostadsräkningens täckning av lägenhetsbeståndet. (Detta visade sig inte vara någon lämplig ansats — i varje fall inte med den teknik som användes.) Inom programmets ram genomfördes även utvärdering av vissa bearbetningsrutiner.

FoB 70: evalveringsstudie avseende bostadsdata för flerfamiljshus

Resultaten från studien har publicerats i Statistiska meddelanden Be 1974: 5, som även innehåller en beskrivning av undersökningens uppläggning samt en teknisk redovisning och exemplifieringar av de använda kvalitetsmått. I det följande lämnas endast en kort sammanfattning.

Undersökningens främsta syfte var att evalvera den i FoB-

sammanhang nya variabeln hyra, om vilken uppgifter insamlades endast för lägenheter i flerfamiljshus. Därutöver utvärderades följande variabler: ägarkategori, byggnadsår, lägenheternas storlek och kvalitetsgruppering samt upplåtelseform (för bebodda lägenheter).

Evalveringsstudiens population omfattade ca 1 668 000 lägenheter i flerfamiljshus¹ byggda före 1969. Begränsningen av populationen motiverades av att evalveringen då helt kunde baseras på material från bostads- och hyresundersökningarna (BHU) 1969 och 1970. Uppgifterna i BHU 1969 var insamlade genom en postenkät till både fastighetsägare och lägenhetsinnehavare vid årsskiftet 1969/70. BHU 1970 grundades på data insamlade enbart från fastighetsägare. FoB-uppgifterna avsåg i stort förhållandena i oktober 1970. Då bostadsvariablerna är relativt stabila i tiden, ansågs det att BHU-materialet från 1969 var acceptabelt som underlag för evalveringen.

Studien baserades på ett slumpmässigt delurval ur BHUs lägenhetsurval. Nettourvalet kom att omfatta drygt 10 000 lägenheter, sedan ett antal lägenheter hade fått rensas bort då de visade sig inte tillhöra undersökningspopulationen (användes till annat ändamål än bostad eller tillhörde de s k specialbostäderna).

För att bestämma de värden som i evalveringsstudien definierades som »sanna», gjordes i första hand en maskinell jämförelse mellan uppgifterna i BHU och motsvarande primäruppgifter i FoB. För att en uppgift skulle betraktas som »sann» uppställdes vissa regler beträffande överensstämmelsen mellan de olika undersökningarna (se ovan nämnda SM).

Om det inte gick att bestämma någon »sann» uppgift vid den maskinella jämförelsen, jämfördes blankettuppgifterna från BHU och FoB manuellt, varvid all tillgänglig information då kunde utnyttjas (avvikelserna kunde exempelvis bero på något så trivialt som stansfel i någon av undersökningarna). Som en sista utväg kontaktades uppgiftslämnaren per telefon och ombads att ange vilken av de lämnade uppgifterna som var »sann» eller om eventuellt en annan uppgift skulle gälla.

Kvalitetsmått. Bland de i studien beräknade kvalitetsmått kan nämnas det relativa *nettofelet*, som för en viss klass (t ex lägenheter om fyra rum och kök) är lika med antalet i klassen

såsom det redovisats i FoB minskat med »sant» antal i denna klass och ställt i relation till FoB-antalet i klassen.² Ett positivt nettofel anger då hur mycket antalet i en viss klass har överskattats i FoB, och ett negativt nettofel anger följaktligen underskattning i FoB. Exempel: antalet lägenheter om fyra rum och kök har i FoB överskattats med 3,5% — det enligt evalveringen »sanna» värdet är alltså 3,5% lägre än det värde som redovisats i FoB.

Variabelbruttofelet anger antalet felklassificerade objekt avseende variabeln i fråga och har beräknats i procent av hela populationen. Exempel: av samtliga lägenheter i flerfamiljshus (byggda före 1969) har 4% blivit felklassificerade i FoB med avseende på storlek.

I anslutning till de skattade kvalitetsmått anges s k *osäkerhetsstal* (dubbla standardavvikelser), som beskriver osäkerheten i de skattade mått. Exempel: fyrrummarna i flerfamiljshus har i FoB överskattats med $3,5 \pm 2,6\%$, vilket innebär att nettofelet med 95% säkerhet ligger inom intervallet 0,9%—6,1%. Av samtliga lägenheter i flerfamiljshus har $4,0 \pm 0,5\%$, dvs mellan 3,5 och 4,5% felklassificerats med avseende på storlek.

Resultaten av evalveringsstudien finns redovisade för hela riket med särredovisning av Stor-Stockholm, Stor-Göteborg och riket i övrigt.

Av evalveringsstudien framgår att nettofelen på riksnivå är små för de flesta av de undersökta variablerna, undantaget hyresuppgifter (som inte tas upp i denna publikation). Vissa av evalveringsresultaten redovisas och kommenteras nedan i avsnitten 4—6 under rubriken *Kvalitet* i anslutning till behandling av respektive variabel.

Under ovan nämnda rubrik beskrivs — i viss mån subjektivt — även andra kvalitetsproblem, som flera räkningar i följd kunnat observeras i samband med det praktiska arbetet med FoB-materialet.

¹ Inkl icke-bostadshus med minst 3 lägenheter. Lägenheter på jordbruksfastighet har inte medtagits.

² Relativt nettofel = $\frac{\text{FoB-antal} - \text{»sant» antal}}{\text{FoB-antal}}$.

3 Definitioner

I det följande redogörs för de definitioner och begrepp som har tillämpats i FoB 70. I den mån avvikelser gentemot 1960 och 1965 års räkningar förekommer omnämns de för respektive variabel nedan. Jfr även textavsnitten 4—10.

Lägenhet. Som bostadslägenhet räknas dels bostad med eget kök eller kokvrå, dels annan bostad med egen ingång från förstuga, trapphus o d. Dock räknas två bostäder som en lägenhet, om de står i direkt förbindelse med varandra och den ena bostaden saknar eget kök eller kokvrå.

Med bostadslägenhet avses bostad för ett enskilt hushåll. Hit hör sålunda lägenheter i villor, egna hem, hyreshus, pensionärs-hem osv. Även lägenheter för enskilda hushåll inom anstalter, affärs- och industribyggnader m m ingår, dvs lägenheter avsedda för föreståndare, läkare och annan personal.

I det lägenhetsbestånd som redovisas i FoB *ingår inte* fritidsbostäder (såvida de inte används som stadigvarande bostad), övergivna bostäder och lägenheter som uteslutande används till annat än bostad, t ex kontor, läkarmottagning. I lägenhetsbeståndet inräknas ej heller kollektiva bostäder (specialbostäder), som vanligen består av ett antal rum grupperade kring en gemensam korridor och med vissa andra gemensamma utrymmen såsom dagrum, kök o d. Som exempel på kollektiva bostäder kan nämnas ålderdomshem, ungdomshotell, vissa personalbostäder och studentbostäder.

Ägarkategori. Lägenheterna har grupperats efter följande kategorier av fastighetsägare:

Stat: statliga myndigheter, affärsdrivande verk m m. Hit räknas även aktiebolag som helt eller huvudsakligen ägs av staten.

Kommun: borgerliga primärkommuner, kommunalförbund och landsting. Hit förs även kyrklig förvaltning — församlingar, pastorat och andra kyrkliga samfälligheter (ej frikyrkoförsamlingar). Även aktiebolag helt eller huvudsakligen ägda av kommunen räknas hit, dock inte allmännyttiga bostadsföretag.

Allmännyttiga bostadsföretag omfattar bolag, föreningar och stiftelser som av bostadsstyrelsen/länsbostadsnämnderna erkänts som allmännyttiga bostadsföretag enligt kungörelserna om tertiärlån till flerfamiljshus och om bostadslån.

I denna kategori har inte medtagits landstingsstiftelser, minnesstiftelser och studentbostadsföretag, även om de ur lånesynpunkt kan jämföras med allmännyttiga bostadsföretag.

Bostadsrättsförening som bildats enligt 1930 års lag om bostadsrättsföreningar. Här ingår även några äldre bostadsföreningar som kan jämföras med kooperativa föreningar.

Enskild person inklusive dödsbon.

Övriga: fastighetsföreningar, fastighetsbolag, andra bolag och stiftelser m m som inte kan hänföras till någon av ovanstående kategorier.

Hustyp. Som *enfamiljs-*, *tvåfamiljs-* respektive *flerfamiljshus* räknas hus som inrymmer en, två respektive tre eller flera bostadslägenheter och som till minst hälften upptas av bostadslägenheter.

Om båda lägenheterna i ett tvåfamiljshus bebos av ett och samma hushåll, anses de tillsammans utgöra en enda bostadslägenhet (enfamiljshus). Finns kök i båda lägenheterna, inräknas det ena i antalet rum.

Med *icke-bostadshus* avses hus som till mer än hälften upptas av annat än bostadslägenheter, t ex kontor, hotell, affärer.

Småhus är den sammanfattande benämningen på enfamiljs- och tvåfamiljshus. Med *övriga hus* avses flerfamiljshus och icke-bostadshus.

Lägenheternas utnyttjande. Som *bebodd* räknas lägenhet i vilken vid räkningstillfället bodde personer som för år 1971 mantals-skrivits såsom bosatta på den fastighet där lägenheten finns. Bland de *obebodda* lägenheterna särskils sådana som var upplåtna men saknade mantalsskrivna boende. De övriga obebodda lägenheterna redovisas efter orsaken till att de inte är uthyrda eller på annat sätt upplåtna.

Vid FoB 60 och FoB 65 inräknades i lägenhetsbeståndet även lägenheter som var utrymda på grund av förestående *rivning*. Rivningslägenheterna har inte medtagits i det i FoB 70 redovisade lägenhetsantalet.

Lägenhetsstorlek. Med *rum* avses ett utrymme om minst 6 m² och med direkt dagsljus genom fönster. Som rum räknas ej kök, kokvrå, matvrå mindre än 6 m².

Ett för matlagning avsett utrymme räknas som *kök*, om det

som trångbott om antalet boende i lägenheten överstiger två per bostadsrum, kök och ett rum oräknade. Enpersonshushåll räknas inte som trångbodda. (Norm 2 har börjat tillämpas fr o m Fob 65.)

Hushållsställning. Bostadshushållen har uppdelats i hushåll med och hushåll utan föreståndare.

Som *hushållsföreståndare* räknas den av de boende som hyr, äger eller på annat sätt förfogar över lägenheten i dess helhet. I bestående äktenskap har mannen generellt räknats som hushållsföreståndare.

I hushåll med föreståndare har de övriga personerna klassificerats efter hushållsställning på grund av släktskapsrelationerna till föreståndaren eller till dennes maka. Som *hustru* räknas här endast gift samboende kvinna vars make är hushållsföreståndare. Med *barn* avses här samtliga barn oavsett ålder (även adoptiv-, foster- och styvbarn) till hushållsföreståndaren och/eller dennes maka. Beteckningarna *barnbarn*, *föräldrar* och *andra anhöriga* anger likaså graden av släktskap till hushållsföreståndaren eller dennes maka. Som annan anhörig räknas syskon, syskonbarn, måg, svåger, faster osv, däremot inte kusin

eller mer avlägsen släkting. Till *övriga* räknas alla andra personer i hushållet.

Om ingen av de boende förfogar över lägenheten i dess helhet (t ex när lägenhetsinnehavaren utan att själv bo i lägenheten har rumsvis hyrt ut denna åt olika personer) har bostadshushållet räknats som *hushåll utan föreståndare*. Denna kategori särredovisades ej i FoB 65.

Hushållskvot är den procentandel av folkmängden i viss köns-, ålders- och civilståndsgрупп som utgörs av hushållsföreståndare. Vid beräkning av hushållskvoter för samtliga ogifta män respektive kvinnor har det totala antalet ogifta hushållsföreståndare satts i relation till antalet ogifta män/kvinnor i åldern 20 år och däröver.

Barn. Redovisning av hushållen efter antal barn i åldern 0—17 år respektive 0—15 år och 0—6 år avser *samtliga* barn i dessa åldrar som ingår i hushållet, oavsett om de är barn till hushållsföreståndaren och/eller hans maka eller ej. I tidigare FoB var 15 år den högsta åldersgränsen vid redovisning av hushållen efter antal barn.

4 Lägenhetsbeståndet, hustyp och byggnadsår

4.1 Antal lägenheter

Det totala antalet bostadslägenheter uppgick den 1 november 1970 till 3 181 239, vilket innebär en ökning med närmare 11 % sedan föregående räkning år 1965. Nettotillskottet av lägenheter under perioden 1966—1970 var i absoluta tal ca 310 000 jämfört med 200 000 åren 1961—1965.

Det i FoB redovisade lägenhetsbeståndet omfattar i första hand permanenta bostäder — såväl bebodda som obebodda. I beståndet ingår även ett mindre men okänt antal fritidsbostäder med mantalsskrivna boende. Kollektiva bostäder, s k specialbostäder, och lägenheter som används till annat än bostad har inte medtagits i räkningen. I ovanstående totalantal ingår inte heller lägenheter utrymda på grund av förestående rivning — 6 036 lägenheter i hela riket — då de enligt definitionen inte skall medräknas i lägenhetsbeståndet. Jämförelser med tidigare räkningar försvåras något av att utrymda lägenheter i delvis bebodda rivningshus ingick i det redovisade lägenhetsantalet både i FoB 60 (okänt antal) och i FoB 65 (4 275 rivningslägenheter i hela riket).

På 25 år har lägenhetsbeståndet ökat med drygt 50%. Utvecklingen sedan år 1945, då den första allmänna bostadsräkningen genomfördes i Sverige, framgår av tablå 4.a (år 1945 = 100).

Tablå 4.a

	Antal lägenheter	Ökning sedan 1945
1945	2 101 790	100
1960	2 675 095	127
1965	2 875 263	137
1970	3 181 239	151

År 1945 var ca 65 % av alla lägenheter belägna i tätorter.¹ Denna andel har oavbrutet stigit och uppgår år 1970 till 83 %. Antalsmässigt har lägenhetsbeståndet i tätorterna i det närmaste fördubblats sedan 1945, medan antalet lägenheter på

glesbygden minskat med en fjärdedel. Denna minskning beror till stor del på tätorternas tillväxt — lägenheterna på glesbygden har uppgått i de expanderande tätorterna. Vidare har det avgått en del lägenheter på glesbygden inte bara på grund av rivning utan också på grund av sammanslagning, övergivning eller övergång till fritidsbostäder (jfr avsnitt 4.4).

I tabell 4.1 redovisas lägenhetsbeståndet i riket åren 1960, 1965 och 1970 fördelat på tätorter av olika storlek och glesbygd samt storstadsområden. Uppgifterna för storstadsområden 1960 och 1965 redovisas omräknade till indelningen 1971-01-01. Områdenas omfattning framgår av bilaga 2 i Folk- och bostadsräkningen 1970, del 3 (SOS).

Ökningen av antalet lägenheter har framför allt skett i tätorter med minst 2 000 invånare. De mindre tätorternas relativa andel av bostadsbeståndet har däremot minskat, trots en liten antalsmässig ökning mellan 1965 och 1970, tabell 4.1. Antalet sådana »mindre» tätorter (med 200—1 999 invånare) minskade mellan 1960 och 1965 med 39 och mellan 1965 och 1970 med ytterligare 75, tablå 4.b. Minskningen beror på att de vuxit samman med andra tätorter eller upphört (antalet invånare understigit 200). Av de 1 393 tätorterna med 200—1 999 invånare som redovisas i FoB 70 har drygt hälften (755) endast 200—499 invånare.

Kvalitet

Hur tillförlitlig bostadsräkningarnas täckning är av det faktiska lägenhetsbeståndet har hittills inte undersökts. En viss under täckning torde dock förekomma, främst vad gäller obebodda lägenheter. Det framgår bl a av de undersökningar om avgången av lägenheter som gjorts i anknytning till FoB 65 och FoB 70 (avsnitt 4.4).

I instruktionen till de lokala granskningsorganen (GO) vid bostadsräkningen 1960 sägs att som bostadslägenheter skall inte räknas »övergivna bostäder, dvs sådana i regel dåligt underhållna och obebodda bostäder som inte längre kommer att utnyttjas som stadigvarande bostad». I FoB 65 och FoB 70 stod denna anvisning även på fastighetsblanketten. Det är okänt hur denna rätt diffusa formulering uppfattats av uppgiftslämnarna och av GO i skilda kommuner. De övergivna bostäderna är givetvis i första hand ett glesbygdproblem.

¹ Avgränsningen av tätorter 1945 skedde bl a med hänsyn till näringsgrensfördelningen så att samhällen med minst 40 % av befolkningen sysselsatt i jordbruk räknades som glesbygd. Vidare räknades alla städer, köpingar och municipalsamhällen i sin helhet som »administrativa tätorter» oavsett bebyggelsens täthet.

Tablå 4.b

	Tätorter med		Summa
	2 000—w inv	200—1 999 inv	
<i>Antal tätorter</i>			
1960	307	1 507	1 814
1965	351	1 468	1 819
1970	381	1 393	1 774
<i>Procentuell fördelning</i>			
1960	16,9	83,1	100,0
1965	19,3	80,7	100,0
1970	21,5	78,5	100,0

I GOs arbetsuppgifter ingick bl a att avstämma person- och därmed även fastighetsbeståndet med hjälp av personförteckningar/mantalslängder, vilka innehöll personuppgifter för fastigheter med minst en mantalsskriven person. Däremot saknades avstämningsmöjligheter vad gällde lägenheter som vid räkningstidpunkten var obebodda, dvs utan mantalsskrivna boende. Som exempel på sådana »svärfångade» lägenheter kan nämnas villor som för tillfället var till salu, enstaka obebodda lägenheter i så kallade icke-bostadshus eller lägenheter bebodda av ej mantalsskrivna personer.

Bostadsbeståndet avser i princip förhållandena den 1 november 1970. Nybyggda hus, som vid denna tidpunkt var delvis inflyttningsfärdiga och som blev helt färdigställda någon eller några månader senare, har dock i viss utsträckning medtagits i räkningen. I annat fall skulle på sådan fastighet mantalsskrivna personer/hushåll fått redovisas som ej tillhörande bostadshushåll.

Att i FoB åstadkomma rätt avgränsning mellan vanliga lägenheter och kollektiva bostäder har alltid varit förenat med betydande svårigheter. De kollektiva bostäderna — som även benämns specialbostäder — består vanligen av ett antal rum, upplåtna var för sig och grupperade kring en korridor, samt vissa gemensamma utrymmen såsom dagrum, pentry o d. I exempelvis ett studentbostadshus skall således lägenheter med eget kök eller kokvrå räknas med i bostadsbeståndet, däremot inte de kollektiva bostäderna. I sådana fall kan det tänkas att både under- och övertäckning förekommer. Ibland har uppgifter inte lämnats för lägenheterna, eftersom de ofta saknar mantalsskrivna boende. Något vanligare torde dock vara att de kollektiva bostäderna kommer med i räkningen som vanliga bostadslägenheter, t ex när det för varje specialbostad på FoB-

blanketten har lämnats uppgift om eget kök — och denna uppgift egentligen har avsett det gemensamma köket.

4.2 Hustyp

I FoB 70 skulle fastighetsägarna besvara följande fråga: »Upptas mer än hälften av husets totala våningsyta av annat än bostadslägenheter, t ex kontor, hotell, butiker?». Om svaret var ja, klassificerades huset som icke-bostadshus oavsett antalet bostadslägenheter i huset. Var svaret nej, klassificerades huset som enfamiljs-, tvåfamiljs- eller flerfamiljshus beroende på antalet bostadslägenheter i huset (en, två respektive tre eller flera). Liknande förfaranden tillämpades även 1960 och 1965.

Tablå 4.c visar hur lägenhetsbeståndet inom olika hustyper förändrats sedan 1945. Den påtagliga minskningen av antalet lägenheter i tvåfamiljshus beror bl a på sammanslagning av lägenheterna — husen har övergått till att användas som enfamiljshus. Dessutom har nyproduktionen av tvåfamiljshus avtagit mer och mer. Enligt bostadsbyggnadsstatistiken färdigställdes åren 1961—1970 ca 4 800 lägenheter i tvåfamiljshus. FoB 70 redovisar 6 200 lägenheter i tvåfamiljshus byggda efter 1960, jfr nedan avsnittet om kvalitet.

Tablå 4.c

	En- familjs- hus	Två- familjs- hus	Övriga hus
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>			
1945	767	357	977
1960	925	333	1 417
1965	1 035	259	1 582
1970 ¹	1 132	206	1 844
<i>Ökning eller minskning (1945 = 100)</i>			
1960	121	93	145
1965	135	72	162
1970 ¹	148	58	189

¹ Exkl 6 000 rivningslägenheter.

År 1945 fanns 54% av samtliga lägenheter i småhus. Som framgår av tabell 4.2, har andelen lägenheter i småhus minskat från 47% år 1960 till 42% år 1970. Antalet småhuslägenheter ökade däremot med 35 000 under perioden 1961—1965 och med ytterligare ca 45 000 fram till år 1970. Ser man enbart på enfamiljshusen, blir ökningen 110 000 resp 97 000 lägenheter. I övriga hus har beståndet åren 1961—1970 ökat med 427 000

lägenheter, varav 262 000 utgör ökningen under den senare femårsperioden.

Den relativa fördelningen av lägenheterna efter hustyp inom olika bebyggelseformer visar inga stora förändringar mellan 1960, 1965 och 1970, bortsett från förskjutningarna mellan enfamiljs- och tvåfamiljshusen. Småhuset är den dominerande hustypen på glesbygden. Småhusen överväger även i de mindre tätorterna. I denna bebyggelseform förekommer den största andelen lägenheter i tvåfamiljshus, även om skillnaderna gentemot glesbygd i detta avseende i det närmaste har utjämnats år 1970.

Enligt FoB 70 omfattade de tre storstadsområdena sammanlagt 1 027 000 lägenheter (32,3 % av beståndet i hela riket). Mindre än en fjärdedel eller 22,5 % av dessa var småhuslägenheter mot drygt hälften i övriga riket (utanför storstadsområden), se tabell 4.3.

I de flesta av FoB-tabellerna redovisas lägenheterna fördelade på småhus och övriga hus. Gruppen »övriga hus» omfattar flerfamiljshus och icke-bostadshus. Antalet lägenheter i icke-bostadshus och deras andel av lägenhetsbeståndet vid de tre senaste räkningarna framgår av tablå 4.d. Jämför kommentarerna under »kvalitet» nedan.

Tablå 4.d

Bebyggelseform	Lägenheter i icke-bostadshus, 1 000-tal	I % av	
		alla lägenheter	lägenheter i övriga hus
1960			
Hela riket	76	2,8	5,3
Tätorter	58	2,9	4,2
Glesbygd	18	2,6	34,8
1965			
Hela riket	60	2,1	3,8
Tätorter	49	2,2	3,2
Glesbygd	11	1,9	31,4
1970			
Hela riket	74	2,3	4,0
Tätorter	63	2,4	3,5
Glesbygd	11	2,0	35,7

Kvalitet

Som ovan nämnts, gjordes avgränsningen av bostadshus och icke-bostadshus med ledning av svaren på frågan om andel andra lokaler än bostäder i huset. Var frågan obesvarad, klassi-

ficerades huset som bostadshus. Vid FoB 70 gällde detta 38 000 hus, varav 28 000 var enfamiljshus. 1965 var bortfallet på denna fråga något större och sammanlagt 46 000 hus blev på samma sätt schablonmässigt klassificerade som bostadshus.

Vid FoB 65 syntes minskningen av lägenhetsbeståndet i icke-bostadshus (tablå 4.d) från 76 000 år 1960 till 60 000 år 1965 rimlig, bl a mot bakgrund av den mycket låga nyproduktionen av sådana lägenheter. Däremot är ökningen till 74 000 år 1970 mer svårförklarlig. Om man jämför åldersfördelningen för beståndet i icke-bostadshusen mellan FoB 65 och FoB 70, finner man större frekvenser 1970 inom alla byggnadsperioder med undantag av de allra äldsta lägenheterna (byggda före 1901).

Möjligen kan en del av ökningen 1970 förklaras av ändrad formulering på FoB-blanketterna: »Upptas mer än hälften av husets totala våningsyta ...». Vid räkningarna 1960 och 1965 användes uttrycket »husets totala lägenhetsyta» vilket kanske kunde uppfattas som »bostadsyta» och frågan — trots att den i så fall blev orimlig — i större utsträckning besvarades med nej. Om så var förhållandet, torde antalet lägenheter i icke-bostadshus 1960 och 1965 vara något underskattat.

Oklarheter vid avgränsningen av icke-bostadshusen inverkar i viss mån även på fördelningen i småhus och övriga hus, då ett okänt, men troligen inte så litet antal av icke-bostadshusen egentligen är småhus i den meningen att de förutom en eller två bostadslägenheter innehåller t ex en affärs- eller verkstadslokal.

Överensstämmelsen mellan det på fastighetsblanketten angivna antalet bostadslägenheter i varje hus och motsvarande antal lägenheter enligt inlämnade hushållsblanketter kontrollerades maskinellt med efterföljande granskning och upprättning av avvikelserna. I en senare maskinkodningsrutin klassificerades bostadshusen med ledning av uppgiften om antalet lägenheter som enfamiljs-, tvåfamiljs- eller flerfamiljshus.

Radhus — främst de som är uthyrda eller upplåtna med bostadsrätt — har vållat vissa svårigheter vid gränsdragningen mellan småhus och flerfamiljshus. Det förekommer att en radhuslänga anges på fastighetsblanketten som ett enda hus. För att undvika felaktig hustypsklassificering av radhuslägenheterna, innehöll fastighetsblanketten både 1965 och 1970 frågan »Är huset ett rad- eller kedjehus?» Vid ja-svar klassificerades varje lägenhet i respektive huslänga som ett enfamiljshus. I samband med vissa specialundersökningar kunde man dock konstatera att ett antal småhus, i första hand radhus, 1965 hade redovisats som flerfamiljshus. I Bostads- och hyresundersökningen 1969 (SM Bo 1970: 25), som utnyttjade FoB

65-materialet som urvalsram, uppskattades antalet sådana lägenheter till 39 000. I vilken utsträckning samma slags felklassificering förekommer i FoB 70 har inte undersökts.

I FoB 70 redovisas i tvåfamiljshus ca 1 400 lägenheter utan kök eller kokvrå. Flertalet av dessa är troligen sk uthyrningsrum i enfamiljshus, vilka egentligen inte borde ha redovisats som separata lägenheter. Vad beträffar uthyrningsrummen¹ i flerfamiljshus, har de i regel betraktats som del av den intilliggande lägenheten. Sådant uthyrningsrum har dock räknats som lägenhet i de relativt fåtaliga fall då fastighetsägaren — helt oberoende av hushållet i den angränsande lägenheten — själv hyrt ut rummet till någon person/hushåll och redovisat detta uthyrningsrum som separat lägenhet på fastighetsblanketten.

I FoB har publicerats uppgifter om lägenheter i flerfamiljshus fördelade på husens storlek, se t ex tabell 2 i Folk- och bostadsräkningen 1970, del 9. Av vid tidigare räkningar gjorda jämförelser med bostadsbyggnadsstatistiken (BBS) framgick att det i FoB redovisas fler lägenheter i mindre hus än i BBS — orsaken till det antogs vara att fastighetsägarna i viss utsträckning angav trappuppgångar som separata hus. På denna punkt skärptes vid FoB 70 instruktionerna till de lokala granskningsorganen (GO). Man måste även hålla i minnet att generella regler för hur olika hus skall avgränsas från varandra inte finns fastställda — det gäller både FoB och BBS. Vad beträffar FoB har det överlämnats till GO att i tveksamma fall bedöma hur avgränsningen skall ske.

Av resultaten från FoB 70 att döma, har det i denna räkning varit svårast att avgränsa större hus. 1970 var det ganska vanligt att ägare av stora fastigheter lämnade fastighetsblankett med bifogade datalistor som ersatte lägenhetsförteckningen på fastighetsblanketten (bilaga 1, avd 3). Den uppgift som ofta saknades på datalistorna var husnummer, vilket försvårade fördelningen av lägenheter på olika hus på fastigheten. Detta synes ha medfört en viss överskattning av antalet lägenheter i hus med minst 50 lägenheter. I tablå 4.e visas för några byggnadsperioder utfallet av FoBs redovisning efter husstorlek vid de tre senaste räkningarna jämfört med bostadsbyggnadsstatistikens (BBS) redovisning av samma byggnadsperioder.

4.3 Byggnadsår

Uppgifterna om byggnadsår avser i FoB den tidpunkten då huset ursprungligen blev färdigt för inflyttning. Vid 1960 års räkning syntes frågan om byggnadsår i viss utsträckning ha

Tablå 4.e

Byggnadsår Källa	Lägenheter i flerfamiljshus efter husstorlek Procentuell fördelning				Summa
	Hus med				
	3—9 lägen- heter	10—19 lägen- heter	20—49 lägen- heter	50 + lägen- heter	
1966—1970					
FoB 70 ¹	4	24	41	32	100
BBS ²	3	26	45	26	100
1961—1965					
FoB 70	4	19	44	34	100
FoB 65 ¹	6	19	75		100
BBS	3	19	48	30	100
1956—1960					
FoB 70	6	19	45	31	100
FoB 65	8	19	74		100
FoB 60 ¹	10		90		100
BBS	4	19	48	29	100

¹ Räkningens år är den senaste byggnadsperioden egentligen 2 månader kortare, eftersom räkningen avser förhållandena den 1 november. — ² Bostadsbyggandet 1973, del 2 (SOS).

missförstått av fastighetsägarna och den lämnade uppgiften ibland kommit att avse ombyggnadsår. För att göra uppgiftslämnarna uppmärksamma på att det gäller det ursprungliga byggnadsåret, har i de två senaste räkningarna tillfogats en fråga på blanketterna: »Har huset ombyggt eller tillbyggt efter 1945/sedan 1950?». Någon närmare definition på vad som avses med om- eller tillbyggnad har inte givits och svaren på tilläggsfrågan har inte bearbetats.

Uppgifter om lägenheternas fördelning efter byggnadsår vid de tre senaste räkningarna lämnas i tabellerna 4.4 och 4.5. Tabell 4.4 omfattar samtliga lägenheter i riket, tätorter (med särredovisning av större och mindre tätorter) och glesbygd. I tabell 4.5 har uppdelning gjorts på småhus och övriga hus.

År 1945 var en tredjedel² av alla lägenheter eller ca 730 000 byggda fram till sekelskiftet. Av detta bestånd återstod vid den

¹ Med egen ingång, ofta försett med mindre hall, toalett och kokskåp, samt med förbindelse med den intilliggande lägenheten.

² År 1945 saknades uppgift om byggnadsår för 12,5 % av hela lägenhetsbeståndet, vilket försvårar jämförelser med de senare räkningarna (med 1—2 % bortfall av uppgiften om byggnadsår).

senaste räkningen 353 000, vilket innebär 11 % av samtliga lägenheter år 1970. Drygt hälften eller 197 000 av de gamla lägenheterna återfinns i glesbygdsområden.

Tablå 4.f visar hur den procentuella andelen lägenheter som är högst 10 respektive högst 20 år gamla har — med undantag av lägenheterna på glesbygden — ökat från 1960 till 1970. Som jämförelse kan nämnas att år 1945 var ca 20 % av alla lägenheter högst 10 år gamla och ca 40 % högst 25 år gamla. 1970 är mer än halva lägenhetsbeståndet — 54 % av alla lägenheter — högst 25 år.

Tablå 4.f

Bebyggelse- Hustyp	Procentuell andel lägenheter högst 10 resp högst 20 år gamla		
	1960	1965	1970
<i>Högst 10 år gamla</i>			
Hela riket	22,7	24,9	27,4
Tätorter	27,0	29,8	31,9
Glesbygd	9,8	6,3	5,5
I småhus	14,8	17,1	19,9
I övriga hus	29,7	31,2	32,8
<i>Högst 20 år gamla</i>			
Hela riket	40,1	43,0	46,1
Tätorter	46,8	50,3	52,9
Glesbygd	20,5	15,6	13,7
I småhus	28,6	30,3	32,8
I övriga hus	50,3	53,5	55,8

Vad beträffar lägenheternas ålderssammansättning, har skillnaderna mellan olika bebyggelse typer blivit alltmer framträdande. Under 1960-talet har glesbygdens lägenhetsbestånd inte bara minskat till antalet utan också föråldrats. År 1970 är 14 % av lägenheterna på glesbygden högst 20 år gamla jämfört med 16 % år 1965 och 20 % år 1960, tablå 4.f. Under den sista tioårsperioden har det på glesbygden tillkommit endast 30 000 nya lägenheter. Den kraftiga ökningen av antalet lägenheter har framför allt skett i tätorter med minst 2 000 invånare. I dessa tätorter härstammar 754 000 lägenheter från åren 1961—1970 (87 % av samtliga lägenheter som byggts under denna tid), tabell 4.4.

I tabell 4.5 redovisas hur lägenheterna i småhus och i övriga hus fördelar sig på byggnadsår. Småhuslägenheterna är i genomsnitt äldre än lägenheterna i övriga hus. Av tablå 4.f framgår att endast var femte lägenhet i småhus är högst 10 år gammal mot var tredje lägenhet i övriga hus.

Som nämnts i avsnitt 4.2, var drygt hälften av alla lägenheter år 1945 belägna i småhus. Nyproduktionens ökade inriktning på flerfamiljshusbyggande har sänkt småhuslägenheternas andel till 42 % år 1970. Den senaste femårsperioden tillkom enligt FoB 473 000 lägenheter, varav 145 000 eller 30,5 % i småhus. I tablå 4.g redovisas för olika byggnadsperioder andelen lägenheter i småhus år 1970. I det äldre beståndet överväger småhuslägenheterna, men från byggnadsperioden 1931—1940 blir deras andel mindre än hälften och ligger för de senaste tre femårsperioderna på drygt 30 %.

Tablå 4.g

Byggnadsår	Alla lägenheter, 1 000-tal	Lägenheter i småhus	
		Antal i 1 000-tal	I % av alla lägenheter
—1920	659	415	62,9
1921—1930	219	127	58,1
1931—1940	364	173	47,6
1941—1950	436	158	36,2
1951—1955	264	72	27,2
1956—1960	333	101	30,3
1961—1965	398	122	30,7
1966—1970	473	145	30,5
Summa	3 181	1 338	42,0

Hur lägenheter av olika ålder i småhus och i övriga hus är fördelade på tätorter och glesbygd 1970 framgår av tabell 4.6. Av alla lägenheter som är mer än 50 år gamla (byggda 1920 eller tidigare) finns 44 % i glesbygdsområdena. För lägenheter byggda under 1960-talet har glesbygdsandelen minskat till drygt 3 %. Av de äldsta småhuslägenheterna finns 65 % på glesbygden.

I storstadsområdena är ca 15 % av lägenheterna äldre än 50 år, utanför storstadsområden 23 % (21 % i hela riket). 30 % av lägenheterna i storstadsområden är byggda 1961—1970, ungefär samma andel eller 31 % i småhus och 29 % i övriga hus. Stor-Stockholm har lägre andel nybyggda lägenheter än de övriga storstadsområdena: 27 % av Stor-Stockholms lägenheter är byggda åren 1961—1970 jämfört med 33 % i Stor-Göteborg och 32 % i Stor-Malmö. I riket utanför storstadsområden härstammar 26 % av lägenheterna från 1960-talet (18 % i småhus och 35 % i övriga hus). Lägenheternas fördelning efter byggnadsår med särredovisning av småhus och övriga hus i storstadsområden framgår av tabell 4.7.

Kvalitet

Uppgifterna om husens byggnadsår är behäftade med viss osäkerhet. Särskilt för äldre hus, om de flera gånger bytt ägare eller byggts om, har uppgiftslämnarna svårt att ange rätt årtal/byggnadsperiod.

Vid jämförelser av preliminärstatistiken 1970 med uppgifter från FoB 65 framkom även för nyare hus avvikelser av typen att inom vissa byggnadsperioder redovisas 1970 fler lägenheter än 1965. Genom förnyade kontakter med berörda kommuner och fastighetsägare kunde en del av felaktiga tidsangivelser 1970 rättas upp innan de slutliga tabellerna framställdes. Vissa differenser kvarstår dock. Således redovisas i FoB 70 (se tabell 4.4) 333 000 lägenheter byggda 1956—1960. I FoB 65 redovisas för samma byggnadsperiod 328 000 lägenheter.

I samband med vissa undersökningar av primärmaterialen till FoB har man ibland kunnat konstatera att för samma hus olika uppgifter om byggnadsår har lämnats i olika räkningar. I vissa fall har skillnaderna varit så stora att de tytt på att ombyggnadsåret angivits i en räkning medan uppgiften om det ursprungliga byggnadsåret lämnats i annan räkning. I andra fall kan skillnaden mellan de vid olika räkningstillfällen lämnade uppgifterna uppgå till endast ett eller ett par år. Infaller sådan skillnad vid en klassgräns, redovisas huset i olika byggnadsperioder vid två på varandra följande räkningar. Svårigheterna med gränsdragningen mellan bostadslägenheter och kollektiva bostäder kan också till en del påverka bostadsbeståndets storlek inom viss byggnadsperiod. Bortfallet har minskat från 47 000 lägenheter utan uppgift om byggnadsår (1,7%) i hela riket 1965 till 35 000 eller 1,1% år 1970, vilket betyder att något större antal lägenheter har kunnat fördelas på byggnadsår.

De ovan beskrivna avvikelserna påverkar nog inte så mycket redovisningen på riksnivån, men kan ha viss betydelse för mindre regionala områden.

Observeras bör att vid FoB 70 den sista femårsperioden (1966—1970) i princip omfattar tiden 1 jan 1966—1 nov 1970. I praktiken får man i bostadsräkningarna alltid med ett litet antal halvfärdiga hus som är inflyttningsklara först november—december räkningsåret eller i början av nästföljande år. Detta sammanhänger med FoBs samordning med mantalsskrivningen. Har det funnits ett visst antal på fastigheten mantalsskrivna personer/hushåll, har i regel det halvfärdiga huset tagits med i sin helhet.

Evalveringsstudien omfattade lägenheter i flerfamiljshus¹ byggda t o m 1968. Evalveringen av byggnadsår gav på riksnivå

både relativt och antalsmässigt sett ganska små nettofel.

Vid klassificeringen av de enskilda lägenheterna har 7,2±0,8% av samtliga lägenheter (som ingick i evalveringsstudiens population) felklassificerats på byggnadsår vid en indelning i 9 klasser.² Av de lägenheter som felklassificerats har 4/5 förts till byggnadsperiod närmast före eller närmast efter den »sanna» perioden.

Vid en indelning av byggnadsår i 7 klasser (femårsperioderna på 1940- och 1950-talen sammanslagna till tioårsperioder) har ca 5,1% av lägenheterna i flerfamiljshus felklassificerats på byggnadsår i FoB 70.

Jämförelser med bostadsbyggnadsstatistiken (BBS). Alla kommuner lämnar till BBS uppgifter om inflyttningsfärdiga³ hus. Vissa uppgifter om den statliga långivningen till flerfamiljshus och småhus (bostadslån, två beslut) utnyttjas för kontroll av de till BBS lämnade uppgifterna.⁴

Vid jämförelser mellan FoB 65 och BBS avseende byggnadsperioden 1961—1 nov 1965 framkom det att i FoB för denna period redovisades 13 600 fler lägenheter (varav 8 500 i småhus och 5 100 i övriga hus) än i BBS. En undersökning⁵ visade att en del av skillnaden (3 400 lägenheter) berodde på ofullständig rapportering till BBS. Övriga avvikelser kunde hänföras till olikheter i angivet byggnadsår, till att om- och tillbyggnader i större utsträckning i FoB-materialet än i BBS angivits som nybyggnader och till att hus ursprungligen avsedda som fritidshus beboddes av i huset vid räkningstillfället mantalsskrivna personer.

För hela byggnadsperioden 1961—1965 såsom det redovisas i FoB 70, se tabell 4.8, har skillnaden mellan FoB och BBS minskat till 3 500 lägenheter (2 700 i småhus och drygt 800 i övriga hus). För perioden 1966—1 nov 1970 blir bilden något annorlunda. I FoB 70 redovisas för denna period sammanlagt ca 14 300 fler lägenheter än i BBS. Dessa lägenheter fördelar sig med drygt 2 300 på småhus och hela 12 000 på övriga hus. Som

¹ Inkl icke-bostadshus med minst 3 lägenheter.

² Före 1920, 1921—30, 1931—40, 1941—45, 1946—50, 1951—55, 1956—60, 1961—65, 1966—70.

³ Enligt BBS anses ett nybyggt hus ha blivit inflyttningsfärdigt den månad, då minst tre fjärdedelar av lägenheterna i huset har kunnat tas i bruk.

⁴ Bostadsbyggandet 1973, del 2 (SOS).

⁵ Undersökningen grundade sig på ett urval för hela landet med jämförelser av primärmaterialen till FoB 65 och BBS. Närmare redogörelse återfinns i stencil den 17.6.1968 benämnd »Jämförelser mellan antalet nybyggda lägenheter under perioden 1961—1965 enligt bostadsbyggnadsstatistiken och folk- och bostadsräkningen 1965».

ovan nämnts, ingår i FoB 70 ett okänt antal hus som blev inflyttningsfärdiga först efter den 1 november 1970. Av tabell 4.8 framgår dock att avvikelserna inte koncentrerar sig enbart till byggnadsåret 1970. Stora skillnader förekommer även för år 1969 men mest för 1968. I FoB 70 redovisas för det sistnämnda året 6 500 fler lägenheter än i BBS, vilket innebär en skillnad på närmare 7%. Varför just 1968 uppvisar en stor skillnad (som är regionalt väl spridd) är svårt att förklara, likaså det förhållandet att avvikelserna vid denna räkning är stora beträffande övriga hus, för vilka möjligheterna till fullständig kontroll i BBS är större än för småhusen. De med BBS gjorda jämförelserna visar hur svårt det är att uppnå god överensstämmelse mellan olika statistikgrenar som bygger på uppgifter från skilda källor (fastighetsägare i FoB, kommuner i BBS).

För lägenheter i hus byggda 1961—1970 efterfrågades i FoB 70 det exakta byggnadsåret. Ettårsklasserna har redovisats i några råtabeller. P g a uppgifternas osäkerhet har i de publikationer som behandlar lägenhets- och hushållsdata (Folk- och bostadsräkningen 1970, delarna 6 och 9) endast femårsperioderna 1961—1965 och 1966—1970 redovisats.

4.4 Avgången av lägenheter mellan 1965 och 1970

Sedan FoB 65 har bostadsbeståndet ökat med 312 000 lägenheter och uppgick vid FoB 70 till 3 187 000 (inkl 6 000 lägenheter utrymda på grund av förestående rivning). Under perioden 1 nov 1965—1 nov 1970 beräknas ca 488 000 lägenheter ha tillkommit genom nybyggnad. Nettoavgången av lägenheterna mellan räkningarna uppgår till ca 176 000 lägenheter. Ca 36% av de nybyggda lägenheterna utgör således ersättning för de lägenheter som på olika sätt avgått ur beståndet. Nettoförändringarna mellan 1965 och 1970 framgår av tabell 4.h.

Bruttoavgången är den totala avgången av lägenheter byggda 1965 eller tidigare som ägt rum mellan FoB 65 och FoB 70. Den är större än nettoavgången beroende på att lägenhetsbeståndet ökar även på annat sätt än genom nybyggnad. Lägenheter tillkommer bl a genom ombyggnad, genom delning av lägenheter och genom att fritidsbostäder börjar användas som permanenta bostäder. För att få en uppskattning av bruttoavgångens storlek och orsaker till avgång har SCB utfört en urvalsundersökning baserad på jämförelser mellan primärmaterialen till FoB 65 och FoB 70. Kompletterande uppgiftsinsamling beträffande avgångsorsakerna skedde under medverkan av kommuner och fastighetsägare. Undersökningens metodik och

Tabell 4.h

	Lägenheter i 1 000-tal			
	Samtliga	I småhus	Därav i enfamiljs-hus	I övriga hus
FoB 65	2 875	1 293	1 035	1 582
FoB 70	3 187 ¹	1 338	1 132	1 850 ¹
Nettotillskott	312	44	97	268
Nybyggnad nov 1965				
—okt 1970 ²	488	150	147	339
Nettoavgång	-176	-106	-50	-71

¹ Inkl 6 000 lägenheter utrymda p g a förestående rivning. Sådana lägenheter ingår i bostadsbeståndet i FoB 65. — ² Inkl under nov—dec 1965 färdigställda lägenheter som inte ingick i FoB 65 och ej heller ingår i nyproduktionen 1966—1970 enligt FoB 70. Antalet har uppskattats till 15 000, varav 5 000 i småhus.

resultaten har presenterats i Statistiska meddelanden Bo 1973: 49. En liknande undersökning avseende avgången mellan FoB 60 och FoB 65 utfördes 1967/68 (SM/Bo 1968: 33).

Vid jämförelser mellan blankettmaterialen från FoB 65 och FoB 70 saknades ett relativt stort antal lägenheter (uppskattningsvis 15—20 000) i FoB 70 för vilka det efter kontakter med kommuner och fastighetsägare framkom att de borde ha medtagits. Det gällde huvudsakligen lägenheter (hus) som tillfälligt stod tomma vid räkningstidpunkten 1970 p g a ombyggnader, flyttningar etc, men även lägenheter bebodda av icke mantals-skrivna personer och andra bortglömda lägenheter. Dessa lägenheter är inte medräknade i antalet avgångna lägenheter eftersom ingen reell avgång förekommit.

Den totala avgången (bruttoavgången) av lägenheter byggda 1965 eller tidigare som ägt rum mellan FoB 65 och FoB 70 har i den ovannämnda undersökningen uppskattats till 206 000 lägenheter, vilket motsvarar 7,2% av lägenhetsbeståndet 1965. Bruttoavgången av lägenheter i småhus uppgick till 123 000 eller 9,5% och i övriga hus till 83 000 eller 5,3% av beståndet 1965. 132 000 (64%) av de avgångna lägenheterna var byggda före 1921. 138 000 (67%) var rätt dåligt utrustade — tillhörde kvalitetsgrupperna 4—7. De flesta av de avgångna lägenheterna (158 000 eller 77%) bestod av högst 2 rum och kök.

För hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden redovisas i tabell 4.9 de avgångna lägenheterna procentuellt fördelade efter avgångsorsak. Hur de rivna, sammanslagna eller på annat sätt avgångna lägenheterna fördelar sig på hus-typ, byggnadsår, kvalitetsgrupp och lägenhetsstorlek framgår av tabell 4.10.

Rivning, inklusive planerad rivning, var den vanligaste avgångsorsaken och uppgår till 70 000 lägenheter eller 34,1 % av den totala avgången. Två tredjedelar av avgången på grund av rivning kan hänföras till kategorin övriga hus. Ca 80 % av rivningslägenheterna var belägna i hus byggda före 1921. Kvaliteten på de genom rivning avgångna lägenheterna var sämre än för den totala avgången.

Sammanlagning av lägenheter är den näst största avgångsorsaken och har resulterat i en avgång på 49 500 lägenheter, vilket motsvarar 24,1 % av den totala avgången. De sammanslagna lägenheterna var till två tredjedelar belägna i småhus, dvs tvåfamiljshus som har börjat användas som enfamiljshus. Jämfört med den totala avgången har de lägenheter som avgått genom sammanslagning varit av bättre kvalitet och byggda senare.

Antalet lägenheter som övergått till att användas som kontor, läkarmottagning, butik, verkstad o d har uppskattats till 23 500 eller 11,4 % av bruttoavgången. Dessa lägenheter var av betydligt bättre kvalitet och inte så gamla som avgången totalt.

45 500 lägenheter (22,1 % av hela avgången) började användas som fritidsbostäder och 13 000 (6,4 %) blev övergivna mellan FoB 65 och FoB 70. De flesta lägenheterna var belägna i småhus — för fritidsbostäderna 94 % och för de övergivna bostäderna 79 %. En relativt stor andel av dessa lägenheter (32 %) bestod av 3 eller flera rum och kök, vilket sammanhänger med den stora andelen småhuslägenheter. Som framgår av tabell 4.10 var lägenheterna i dessa två avgångskategorier både äldre och av sämre kvalitet än hela avgången totalt sett.

Tabell 4.1 Antal lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden¹ 1960, 1965 och 1970

Number of dwellings. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelse- Område	Lägenheter i 1 000-tal			I % av riket			Förändring i %	
	1960	1965	1970 ²	1960	1965	1970 ²	1960— 1965	1965— 1970
Hela riket	2 675	2 875	3 181	100,0	100,0	100,0	+ 7,5	+ 10,6
Samtliga tätorter	1 999	2 271	2 635	74,7	79,0	82,8	+ 13,6	+ 16,0
Tätorter med								
2 000—w inv	1 694	1 967	2 326	63,3	68,4	73,1	+ 16,1	+ 18,2
200—1 999 inv	304	304	310	11,4	10,6	9,7	- 0,1	+ 1,9
Glesbygd	676	604	546	25,3	21,0	17,2	- 10,7	- 9,6
Stor-Stockholm	439	487	563	16,4	16,9	17,7	+ 11,0	+ 15,6
Stor-Göteborg	207	234	277	7,8	8,1	8,7	+ 12,6	+ 18,5
Stor-Malmö	140	159	187	5,3	5,5	5,9	+ 13,3	+ 17,6
Riket utom storstadsområden	1 889	1 995	2 154	70,6	69,4	67,7	+ 5,7	+ 7,9

¹ Enligt indelningen 1971-01-01. — ² Exkl ca 6 000 lägenheter utrymda p g a förestående rivning.

Tabell 4.2 Lägenheter efter hustyp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970
 Dwellings by type of building. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsetyp	Alla lägenheter	Lägenheter i småhus			Lägenheter i övriga hus
		Totalt	I enfamiljs-hus	I tvåfamiljs-hus	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>					
1960					
Hela riket	2 675	1 258	925	333	1 417
Samtliga tätorter	1 999	632	412	220	1 366
Tätorter med					
2 000—w inv	1 694	412	259	154	1 282
200—1 999 inv	304	220	153	67	84
Glesbygd	676	626	513	113	51
1965					
Hela riket	2 875	1 293	1 035	259	1 582
Samtliga tätorter	2 271	726	549	177	1 546
Tätorter med					
2 000—w inv	1 967	501	374	127	1 466
200—1 999 inv	304	224	175	50	80
Glesbygd	604	568	486	82	36
1970					
Hela riket	3 181	1 338	1 132	206	1 844
Samtliga tätorter	2 635	823	680	143	1 813
Tätorter med					
2 000—w inv	2 326	596	491	105	1 730
200—1 999 inv	310	227	189	38	83
Glesbygd	546	515	452	63	31
<i>Procentuell fördelning</i>					
1960					
Hela riket	100,0	47,0	34,6	12,5	53,0
Samtliga tätorter	100,0	31,6	20,6	11,0	68,4
Tätorter med					
2 000—w inv	100,0	24,3	15,3	9,1	75,7
200—1 999 inv	100,0	72,3	50,4	22,0	27,7
Glesbygd	100,0	92,5	75,8	16,7	7,5
1965					
Hela riket	100,0	45,0	36,0	9,0	55,0
Samtliga tätorter	100,0	31,9	24,2	7,8	68,1
Tätorter med					
2 000—w inv	100,0	25,5	19,0	6,5	74,5
200—1 999 inv	100,0	73,8	57,5	16,3	26,2
Glesbygd	100,0	94,0	80,4	13,6	6,0
1970					
Hela riket	100,0	42,0	35,6	6,5	58,0
Samtliga tätorter	100,0	31,2	25,8	5,4	68,8
Tätorter med					
2 000—w inv	100,0	25,6	21,1	4,5	74,4
200—1 999 inv	100,0	73,2	61,0	12,2	26,8
Glesbygd	100,0	94,3	82,8	11,5	5,7

Tabell 4.3 Lägenheter efter hustyp. Storstadsområden 1970
 Dwellings by type of building. Metropolitan areas

Område	Alla lägenheter	Därav	
		i småhus	i övriga hus
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>			
Stor-Stockholm	563	109	454
Stor-Göteborg	277	73	204
Stor-Malmö	187	50	138
Övriga riket	2 154	1 107	1 047
<i>Procentuell fördelning</i>			
Stor-Stockholm	100,0	19,3	80,7
Stor-Göteborg	100,0	26,2	73,8
Stor-Malmö	100,0	26,5	73,5
Övriga riket	100,0	51,4	48,6

Tabell 4.4 Lägenheter efter byggnadsår. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Dwellings by year of construction. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsetyp	Alla lägenheter	Byggnadsår									Uppg. saknas
		—1900	1901—1920	1921—1930	1931—1940	1941—1950	1951—1955	1956—1960	1961—1965	1966—1970	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>											
1960											
Hela riket	2 675	530	379	254	389	466	276	331	.	.	50
Samtliga tätorter	1 999	259	271	193	307	394	242	299	.	.	34
Tätorter med											
2 000—w inv	1 694	203	223	161	266	344	211	259	.	.	28
200—1 999 inv	304	56	49	32	41	50	31	40	.	.	6
Glesbygd	676	271	108	61	81	72	34	32	.	.	16
1965											
Hela riket	2 875	449	348	234	376	443	262	328	388	.	47
Samtliga tätorter	2 271	211	246	180	303	386	238	306	371	.	29
Tätorter med											
2 000—w inv	1 967	165	203	153	266	345	213	273	326	.	23
200—1 999 inv	304	46	43	27	37	41	25	33	45	.	7
Glesbygd	604	238	101	53	74	57	24	21	17	.	18
1970											
Hela riket	3 181	353	306	219	364	436	264	333	398	473	35
Samtliga tätorter	2 635	157	215	171	296	382	241	311	383	458	21
Tätorter med											
2 000—w inv	2 326	121	180	148	264	344	218	280	345	409	16
200—1 999 inv	310	35	35	23	32	38	23	31	38	49	5
Glesbygd	546	197	91	48	67	54	23	21	14	16	14
<i>Procentuell fördelning</i>											
1960											
Hela riket	100,0	19,8	14,2	9,5	14,5	17,4	10,3	12,4	.	.	1,9
Samtliga tätorter	100,0	12,9	13,6	9,6	15,4	19,7	12,1	14,9	.	.	1,7
Tätorter med											
2 000—w inv	100,0	12,0	13,1	9,5	15,7	20,3	12,4	15,3	.	.	1,7
200—1 999 inv	100,0	18,2	16,0	10,4	13,5	16,4	10,3	13,1	.	.	2,1
Glesbygd	100,0	40,1	15,9	9,1	12,0	10,7	5,1	4,7	.	.	2,4
1965											
Hela riket	100,0	15,6	12,1	8,1	13,1	15,4	9,1	11,4	13,5	.	1,7
Samtliga tätorter	100,0	9,3	10,8	7,9	13,3	17,0	10,5	13,5	16,3	.	1,3
Tätorter med											
2 000—w inv	100,0	8,4	10,3	7,8	13,5	17,5	10,8	13,9	16,6	.	1,2
200—1 999 inv	100,0	15,1	14,1	8,9	12,1	13,6	8,3	10,9	14,8	.	2,2
Glesbygd	100,0	39,4	16,8	8,8	12,2	9,5	4,0	3,6	2,8	.	3,0
1970											
Hela riket	100,0	11,1	9,6	6,9	11,4	13,7	8,3	10,5	12,5	14,9	1,1
Samtliga tätorter	100,0	5,9	8,2	6,5	11,2	14,5	9,1	11,8	14,6	17,4	0,8
Tätorter med											
2 000—w inv	100,0	5,2	7,7	6,4	11,3	14,8	9,4	12,1	14,8	17,6	0,7
200—1 999 inv	100,0	11,4	11,4	7,4	10,4	12,3	7,4	10,0	12,3	15,7	1,7
Glesbygd	100,0	36,0	16,6	8,8	12,4	10,0	4,2	3,9	2,6	2,9	2,5

Tabell 4.5 Lägenheter efter byggnadsår inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Dwellings in buildings of various types by year of construction. The whole country, urban and rural areas

Hustyp Bebyggelsestyp	Alla lägen- heter	Byggnadsår									Uppg. saknas
		—1900	1901— 1920	1921— 1930	1931— 1940	1941— 1950	1951— 1955	1956— 1960	1961— 1965	1966— 1970	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>											
1960											
Småhus	1 258	340	192	152	189	174	83	103	.	.	26
Tätorter	632	88	96	94	112	107	52	73	.	.	11
Glesbygd	626	252	97	58	77	67	32	30	.	.	14
Övriga hus	1 417	191	186	102	200	292	193	228	.	.	25
Tätorter	1 366	171	175	98	196	287	190	226	.	.	23
Glesbygd	51	20	11	4	4	5	3	2	.	.	2
1965											
Småhus	1 293	301	185	139	182	162	74	100	122	.	30
Tätorter	726	76	91	88	111	108	52	80	106	.	14
Glesbygd	568	225	94	51	71	54	22	20	16	.	17
Övriga hus	1 582	148	163	95	194	282	189	228	266	.	17
Tätorter	1 546	135	155	92	191	278	187	227	265	.	16
Glesbygd	36	13	8	3	3	4	2	1	1	.	1
1970											
Småhus	1 338	248	166	127	173	158	72	101	122	145	25
Tätorter	823	62	82	82	108	107	50	81	109	130	12
Glesbygd	515	187	84	46	65	51	21	20	13	15	13
Övriga hus	1 844	105	140	92	190	278	192	232	275	329	10
Tätorter	1 813	95	133	89	188	275	190	231	275	328	9
Glesbygd	31	10	7	2	3	3	2	1	1	1	1
<i>Procentuell fördelning</i>											
1960											
Småhus	100,0	27,0	15,3	12,1	15,0	13,8	6,6	8,2	.	.	2,0
Tätorter	100,0	13,9	15,2	14,9	17,6	16,8	8,2	11,6	.	.	1,8
Glesbygd	100,0	40,3	15,4	9,2	12,3	10,7	5,0	4,8	.	.	2,3
Övriga hus	100,0	13,4	13,2	7,2	14,1	20,6	13,6	16,1	.	.	1,8
Tätorter	100,0	12,5	12,8	7,2	14,3	21,0	13,9	16,5	.	.	1,7
Glesbygd	100,0	38,7	21,7	7,6	8,4	10,1	5,7	4,3	.	.	3,4
1965											
Småhus	100,0	23,3	14,3	10,7	14,1	12,5	5,7	7,7	9,4	.	2,3
Tätorter	100,0	10,5	12,6	12,2	15,3	14,9	7,1	11,0	14,6	.	1,9
Glesbygd	100,0	39,6	16,5	8,9	12,4	9,5	3,9	3,6	2,7	.	2,9
Övriga hus	100,0	9,4	10,3	6,0	12,3	17,8	11,9	14,4	16,8	.	1,1
Tätorter	100,0	8,7	10,0	6,0	12,4	18,0	12,1	14,7	17,1	.	1,0
Glesbygd	100,0	37,5	21,6	7,4	8,3	9,8	5,0	3,4	3,1	.	3,9
1970											
Småhus	100,0	18,6	12,4	9,5	12,9	11,8	5,4	7,5	9,1	10,8	1,9
Tätorter	100,0	7,5	10,0	9,9	13,2	13,0	6,1	9,8	13,2	15,8	1,5
Glesbygd	100,0	36,2	16,3	8,9	12,6	10,0	4,2	3,9	2,6	2,9	2,4
Övriga hus	100,0	5,7	7,6	5,0	10,3	15,1	10,4	12,6	14,9	17,8	0,6
Tätorter	100,0	5,2	7,3	4,9	10,4	15,2	10,5	12,7	15,1	18,1	0,5
Glesbygd	100,0	32,7	21,6	7,9	8,5	9,8	5,5	4,0	2,8	3,5	3,7

Tabell 4.6 Lägenheter byggda olika år procentuellt fördelade på tätorter och glesbygd 1970

Dwellings of various ages: percentage distribution by urban and rural areas

Hustyp Bebyggelsestyp	Byggnadsår					
	—1920	1921— 1940	1941— 1950	1951— 1960	1961— 1965	1966— 1970
<i>Alla lägenheter</i>						
Hela riket	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Samtliga tätorter	56,4	80,2	87,5	92,5	96,4	96,6
Tätorter med						
2 000—w inv	45,7	70,7	78,7	83,5	86,8	86,4
200—1 999 inv	10,7	9,5	8,7	9,0	9,6	10,3
Glesbygd	43,6	19,8	12,5	7,5	3,6	3,4
<i>Lägenheter i småhus</i>						
Hela riket	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Samtliga tätorter	34,8	63,2	67,5	75,9	89,1	89,8
Tätorter med						
2 000—w inv	21,9	47,5	49,4	55,4	67,5	67,6
200—1 999 inv	12,9	15,7	18,1	20,4	21,6	22,2
Glesbygd	65,2	36,8	32,5	24,1	10,9	10,2
<i>Lägenheter i övriga hus</i>						
Hela riket	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Samtliga tätorter	93,1	98,2	98,9	99,3	99,7	99,7
Tätorter med						
2 000—w inv	86,0	95,4	95,5	94,9	95,4	94,6
200—1 999 inv	7,1	2,8	3,4	4,4	4,3	5,1
Glesbygd	6,9	1,8	1,1	0,7	0,3	0,3

Tabell 4.7 Lägenheter efter byggnadsår. Storstadsområden 1970
Dwellings by year of construction. Metropolitan areas

Område Hustyp	Alla lägen- heter	Byggnadsår						Uppgift saknas
		—1920	1921— 1940	1941— 1950	1951— 1960	1961— 1965	1966— 1970	
<i>Antal i 1 000-tal</i>								
Stor-Stockholm	563	82	132	82	109	65	89	3
Småhus	109	13	28	16	16	13	21	2
Övriga hus	454	70	104	66	94	52	68	1
Stor-Göteborg	277	40	57	35	52	36	56	1
Småhus	73	13	17	10	9	9	14	1
Övriga hus	204	28	40	25	43	27	42	0
Stor-Malmö	187	35	36	22	33	26	34	1
Småhus	50	15	9	4	5	7	9	1
Övriga hus	138	20	27	18	28	19	25	0
Övriga riket	2 154	501	358	298	402	271	295	29
Småhus	1 107	374	246	129	142	94	101	21
Övriga hus	1 047	127	112	169	260	177	194	9
<i>Procentuell fördelning</i>								
Stor-Stockholm	100,0	14,6	23,5	14,6	19,4	11,6	15,8	0,6
Småhus	100,0	11,8	26,1	14,3	14,4	11,9	19,2	2,2
Övriga hus	100,0	15,3	22,9	14,6	20,6	11,5	15,0	0,2
Stor-Göteborg	100,0	14,5	20,6	12,6	18,8	13,0	20,1	0,5
Småhus	100,0	17,4	23,8	13,8	13,0	12,1	18,6	1,3
Övriga hus	100,0	13,5	19,5	12,1	20,8	13,3	20,6	0,2
Stor-Malmö	100,0	18,9	19,0	11,7	17,6	13,9	18,3	0,5
Småhus	100,0	31,1	17,7	7,1	10,9	13,2	18,7	1,4
Övriga hus	100,0	14,5	19,5	13,4	20,1	14,2	18,1	0,2
Övriga riket	100,0	23,3	16,6	13,8	18,7	12,6	13,7	1,4
Småhus	100,0	33,8	22,2	11,7	12,8	8,5	9,1	1,9
Övriga hus	100,0	12,2	10,7	16,1	24,8	16,9	18,5	0,8

Tabell 4.8 Lägenheter byggda 1961—1970 enligt FoB 70 jämfört med bostadsbyggnadsstatistikens (BBS) uppgifter.¹ Hela riket

Number of dwellings built 1961—1970: a comparison between the 1970 Census and the housing construction statistics. The whole country

	FoB	BBS	Differens FoB — BBS
<i>Alla lägenheter</i>			
1961—1965	397 655	394 132	+ 3 523
1966	82 291	83 893	- 1 602
1967	93 033	92 468	+ 565
1968	105 830	99 321	+ 6 509
1969	104 267	101 327	+ 2 940
1970	87 963	82 045	+ 5 918
1966—1970	473 384	459 054	+ 14 330
<i>Lägenheter i småhus</i>			
1961—1965	122 172	119 503	+ 2 669
1966	25 495	27 121	- 1 626
1967	28 375	28 305	+ 70
1968	29 877	28 656	+ 1 221
1969	32 553	31 699	+ 854
1970	28 213	26 357	+ 1 856
1966—1970	144 513	142 138	+ 2 375
<i>Lägenheter i övriga hus</i>			
1961—1965	275 483	274 629	+ 854
1966	56 796	56 772	+ 24
1967	64 658	64 163	+ 495
1968	75 953	70 665	+ 5 288
1969	71 714	69 628	+ 2 086
1970	59 750	55 688	+ 4 062
1966—1970	328 871	316 916	+ 11 955

¹ Specialbostäder samt lägenheter i hus inflyttningsfärdiga i november och december 1970 ingår ej i redovisningen enligt BBS.

Tabell 4.9 Lägenheter avgångna mellan FoB 65 och FoB 70 efter avgångsorsak. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden¹

Decreases in the housing stock by reasons for the decrease. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelse- typ Område	Lägenheter i 1 000-tal		Avgångsorsak, %					
	Samtliga enligt FoB 65	Brutto- avgång	Rivning ²	Samman- slagning	Annat än bostads- ändamål	Fritids- bostad	Över- givning	Uppgift saknas
Hela riket								
Alla lägenheter	2 875	206	34,1	24,1	11,4	22,1	6,4	2,0
I småhus	1 293	123	19,0	27,1	7,8	34,9	8,4	2,7
I övriga hus	1 582	83	56,2	19,6	16,7	3,2	3,3	1,0
Samtliga tätorter	2 271	133	48,3	26,8	14,0	6,6	3,0	1,4
Tätorter med								
2 000—w inv	1 967	109	54,2	24,8	14,7	3,1	1,7	1,4
200—1 999 inv	304	23	20,5	35,7	10,3	23,0	9,1	1,3
Glesbygd	604	73	8,2	19,2	6,8	50,3	12,5	3,1
Stor-Stockholm	487	16	50,6	19,5	16,7	7,1	1,4	4,7
Stor-Göteborg	234	14	68,8	14,6	8,4	6,4	0,9	1,0
Stor-Malmö	159	7	44,3	25,0	13,8	10,5	1,3	5,0
Riket utom storstadsområden	1 995	168	29,1	25,3	11,1	25,4	7,5	1,7

Källa: SM/Bo 1973: 49, tabell 2.

¹ Tätorter och glesbygd enl indelningen i FoB 65, storstadsområden enl indelningen 1971-01-01. — ² Inkl planerad rivning.

Tabell 4.10 Lägenheter avgångna mellan FoB 65 och FoB 70 efter hustyp, byggnadsår, kvalitetsgrupp och storlek. Hela riket

Decreases in the housing stock by type of building, year of construction, quality group and size of dwelling. The whole country

Hustyp Byggnadsår Kvalitetsgrupp Storlek	Hela brutto- avgången	Avgångsorsak				
		Rivning ¹	Samman- slagning	Annat än bostads- ändamål	Fritids- bostad	Över- givning
Alla lägenheter	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hustyp						
Småhus	59,5	33,3	67,0	40,9	94,1	78,7
Övriga hus	40,5	66,7	33,0	59,1	5,9	21,3
Byggnadsår						
Före 1901	40,3	48,5	20,6	33,9	49,1	50,5
1901—1920	23,9	31,1	22,1	19,3	17,5	23,8
1921—1940	21,8	13,7	37,3	23,4	19,5	13,2
1941—1965	10,3	3,0	18,9	17,2	9,4	7,7
Uppgift saknas	3,6	3,6	1,1	6,2	4,5	4,8
Kvalitetsgrupp						
1—2	16,3	11,6	19,3	33,3	12,6	9,8
3	15,7	13,0	29,0	22,4	6,3	3,3
4—7	67,0	74,5	50,8	42,7	79,9	85,8
Uppgift saknas	1,1	0,9	0,9	1,6	1,2	1,1
Lägenhetsstorlek						
1 + R, 1 K, 1 + R KV	10,7	7,5	18,2	21,3	3,7	6,6
1 RK	33,1	39,9	38,1	21,8	24,3	33,1
2 RK	32,9	30,0	33,7	27,9	38,5	33,3
3 RK	14,1	13,3	8,4	16,0	20,8	12,1
4 RK	5,5	5,6	1,4	5,3	8,2	10,6
5 + RK	3,5	3,7	0,3	7,6	4,4	3,7
Uppgift saknas	0,1	0,0	—	0,1	0,2	0,6

Källa: SM/Bo 1973: 49, tabell 3.

¹ Inkl planerad rivning.

5 Lägenheternas storlek och utrustning

5.1 Lägenheternas storlek

I FoB redovisas lägenheterna efter storlek mätt i antalet rum (och förekomst av kök). Inför FoB 70 prövades möjligheterna att samla in uppgifter om lägenhetsytor, bl a i syfte att kunna ställa bostadskostnader i relation till ytan men även för att få ett bättre mått på utrymmesstandarden. För lägenheter byggda efter 1940 gav provundersökningen ganska acceptabla resultat. Däremot saknades svar för över 20% av lägenheter byggda före 1941 och bortfallet ökade ju äldre husen var. För små lägenheter — om högst ett rum och kök — var bortfallet av ytuppgifterna omkring 25% oavsett byggnadsåret. På grund av det stora bortfallet och andra kvalitetsaspekter togs uppgifterna om lägenhetsytor inte med i FoB 70.

Hur frågorna om lägenhetsstorleken var utformade på hushållsblanketten 1970 framgår av bilaga 2 (avd 1, frågorna 2—4). I stort sett likartade frågor ställdes även 1960 och 1965.

Också fastighetsägarna skulle för varje lägenhet ange antalet rum och förekomst av kök eller kokvrå (bilaga 1, avd 3). Redovisningen i FoB grundar sig på hushållens svar. Endast då frågorna på hushållsblanketten var obesvarade, hämtades uppgifterna om lägenhetsstorleken från fastighetsblanketten. Fastighetsägarnas uppgifter tjänade i första hand som identifieringsdata vid fullständig kontrollen av lägenhetsbeståndet på fastigheten.

Två storleksgrupperingar har tillämpats i FoB 70. I de flesta lägenhets- och hushållstabeller har lägenheterna redovisats efter storlek på basis av antalet bostadsrum. Rum använda till annat än bostad har således frånräknats. I tabeller med hyresuppgifter bygger storleksgrupperingen dock på samtliga rum i lägenheten.

I FoB 65 uppmärksammades en från början oförklarligt stor ökning av antalet smålägenheter, dvs lägenheter utan kök, och viss minskning av lägenheter om ett rum och kök respektive två rum och kök. Vid en senare rekapitulering av maskinella rutiner till FoB 60 upptäcktes att kokvrå i kombination med matvrå då hade klassificerats som kök, vilket sedan också gjordes i FoB 70. Detta innebär således att lägenheter med

kokvrå och matvrå har redovisats som lägenheter med kök både i FoB 60 och FoB 70, däremot som kokvrålägenheter i FoB 65.

I tablå 5.a redovisas lägenheterna efter storlek 1960, 1965 och 1970 dels antalsmässigt, dels förändringarna för varje lägenhetstyp sedan 1960. För FoB 65 lämnas även korrigerade siffror, där kokvrå med matvrå räknats som kök.

Tablå 5.a

	Lägenhetsstorlek						
	1 + R 1 K 1 + RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 RK	6 + RK
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>							
1960	227	471	847	619	307	125	75
1965							
redovisat	256	404	819	711	403	173	99
korrigerat	209	426	845
1970	206	402	847	828	507	243	137
<i>Förändringar sedan 1960</i>							
1960	100	100	100	100	100	100	100
1965							
redovisat	113	86	97	115	131	138	131
korrigerat	92	91	100
1970	91	85	100	134	165	194	181

I FoB 65¹ redovisas 21 800 lägenheter om ett rum med kokvrå och matvrå samt 25 800 lägenheter bestående av två eller fler rum med kokvrå och matvrå. De senare har i de korrigerade siffrorna i tablå 5.a lagts helt på 2 RK, även om ett mindre — men okänt — antal borde ha förts till större lägenheter. Som jämförelse kan nämnas att i FoB 70 omkodades kokvrå i kombination med matvrå till kök i sammanlagt 61 200 fall, varav 34 900 till 1 RK.

Talen för 1965 har även korrigerats i tabell 5.1, som visar fördelningen av lägenheterna efter storlek vid de tre senaste räkningarna.

Lägenheterna utan kök² redovisas i FoB ofta sammanslagna till en grupp (1 + R, 1 K, 1 + RKV). I tablå 5.b lämnas en finare storleksindelning av denna lägenhetstyp 1970. Antalet lägenheter bestående av enbart kök har under 1960-talet minskat från 13 300 år 1960 till 6 200 år 1965 och uppgick 1970 till endast 1 400. Ca 50 400 lägenheter 1960 hade enbart kokskåp eller inga kokmöjligheter alls (lägenhetstyp 1 + R). 1965 och 1970 var motsvarande antal 48 000 respektive 42 700.

¹ Jfr Folk- och bostadsräkningen 1965, del VIII, tabell 2.

² Inkl lägenheter som består av enbart kök.

Tablå 5.b

Lägenhetsstorlek	Lägenheter utan kök ¹ 1970	
	Hela riket	Därav i tätorter
1 R	39 650	38 475
1 K	1 392	916
1 RKV	127 672	125 787
2 + R	3 088	2 703
2 + RKV	34 016	32 275
1 + R, 1 K, 1 + RKV	205 818	200 156

¹ Inkl lägenheter som består av enbart kök.

Den genomsnittliga lägenhetsstorleken har successivt ökat — de lägenheter som byggts har varit relativt stora, medan avgången till övervägande delen har bestått av mindre lägenheter.

1945 var två rum och kök den vanligaste lägenhetstypen och utgjorde 31 % av alla lägenheter. Lika stor andel var större än två rum och kök. Både 1960 och 1970 var tvårumslägenheterna fortfarande den vanligaste lägenhetstypen (32 % resp 27 %) men andelen lägenheter om minst tre rum och kök har ökat påtagligt och uppgick till 42 % 1960 och 54 % 1970.

Tre rum och kök var den vanligaste lägenhetstypen i småhus 1960. 29 % av småhuslägenheterna var trerummare, medan 31 % var större än tre rum och kök. 10 år senare utgör trerummarna 26 % av lägenhetsbeståndet i småhus och 52 % är större än tre rum och kök. År 1970 har fyrrumslägenheterna blivit den vanligaste lägenhetstypen i småhus.

I övriga hus är tvårumslägenheterna fortfarande vanligast — 35 % år 1960 och 34 % år 1970. Andelen lägenheter större än två rum och kök har ökat från 26 % 1960 till 37 % 1970. Av tabell 5.2 framgår lägenheternas fördelning på storlek inom småhus och övriga hus i hela riket, tätorter och glesbygd åren 1960 och 1970. Tabellen visar bl a att lägenheter om minst fyra rum i småhusbeståndet förekommer i större utsträckning i tätorterna (61 % år 1970) än på glesbygden (38 %).

Ett sammanfattande mått på lägenheternas storlek är det genomsnittliga antalet *rumsenheter per lägenhet* (beräknat i relation till samtliga lägenheter utan hänsyn till att uppgifter om antalet rum och/eller kök saknas för vissa lägenheter). Som rumsenhet räknas såväl bostadsrum som kök.

Den ovan beskrivna avvikelser i FoB 65 beträffande kokvrå i kombination med matvrå som borde ha räknats som kök gav till resultat att man 1965 redovisade ca 47 600 för få rumsenheter. Om man korrigerar siffrorna för 1965, ökar det genomsnittliga antalet rumsenheter per lägenhet för hela riket från

3,58 till 3,60. Riksgenomsnittet för 1970 är 3,76 rumsenheter per lägenhet. I tabell 5.3, som för olika hustyper visar den genomsnittliga lägenhetsstorleken uttryckt i rumsenheter, har talen för FoB 65 inte korrigerats.

I småhusbeståndet är det främst enfamiljshusen som markant ökat i storlek under de senaste tio åren: från 4,24 rumsenheter år 1960 till 4,80 år 1970. De rymligaste enfamiljshusen med 5,25 rumsenheter per lägenhet 1970 återfinns i tätorter med minst 2 000 invånare. Förutom nyproduktionens satsning på stora lägenheter beror ökningen av utrymmen i enfamiljshusen till viss del på sammanslagning av lägenheterna i tvåfamiljshus.

Inom kategorien »övriga hus» har lägenhetsstorleken ökat i långsammare takt, dvs från 2,89 rumsenheter per lägenhet år 1960 till 3,13 år 1970. Som framgår av tabell 5.3, är lägenheterna i flerfamiljshusen något mindre än i samtliga övriga hus. Skillnaden är mer märkbar för de mindre tätorterna och glesbygd som har hög andel lägenheter i icke-bostadshus (jfr tablå 4.d). Beståndet i icke-bostadshusen består till stor del av småhus med mer än hälften av den totala våningsytan utnyttjad till annat än bostad.

Det genomsnittliga antalet bostadsrum per lägenhet följer samma mönster som antalet rumsenheter. Skillnaden mellan dessa två mått blir i stort lika med 1 i småhusbeståndet, något mindre än 1 för lägenheter i övriga hus, i vilka de flesta smålägenheterna utan kök förekommer. Jämförelsen mellan det genomsnittliga antalet bostadsrum respektive rumsenheter 1970 lämnas i tablå 5.c.

Tablå 5.c

Bebyggelsestyp	Antal bostadsrum per lägenhet 1970		Antal rumsenheter per lägenhet 1970	
	I småhus	I övriga hus	I småhus	I övriga hus
Hela riket	3,64	2,23	4,63	3,13
Samtliga tätorter	3,89	2,23	4,88	3,13
Tätorter med				
2 000—w inv	3,99	2,24	4,98	3,13
200—1 999 inv	3,61	2,06	4,60	2,95
Glesbygd	3,24	2,31	4,23	3,23

I tabell 5.4 redovisas fördelningen efter lägenhetsstorlek i storstadsområden och i riket utanför storstadsområden 1970. I storstadsområdena är lägenheterna i genomsnitt något mindre (3,56 rumsenheter per lägenhet) än i övriga riket (3,85). Detta sammanhänger med att drygt hälften av lägenhetsbeståndet i

riket utanför storstadsområden finns i småhus. Småhuslägenheterna är dock betydligt större i storstadsområden med i genomsnitt 5,15 rumsenheter per lägenhet mot 4,52 i övriga riket. De största lägenheterna i småhus med 5,26 rumsenheter i genomsnitt återfinns i Stor-Stockholm.

I FoB 70 redovisas sammanlagt 149 400 lägenheter med ett eller flera rum som används till annat än bostad, exempelvis till kontor, verkstad, läkarmottagning. Antalet sådana rum uppgick till 206 900, varav drygt tre fjärdedelar fanns i småhus. Av tablå 5.d framgår lägenhetsbeståndets procentuella fördelning efter storlek räknat på samtliga rum i lägenheten. Som jämförelse lämnas den på bostadsrum baserade fördelningen efter lägenhetsstorlek.

Tablå 5.d

Lägenhetsstorlek	Alla lägenheter		Lägenheter i småhus	
	Storleksgrupperingen bygger på		Storleksgrupperingen bygger på	
	samtliga rum	bostadsrum	samtliga rum	bostadsrum
1 + R, 1 K, 1 + RKV	6,5	6,5	0,7	0,7
1 RK	12,4	12,6	4,4	4,7
2 RK	26,1	26,6	15,3	16,2
3 RK	25,5	26,0	24,7	25,9
4 RK	15,8	15,9	26,7	27,3
5 RK	7,9	7,6	15,9	15,3
6 + RK	5,5	4,3	11,7	9,2
Uppgift saknas	0,4	0,4	0,6	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 181	3 181	1 338	1 338

Storleksgrupperingen baserad på samtliga rum visar en viss förskjutning till större lägenheter, vilket också framgår av antalet rumsenheter per lägenhet. Räknat på samtliga rum (och kök) blir genomsnittet för alla lägenheter i riket 3,82 rumsenheter jämfört med 3,76 räknat på bostadsrum, inkl kök. För lägenheter i småhus blir motsvarande tal 4,75 jämfört med 4,63.

Hur lägenheterna 1970 fördelar sig på storlek i hus av olika ålder framgår av tabell 5.5. I tablå 5.e lämnas en grov storleksgruppering av lägenheter i småhus och övriga hus. Däremot redovisas byggnadsår i femårsklasser från och med perioden 1941—1945. Lägenhetsbeståndet i småhus byggda fram till 1945 karakteriseras av en hög andel (53 %) tvårums- och trerums-lägenheter. I nyare småhus har storleksfördelningen påfallande förändrats. Två- och trerummarna utgör endast 11 % av alla

småhuslägenheter byggda 1966—1970, medan hela 86 % är om fyra rum eller större.

I de äldre övriga husen dominerar smålägenheterna (utan kök eller med ett rum och kök), som utgör 45 % av beståndet byggt fram till 1940. Tvårums- och trerumslägenheterna i de äldre husen är dock nästan lika många. Som framgår av tablå 5.e, blir storleksfördelningen från och med 1940-talet markant annorlunda: i övriga hus byggda 1941—1945 har andelen smålägenheter kraftigt minskat och andelen två- och trerummare ökat i ungefär samma grad. Minskningen av andelen smålägenheter fortsätter ju nyare husen är och utgör 17 % i hus byggda den senaste femårsperioden. Från och med byggnadsperioden 1956—1960 förekommer också en något mer påtaglig ökning av andelen lägenheter om fyra eller fler rum. Dessa utgör dock endast 14 % av alla lägenheter i övriga hus byggda 1966—1970 jämfört med 86 % i småhus.

Tablå 5.e

Hustyp Byggnadsår	Procentuell andel ¹ lägenheter om		
	högst 1 RK ²	2—3 RK	4 + RK
<i>Småhus</i>			
—1920	8,7	54,3	36,3
1921—1930	6,4	50,0	43,2
1931—1940	5,1	52,1	42,4
1941—1945	4,1	54,8	40,6
1946—1950	3,2	47,7	48,6
1951—1955	2,8	38,3	58,4
1956—1960	2,6	28,8	68,1
1961—1965	2,5	15,9	81,2
1966—1970	2,5	11,3	85,7
<i>Övriga hus</i>			
—1920	40,5	45,9	12,9
1921—1930	49,0	41,4	9,3
1931—1940	49,7	44,2	5,9
1941—1945	36,0	59,2	4,6
1946—1950	25,3	68,1	6,4
1951—1955	25,2	68,3	6,3
1956—1960	21,9	65,1	12,9
1961—1965	19,4	67,9	12,6
1966—1970	17,4	68,1	14,4

¹ Inom respektive hustyp och byggnadsperiod. — ² Inkl lägenheter utan kök.

Åldersstrukturen för lägenheter av olika storlek, oavsett hustyp, belyses i tabell 5.6. Medan hälften av lägenheterna utan kök är högst 20 år gamla, är lägenheterna om ett rum och kök i genomsnitt äldre — knappa 30 % finns i hus byggda efter

1950. I de övriga lägenhetstyperna varierar andelen högst 20 år gamla lägenheter mellan 41 och 54%. Ca en femtedel av alla lägenheter finns i hus som är minst 50 år gamla, dvs byggda fram till 1920. Ungefär samma andel — en femtedel — av alla två-, tre-, fyra- och femrummare härstammar från denna tid. Av samtliga lägenheter om ett rum och kök är 27% byggda före 1921. I småhusbeståndet uppgår motsvarande andel till 52%. Av alla lägenheter om minst sex rum och kök är 30% tillkomna före 1921, av sexrumslägenheterna (och större) i övriga hus är hälften från tiden före 1921.

Jämförelser mellan tätorter och glesbygd görs i tabell 5.7, som för olika byggnadsperioder visar den genomsnittliga lägenhetsstorleken uttryckt i antal rumsenheter. Av tabellen framgår bl a att i tätorter med minst 2 000 invånare förekommer inte bara de minsta lägenheterna med endast 2,63 rumsenheter per lägenhet (i övriga hus byggda 1931—1940) utan även de största med 5,73 rumsenheter per lägenhet, de sistnämnda i småhus byggda 1966—1970.

Kvalitet

Som nämndes i början av detta avsnitt, används i FoB de uppgifter som hushållen lämnat om lägenheternas storlek. Fastighetsägarnas uppgifter har använts först i andra hand — för komplettering av de uppgifter som saknats på hushållsblanketterna. I samband med kodningsarbetet företagna jämförelser mellan hushållens och fastighetsägarnas uppgifter har visat relativt många avvikelser. Någon systematisk undersökning av dessa avvikelser och vad som förorsakat dem har inte gjorts.

Evalveringsstudien vid FoB 70 omfattade endast lägenheter i sk övriga hus med minst tre lägenheter och byggda t o m 1968. Av evalveringen framgår att relativa nettofelen för de vanligaste lägenhetsstorlekarna, 1 RK — 3 RK, är små. Relativa nettofelen för övriga lägenhetsstorlekar är större, men det rör sig om ganska små fel antalsmässigt. Det största felet gäller lägenheterna utan kök, som i FoB underskattats med 10 600 ± 5 300.

Totalt har enligt evalveringen 4,0 ± 0,5% av samtliga lägenheter i flerfamiljshus blivit felklassificerade på lägenhetsstorlek (7 klasser) i FoB. Ca 4/5 av de felklassificerade lägenheterna har hänförs till en storleksklass som är ett rum större eller mindre än den »sanna» lägenhetsstorleken. Som jämförelse kan nämnas att enligt den kontrollundersökning som utfördes 1960 (KU 60) var ca 12% av bebodda lägenheter i flerfamiljshus felklassificerade på lägenhetsstorlek i FoB 60. Detta avsåg då

klassificering på 5 klasser. Vid KU 60 bestämdes dock »sann» lägenhetsstorlek genom besöksintervju, varför evalveringsresultatet inte är helt jämförbart med motsvarande resultat från evalveringsstudien vid FoB 70.

Evalveringen av lägenhetsstorlek i kombination med byggnadsår visar att ca 11% av samtliga lägenheter felklassificerats på lägenhetsstorlek och/eller byggnadsår. Man kunde ha väntat sig att felklassificeringen på lägenhetsstorlek skulle vara större för lägenheter i äldre hus där det kan finnas fler svårdefinierbara utrymmen än i nyare hus. Evalveringsresultaten gav dock inget belägg för detta.

Enligt KU 60 hade för ca 34% av lägenheterna i småhus redovisats felaktigt rumsantal. Antalet lägenheter med upp till tre rum och kök var överskattat och de större lägenheterna hade underskattats. Även om själva undersökningsmetoden i KU 60 med intervjuare som bestämde de »sanna» värdena kanske var något diskutabel, kvarstår dock det faktum att det finns problem vid bestämning av rätt lägenhetsstorlek i småhus, där det oftare än i flerfamiljshus förekommer utrymmen som är svårklassificerbara. Detta påstående stöds av erfarenheter från vissa mindre undersökningar, vilka har gått ut på att samma hus har identifierats mellan olika FoB och bostadsuppgifterna jämförts. Beträffande t ex gillestugor, förekom inte några anvisningar varken på FoB-blanketten eller i instruktionen till GO hur sådana skulle behandlas. Följaktligen är det okänt om gillestugorna av uppgiftslämnarna räknats med som bostadsrum eller ej. Vid FoB 70 planerades en evalveringsstudie avseende bostadsdata för småhus. På grund av bristande resurser fick denna studie uppskjutas till en kommande räkning.

5.2 Lägenheternas utrustning

Vid de tre senaste räkningarna har hushållen fått lämna uppgifter om förekomst av följande utrustning: vatten, avlopp, centralvärme, wc, bad- eller duschrum, el- eller gasspis med ugn samt kylskåp. Vid FoB 70 tillkom uppgifter om innehav av fryskösk och tvättmaskin. De två sistnämnda uppgifterna redovisas inte i lägenhetstabellerna utan endast i samband med redovisning av hushållens tillgång till olika slags utrustning inom lägenheten. Jämför avsnitt 10.

På grundval av uppgifterna om utrustningen har lägenheterna indelats i sju kvalitetsgrupper. Gruppernas innebörd framgår av översikten i avsnitt 3. Kvalitetsgrupperingen är en grov klassificering av lägenheterna efter utrustningsstandard. Rätt stora egentliga standardskillnader kan förekomma inom samma kvalitetsgrupp. En gammal men moderniserad lägenhet har

kanske otillräckliga förvaringsutrymmen eller sämre köks- och badrumsutrustning än en på senare tid byggd lägenhet. För att genom kvalitetsgrupperingen i viss mån kunna antyda sådana standardskillnader gjordes vid FoB 70 en ändring beträffande kvalitetsgrupperna 1 och 2. Vid räkningarna 1960 och 1965 fördes till kvalitetsgrupp 1 lägenheter som var utrustade med vattenledning, avlopp, centralvärme, wc samt bad- eller duschrumbadrum och dessutom med el- eller gasspis (med ugn) och kylskåp. Uppgifter om innehav av el- eller gasspis och kylskåp har slopats vid FoB 70s kvalitetsgruppering. Till grupperna 1—2 har förts lägenheter med de övriga fem ovannämnda utrustningselementen, varvid grupp 1 omfattar lägenheter byggda 1956 eller senare. I kvalitetsgrupp 2 ingår äldre lägenheter och även lägenheter för vilka uppgift om byggnadsår saknas. I det här sammanhanget kan påpekas att 1970 var drygt 90% av alla lägenheter utrustade med el- eller gasspis och kylskåp.

De senare årens omfattande bostadsbyggande i kombination med modernisering eller rivning av äldre lägenheter har resulterat i en betydande standardökning sedan 1945. I tablå 5.f redovisas förekomsten av sådan lägenhetsutrustning som är jämförbar mellan de olika räkningarna från och med 1945.

Tablå 5.f

	Procentuell andel lägenheter med			
	vatten och avlopp	centralvärme	wc (egen)	bad- eller duschrumbadrum (eget eller delat)
1945	66	46	36	28
1960	90	74	70	61
1965	94	83	81	73
1970	97	92	90	84

Praktiskt taget alla lägenheter har numera vatten och avlopp jämfört med två tredjedelar 1945. Andelen lägenheter med centralvärme har på 25 år fördubblats. År 1945 var 967 000 lägenheter försedda med centralvärme mot 2 926 000 år 1970. Antalet lägenheter med egen wc har ökat från 757 000 till 2 866 000. Andelen lägenheter med eget eller delat bad- eller duschrumbadrum har tredubblats sedan 1945, vilket i absoluta tal innebär en ökning från 589 000 till 2 658 000 lägenheter 1970.

Exakta jämförelser med 1945 beträffande innehav av el- eller gasspis med ugn och kylskåp låter sig inte göras. Det kan dock nämnas att 1945 var 11% av lägenheterna utrustade med

kylskåp eller isskåp. 1970 fanns kylskåp i 93% av samtliga lägenheter.

För hela riket, tätorter och glesbygd redovisas i tabell 5.8 förekomsten av olika slags lägenhetsutrustning 1960, 1965 och 1970. Småhusbeståndet särredovisas i tabell 5.9. Fördelningen efter kvalitetsgrupperna framgår av tabellerna 5.11 (alla lägenheter) och 5.12 (med uppdelning på småhus och övriga hus). I tabellbilagan har kvalitetsgrupperna sammanslagits till 4 klasser: 1—2, 3, 4—6 och 7. Av tablå 5.g som avser 1970, framgår lägenheternas fördelning på alla sju kvalitetsgrupperna.

Tablå 5.g

Kvalitetsgrupper	Hela riket	Tätorter	Glesbygd
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>			
1	1 174	1 131	43
2	1 281	1 029	253
3	323	271	52
4	80	55	24
5	121	71	50
6	98	50	48
7	88	22	66
Uppgift saknas	16	6	10
Summa	3 181	2 635	546
<i>Procentuell fördelning</i>			
1	36,9	42,9	8,0
2	40,3	39,0	46,3
3	10,1	10,3	9,5
4	2,5	2,1	4,5
5	3,8	2,7	9,2
6	3,1	1,9	8,9
7	2,8	0,8	12,0
Uppgift saknas	0,5	0,2	1,8
Summa	100,0	100,0	100,0

Av tabell 5.11 framgår att allt större andel lägenheter tillhör kvalitetsgrupperna 1—2 (»moderna» lägenheter). Särskilt påtaglig har standardförbättringen varit i glesbygdsområdena, där denna andel ökat från 24% år 1960 till 54% år 1970. Då nyproduktionen på glesbygden varit rätt obetydlig tillhör de flesta av de moderna lägenheterna (46%) kvalitetsgrupp 2, som omfattar lägenheter byggda fram till 1955. 66 000 eller 12% av lägenheterna på glesbygden 1970 saknar fortfarande vatten och/eller avlopp, dvs tillhör kvalitetsgruppen 7.

I småhusen ligger lägenheternas allmänna standard på en lägre nivå än i de övriga husen. Standardskillnaderna mellan dessa två hustyper har dock avsevärt minskats under 1960-talet, se tabell 5.12. I tablå 5.h lämnas en jämförelse

Tablå 5.h

Hustyp	Procentuell andel lägenheter i kvalitetsgrupp	
	1—2	7
1960		
Småhus	38,1	18,9
Övriga hus	63,4	2,6
1965		
Småhus	54,8	11,5
Övriga hus	73,3	1,3
1970		
Småhus	71,2	5,8
Övriga hus	81,5	0,6

mellan de tre senaste räkningarna vad avser andelen lägenheter som tillhör de högsta och de lägsta kvalitetsgrupperna med särredovisning av småhus och övriga hus.

I tätorterna utgör de moderna lägenheterna (kvalitetsgrupp 1—2) 1970 ungefär lika stor andel i småhus som i övriga hus: omkring 82 %.

I småhusbeståndet är lägenheterna i tvåfamiljshusen sämre utrustade än lägenheterna i enfamiljshus, vilket bl a sammanhänger med att nyproduktionen av tvåfamiljshus under de senaste decennierna varit mycket låg. Enligt FoB 70 är ca 11 % av lägenheterna i tvåfamiljshus byggda 1951—1970, medan närmare 40 % har tillkommit före 1921. Dock har andelen moderna lägenheter nästan fördubblats jämfört med läget 1960, då 27 % av lägenheterna i tvåfamiljshus tillhörde kvalitetsgrupperna 1—2. 1970 har denna andel ökat till 51 %.

Om man ser på lägenheterna i övriga hus uppdelade på flerfamiljshus och icke-bostadshus, visar det sig — inte oväntat — att icke-bostadshusen som omfattar ett relativt gammalt lägenhetsbestånd, har en lägre utrustningsstandard än lägenheterna i flerfamiljshus. Lägenheternas procentuella fördelning efter kvalitetsgrupper inom olika hustyper 1970 redovisas i tablå 5.i.

Hur lägenheter av olika ålder och hustyp fördelar sig på kvalitetsgrupper framgår av tabell 5.13. Det omvända förhållandet — lägenheternas åldersstruktur inom olika kvalitetsgrupper belyses i tabell 5.14. Förekomsten av olika utrustning inom lägenheter av olika storlek redovisas i tabell 5.10 med uppdelning på tätorter och glesbygd. Den procentuella fördelningen efter kvalitetsgrupper inom olika lägenhetstyper med

Tablå 5.i

Kvalitetsgrupper	Enfamiljshus	Tvåfamiljshus	Flerfamiljshus	Icke-bostadshus
1—2	74,8	51,4	82,0	70,7
3	6,0	25,8	10,8	14,8
4—6	11,7	19,6	6,7	10,8
7	6,3	2,8	0,5	2,6
Uppgift saknas	1,2	0,5	0,0	1,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0

särredovisning av småhus och övriga hus ges i tabell 5.15. De ovannämnda tabellerna avser förhållanden 1970.

Det råder givetvis ett klart samband mellan lägenheternas ålder och utrustningsstandard — ju nyare husen är, desto större andel av lägenheterna tillhör kvalitetsgrupperna 1—2, tabell 5.13. Under 1960-talet har det dock pågått en betydande upprustning av det äldre bostadsbeståndet. Antalet lägenheter byggda före 1921 har mellan 1960 och 1970 minskat med 250 000. Under samma tid har antalet »moderna» lägenheter i samma åldersklass ökat med ca 115 000. I första hand är det småhusen som har moderniserats, vilket framgår av tablå 5.j.

Av alla lägenheter som 1970 redovisas byggda före 1921 kan ca 40 % (261 000) betecknas som omoderna — tillhörande kvalitetsgrupperna 4—7. Av lägenheterna byggda 1961—1970 är knappt 1 % eller ca 6 000 omoderna. Att det i FoB 70 överhuvudtaget redovisas ett antal relativt nybyggda omoderna lägenheter beror till en del på felaktiga svar från uppgiftslämnarna (jfr avsnittet om kvalitet nedan) men också på att ett okänt antal fritidshus med åtminstone en mantalsskriven boende har kommit med i räkningen. 4 500 av de ovannämnda 6 000 omoderna lägenheterna finns i småhus.

Betraktar man lägenheternas ålder inom varje kvalitetsgrupp för sig, tabell 5.14, så framgår det att i småhusbeståndet i kvalitetsgrupp 1—2 är var femte lägenhet minst 50 år gammal, dvs byggd före 1921. Av de moderna lägenheterna i övriga hus är endast 5 % lika gamla.

De sämst utrustade lägenheterna (kvalitetsgrupperna 4—7) finns givetvis främst i det äldre beståndet. Av de 387 000 omoderna lägenheterna som redovisas i FoB 70 är 261 000 eller 67 % byggda före 1921. 159 000 av dessa är småhuslägenheter.

Lägenheterna i kvalitetsgrupp 1—2 är i genomsnitt större än de omoderna lägenheterna. De genomsnittligt allra minsta lägenheterna återfinns dock bland de »halvmoderna», dvs i kvalitetsgrupp 3 (med centralvärme och wc men utan bad eller

Tablå 5.j

	Lägenheter byggda före 1921		
	Totala antalet i 1 000-tal	I kvalitetsgrupp 1—2	
		Antal i 1 000-tal	Procentuell andel
<i>Alla lägenheter</i>			
1960	910	166 ¹	18,3
1965	797	226	28,4
1970	659	281	42,6
<i>Lägenheter i småhus</i>			
1960	534	98 ¹	18,4
1970	415	201	48,5
<i>Lägenheter i övriga hus</i>			
1960	376	68 ¹	18,2
1970	245	80	32,6

¹ Uppräknade tal, tiondelsurval.

usch) som omfattar sammanlagt 323 000 lägenheter, av vilka flertalet eller 231 000 finns i tätorter med minst 2 000 invånare. I de mindre tätorterna och i glesbygdsområden där småhusbebyggelsen dominerar, är lägenheterna i kvalitetsgrupp 7 de minsta. För olika kvalitetsgrupper redovisas i tablå 5.k antalet rumsenheter per lägenhet i olika bebyggelse typer.

Tablå 5.k

Kvalitetsgrupper	Antal rumsenheter per lägenhet			
	Hela riket	Tätorter med		Glesbygd
		2 000—w inv	200—1 999 inv	
1—2	3,99	3,82	4,46	4,71
3	2,76	2,50	3,19	3,61
4—6	3,16	2,66	3,35	3,72
7	3,06	2,72	3,04	3,14
Totalt	3,76	3,61	4,16	4,17

Skillnaden i genomsnittlig lägenhetsstorlek mellan kvalitetsgrupperna 1 och 2 är störst i tätorter med minst 2 000 invånare där nybyggnadsverksamheten varit mest intensiv: 3,94 rumsenheter per lägenhet i kvalitetsgrupp 1 och 3,69 i kvalitetsgrupp 2. Motsvarande tal för hela riket blir 4,01 respektive 3,97.

Lägenheter om ett rum och kök har den lägsta standarden, därefter följer smålägenheterna utan kök, tabell 5.15. År 1960 tillhörde 28 % av enrummarna och 43 % av de övriga smålägenheterna kvalitetsgrupp 1—2. 1970 har motsvarande procenttal ökat till 53 respektive 58. Att en betydligt större andel enrumslägenheter numera kan räknas som moderna sammanhänger delvis med att antalet enrummare minskat rätt kraftigt — från 471 000 år 1960 till 402 000 år 1970. Smålägenheter utan kök har under samma tid minskat från 227 000 till 206 000.

Tätorternas bostadsbestånd har i alla lägenhetstyper en högre utrustningsstandard än glesbygdsens bestånd, tablå 5.l. Den sämsta standarden på glesbygden har lägenheterna om ett rum och kök. Av de 42 000 enrumslägenheterna som finns i glesbygdsområden tillhör endast 6 000 eller 14 % kvalitetsgrupp 1—2, medan 16 000 eller 39 % år 1970 fortfarande saknar vatten och/eller avlopp (kvalitetsgrupp 7). Även av tvårummarna på glesbygden (134 000) tillhör 26 000 eller var femte lägenhet kvalitetsgrupp 7.

Tablå 5.l

Lägenhetsstorlek	Procentuell andel lägenheter i kvalitetsgrupp 1—2			
	Hela riket	Tätorter med		Glesbygd
		2 000—w inv	200—1 999 inv	
1 + R, 1 K, 1 + RKV	58,0	59,8	43,9	24,5
1 RK	53,4	59,0	46,7	13,9
2 RK	73,3	83,1	61,5	31,6
3 RK	83,8	92,0	78,1	56,8
4 RK	89,0	94,5	89,2	73,4
5 + RK	92,7	96,2	92,3	82,7
Alla lägenheter	77,2	82,8	75,4	54,2

Sambandet mellan lägenheternas storlek, ålder och kvalitet visas i tabell 5.16. I det äldre beståndet (före 1921) varierar de moderna lägenheternas andel mellan 10 % för ett rum och kök till drygt 80 % för lägenheter om minst 5 rum och kök. I det senaste årtiondets produktion är praktiskt taget alla lägenheter (ca 99 %) om två rum och kök eller större moderna. Något lägre andel moderna lägenheter finns bland nyare smålägenheter utan kök (92 %) och enrummarna (96 %).

I storstadsområden är utrustningsstandarderna högre än i de övriga riket, tabell 5.17. Trots att Stor-Stockholm har relativt sett fler smålägenheter och en lägre andel lägenheter byggda

under 1960-talet än de två andra storstadsområdena (jfr tabellerna 4.7 och 5.4) är andelen moderna lägenheter i Stor-Stockholm högre (85%) än i Stor-Göteborg (77%) och Stor-Malmö (81%). Av tabell 5.18 framgår att det äldre bostadsbeståndet i Stor-Stockholm är bättre utrustat än i de andra storstadsområdena.

Kvalitet

Frågorna om lägenhetens utrustning var på FoB-blanketten utformade så att de kunde besvaras genom enkel kryssmarkering (bilaga 2, avd 1). Det ingick i de lokala granskningsorganens arbete att granska och komplettera dessa uppgifter. Vid den centrala bearbetningen företogs ingen manuell granskning av utrustningsvariablerna, utan endast en maskinell komplettering av saknade uppgifter. Liknande förfaranden tillämpades även i räkningarna 1960 och 1965. Följande utrustningselement blev föremål för kompletteringsförfarandet i FoB 70: vattenledning, avlopp, centralvärme och wc samt — i mycket liten utsträckning — bad eller dusch, spis och kylskåp.

På de magnetband som användes vid test- och maskinkodningsrutinerna var lägenhetsuppgifterna sorterade fastighets- och husvis. Vad gällde hus med endast en lägenhet byggde kompletteringarna enbart på några få möjliga logiska kombinationer. Så kompletterades t ex uppgifter som saknades beträffande vattenledning och avlopp om wc och/eller badrum fanns i huset. För hus med flera lägenheter utnyttjades vid kompletteringen även de uppgifter som fanns om andra lägenheter i huset.

De maskinella kompletteringarna förekom inte i någon större omfattning. I tablå 5.m anges för de utrustningsvariabler som ingår i kvalitetsgrupperingen antalet gjorda kompletteringar. Som jämförelse visas det kvarstående antal »uppgift saknas» som man genom de tillämpade kompletteringsreglerna inte kunnat åtgärda.

Av tablå framgår att frågorna om vatten och avlopp besvarats på FoB-blanketten i större utsträckning än frågorna om

Tablå 5.m

Utrustning inom lägenheten	Antal kompletteringar	I % av samtliga lägenheter	Återstående »uppgift saknas»	I % av samtliga lägenheter
Vattenledning	16 400	0,5	6 600	0,2
Avlopp	14 500	0,5	6 300	0,2
Centralvärme	22 400	0,7	13 000	0,4
Wc	21 100	0,7	11 700	0,4
Bad- eller duschrum	3 800	0,1	44 300	1,4

den övriga utrustningen. Möjligen kan detta till en del bero på blankettens utformning (bilaga 2). Lägenhetsuppgifterna var uppställda i två spalter och den första spalten avslutades med frågorna om förekomsten av vatten och avlopp. Vid bearbetningen av materialet uppmärksammades en del blanketter med just den första spalten besvarad och den andra helt blank.

Efter kompletteringsrutinen gjordes maskinell kodning av lägenhetens kvalitetsgrupp. Till »uppgift saknas» fördes då de lägenheter för vilka uppgift om någon eller några av kvalitetsgrupperingens variabler saknades.

Som ovan nämnts, undersöktes vid den maskinella granskningen endast de fall då någon fråga om utrustningen var helt obesvarad. Inkonsekvenser i svaren (exempel: bad och wc finns men frågan om avlopp besvarad med nej) har däremot inte rättats, vilket har lett till att ett mindre antal lägenheter redovisas i för låg kvalitetsgrupp.

I *evalveringsstudien*, se avsnitt 2, var avsikten att utvärdera de fyra kvalitetsklasserna 1—2, 3, 4—6 och 7. På grund av en felkodning vid bearbetning av studien kunde grupperna 1—2 och 3 inte redovisas var för sig. För den sammanslagna klassen 1—3 är nettofelet mindre än 0,05%. Klassen 4—6 är enligt evalveringen underskattad i FoB med $3,7 \pm 2,9\%$. Kvalitetsgruppen 7 har däremot överskattats med $68,0 \pm 20,6\%$, vilket i absoluta tal inte betyder mer än $3\,400 \pm 1\,000$ lägenheter. De ovannämnda talen avser lägenheter i flerfamiljshus byggda t o m 1968.

Tabell 5.1 Lägenheter efter storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970
Dwellings by size. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Alla lägenheter	Lägenhetsstorlek							Uppgift saknas
		1 + R 1 K 1 + RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 RK	6 + RK	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>									
1960									
Hela riket	2 675	227	471	847	619	307	125	75	5
Samtliga tätorter	1 999	214	380	628	434	207	85	48	3
Tätorter med									
2 000—w inv	1 694	197	339	543	352	158	65	39	2
200—1 999 inv	304	17	42	85	82	49	20	10	1
Glesbygd	676	14	90	219	185	99	40	27	2
1965 ¹									
Hela riket	2 875	209	426	845	711	403	173	99	11
Samtliga tätorter	2 271	199	366	673	536	294	127	70	7
Tätorter med									
2 000—w inv	1 967	187	332	600	455	230	100	57	6
200—1 999 inv	304	13	34	73	80	64	27	12	2
Glesbygd	604	9	60	172	175	109	46	29	3
1970									
Hela riket	3 181	206	402	847	828	507	243	137	12
Samtliga tätorter	2 635	200	360	714	666	392	191	105	8
Tätorter med									
2 000—w inv	2 326	189	330	650	590	318	154	88	6
200—1 999 inv	310	11	30	63	76	74	36	17	2
Glesbygd	546	6	42	134	162	115	52	31	5
<i>Procentuell fördelning</i>									
1960									
Hela riket	100,0	8,5	17,6	31,6	23,1	11,5	4,7	2,8	0,2
Samtliga tätorter	100,0	10,7	19,0	31,4	21,7	10,4	4,2	2,4	0,1
Tätorter med									
2 000—w inv	100,0	11,6	20,0	32,0	20,8	9,3	3,8	2,3	0,1
200—1 999 inv	100,0	5,4	13,7	28,0	26,8	16,3	6,4	3,2	0,2
Glesbygd	100,0	2,0	13,4	32,3	27,3	14,7	5,9	4,0	0,4
1965 ¹									
Hela riket	100,0	7,3	14,8	29,4	24,7	14,0	6,0	3,4	0,4
Samtliga tätorter	100,0	8,8	16,1	29,6	23,6	13,0	5,6	3,1	0,3
Tätorter med									
2 000—w inv	100,0	9,5	16,9	30,5	23,1	11,7	5,1	2,9	0,3
200—1 999 inv	100,0	4,2	11,0	23,9	26,4	21,1	8,8	4,1	0,5
Glesbygd	100,0	1,5	10,0	28,5	29,0	18,0	7,6	4,8	0,5
1970									
Hela riket	100,0	6,5	12,6	26,6	26,0	15,9	7,6	4,3	0,4
Samtliga tätorter	100,0	7,6	13,7	27,1	25,3	14,9	7,2	4,0	0,3
Tätorter med									
2 000—w inv	100,0	8,1	14,2	28,0	25,4	13,7	6,6	3,8	0,2
200—1 999 inv	100,0	3,5	9,7	20,4	24,6	24,0	11,8	5,5	0,6
Glesbygd	100,0	1,0	7,7	24,5	29,7	21,0	9,5	5,7	0,8

¹ Korrigerade tal, jfr avsnitt 5.1.

Tabell 5.2 Lägenheter efter storlek inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960 och 1970

Dwellings by size in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas

Hustyp Bebyggelsestyp	Alla lägen- heter	Lägenhetsstorlek							Uppgift saknas
		1 + R 1 K 1 + RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 RK	6 + RK	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>									
1960									
Småhus	1 258	22	133	347	364	228	97	62	3
Tätorter	632	13	56	148	188	132	58	36	1
Glesbygd	626	9	77	200	176	96	39	26	2
Övriga hus	1 417	205	337	499	254	78	27	14	2
Tätorter	1 366	200	324	480	246	75	26	13	2
Glesbygd	51	5	13	19	8	3	1	1	0
1970									
Småhus	1 338	10	63	217	347	365	205	123	8
Tätorter	823	7	28	94	191	253	154	93	4
Glesbygd	515	3	35	123	156	112	51	31	4
Övriga hus	1 844	196	339	631	482	142	37	13	4
Tätorter	1 813	194	332	620	475	139	36	13	3
Glesbygd	31	2	7	11	6	3	1	1	0
<i>Procentuell fördelning</i>									
1960									
Småhus	100,0	1,8	10,6	27,6	29,0	18,1	7,7	4,9	0,3
Tätorter	100,0	2,1	8,9	23,4	29,7	20,8	9,2	5,6	0,2
Glesbygd	100,0	1,4	12,3	31,9	28,2	15,4	6,2	4,2	0,3
Övriga hus	100,0	14,5	23,8	35,2	17,9	5,5	1,9	1,0	0,1
Tätorter	100,0	14,7	23,7	35,1	18,0	5,5	1,9	0,9	0,1
Glesbygd	100,0	9,2	26,4	37,8	16,4	6,1	2,2	1,3	0,6
1970									
Småhus	100,0	0,7	4,7	16,2	25,9	27,3	15,3	9,2	0,6
Tätorter	100,0	0,8	3,4	11,4	23,2	30,7	18,8	11,2	0,5
Glesbygd	100,0	0,6	6,8	23,9	30,3	21,8	9,9	5,9	0,8
Övriga hus	100,0	10,6	18,4	34,2	26,1	7,7	2,0	0,7	0,2
Tätorter	100,0	10,7	18,3	34,2	26,2	7,7	2,0	0,7	0,2
Glesbygd	100,0	7,6	22,3	34,3	20,3	8,7	3,3	2,5	1,1

Tabell 5.3 Antal rumsenheter per lägenhet inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Number of rooms¹ per dwelling in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsetyp	Antal rumsenheter per lägenhet						
	Alla hus	Småhus			Övriga hus		
		Totalt	En-familjs-hus	Två-familjs-hus	Totalt	Fler-familjs-hus	Icke-bostads-hus
1960							
Hela riket	3,41	3,99	4,24	3,30	2,89	2,86	3,42
Samtliga tätorter	3,28	4,14	4,57	3,35	2,89	2,87	3,38
Tätorter med							
2 000—w inv	3,21	4,20	4,71	3,36	2,89	2,88	3,33
200—1 999 inv	3,71	4,03	4,35	3,30	2,85	2,71	3,55
Glesbygd	3,78	3,84	3,97	3,22	2,98	2,70	3,51
1965							
Hela riket	3,58	4,31	4,52	3,46	2,98	2,96	3,52
Samtliga tätorter	3,47	4,51	4,84	3,50	2,98	2,96	3,49
Tätorter med							
2 000—w inv	3,40	4,59	4,96	3,53	2,99	2,97	3,46
200—1 999 inv	3,95	4,33	4,59	3,44	2,86	2,75	3,61
Glesbygd	3,99	4,05	4,16	3,37	3,03	2,76	3,62
1970							
Hela riket	3,76	4,63	4,80	3,65	3,13	3,11	3,53
Samtliga tätorter	3,67	4,88	5,13	3,69	3,13	3,11	3,48
Tätorter med							
2 000—w inv	3,61	4,98	5,25	3,72	3,13	3,12	3,43
200—1 999 inv	4,16	4,60	4,80	3,59	2,95	2,84	3,75
Glesbygd	4,17	4,23	4,32	3,57	3,23	2,89	3,83

¹ Including kitchen.

Tabell 5.4 Lägenheter efter storlek. Storstadsområden 1970
Dwellings by size. Metropolitan areas

Område Hustyp	Alla lägen- heter	Lägenhetsstorlek							Uppg. saknas	Antal rumsen- heter per lägenhet
		1 + R 1 K 1 + RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 RK	6 + RK		
<i>Antal i 1 000-tal</i>										
Stor-Stockholm	563	63	93	145	133	66	37	25	2	3,50
Småhus	109	1	2	8	23	28	25	21	1	5,26
Övriga hus	454	62	91	137	111	38	11	5	1	3,08
Stor-Göteborg	277	18	46	77	66	37	20	12	1	3,63
Småhus	73	0	2	8	16	20	16	10	0	5,06
Övriga hus	204	18	44	70	50	17	4	1	0	3,12
Stor-Malmö	187	15	24	54	48	26	13	8	0	3,65
Småhus	50	0	1	5	11	15	10	7	0	5,02
Övriga hus	138	14	23	48	36	11	3	1	0	3,15
Övriga riket	2 154	110	239	571	582	377	173	92	9	3,85
Småhus	1 107	8	58	196	297	302	154	85	7	4,52
Övriga hus	1 047	102	181	376	285	76	19	7	2	3,14
<i>Procentuell fördelning</i>										
Stor-Stockholm	100,0	11,1	16,5	25,7	23,6	11,8	6,5	4,5	0,4	.
Småhus	100,0	0,9	1,9	7,3	20,7	25,9	23,3	18,9	1,0	.
Övriga hus	100,0	13,6	20,0	30,1	24,3	8,4	2,4	1,0	0,2	.
Stor-Göteborg	100,0	6,5	16,6	27,9	23,8	13,5	7,3	4,2	0,2	.
Småhus	100,0	0,6	2,1	10,5	22,2	28,0	21,7	14,4	0,5	.
Övriga hus	100,0	8,6	21,7	34,1	24,4	8,3	2,1	0,6	0,2	.
Stor-Malmö	100,0	7,9	13,0	28,7	25,4	13,7	7,0	4,0	0,2	.
Småhus	100,0	0,7	1,8	10,8	22,3	30,2	20,4	13,2	0,6	.
Övriga hus	100,0	10,5	17,0	35,2	26,5	7,8	2,1	0,8	0,1	.
Övriga riket	100,0	5,1	11,1	26,5	27,0	17,5	8,0	4,3	0,4	.
Småhus	100,0	0,7	5,3	17,7	26,8	27,3	13,9	7,7	0,6	.
Övriga hus	100,0	9,8	17,2	35,9	27,2	7,2	1,8	0,6	0,2	.

Tabell 5.5 Lägenheter efter storlek i hus av olika ålder. Hela riket 1970
Dwellings by size in buildings of various ages. The whole country

Hustyp Lägenhetsstorlek	Totalt	Byggnadsår						
		—1920	1921— 1930	1931— 1940	1941— 1950	1951— 1960	1961— 1965	1966— 1970
<i>Alla lägenheter</i>								
1 + R, 1 K, 1 + RKV	6,5	4,0	6,8	7,5	7,4	8,8	6,2	5,4
1 RK	12,6	16,5	17,4	21,0	12,8	8,6	8,0	7,4
2 RK	26,6	27,5	24,8	26,7	33,5	29,4	21,8	20,5
3 RK	26,0	23,7	21,5	21,2	25,9	27,4	30,1	30,3
4 RK	15,9	14,2	15,6	13,6	12,3	15,6	20,7	20,0
5 RK	7,6	7,2	7,8	5,9	5,1	7,2	9,1	10,9
6 + RK	4,3	6,2	5,5	3,7	2,6	2,8	3,8	5,3
Uppgift saknas	0,4	0,6	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 181	659	219	364	436	597	398	473
<i>Lägenheter i småhus</i>								
1 + R, 1 K, 1 + RKV	0,7	0,8	0,7	0,6	0,8	0,8	0,6	0,6
1 RK	4,7	7,9	5,7	4,5	2,7	1,9	1,9	1,9
2 RK	16,2	25,6	22,2	20,5	13,6	6,1	3,1	3,7
3 RK	25,9	28,7	27,8	31,6	37,0	26,7	12,8	7,6
4 RK	27,3	18,7	22,8	24,4	26,5	35,0	44,5	37,9
5 RK	15,3	9,4	11,8	10,9	12,2	20,5	25,0	31,0
6 + RK	9,2	8,2	8,6	7,1	6,7	8,5	11,7	16,8
Uppgift saknas	0,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,3	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 338	415	127	173	158	173	122	145
<i>Lägenheter i övriga hus</i>								
1 + R, 1 K, 1 + RKV	10,6	9,5	15,4	13,7	11,2	12,1	8,7	7,6
1 RK	18,4	31,0	33,6	36,0	18,5	11,3	10,7	9,8
2 RK	34,2	30,8	28,5	32,4	44,8	38,9	30,1	27,8
3 RK	26,1	15,1	12,9	11,8	19,7	27,7	37,8	40,3
4 RK	7,7	6,6	5,7	3,9	4,2	7,7	10,2	12,1
5 RK	2,0	3,5	2,3	1,4	1,1	1,8	2,1	2,1
6 + RK	0,7	2,8	1,3	0,6	0,3	0,4	0,3	0,2
Uppgift saknas	0,2	0,6	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 844	245	92	190	278	424	275	329

Tabell 5.6 Lägenheter av olika storlek efter byggnadsår. Hela riket 1970
Dwellings of various sizes by year of construction. The whole country

Byggnadsår	Alla lägenheter	Lägenhetsstorlek						
		1 + R 1 K 1 + RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 RK	6 + RK
—1920	20,7	12,8	27,0	21,4	18,9	18,5	19,7	30,0
1921—1930	6,9	7,3	9,5	6,4	5,7	6,8	7,1	8,9
1931—1940	11,4	13,2	19,0	11,5	9,3	9,8	8,8	9,8
1941—1950	13,7	15,8	13,9	17,2	13,7	10,6	9,2	8,4
1951—1960	18,8	25,6	12,8	20,7	19,7	18,4	17,8	12,0
1961—1965	12,5	12,0	7,9	10,2	14,5	16,3	15,0	11,1
1966—1970	14,9	12,5	8,7	11,4	17,3	18,6	21,3	18,4
Uppgift saknas	1,1	0,8	1,2	1,1	1,0	1,1	1,0	1,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 181	206	402	847	828	507	243	137

Tabell 5.7 Antal rumsenheter per lägenhet efter hustyp och byggnadsår. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Number of rooms¹ per dwelling by type of building and year of construction. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp Hustyp	Alla lägenheter	Byggnadsår							
		—1900	1901— 1920	1921— 1930	1931— 1940	1941— 1950	1951— 1960	1961— 1965	1966— 1970
Hela riket	3,76	3,86	3,74	3,73	3,49	3,51	3,67	3,97	4,10
Småhus	4,63	4,19	4,35	4,42	4,40	4,53	4,92	5,26	5,48
Övriga hus	3,13	3,06	3,01	2,76	2,65	2,93	3,16	3,40	3,49
Samtliga tätorter	3,67	3,53	3,58	3,60	3,34	3,40	3,61	3,95	4,08
Småhus	4,88	4,30	4,53	4,54	4,55	4,63	5,07	5,34	5,57
Övriga hus	3,13	3,03	3,00	2,74	2,64	2,92	3,16	3,40	3,49
Tätorter med 2 000—w inv	3,61	3,40	3,50	3,51	3,23	3,32	3,56	3,91	4,04
Småhus	4,98	4,37	4,60	4,58	4,60	4,67	5,17	5,46	5,73
Övriga hus	3,13	3,02	3,00	2,72	2,63	2,93	3,18	3,42	3,51
Tätorter med 200—1 999 inv	4,16	3,96	4,02	4,20	4,26	4,09	4,11	4,29	4,37
Småhus	4,60	4,21	4,36	4,39	4,39	4,51	4,80	4,95	5,08
Övriga hus	2,95	3,08	3,06	3,25	3,37	2,81	2,79	2,83	2,98
Glesbygd	4,17	4,12	4,11	4,17	4,13	4,25	4,36	4,50	4,62
Småhus	4,23	4,16	4,18	4,21	4,16	4,31	4,47	4,62	4,75
Övriga hus	3,23	3,39	3,21	3,35	3,45	3,18	2,83	2,64	2,78

¹ Including kitchen.

Tabell 5.8 Lägenheternas utrustning. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Dwellings with different kinds of equipment. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Procentuell andel lägenheter med ..						
	vatten- ledning	avlopp	central- värme	wc	bad- eller duschrum	el- eller gasspis med ugn	kylskåp
1960							
Hela riket	90,2	91,7	74,0	70,0	53,5	72,0	63,4
Samtliga tätorter	96,3	96,9	82,4	81,0	62,2	81,9	69,5
Tätorter med							
2 000—w inv	97,7	98,1	84,3	83,7	65,0	84,2	71,1
200—1 999 inv	88,8	90,4	71,7	66,1	46,5	68,8	61,1
Glesbygd	72,1	76,0	49,3	37,3	27,9	42,9	45,1
1965							
Hela riket	94,3	95,2	83,0	80,9	66,4	83,7	81,7
Samtliga tätorter	98,1	98,4	89,2	88,8	73,3	90,2	85,3
Tätorter med							
2 000—w inv	98,7	99,0	90,3	90,1	75,0	91,3	85,8
200—1 999 inv	94,2	94,9	81,8	80,4	62,3	83,0	82,4
Glesbygd	80,2	82,9	59,7	51,3	40,6	59,3	68,1
1970							
Hela riket	97,3	97,4	92,0	90,1	78,3	91,2	92,9
Samtliga tätorter	99,2	99,2	95,3	94,5	82,6	94,7	94,3
Tätorter med							
2 000—w inv	99,4	99,4	95,7	95,0	83,4	95,2	94,4
200—1 999 inv	97,7	97,7	92,6	91,3	76,6	91,4	93,8
Glesbygd	88,2	89,0	75,6	68,7	57,8	74,4	86,2

Tabell 6.9 Småhus: lägenheternas utrustning. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Dwellings in small houses with different kinds of equipment. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsetyp	Procentuell andel lägenheter i småhus med				
	vatten- ledning	avlopp	central- värme	wc	bad- eller duschrom
1960					
Hela riket	82,0	84,4	63,4	54,4	41,3
Samtliga tätorter	92,4	93,3	77,9	72,1	54,4
Tätorter med					
2 000—w inv	95,0	95,6	81,9	76,8	58,4
200—1 999 inv	87,4	89,1	70,3	63,4	47,0
Glesbygd	71,5	75,4	48,7	36,5	28,0
1965					
Hela riket	88,9	90,4	74,6	69,8	57,4
Samtliga tätorter	96,2	96,6	86,7	84,8	70,3
Tätorter med					
2 000—w inv	97,4	97,6	89,2	87,2	73,2
200—1 999 inv	93,5	94,2	81,0	79,3	63,8
Glesbygd	79,7	82,5	59,2	50,7	40,8
1970					
Hela riket	94,4	94,6	87,3	83,5	73,4
Samtliga tätorter	98,4	98,4	94,7	93,1	82,8
Tätorter med					
2 000—w inv	98,7	98,7	95,6	93,9	84,4
200—1 999 inv	97,3	97,4	92,2	90,9	78,6
Glesbygd	88,0	88,7	75,4	68,2	58,3

Tabell 5.10 Utrustningen i olika stora lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970
 Dwellings of various sizes with different kinds of equipment. The whole country, urban and rural areas

Lägenhetsstorlek	Procentuell andel lägenheter med						
	vatten- ledning	avlopp	central- värme	wc	bad- eller duschrum	el- eller gasspis med ugn	kylskåp
Hela riket	97,3	97,4	92,0	90,1	78,3	91,2	92,9
1 + R, 1 K, 1 + RKV	97,5	97,4	96,2	88,3	58,3	77,2	81,3
1 RK	94,8	94,8	82,9	80,3	53,8	85,1	83,0
2 RK	96,4	96,6	89,3	87,8	74,4	90,5	93,0
3 RK	98,1	98,2	93,7	92,3	85,2	93,9	96,2
4 RK	98,9	98,9	95,9	94,9	90,5	95,5	97,2
5 RK	99,3	99,3	97,2	96,5	93,8	96,7	98,0
6 + RK	99,3	99,3	97,2	96,9	94,7	96,9	98,0
Tätorter	99,2	99,2	95,3	94,5	82,6	94,7	94,3
1 + R, 1 K, 1 + RKV	98,3	98,1	96,9	89,3	59,2	77,8	81,8
1 RK	98,6	98,5	87,5	85,6	58,2	89,7	85,1
2 RK	99,3	99,3	94,4	94,4	81,7	95,9	95,5
3 RK	99,5	99,5	97,3	97,4	91,1	97,8	97,9
4 RK	99,7	99,6	98,2	98,3	94,4	98,3	98,4
5 RK	99,8	99,7	98,6	98,8	96,2	98,7	98,8
6 + RK	99,7	99,7	98,7	98,8	96,8	98,7	98,7
Glesbygd	88,2	89,0	75,6	68,7	57,8	74,4	86,2
1 + R, 1 K, 1 + RKV	72,1	73,2	71,7	52,2	26,2	54,8	62,4
1 RK	61,7	63,3	42,7	35,1	16,0	45,0	64,6
2 RK	81,1	82,6	61,8	52,4	35,3	61,9	80,0
3 RK	91,9	92,6	79,2	71,3	61,1	77,6	89,3
4 RK	96,3	96,4	88,3	83,2	77,1	86,0	93,2
5 RK	97,7	97,8	91,8	88,3	84,9	89,6	95,0
6 + RK	97,9	97,9	92,3	90,6	87,8	91,1	95,4

Tabell 5.11 Lägenheter efter kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Dwellings by quality group. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelse typ	Totalt	Kvalitetsgrupper				Uppgift saknas
		1—2	3	4—6	7	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>						
1960						
Hela riket	2 675	1 377	330	654	274	40
Samtliga tätorter	1 999	1 213	280	405	79	22
Tätorter med						
2 000—w inv	1 694	1 080	236	320	43	15
200—1 999 inv	304	133	44	84	37	6
Glesbygd	676	164	50	249	194	19
1965						
Hela riket	2 875	1 868	317	493	169	29
Samtliga tätorter	2 271	1 644	268	299	46	14
Tätorter med						
2 000—w inv	1 967	1 460	228	242	27	10
200—1 999 inv	304	184	40	57	19	4
Glesbygd	604	224	49	193	123	15
1970						
Hela riket	3 181	2 456	323	300	88	16
Samtliga tätorter	2 635	2 160	271	177	22	6
Tätorter med						
2 000—w inv	2 326	1 926	231	149	15	4
200—1 999 inv	310	233	39	28	7	2
Glesbygd	546	296	52	123	66	10
<i>Procentuell fördelning</i>						
1960						
Hela riket	100,0	51,5	12,3	24,4	10,2	1,5
Samtliga tätorter	100,0	60,7	14,0	20,2	4,0	1,1
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	63,7	13,9	18,9	2,5	0,9
200—1 999 inv	100,0	43,7	14,5	27,7	12,1	2,1
Glesbygd	100,0	24,2	7,4	36,9	28,7	2,8
1965						
Hela riket	100,0	65,0	11,0	17,1	5,9	1,0
Samtliga tätorter	100,0	72,4	11,8	13,2	2,0	0,6
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	74,2	11,6	12,3	1,4	0,5
200—1 999 inv	100,0	60,4	13,1	18,9	6,2	1,4
Glesbygd	100,0	37,1	8,1	32,0	20,4	2,4
1970						
Hela riket	100,0	77,2	10,1	9,4	2,8	0,5
Samtliga tätorter	100,0	81,9	10,3	6,7	0,8	0,2
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	82,8	10,0	6,4	0,6	0,2
200—1 999 inv	100,0	75,4	12,7	9,0	2,4	0,6
Glesbygd	100,0	54,2	9,5	22,5	12,0	1,8

Tabell 5.12 Lägenheter efter kvalitetsgrupp inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Dwellings by quality group in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas

Hustyp	Totalt	Kvalitetsgrupp				Uppgift saknas
		1—2	3	4—6	7	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>						
1960						
Småhus	1 258	479	129	384	237	29
Tätorter	632	327	87	154	53	11
Glesbygd	626	152	42	230	184	17
Övriga hus	1 417	898	201	270	36	12
Tätorter	1 366	886	193	250	27	10
Glesbygd	51	12	8	19	10	1
1965						
Småhus	1 293	709	123	291	149	22
Tätorter	726	497	81	109	30	8
Glesbygd	568	212	42	181	119	14
Övriga hus	1 582	1 159	194	202	20	7
Tätorter	1 546	1 147	187	190	16	6
Glesbygd	36	12	7	12	4	1
1970						
Småhus	1 338	952	121	173	77	14
Tätorter	823	671	76	57	14	5
Glesbygd	515	281	45	116	64	9
Övriga hus	1 844	1 503	202	126	11	2
Tätorter	1 813	1 489	195	119	9	1
Glesbygd	31	15	7	7	2	0
<i>Procentuell fördelning</i>						
1960						
Småhus	100,0	38,1	10,3	30,5	18,9	2,3
Tätorter	100,0	51,7	13,8	24,4	8,4	1,8
Glesbygd	100,0	24,3	6,7	36,8	29,5	2,8
Övriga hus	100,0	63,4	14,2	19,0	2,6	0,8
Tätorter	100,0	64,8	14,1	18,3	1,9	0,8
Glesbygd	100,0	23,8	16,1	38,0	19,3	2,7
1965						
Småhus	100,0	54,8	9,5	22,5	11,5	1,7
Tätorter	100,0	68,5	11,1	15,1	4,1	1,1
Glesbygd	100,0	37,3	7,4	32,0	20,9	2,4
Övriga hus	100,0	73,3	12,2	12,8	1,3	0,5
Tätorter	100,0	74,2	12,1	12,3	1,0	0,4
Glesbygd	100,0	34,1	18,7	32,9	11,6	2,7
1970						
Småhus	100,0	71,2	9,0	12,9	5,8	1,1
Tätorter	100,0	81,6	9,2	6,9	1,6	0,6
Glesbygd	100,0	54,6	8,7	22,5	12,3	1,8
Övriga hus	100,0	81,5	10,9	6,9	0,6	0,1
Tätorter	100,0	82,1	10,7	6,6	0,5	0,1
Glesbygd	100,0	47,6	21,9	22,5	6,6	1,4

Tabell 5.13 Lägenheter efter kvalitetsgrupp i hus av olika ålder. Hela riket 1970
 Dwellings by quality group in buildings of various ages. The whole country

Hustyp Kvalitetsgrupp	Totalt	Byggnadsår						
		—1920	1921— 1930	1931— 1940	1941— 1950	1951— 1960	1961— 1965	1966— 1970
<i>Alla lägenheter</i>								
1—2	77,2	42,6	60,3	71,1	81,7	92,8	98,2	98,3
3	10,1	16,6	19,7	17,7	13,3	5,7	1,0	0,9
4—6	9,4	30,5	15,8	8,6	3,7	0,9	0,4	0,4
7	2,8	9,1	3,5	2,2	1,0	0,5	0,3	0,3
Uppgift saknas	0,5	1,3	0,7	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 181	659	219	364	436	597	398	473
<i>Lägenheter i småhus</i>								
1—2	71,2	48,5	59,1	66,9	80,0	93,2	97,3	97,2
3	9,0	11,5	16,6	14,7	10,6	2,9	1,0	0,8
4—6	12,9	25,5	17,8	13,4	6,7	2,2	1,0	1,1
7	5,8	12,8	5,5	4,2	2,2	1,3	0,6	0,6
Uppgift saknas	1,1	1,7	1,0	0,8	0,6	0,4	0,2	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 338	415	127	173	158	173	122	145
<i>Lägenheter i övriga hus</i>								
1—2	81,5	32,6	62,0	74,8	82,7	92,6	98,6	98,8
3	10,9	25,3	23,9	20,4	14,9	6,9	1,1	0,9
4—6	6,9	39,1	13,1	4,3	2,1	0,4	0,2	0,1
7	0,6	2,7	0,8	0,4	0,3	0,2	0,1	0,2
Uppgift saknas	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 844	245	92	190	278	424	275	329

Tabell 5.14 Lägenheter inom olika kvalitetsgrupper efter byggnadsår. Hela riket 1970

Dwellings in various quality groups by year of construction. The whole country

Byggnadsår	Totalt	Kvalitetsgrupp			
		1—2	3	4—6	7
<i>Alla lägenheter</i>					
—1920	20,7	11,4	33,9	67,2	68,1
1921—1930	6,9	5,4	13,4	11,6	8,8
1931—1940	11,4	10,5	19,9	10,5	9,2
1941—1950	13,7	14,5	18,0	5,4	4,8
1951—1960	18,8	22,5	10,6	1,8	3,3
1961—1965	12,5	15,9	1,3	0,6	1,3
1966—1970	14,9	19,0	1,2	0,7	1,7
Uppgift saknas	1,1	0,7	1,6	2,4	2,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 181	2 456	323	300	88
<i>Lägenheter i småhus</i>					
—1920	31,0	21,1	39,3	61,0	69,1
1921—1930	9,5	7,9	17,5	13,1	9,1
1931—1940	12,9	12,2	21,0	13,4	9,4
1941—1950	11,8	13,3	13,8	6,1	4,4
1951—1960	12,9	16,9	4,1	2,2	2,9
1961—1965	9,1	12,5	1,0	0,7	1,0
1966—1970	10,8	14,7	1,0	0,9	1,2
Uppgift saknas	1,9	1,4	2,3	2,6	3,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 338	952	121	173	77
<i>Lägenheter i övriga hus</i>					
—1920	13,3	5,3	30,7	75,5	61,2
1921—1930	5,0	3,8	10,9	9,5	6,9
1931—1940	10,3	9,5	19,3	6,4	7,5
1941—1950	15,1	15,3	20,6	4,6	7,6
1951—1960	23,0	26,1	14,5	1,2	6,5
1961—1965	14,9	18,1	1,4	0,4	3,3
1966—1970	17,8	21,6	1,4	0,3	5,0
Uppgift saknas	0,6	0,3	1,3	2,0	2,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 844	1 503	202	126	11

Tabell 5.15 Olika stora lägenheter efter kvalitetsgrupp. Hela riket 1970
Dwellings of various sizes by quality group. The whole country

Hustyp Kvalitetsgrupp	Totalt	Lägenhetsstorlek						
		1+R 1 K 1+RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 RK	6+RK
<i>Alla lägenheter</i>								
1—2	77,2	58,0	53,4	73,3	83,8	89,0	92,4	93,3
3	10,1	28,8	21,9	10,9	6,1	4,1	2,7	2,2
4—6	9,4	10,3	18,8	11,5	7,5	5,4	3,8	3,4
7	2,8	2,7	5,5	3,8	2,1	1,2	0,8	0,7
Uppgift saknas	0,5	0,2	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 181	206	402	847	828	507	243	137
<i>Lägenheter i småhus</i>								
1—2	71,2	33,0	18,3	36,8	68,5	86,2	91,7	93,1
3	9,0	24,4	18,4	19,5	10,8	4,9	2,9	2,2
4—6	12,9	19,7	31,3	28,2	15,0	6,8	4,2	3,5
7	5,8	21,2	29,8	13,8	4,8	1,6	0,9	0,7
Uppgift saknas	1,1	1,8	2,2	1,7	0,9	0,4	0,3	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 338	10	63	217	347	365	205	123
<i>Lägenheter i övriga hus</i>								
1—2	81,5	59,3	59,9	85,9	94,8	96,1	95,9	94,7
3	10,9	29,0	22,6	7,9	2,8	2,0	2,0	2,1
4—6	6,9	9,9	16,5	5,8	2,2	1,7	1,9	2,5
7	0,6	1,8	1,0	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4
Uppgift saknas	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 844	196	339	631	482	142	37	13

**Tabell 5.16 Moderna lägenheter efter storlek och byggnadsår.
Hela riket 1970**

Modern dwellings by size and year of construction. The whole country

Lägenhetsstorlek	Alla lägenheter	Byggnadsår			
		—1920— 1940	1921— 1960	1941— 1970	1961— 1970
<i>Lägenheter i kvalitetsgrupp 1—2, 1 000-tal</i>					
1 + R, 1 K, 1 + RKV	119	5	24	43	46
1 RK	214	11	62	76	64
2 RK	621	49	91	296	181
3 RK	694	79	88	261	261
4 RK	451	64	67	140	175
5 RK	224	37	34	64	87
6 + RK	127	35	24	27	40
Samtliga	2 456	281	391	910	856
<i>Procentuell andel moderna lägenheter inom resp storlek och byggnadsår</i>					
1 + R, 1 K, 1 + RKV	58,0	19,3	57,7	50,8	91,8
1 RK	53,4	9,9	54,5	71,0	96,2
2 RK	73,3	27,0	60,1	92,3	98,6
3 RK	83,8	50,5	70,5	94,5	99,2
4 RK	89,0	68,0	80,1	95,7	99,0
5 RK	92,4	78,2	86,9	97,2	99,1
6 + RK	93,3	85,8	92,1	97,5	99,0
Samtliga	77,2	42,6	67,0	88,1	98,3

Tabell 5.17 Lägenheter efter kvalitetsgrupp. Storstadsområden 1970

Dwellings by quality group. Metropolitan areas

Område Hustyp	Alla lägen- heter	Kvalitetsgrupp				Uppgift saknas
		1—2	3	4—6	7	
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
Stor-Stockholm	563	477	50	30	4	2
Småhus	109	94	5	6	3	1
Övriga hus	454	383	45	24	2	0
Stor-Göteborg	277	213	28	32	4	1
Småhus	73	56	5	8	3	1
Övriga hus	204	157	23	24	1	0
Stor-Malmö	187	151	15	18	2	1
Småhus	50	38	3	6	2	1
Övriga hus	138	113	11	12	1	0
Övriga riket	2 154	1 614	230	219	77	13
Småhus	1 107	764	108	153	70	12
Övriga hus	1 047	850	122	66	7	1
<i>Procentuell fördelning</i>						
Stor-Stockholm	100,0	84,7	9,0	5,3	0,7	0,3
Småhus	100,0	86,1	4,9	5,2	2,4	1,3
Övriga hus	100,0	84,3	9,9	5,3	0,3	0,1
Stor-Göteborg	100,0	76,9	10,0	11,5	1,4	0,2
Småhus	100,0	77,7	6,8	10,9	3,8	0,8
Övriga hus	100,0	76,7	11,1	11,7	0,5	0,0
Stor-Malmö	100,0	80,8	7,8	9,9	1,2	0,3
Småhus	100,0	76,5	6,2	13,1	3,1	1,1
Övriga hus	100,0	82,3	8,3	8,7	0,6	0,0
Övriga riket	100,0	75,0	10,7	10,2	3,6	0,6
Småhus	100,0	69,1	9,7	13,8	6,3	1,1
Övriga hus	100,0	81,2	11,7	6,3	0,7	0,1

Tabell 5.18 Procentuell andel moderna lägenheter i hus av olika ålder. Storstadsområden 1970

Modern dwellings: percentages in buildings of various ages. Metropolitan areas

Område Hustyp	Alla lägen- heter	Byggnadsår			
		—1920	1921— 1940	1941— 1960	1961— 1970
Stor-Stockholm	84,7	40,0	83,5	94,0	98,7
Småhus	86,1	61,9	80,3	91,4	97,6
Övriga hus	84,3	35,9	84,4	94,5	99,0
Stor-Göteborg	76,9	29,5	60,7	87,5	98,2
Småhus	77,7	45,0	68,7	87,8	95,0
Övriga hus	76,7	22,3	57,3	87,4	99,2
Stor-Malmö	80,8	36,3	77,1	92,4	98,9
Småhus	76,5	50,3	70,1	92,3	97,8
Övriga hus	82,3	25,4	79,4	92,5	99,3
Övriga riket	75,0	44,5	60,9	86,2	98,1
Småhus	69,1	48,1	61,1	86,2	97,4
Övriga hus	81,2	34,0	60,6	86,3	98,5

6 Lägenheternas ägare, utnyttjande och upplåtelseformer

6.1 Lägenheternas ägare

Fastighetsblanketten innehöll uppgift om ägarens — den enskilda personens, bostadsrättsföreningens, fastighetsbolagets etc — namn och adress. De lokala granskningsorganen (GO) skulle med ledning av dessa uppgifter klassificera fastigheterna i olika ägarkategorier, se bilaga 1, avd 1, fråga 6. För att underlätta identifieringen av allmännyttiga bostadsföretag, tillställdes varje GO en förteckning över de allmännyttiga företag som ägde fastigheter inom respektive kommun. Den av GO gjorda klassificeringen granskades sedan vid den centrala bearbetningen.

För fastighet med endast en bostadslägenhet (enfamiljshus) bebodd av ägaren själv behövde fastighetsblankett inte lämnas. Vid bearbetningen på SCB maskinkodades sådant hus såsom ägt av enskild person.

Liknande förfaranden tillämpades även vid räkningarna 1960 och 1965. Vid FoB 65 förekom dock ingen central granskning av den av GO utförda klassificeringen. Först när tabellerna för 1965 hade framställts, kunde man för åtskilliga kommuner konstatera att indelningen i ägarkategorier var av dålig kvalitet. Bl a hade allmännyttiga företag i stor utsträckning sammanblandats med »övriga» ägare (fastighetsbolag o d). Därtill kom att för enfamiljshusen — på grund av ett fel vid den maskinella bearbetningen — redovisades i FoB 65 ca 34 000 lägenheter utan uppgift om ägarkategori. Till övervägande delen rörde det sig om enfamiljshus med enskild person som ägare.

I FoB 70 har det gjorts ett försök att redan genom definitioner av de olika ägarkategorierna (se avsnitt 3) något bättre avgränsa de olika grupperna från varandra. Bl a har ett antal äldre bostadsföreningar u p a, som inte kan jämföras med bostadsrättsföreningar bildade eller ombildade enligt 1930 års lag, i FoB 70 förts till kategorin »övriga». Givetvis försvårar allt detta jämförelser mellan FoB 70 och tidigare räkningar. Särskilt försiktig bör man vara vid jämförelser på t ex kommunnivå.

En allmän översikt beträffande ägarförhållanden i småhus

och övriga hus 1970 lämnas i tabell 6.1. I tabellen särredovisas tätorter av olika storlek och glesbygd. Av tabell 6.2 framgår lägenheternas åldersfördelning för olika kategorier av ägare.

1945 ägdes 77% av hela lägenhetsbeståndet av enskilda personer. 1970 har denna andel sjunkit till 53%. Vad gäller småhusbeståndet, har relativt sett ingen förändring inträffat sedan 1945, då ca 90% av lägenheterna var ägda av enskilda personer. Samma andel har registrerats vid varje följande räkning fram till 1970. Lägenheterna i övriga hus ägs däremot i allt mindre utsträckning av enskilda personer: från ca 60% år 1945 sjönk andelen lägenheter i enskild ägo till 41% år 1960 och till endast 27% år 1970.

De av stat och kommun ägda lägenheterna återfinns huvudsakligen i äldre hus, tabell 6.2. 43% av de av staten ägda småhuslägenheterna — som uppgår till 13 000 — är byggda före 1921. I övriga hus äger staten ca 12 000 lägenheter, varav 48% byggda före 1921. De kommunägda lägenheterna (inkl lägenheter som övertagits av kommunala och halvkommunala saneringsbolag) är fler till antalet — 38 000 i småhus och 97 000 i övriga hus. Från tiden före 1921 härstammar drygt 36% av alla kommunägda lägenheter med ungefär samma fördelning på småhus och övriga hus. Endast 15% av de av stat och kommun ägda småhuslägenheterna och 11% av lägenheterna i övriga hus har byggts under perioden 1961—1970.

Även lägenheter ägda av enskild person och »övriga» (fastighetsbolag o d) är genomsnittligt sett rätt gamla. Av lägenheter som ägs av enskild person har ca 32% i småhus och 21% i övriga hus tillkommit under de senaste 20 åren. För kategorin »övriga» är motsvarande andelar 21% resp 42%.

Allmännyttiga företag och bostadsrättsföreningar äger sammanlagt ca 35 000 lägenheter i småhus, varav de flesta har byggts mellan 1951 och 1970. I tablå 6.a redovisas lägenheter i övriga hus procentuellt fördelade efter ägarkategori inom olika

Tablå 6.a

Ägare	Lägenheter i övriga hus byggda				
	—1940— 1950	1941— 1960	1951— 1960	1961— 1965	1966— 1970
Stat, kommun	10,5	7,5	4,3	1,7	2,2
Allmännyttigt företag	3,0	16,9	38,8	43,2	51,1
Bostadsrättsförening	7,5	26,6	34,0	33,4	26,1
Enskild person	54,3	35,3	13,3	10,1	5,7
Övriga	24,7	13,8	9,6	11,7	14,9
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	527	278	424	275	329

byggnadsperioder. Av tablån framgår att 54 % av lägenheterna från tiden före 1941 ägs av enskilda personer. För nyare lägenheter sjunker de enskilda ägarnas andel och utgör knappa 6 % för perioden 1966—1970, medan drygt hälften av lägenheterna från denna period är i de allmännyttiga bostadsföretagens ägo. Även bostadsrättsföreningarnas andel, som för lägenheter byggda åren 1951—1965 uppgår till en tredjedel, har i den sista femårsperiodens produktion minskat och utgör en fjärdedel.

Kvalitet

Enligt evalveringsstudien (se avsnitt 2) har för lägenheter i flerfamiljshus¹ ägarkategorin »stat, kommun» i FoB 70 över-skattats med $9,6 \pm 5,6\%$. För övriga ägarkategorier är de relativa nettofelen små (»enskild person» och »övriga» hade vid evalveringen sammanslagits till en grupp). Variabelbruttofelet för ägarkategori uppgår till $1,6 \pm 0,4\%$, vilket innebär att mellan 1,2 och 2,0 % av samtliga lägenheter i flerfamiljshus¹ felklassificerats på ägarkategori.

6.2 Lägenheternas utnyttjande och upplåtelseformer

Lägenhet med åtminstone en person mantalsskriven på den fastighet, där lägenheten finns, räknas i FoB som *bebodd*. Antalet bebodda lägenheter överensstämmer med antalet bostadshushåll, se definition på hushåll i avsnitt 3. Lägenheter utan någon mantalsskriven boende betecknas i FoB — något oegentligt — som *obebodda*.

Bland de s k obebodda lägenheterna särredovisas lägenheter som är upplåtna men saknar mantalsskrivna boende. Dessa lägenheter har i FoB-materialet identifierats på den förteckning över lägenhetsinnehavare som fastighetsägaren upprättat: om det för en lägenhet (utan någon mantalsskriven person) i förteckningen fanns namnet på en hyresgäst, klassificerades lägenheten i ovan nämnda kategori.

För ej upplåtna lägenheter skulle fastighetsägaren med en sifferkod ange om lägenheten var under reparation eller ombyggnad, ledig till uthyrning, utrymd på grund av förestående rivning eller om den disponerades av fastighetsägaren för annat ändamål (bilaga 1, avd 3).

Till gruppen »utan uppgift om utnyttjande» fördes vid den centrala bearbetningen obebodda lägenheter för vilka det var svårt att avgöra om de var upplåtna eller ej, likaså ej upplåtna lägenheter för vilka uppgift saknades om orsaken till att de inte var uthyrda/bebodda. Här kan anmärkas att fastighetsblankett skulle ifyllas för alla uthyrda eller obebodda enfamiljshus (för

av ägaren bebodda enfamiljshus lämnades uppgifter endast på hushållsblankett) just i syfte att kunna klassificera de obebodda lägenheterna efter »utnyttjande».

Som nämnts i avsnitt 4.1, ingår lägenheter utrymda på grund av förestående rivning i de för år 1960 och år 1965 redovisade bestånden (okänt antal 1960, 4 275 lägenheter 1965). I FoB 70 har rivningslägenheterna inte medtagits i lägenhetstabeller, med undantag av tabell 1 i del 9 av Folk- och bostadsräkningen 1970 (SOS) och motsvarande råtabell med beteckningen L1. I dessa tabeller redovisas rivningslägenheterna som en separat population och uppgår till 6 036 i hela riket. Detta antal är inget mått på hela beståndet rivningslägenheter vid räknings-tidpunkten 1970, eftersom helt utrymda rivningshus inte har medtagits. I de fall då en del av lägenheterna i ett rivningshus varit bebodda, torde vanligen även de utrymda ha redovisats. Ibland har dock fastighetsägarna enbart anmärkt att det rör sig om ett rivningshus utan att ens ange de utrymda lägenheternas antal.

I tabell 6.3 redovisas lägenheternas fördelning på bebodda och obebodda åren 1960, 1965 och 1970. Jämfört med FoB 65, har antalet obebodda lägenheter ökat från 93 000² eller drygt 3 % av samtliga lägenheter till 131 000 eller 4 % år 1970. Det är främst de upplåtna lägenheterna (utan mantalsskrivna boende) som har ökat i antal — från 45 000 år 1965 till 75 000 år 1970.

Vad beträffar ägarförhållanden år 1970, så förekommer relativt sett de flesta obebodda lägenheterna — drygt 8 % — bland de av stat och kommun ägda lägenheterna, likaså inom ägarkategorin »övriga». För de övriga ägarkategorierna — allmännyttiga företag, bostadsrättsföreningar och enskilda personer — ligger andelen obebodda lägenheter på ca 3 %.

I tabell 6.4 görs för 1970 en jämförelse mellan bebodda och obebodda lägenheter vad gäller lägenheternas storlek, kvalitet och byggnadsår. Sammanfattningsvis kan sägas att de obebodda lägenheterna — inte oväntat — är mindre, äldre och sämre utrustade än de bebodda. Den genomsnittliga storleken för samtliga obebodda lägenheter 1970 är 2,75 rumsenheter jämfört med 3,80 för bebodda lägenheter. Av alla obebodda lägenheter tillhör knappt hälften (49 %) kvalitetsgrupp 1—2, för de bebodda är motsvarande andel 78 %.

De upplåtna lägenheterna, som saknar mantalsskrivna boende, är genomsnittligt mindre (2,50 rumsenheter per lägenhet) än de ej upplåtna (3,04 rumsenheter). En fjärdedel av de upplåtna lägenheterna har tillkommit åren 1961—1970 (17 % 1966—1970), vilket bidrar till att dessa lägenheter är något bättre ut-

¹ Hus med minst 3 lägenheter byggda t o m 1968.

² Exkl ca 4 000 rivningslägenheter.

rustade än de ej upplåtna: 56 % bland de upplåtna tillhör kvalitetsgrupp 1—2 mot 39 % bland de ej upplåtna. Hur många av de upplåtna lägenheterna som vid räkningstidpunkten i verkligheten var bebodda av ej mantalsskrivna personer, framgår inte av FoB-materialet. Det förhållandet att de upplåtna lägenheterna är relativt små och av något bättre kvalitet än de ej upplåtna lägenheterna tyder på en ökad förekomst av en »andra» bostad eller fritidsbostad i tätort — 90 % av samtliga upplåtna lägenheter finns i övriga hus, de flesta i tätorter med minst 2 000 invånare.

De äldsta och sämsta lägenheterna förekommer naturligt nog bland de 12 000 lägenheter som vid räkningstillfället var under reparation eller ombyggnad. Ca 30 % av dessa lägenheter är byggda fram till 1900. Som jämförelse kan nämnas att 331 000 eller 11 % av alla bebodda lägenheter är från tiden före 1901.

Av de sammanlagt 25 000 till uthyrning lediga lägenheterna (inkl småhus som vid räkningstidpunkten var till salu) som redovisas i FoB 70, är 4 400 eller 18 % byggda 1966—1970. 3 800 av dessa finns i tätorter med minst 2 000 invånare och utgör en fjärdedel av alla »lediga» lägenheter inom denna tätortsgrupp. De äldre till uthyrning lediga lägenheterna återfinns främst i glesbygdsområden, där tre femtedelar av alla »lediga» lägenheter är byggda före 1921.

För bebodda lägenheter skulle i FoB 70 på hushållsblanketten anges lägenhetens *upplåtelseform*, dvs det sätt på vilket hushållet förfogar över lägenheten: (1) äger huset, (2) har erlagt insats till bostadsrättsförening, (3) har hyreskontrakt med husägaren, eller (4) har annat avtal med husägaren eller avtal med annan person. 1960 och 1965 redovisades de två sistnämnda grupperna sammanslagna. Genom att uppgifterna om bostadshyror medtogs i FoB 70, ville man renodla de omöblerat hyrda lägenheterna där hushållet hade slutit hyreskontrakt direkt med husägaren. Resten av de hyrda lägenheterna — hyrda i andra hand, möblerade lägenheter, tjänstebostäder o d — redovisas under rubriken »övriga».

De bebodda lägenheternas fördelning på upplåtelseform med särredovisning av småhus och övriga hus 1970 framgår av tabell 6.5. I tabell 6.6 har lägenheterna grupperats efter storlek inom de olika upplåtelseformerna. Givetvis finns det ett samband mellan upplåtelseform och hustyp — och därmed även med lägenhetsstorlek. Fyra femtedelar av lägenheterna i småhus är bebodda av husens ägare. Följaktligen är ägarlägenheterna genomsnittligt större än andra lägenheter: 58 % av ägarlägenheterna är om fyra rum och kök eller större mot endast 13 % av andra lägenheter. Lägenheter upplåtna med bostadsrätt är i sin tur något större än hyreslägenheterna. 46 %

av bostadsrättslägenheterna är om minst tre rum och kök jämfört med 39 % för hyreslägenheterna (kontrakt med husägaren). De genomsnittligt minsta lägenheterna förekommer inom gruppen »övriga» (uthyrda i andra hand o d), där 16 % av lägenheterna är utan kök och 20 % är om ett rum och kök, medan 36 % är trerummare och större.

I hus ägda av bostadsrättsföreningar redovisas sammanlagt 458 000 lägenheter, varav 443 000 bebodda. 403 000 av dessa lägenheter är bebodda av bostadsrättsinnehavare och ca 40 000 (9 % av de bebodda lägenheterna i hus ägda av bostadsrättsföreningar) är hyrda antingen direkt av föreningen eller i andra hand.

Kvalitet

Den i FoB gjorda uppdelningen på bebodda och obebodda lägenheter är beroende av kvaliteten på mantalsskrivningsförfarandet. Den årliga mantalsuppgiften slopades fr o m år 1967. De i samband med FoB avlämnade hushållsuppgifterna skulle år 1970 fylla samma funktion som mantalsuppgifterna gjort förut, dvs den lokala registrering skulle kontrolleras mot uppgifterna från allmänheten. Vid den sk kontrolläsningen hösten 1970 upptäcktes — åtminstone på vissa håll — betydande avvikelser mellan de lokala registren och FoB-materialet vad gällde bosättningsförhållanden. Anledningen till dessa avvikelser var ofta att flyttningsanmälningar inte lämnats. I viss mån berodde avvikelserna också på att inkomna flyttningsanmälningar inte hunnit åtgärdas. Konflikten på arbetsmarknaden i början av år 1971 hindrade slutförandet av utredning och åtgärder beträffande avvikelserna. Då kommunerna hade avstämt personredovisningen i FoB mot stommen till mantalslängd, kvarstod en del felaktigheter beträffande rätt mantalsskrivningsfastighet i FoB-materialet. För vissa mindre regionala områden kan dessa felaktigheter haft en inverkan på rätt avgränsning av bebodda lägenheter — och därmed även på hushållsredovisningen.

Uppdelningen av de sk obebodda lägenheterna i upplåtna och ej upplåtna vållade vissa gränsdragningsproblem vid den centrala bearbetningen. Det var exempelvis svårt att avgöra om en till något företag uthyrd lägenhet var använd som mer eller mindre tillfällig bostad till där ej mantalsskriven personal eller om den var »kontoriserad» och därmed skulle utgå ur beståndet. Det är tänkbart att gruppen »upplåtna men utan mantalsskrivna boende» är något överskattad, bl a med tanke på att även en till privatperson uthyrd lägenhet i själva verket kan ha varit använd som kontor o d.

Antalet lägenheter under reparation eller ombyggnad kan vara något underskattat då hus som varit helt utrymda på grund av ombyggnad troligen inte kommit med i denna räkning. Samma gäller enfamiljshus som vid räkningstillfället varit oboboda på grund av försäljning. Om sådana enfamiljshus redovisats i FoB-materialet, ingår de i gruppen »till uthyrning lediga». Som framgått ovan, avstämde FoBs personbestånd i kommunerna mot mantalslängd. Vad gällde fastigheter med mantalsskrivna boende kunde de lokala granskningsorganen också avstämma inkomna fastighetsuppgifter och vid behov infordra saknade uppgifter. Denna avstämningsmöjlighet saknades för fastigheter (och bostadshus) utan mantalsskrivna boende.

Drygt 5 300 av de ej upplåtna lägenheterna »disponeras av fastighetsägaren». Vad som egentligen ingår i denna kategori är ganska oklart. Fastighetsägarna ombads att i en anmärkningskolumn på blanketten specificera användningen, vilket skedde i mycket liten utsträckning.

För flerfamiljshus¹ byggda före 1969 medtogs de bebodda lägenheternas upplåtelseform som en av utvärderingsvariablerna i *evalveringsstudien* (se avsnitt 3). I FoB 70 redovisas lägenheternas upplåtelseform endast i en hushållstabell. Att evalveringen av denna variabel ändå ansågs vara viktig berodde på att populationerna i FoBs hyrestabeller avgränsats med ledning av uppgifterna om upplåtelseform. Evalveringsresultaten visar att de relativa nettofelen på riksnivå är små för alla klasser utom »övriga» (annat avtal med husägaren eller avtal med annan person) som underskattats med $17,6 \pm 9,4\%$, vilket i absoluta tal innebär en underskattning med $17\,100 \pm 9\,100$ lägenheter. Klassen »hyreskontrakt med husägaren» har i sin tur överskattats med $17\,000 \pm 6\,700$ lägenheter (nettofelet för denna mycket stora klass ligger mellan 0,9 och 2,1%). Av samtliga bebodda lägenheter som ingår i evalveringsstudiens population är $3,1 \pm 0,5\%$ felklassificerade på upplåtelseform i FoB.

¹ Inkl icke-bostadshus med minst 3 lägenheter.

Tabell 6.1 Lägenheter efter ägarkategori inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Dwellings by type of ownership in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas

Hustyp	Totalt	Ägare ¹				
		Stat, kommun	Allmännyttigt bostadsföretag	Bostadsrättsförening	Enskild person	Övriga
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>						
Småhus	1 338	51	13	22	1 208	42
Tätorter	823	28	13	22	733	27
Glesbygd	515	23	0	0	475	15
Övriga hus	1 844	109	514	436	492	292
Tätorter	1 813	100	514	436	477	286
Glesbygd	31	9	0	0	14	7
<i>Procentuell fördelning</i>						
Småhus	100,0	3,8	1,0	1,7	90,3	3,2
Tätorter	100,0	3,4	1,5	2,7	89,0	3,3
Glesbygd	100,0	4,5	0,1	0,0	92,3	3,0
Övriga hus	100,0	5,9	27,9	23,6	26,7	15,9
Tätorter	100,0	5,5	28,4	24,0	26,3	15,8
Glesbygd	100,0	30,2	1,5	0,2	46,5	21,6

¹ Uppgift om ägare saknas endast för 748 lägenheter, därav 711 i småhus och 37 i övriga hus.

Tabell 6.2 Lägenheter efter byggnadsår inom olika hustyper och ägarkategorier. Hela riket 1970

Dwellings by year of construction in buildings of different types and with different types of owners. The whole country

Hustyp Byggnadsår	Totalt	Ägare				
		Stat, kommun	Allmän- nyttigt bostads- företag	Bostads- rätts- förening	Enskild person	Övriga
<i>Lägenheter i småhus</i>						
—1920	31,0	39,6	2,1	0,5	31,0	44,7
1921—1930	9,5	8,5	0,5	0,3	9,9	7,7
1931—1940	12,9	7,5	0,3	1,1	13,7	7,7
1941—1950	11,8	10,0	1,7	11,8	11,9	14,8
1951—1960	12,9	13,9	11,6	28,8	12,6	12,5
1961—1965	9,1	5,9	36,3	36,4	8,6	4,2
1966—1970	10,8	9,3	46,8	21,0	10,5	4,2
Uppgift saknas	1,9	5,3	0,8	0,2	1,6	4,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 338	51	13	22	1 208	42
<i>Lägenheter i övriga hus</i>						
—1920	13,3	37,0	1,0	0,4	24,0	26,9
1921—1930	5,0	7,7	0,6	2,8	9,8	6,8
1931—1940	10,3	6,2	1,4	5,8	24,4	10,7
1941—1950	15,1	19,2	9,1	16,9	19,9	13,1
1951—1960	23,0	16,6	31,9	33,1	11,5	13,9
1961—1965	14,9	4,3	23,1	21,1	5,6	11,0
1966—1970	17,8	6,6	32,7	19,7	3,8	16,8
Uppgift saknas	0,6	2,4	0,1	0,1	0,9	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 844	109	514	436	492	292

Tabell 6.3 **Bebodda och obebodda lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970**

Occupied and vacant dwellings. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Totalt ¹	Bebodda lägenheter	Obebodda lägenheter		
			Upplåtna men utan mantals-skrivna boende	Ej upplåtna ¹	Utan upp-gift om utnyttjande
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>					
1960					
Hela riket	2 675	2 582	22	71	..
Tätorter	1 999	1 939	20	39	..
Glesbygd	676	643	2	32	..
1965					
Hela riket	2 875	2 778	45	44	9
Tätorter	2 271	2 195	40	31	5
Glesbygd	604	583	4	14	3
1970					
Hela riket	3 187	3 050	75	48	14
Tätorter	2 641	2 522	71	38	10
Glesbygd	546	528	4	10	3
<i>Procentuell fördelning</i>					
1960					
Hela riket	100,0	96,5	0,8	2,7	..
Tätorter	100,0	97,0	1,0	2,0	..
Glesbygd	100,0	95,1	0,3	4,7	..
1965					
Hela riket	100,0	96,6	1,5	1,5	0,3
Tätorter	100,0	96,6	1,8	1,4	0,2
Glesbygd	100,0	96,5	0,7	2,3	0,5
1970					
Hela riket	100,0	95,7	2,3	1,5	0,4
Tätorter	100,0	95,5	2,7	1,4	0,4
Glesbygd	100,0	96,7	0,7	1,9	0,6

¹ År 1970 inkl 6 000 lägenheter utrymda p g a förestående rivning.

Tabell 6.4 Bebodda och obebodda lägenheter efter storlek, kvalitetsgrupp och byggnadsår. Hela riket 1970

Occupied and vacant dwellings by size, quality group and year of construction. The whole country

Storlek Kvalitetsgrupp Byggnadsår	Bebodda lägen- heter	Obebodda lägenheter				Utan upp- gift om utnytt- jande
		Upplåtna men utan mantals- skrivna boende	Ej upplåtna		Utan upp- gift om utnytt- jande	
			Totalt	Därav		
			Under reparation eller ombyggnad	Till uthyrning lediga		
<i>Lägenhetsstorlek</i>						
1 + R, 1 K, 1 + RKV	5,8	27,9	12,5	9,7	13,9	12,3
1 RK	12,0	27,9	24,3	27,1	23,4	22,4
2 RK	26,7	23,0	29,6	29,7	29,4	26,6
3 RK	26,5	12,5	17,9	16,6	18,6	18,9
4 + RK	28,6	7,7	13,6	13,9	12,9	16,6
Uppgift saknas	0,3	1,0	2,2	3,0	1,8	3,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Kvalitetsgrupp</i>						
1—2	78,4	56,2	38,9	32,6	43,4	44,4
3	9,6	22,8	23,4	25,7	21,7	20,3
4—6	8,9	17,4	26,9	28,5	26,5	22,0
7	2,7	2,2	5,2	5,1	4,7	7,3
Uppgift saknas	0,4	1,4	5,5	8,1	3,7	6,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Byggnadsår</i>						
—1920	20,1	26,9	46,3	57,7	39,4	38,2
1921—1940	18,3	20,8	18,5	23,5	15,4	19,2
1941—1950	13,8	11,6	10,0	9,2	10,3	9,1
1951—1960	19,0	14,3	8,4	4,5	10,4	10,5
1961—1970	27,6	25,1	14,7	2,3	22,5	19,1
Uppgift saknas	1,1	1,2	2,2	2,7	1,8	4,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal lägenheter i 1 000-tal	3 050	75	42	12	25	14

Tabell 6.5 Bebodda lägenheter efter upplåtelseform och hustyp. Hela riket och tätorter 1970

Occupied dwellings by tenure and type of building. The whole country and urban areas

Upplåtelseform	Hela riket			Tätorter		
	Alla lägenheter	Lägenheter i		Alla lägenheter	Lägenheter i	
		småhus	övriga hus		småhus	övriga hus
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>						
Ägare	1 075	1 036	38	676	643	32
Bostadsrättsinnehavare	403	21	382	403	21	382
Hyreskontrakt med husägaren	1 350	170	1 180	1 274	109	1 165
Övriga	223	83	140	170	35	134
Summa	3 050	1 310	1 741	2 522	808	1 714
<i>Procentuell fördelning</i>						
Ägare	35,2	79,1	2,2	26,8	79,6	1,9
Bostadsrättsinnehavare	13,2	1,6	22,0	16,0	2,6	22,3
Hyreskontrakt med husägaren	44,3	13,0	67,8	50,5	13,5	68,0
Övriga	7,3	6,3	8,0	6,7	4,4	7,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 6.6 Bebodda lägenheter efter upplåtelseform och storlek. Hela riket 1970

Occupied dwellings by tenure and size. The whole country

Upplåtelseform	Totalt	Lägenhetsstorlek						Uppgift saknas
		1 + R 1 K 1 + R KV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK	
<i>Lägenheter i 1 000-tal</i>								
Ägare	1 075	3	29	139	278	322	297	7
Bostadsrättsinnehavare	403	19	47	151	130	43	12	0
Hyreskontrakt med husägaren	1 350	120	246	462	357	114	49	2
Övriga	223	35	45	62	44	19	16	1
Summa	3 050	178	368	814	809	499	373	10
<i>Procentuell fördelning</i>								
Ägare	100,0	0,3	2,7	13,0	25,8	29,9	27,6	0,6
Bostadsrättsinnehavare	100,0	4,8	11,7	37,5	32,2	10,8	2,9	0,1
Hyreskontrakt med husägaren	100,0	8,9	18,2	34,2	26,5	8,5	3,6	0,1
Övriga	100,0	15,8	20,2	27,7	19,9	8,7	7,1	0,5
Summa	100,0	5,8	12,0	26,7	26,5	16,3	12,2	0,3

7 Hushållens storlek och sammansättning

Detta avsnitt ger i första hand en beskrivning av hushållens sammansättning ur olika synvinklar — med avseende på storlek, antal barn, antal äldre personer m.m. Därutöver lämnas jämförelser mellan FoB 70 och tidigare räkningar. Hushållens boendeförhållanden behandlas i de följande avsnitten.

7.1 Antalet hushåll och bostadsfolkmängden

Det totala antalet hushåll uppgick den 1 november 1970 till 3 050 354. Sedan 1945 har antalet hushåll ökat med nära en miljon eller med drygt 45 %. Bostadsfolkmängden (antalet personer som ingår i bostadshushåll) ökade under motsvarande period med 21 % till 7 915 132. Utvecklingen från 1945 fram till 1970 framgår av tablå 7.a.

Tablå 7.a

	Hushåll	Bostads- folkmängd	Hela befolkningen
<i>Antal i 1 000-tal</i>			
1945	2 082	6 555	6 674
1950	2 385	6 921	7 042
1960	2 582	7 341	7 495
1965	2 778	7 624	7 766
1970	3 050	7 915	8 076
<i>Ökning (1945 = 100)</i>			
1950	115	106	106
1960	124	112	112
1965	133	116	116
1970	146	121	121

I princip har hushållen från och med 1945 vid varje räkningstillfälle avgränsats på samma sätt och skall enligt definitionen omfatta samtliga i lägenheten boende (som är mantalsskrivna på samma fastighet). Definitionen synes dock inte ha blivit helt konsekvent tillämpad vid 1945 års bostadsräkning och ej heller

vid 1950 års folkräkning, som också innehåller viss hushållsstatistik.¹ I 1945 års räkning tycks en del personer, som disponerat lägenhet på annat håll än där de varit bosatta och mantalsskrivna, ha redovisats dubbelt — som hushåll i båda sina lägenheter. Även vid 1950 års folkräkning är antalet hushåll något överskattat på grund av vissa svårigheter vid avgränsning av bostadsfolkmängden. Här gäller det främst enpersonshushåll, av vilka en — till storlek okänd — del egentligen skulle ha räknats som inneboende i annat hushåll eller som tillhörande kollektivhushåll. Dessa avvikelser bör man hålla i minnet vid studium av tablåerna i detta och följande textavsnitt, likaså det förhållandet att de här återgivna uppgifterna om hushåll 1945 bygger på uppräknade tal från en urvalsundersökning (1/12 av landets hushåll).

Tabell 7.1 visar bostadshushåll och bostadsfolkmängd i absoluta tal och de relativa förändringarna mellan 1960, 1965 och 1970. Tabellen innehåller uppgifter om hela riket, tätorter med uppdelning på större och mindre tätorter samt glesbygd. Vidare särredovisas storstadsområden och riket utanför dessa. Förändringstalen för hushåll i redovisade områden är av ungefär samma storleksordning som de procentuella förändringarna av lägenhetsantalet, jfr tabell 4.1. Ökningen av antalet hushåll är särskilt markant i de större tätorterna och i storstadsområden. Detsamma gäller också för bostadsfolkmängden, vars procentuella ökning emellertid inte varit lika stor som hushållens. Mellan 1965 och 1970 har antalet hushåll i hela riket ökat med 10 %, medan ökningen av bostadsfolkmängden stannat vid 4 %.

7.2 Befolkningens hushållstillhörighet

Av tablå 7.b, som visar hela befolkningen fördelad efter hushållstillhörighet, framgår att bostadsfolkmängden vid de senaste räkningarna utgör ca 98 % av befolkningen. Mellan 1965 och 1970 har antalet personer som tillhör de s k andra privata hushållen ökat med 20 000 och uppgår 1970 till 93 000. I denna kategori ingår personer »skrivna på församlingen» och »utan känt hemvist» samt SIDA-personal m fl, tillsammans ca 43 000. De resterande 50 000 personerna har i regel varit mantalsskrivna på vanliga fastigheter utan att man har kunnat hänföra dem till bestämda lägenheter. I detta sammanhang kan påtalas att FoB 70 redovisar ca 407 000 utlänningar, varav 375 000 tillhör bostadsfolkmängden. Det betyder att av de 161 000 personerna som inte ingår i bostadshushåll är ca

¹ Folkräkningen den 31 december 1950, del VI (SOS).

Tablå 7.b

Hushållstillhörighet	1960	1965	1970
<i>Antal i 1 000-tal</i>			
Personer tillhörande			
bostadshushåll	7 341	7 624	7 915
andra privata hushåll ¹	76	73	93
kollektivhushåll ¹	78	69	68
Hela befolkningen	7 495	7 766	8 076
<i>Procentuell fördelning</i>			
Personer tillhörande			
bostadshushåll	98,0	98,2	98,0
andra privata hushåll	1,0	0,9	1,2
kollektivhushåll	1,0	0,9	0,8
Summa	100,0	100,0	100,0

¹ Endast antalet personer som ingår i »andra privata hushåll» och kollektivhushåll redovisas i FoB (utan uppdelning på separata hushållsenheter).

32 000 (omkring 20%) utlänningar. Troligen hör flertalet av dessa till den grupp personer som varit skrivna på viss fastighet men inte kunnat återfinnas där — kanske på grund av att de återutvandrat från Sverige, men inte anmält sin flyttning.¹ Den relativt stora andelen utlänningar synes vara en av orsakerna till att antalet personer i »andra privata hushåll» har ökat 1970. Jämför även avsnitt 6.2 under rubriken *Kvalitet*.

Barn under 16 år utgör mindre än 1% av alla personer i kollektivhushåll, 11% av personer i andra privata hushåll och 22% av bostadsfolkmängden. I tablå 7.c, som innehåller en jämförelse av relativa åldersfördelningar mellan personerna i de tre hushållskategorierna, har barn under 16 år inte medtagits. Bland de kollektivt boende märks »topparna» i åldern 20—24 år (studerande) och i åldrarna över 64 år — de på ålderdomshemmen mantalsskrivna. Här får inskjutas att vid räknings-tidpunkten bodde det i verkligheten betydligt fler människor kollektivt än vad som framgår av FoB, men många av dessa personer var mantalsskrivna i vanliga lägenheter och redovisas således som tillhörande bostadshushåll.

Av alla personer (över 15 år) som i FoB hänförs till kategorien »andra privata hushåll» är 60% män. I åldersgruppen 25—29 år utgör männen 66%, och i åldrarna 30—54 år uppgår männens andel till ca 70%. I den äldsta åldersgruppen är däremot flertalet kvinnor (56%). Att det finns relativt sett fler personer i åldern 65—w år än i motsvarande åldersgrupp bland bostadsbefolkningen beror sannolikt på att en del av personerna bosat-

Tablå 7.c

Ålder	Personer i åldern 16—w år tillhörande		
	bostads-hushåll	andra privata hushåll	kollektiv-hushåll
<i>Procentuell fördelning</i>			
16—19 år	7,1	4,7	4,0
20—24 år	10,3	14,0	14,4
25—29 år	10,0	12,5	7,5
30—34 år	7,8	8,5	3,1
35—44 år	14,7	12,2	4,1
45—54 år	16,8	12,1	4,2
55—64 år	15,9	11,7	5,5
65—w år	17,3	24,2	57,3
Summa	100,0	100,0	100,0
Därav män	49,4	59,9	50,2
Personer i 1 000-tal	6 152	83	67
Därav män	3 039	50	34

ta på ålderdomshem är »skrivna på församlingen» i sin tidigare hemort.

7.3 Hushållsföreståndare och hushållsställning

Av de i en lägenhet boende har som hushållsföreståndare räknats den som hyr, äger eller på annat sätt förfogar över lägenheten i dess helhet. I hushåll med gifta samboende har dock alltid mannen räknats som föreståndare. De övriga hushållsmedlemmarna har klassificerats efter hushållsställning, dvs efter sin relation till hushållsföreståndaren och/eller hans maka.

I likhet med 1960 års räkning gjordes 1970 ett försök att urskilja *hushåll utan föreståndare*, dvs hushåll i vanliga bostadslägenheter, där ingen av de boende förfogar över hela lägenheten. Sådant inträffar t ex när lägenhetsinnehavaren, utan att själv bo i lägenheten, rumsvis har hyrt ut denna åt olika personer. Motiveringen var att vid redovisning av bostadskostnader i relation till hushållsföreståndarens inkomster kunna utesluta dessa hushåll. 1960 redovisades 937 hushåll utan föreståndare. Rimligen borde antalet ha ökat 1970, men resultatet blev endast 168 hushåll, omfattande 613 personer. Orsaken till det för låga antalet synes vara viss underlåtenhet vid kodningen — variabeln hushållsställning kodades inte i

¹ Jfr Folk- och bostadsräkningen 1970 (SOS), del 4, kap 7.1 och Befolkningsförändringar 1970 (SOS), del 3, Inledning 15.2.

samband med granskning av bostadsdata utan tillsammans med kodning av övriga persondata — då nästan all uppmärksamhet inriktades på kodningen av de komplicerade sysselsättningsvariablerna.

I tabell 7.2 redovisas bostadsfolkmängden fördelad på hushållsställning 1965 och 1970. Den stora ökningen av antalet hushåll har givetvis resulterat i högre andel hushållsföreståndare, vilka 1970 utgör 39 % av alla i hushåll boende, vilket motsvaras av 36 % 1965. Manliga hushållsföreståndare har ökat med 160 000 eller 7 % och kvinnliga med 112 000 eller 19 % sedan 1965. Av tabell 7.3, som visar hushållsföreståndarnas fördelning efter kön och civilstånd vid de tre senaste räkningarna, framgår att de gifta samboende mäns relativa andel har minskat medan de övriga gruppernas andelar ökat.

Tabell 7.d

Civilstånd	Personer i åldern 16—w år tillhörande bostadshushåll			
	Män		Kvinnor	
	1965	1970	1965	1970
Ogifta	30,2	30,3	23,9	23,4
Gifta samboende	62,4	61,6	61,0	60,2
Övriga	7,4	8,1	15,1	16,5
Därav				
Gifta ej samboende	1,2	1,4	1,3	1,4
Änklingar, änkor	3,8	3,6	10,4	10,9
Frånskilda	2,4	3,1	3,4	4,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	2 920	3 039	2 989	3 113

Minskningen av antalet ingångna äktenskap efter 1966 har medfört ökat samboende utan formell vigsel. Eftersom frågan om samboendeförhållanden inte ställdes i FoB 70, kan det verkliga samboendets omfattning inte kvantifieras och belysas. Som framgår av tabell 7.d, har de gifta samboendes relativa andel av hela bostadsbefolkningen över 15 år minskat mellan 1965 och 1970, dock inte mer än med en knapp procent. Antalsmässigt har under denna tid gifta samboende personer ökat med ca 100 000.

Hur har nedgången i giftermålsfrekvensen inverkat på FoB 70s redovisning av hushåll efter olika karakteristika (t ex kön, civilstånd) hos hushållsföreståndaren? I hushåll med samboende ej gifta personer har som hushållsföreståndare räknats den person som angivits som sådan på FoB-blanketten och den andra parten klassificerats som »övrig boende». Om kvinnan

förts till den sistnämnda kategorien, så har även hennes/bådas eventuella barn under 18 år i regel betecknats som »övriga boende». Härvid har man följt det s k huvudmannabegreppet enligt folkbokföringen, där en ej gift kvinna står som huvudman för sina barn. Hur proportionen mellan manliga och kvinnliga hushållsföreståndare är i hushåll med samboende ej gifta är inte känt. Jämför även kommentar till tabell 7.f.

Kategorien »övriga boende», som mellan 1960 och 1965 minskade till antalet, har mellan de två senaste räkningarna ökat med 23 % från 242 000 personer 1965 till 297 000 personer 1970. Vid en närmare granskning av de inträffade förändringarna, se tabell 7.e, ser man att barn under 16 år inom denna grupp ökat med 19 000 eller 72 % mellan 1965 och 1970. Ökningen av antalet ogifta kvinnor berör huvudsakligen åldersgruppen 20—29 år, som ökat med 23 000 eller 66 %. En mindre antalsmässig ökning förekommer även i åldrarna 30—34 år och 65—w år, medan antalet ogifta kvinnor i de övriga åldrarna minskat. Samma mönster förekommer bland ogifta män, vilkas antal också ökat mest i åldern 20—29 år, dock inte med mer än ca 6 000. Förändringarna av gruppen »övriga boende» pekar på att överensstämmelsen mellan civilståndsredovisningen och det verkliga samboendet försämrats.

Tabell 7.e

Civilstånd m m	»Övriga boende» i bostadshushåll		
	Antal i 1 000-tal		Förändring i % 1965—1970
	1965	1970	
Ogifta 0—15 år	27	46	+ 72,4
Gifta samboende män och kvinnor	8	8	- 8,7
Ogifta män 16—w år	77	82	+ 6,4
Därav 20—29 år	37	43	+ 17,3
Övriga män	24	29	+ 18,9
Därav frånskilda	13	17	+ 29,5
Ogifta kvinnor 16—w år	82	103	+ 26,4
Därav 20—29 år	35	58	+ 65,8
Övriga kvinnor	24	29	+ 20,5
Därav frånskilda	11	14	+ 25,8
Summa övriga boende	242	297	+ 22,6

Hushållsföreståndarnas åldersfördelning framgår av tabell 7.4. Sedan 1965 har hushåll med föreståndare under 35 år ökat med 178 000 och uppgår 1970 till 693 000 eller 23 % av alla hushåll. Bland de yngre hushållsföreståndarna har de i åldern 25—29 år ökat mest i absoluta tal — med nästan 90 000. Lika stor ökning

uppvisar hushåll med föreståndare i åldern 65 år och däröver, som 1970 uppgår till 741 000 (24% av alla hushåll).

Tätorternas tillväxt och den produktiva befolkningens utflyttning från glesbygden har medfört en påtaglig ökning av den äldsta åldersgruppens andel av glesbygdsbefolkningen. 1960 utgjorde personer i åldern 65—w år 15% av hela befolkningen på glesbygden. 1965 hade deras andel stigit till 17% och 1970 till hela 20%. Detta påverkar givetvis även hushållsföreståndarnas åldersfördelning — 34% av alla hushåll på glesbygden har föreståndare som är 65 år eller äldre. Motsvarande tal 1960 var 27% och 1965 31%. Som jämförelse kan nämnas att inom tätortsbefolkningen har den äldsta åldersgruppens andel stigit från 11% 1960 till 13% 1970. Det sistnämnda året har 22% av tätortshushållen föreståndare i åldern 65—w år.

Tablå 7.f

Ålder	Procentuell andel kvinnliga hushållsföreståndare ¹		
	1960	1965	1970
—24 år	56,9	56,4	52,0
25—29 år	46,3	47,1	44,6
30—34 år	46,9	49,1	48,0
35—44 år	50,5	50,8	50,9
45—54 år	55,6	54,7	53,7
55—64 år	64,5	63,0	61,3
65—w år	67,7	69,2	70,3
Summa	60,6	61,0	59,4

¹ Bland hushåll med ogifta, gifta ej samboende och förut gifta föreståndare.

Som ovan framgått, har de kvinnliga hushållsföreståndarnas andel ökat med 19% mellan 1965 och 1970. Bland gifta samboende räknas i FoB alltid mannen som hushållsföreståndare. Därför har i tablå 7.f hushåll med gifta samboende föreståndare uteslutits. Tablåen visar proportionen kvinnliga hushållsföreståndare i olika åldersklasser. Jämfört med 1965 har andelen kvinnliga föreståndare sjunkit bl a i åldrarna under 35 år, vilket rimligen bör hänga samman med ökat antal samboende ej gifta manliga hushållsföreståndare i dessa åldrar.

Som mått på bostadsefterfrågan används vanligen de s k *hushållskvoterna*, dvs den procentuella andelen hushållsföreståndare (lägenhetsinnehavare) inom en viss befolkningsgrupp. I FoB redovisas hushållskvoterna för befolkningen uppdelad på män och kvinnor efter civilstånd och ålder. På grund av de ovan omtalade förskjutningarna som ägt rum mellan 1965 och 1970,

återspeglar civilståndsfördelningen inte de verkliga samboendeförhållandena, vilket gör att hushållskvoternas förändringar under denna period blir ganska svårtolkade. Givetvis skulle man under vissa antaganden om det faktiska samboendets omfattning kunna göra en del omräkningar, som vi dock på grund av tidsbrist måste avstå ifrån i denna redogörelse. I tabell 7.5 redovisas för hela riket hushållskvoterna såsom de tidigare har presenterats i FoB-publikationerna 1970.¹ Jämförelser lämnas med de två föregående räkningarna.

7.4 Hushållens storlek

Under efterkrigstiden har småhushållens och framför allt enpersonshushållens andel ökat mycket starkt, tablå 7.g, och den genomsnittliga hushållsstorleken minskat. 1945 omfattade hushållen i genomsnitt 3,15 personer men 1970 endast 2,59 personer.

De förändringar som ägt rum under 1960-talet framgår av tabell 7.6. Under denna tioårsperiod har hushåll av alla storlekar ökat till antal med undantag av de största — med fem eller fler personer, som sedan 1960 minskat med 50 000. Enpersonshushållen har mellan 1960 och 1970 ökat med ca 250 000 och tvåpersonshushållen med 200 000, medan ökningen av antalet hushåll med tre och med fyra personer har varit betydligt lägre: 24 000 respektive 44 000.

Trepersonshushållen utgör drygt 19% i alla bebyggelse typer 1970. Den högsta andelen småhushåll (med en eller två personer) förekommer i de större tätorterna, där de utgör 57% av alla hushåll. Detta procenttal kan jämföras med 49% i de mindre tätorterna och 51% i glesbygdsområden.

Hur mycket hushållen under 1960-talet har minskat i storlek inom olika bebyggelse typer framgår av tabell 7.8, som även innehåller genomsnittstal för storstadsområden. Den genomsnittliga hushållsstorleken i dessa områden ligger betydligt under riksgenomsnittet, som 1970 är 2,59 personer, och även under genomsnittet för de större tätorterna (2,52 personer). I Stor-Stockholm finns det i genomsnitt 2,43 personer per hushåll, i Stor-Göteborg 2,51 och i Stor-Malmö 2,44. I tabell 7.7 redovisas i absoluta och relativa tal hur hushållen i storstadsområdena fördelar sig efter antal boende åren 1960, 1965 och 1970.

Självfallet varierar hushållens storlek när man tar hänsyn till *hushållsföreståndarnas ålder och civilstånd*. De högsta andelarna enpersonshushåll förekommer bland hushåll med de yngsta och

¹ Folk- och bostadsräkningen 1970, del 6 och del 9 (SOS).

Tablå 7.g

Antal boende	Samtliga hushåll				
	1945	1950 ¹	1960	1965	1970
1 boende	14	21	20	22	25
2 boende	25	25	27	28	30
3 boende	26	23	22	21	19
4 boende	18	17	18	17	16
5+ boende	17	14	13	12	9
Summa	100	100	100	100	100
Antal i 1 000-tal	2 082	2 385	2 582	2 778	3 050
Boende per hushåll	3,15	2,90	2,84	2,74	2,59

¹ Överskattning av enpersonshushåll, jfr avsnitt 7.1.

de äldsta föreståndarna (tabell 7.9). Hushåll med fyra eller fler boende är mest frekventa inom åldersgruppen 35—44 år, som följaktligen har den högsta genomsnittliga hushållsstorleken — 3,60 personer. Detta genomsnitt har hållit sig i stort sett oförändrat under hela 1960-talet. För hushåll med föreståndare i åldern 30—34 år ökade genomsnittet från 3,33 till 3,40 personer per hushåll mellan 1960 och 1965 för att sedan åter sjunka till 3,32 personer. I alla övriga åldersgrupper har hushållsstorlekarna minskat.

Tablå 7.h

	Antal boende per hushåll		
	1960	1965	1970
Hushåll som förestås av gifta samboende män	3,44	3,37	3,26
övriga män	1,72	1,62	1,58
kvinnor	1,64	1,58	1,54
Alla hushåll	2,84	2,74	2,59

I tablå 7.h har genomsnittlig storlek beräknats för hushåll med manliga och kvinnliga föreståndare, varvid gifta samboende särredovisas bland männen. Samma tre kategorier av hushållsföreståndare utskils även i tabell 7.10, som för 1970 visar hushållens genomsnittsstorlek inom olika åldrar. Som framgår av tablå 7.h, är skillnaden rätt liten mellan hushåll som förestås av icke gifta män respektive kvinnor. Däremot finns det en stor variation mellan olika åldersgrupper bland hushåll med kvinnliga föreståndare — mellan 1,23 personer per hushåll (65—w

år) och 2,34 personer (35—44 år). Bland hushåll som förestås av »övriga» män är variationsbredden mindre — de minsta hushållen med i genomsnitt 1,36 personer förekommer i åldersgruppen 65—w år och de genomsnittligt största hushållen med 1,81 personer i åldersgruppen 20—24 år.

7.5 Hushåll med barn

Vid FoBs redovisning av hushållen efter antal barn har i regel alla barn under viss åldersgräns medtagits, oavsett om de är barn till hushållsföreståndaren och/eller hans maka eller till någon annan person i hushållet. Den sedan länge tillämpade åldersgränsen har varit 16 år. Från och med FoB 70 har denna gräns höjts med två år, vilket innebär att 1970 har som barn räknats alla personer under 18 år. Detta har som konsekvens att ett hushåll med exempelvis en 17-årig flicka med ett barn redovisas som hushåll med två barn under 18 år. För att inte förlora möjligheten till jämförelser med tidigare räkningar har i flertalet av FoB 70-tabellerna hushållens fördelning efter antal barn dubblats så att barn både i åldern 0—15 år och 0—17 år finns redovisade.

Året 1960 uppvisar det högsta antalet barn: 1 771 000 barn under 16 år (i bostadshushåll). 1965 hade barnantalet sjunkit med 56 000 till 1 715 000. År 1970 har både antalet barn och antalet barnhushåll återigen ökat, tablå 7.i. Jämfört med 1960 har antalet hushåll med barn ökat med 5 000 men antalet barn 1970 är ca 8 000 lägre än 1960. Det betyder en viss minskning av det genomsnittliga antalet barn per barnhushåll — från 1,75 år 1960 till 1,73 år 1970.

Tablå 7.i

	Hushåll utan barn	Hushåll med barn 0—15 år	Barn i åldern 0—15 år
--	-------------------	--------------------------	-----------------------

Antal i 1 000-tal

1945	1 214	868	1 520
1950	1 424	961	1 721
1960	1 568	1 014	1 771
1965	1 791	987	1 715
1970	2 031	1 019	1 763

Ökning (1945 = 100)

1950	117	111	113
1960	129	117	117
1965	148	114	113
1970	167	117	116

Tablå 7.j

	Hushållens procentuella fördelning efter antal barn i åldern 0—15 år				
	1945	1950	1960	1965	1970
Hushåll med					
0 barn	58	60	61	64	67
1 barn	22	20	19	17	16
2 barn	12	13	13	12	12
3+ barn	8	7	7	6	5
Summa	100	100	100	100	100

För perioden 1945—1970 lämnas i tablå 7.j en översikt över proportionerna mellan barnlösa hushåll och hushåll med olika barnantal. För åren 1960, 1965 och 1970 redovisas i tabell 7.11 hushållens fördelning efter antal barn inom olika bebyggelse typer. Motsvarande uppgifter för storstadsområden återfinns i tabell 7.12.

Flyttning till tätorterna och glesbygdsbefolkningens ändrade åldersstruktur har lett till att andelen barnhushåll i glesbygdso mråderna har minskat från 39 % 1960 till 30 % 1970. Motsvarande tal för hela riket är 39 respektive 33. Det relativt sett högsta antalet barnhushåll (38 %) finns i tätorter med 200—1 999 invånare. Även 1960 förekom den högsta andelen hushåll med barn (42 %) i de mindre tätorterna, men skillnaderna mellan de olika bebyggelse typerna var då mindre — andelen hushåll med barn varierade mellan 39 och 42 % (tabell 7.11). Bland storstadsområdena har Stor-Stockholm den lägsta andelen barnhushåll — 31 %.

Vid en uppdelning av hushållsföreståndarna i olika civilstånds- och åldersgrupper (tabell 7.13) framkommer att en betydande ökning skett mellan 1965 och 1970 av barnhushållens procentuella andelar bland ogifta hushållsföreståndare — såväl män som kvinnor — i åldrarna under 35 år, i viss mån även i åldersgruppen 35—44 år. Detta torde huvudsakligen bero på minskningen av antalet ingångna äktenskap under denna period och det därmed följande ökade samboendet mellan icke gifta personer. Även bland hushåll med gifta ej samboende och förut gifta föreståndare under 35 år märks en ökning av andelen barnhushåll.

Hushåll utan barn omfattade 1960 i genomsnitt 2,00 personer och 1970 har detta genomsnitt sjunkit till 1,89. Motsvarande tal för hushåll med barn är 4,15 och 4,01. Den minskning av hushållens genomsnittliga storlek som observerats under 1960-talet har haft något olikartad utveckling inom olika hushålls-

kategorier. Som framgår av tabell 7.14, skedde det mellan 1960 och 1965 knappast någon förändring av den genomsnittliga storleken i barnlösa hushåll och i hushåll med ett barn. Dessa hushåll minskade i storlek först under den senaste femårsperioden. Däremot har minskningen varit mera kontinuerlig i hushåll med två eller flera barn.

I tätorterna är det genomsnittliga antalet barn per barnhushåll något högre 1970 (1,71) än 1960 (1,69). I glesbygdso mråden finns 1970 i genomsnitt 1,86 barn per barnhushåll, vilket innebär en minskning jämfört med 1960, då det genomsnittliga barnantalet var 1,92.

Sambandet mellan hushållens storlek och antalet barn under 16 år framgår av tabell 7.15. Vid uppdelning av hushållen efter antal boende framgår att barnhushållens andel minskade mellan 1960 och 1965 i hushåll med tre personer och större. Under den senaste femårsperioden har i alla flerpersonghushåll andelen hushåll med barn ökat igen. Den starka hushållsplittringen under den senare delen av 1960-talet synes ha medfört — åtminstone i vissa hushållsstorlekar — ökat antal »rena» familjehushåll, beroende på att vuxna barn och personer utanför den sk kärnfamiljen i stor utsträckning fått egna bostäder. Detta bekräftas i viss mån av siffrorna i tablå 7.k, som för olika stora hushåll visar den procentuella andelen hushåll med två vuxna och olika antal barn.

Tablå 7.k

Hushållets sammansättning	Procentuell andel ¹ hushåll med barn i åldern			
	0—15 år		0—17 år	
	1960	1965	1970	1970
3 boende varav 1 barn	53,5	48,7	49,4	56,1
4 boende varav 2 barn	54,6	53,5	59,4	67,1
5 boende varav 3 barn	41,4	42,3	48,1	58,3
6 boende varav 4 barn	29,9	31,2	34,1	46,4
7 boende varav 5 barn	22,3	23,0	23,8	36,8

¹ Inom respektive storleksgrupp.

Som ovan nämnts, har man i FoB 70 i princip övergått till att redovisa hushållen efter antal barn under 18 år. Jämfört med den tidigare tillämpade åldersgränsen 16 år utökas antalet barnhushåll med 95 000 och antalet barn med 215 000 (16—17 åringar). I tablå 7.1 lämnas uppgifter om hushållens fördelning efter antal barn i åldern 0—17 år i jämförelse med motsvarande fördelning för åldern 0—15 år.

Tablå 7.l

	Antal i 1 000-tal		Procentuell fördelning	
	0—17 år	0—15 år	0—17 år	0—15 år
Hushåll med				
0 barn	1 936	2 031	63,5	66,6
1 barn	510	484	16,7	15,9
2 barn	412	376	13,5	12,3
3+ barn	192	159	6,3	5,2
Summa	3 050	3 050	100,0	100,0
Hushåll med barn	1 114	1 019	36,5	33,4
Antal barn	1 979	1 763	.	.

Ytterligare en åldersgrupp bland barnen som i viss utsträckning särredovisas i FoBs hushållstabeller är *barn under 7 år*. Förändringarna under 1960-talet framgår av tabell 7.16, som visar hur hushållen fördelar sig efter antalet barn i åldern 0—6 år.

7.6 Hushåll med äldre personer

En till antalet alltmer växande befolkningsgrupp är personer i åldern 65 år och däröver. 1965 uppgick de till 953 000 (i bostadshushåll) och utgjorde 12,5 % av bostadsfolkmängden. 1970 har antalet ökat till 1 065 000, vilket motsvarar 13,5 % av

Tablå 7.m

	1965	1970
Personer i åldern 65—w år, 1 000-tal	953	1 065
I % av bostadsfolkmängden	12,5	13,5
Hushåll med minst en person i åldern 65—w år, 1 000-tal	739	821
I % av alla hushåll	26,6	26,9
Ensamboende 65—w år, 1 000-tal	280	341
I % av alla enpersonshushåll	45,0	44,2
<i>Hushåll med föreståndare 65—w år</i>		
Antal i 1 000-tal i		
hela riket	651	741
tätorter	473	564
glesbygd	179	177
I % av alla hushåll i		
hela riket	23,4	24,3
tätorter	21,5	22,3
glesbygd	30,6	33,6
Antal boende per hushåll	1,80	1,70

bostadsbefolkningen. I tablå 7.m har för åren 1965 och 1970 sammanställts ett antal uppgifter som belyser de »äldre» hushållens relativa andelar av hela hushållsbeståndet m m. Jämför även tabell 7.9, i vilken bl a hushåll med föreståndare 65 år och äldre redovisas efter antalet boende. Av tabell 7.10 framgår den genomsnittliga hushållsstorleken i hushåll med gifta samboende och övriga manliga föreståndare samt i hushåll med kvinnliga föreståndare i åldern 65—w år.

7.7 Hushåll med utlänningar

I FoB 70 är det för första gången möjligt att belysa utlänningarnas boendeförhållanden. Med utlänningar avses utländska medborgare men i detta sammanhang även personer med okänt medborgarskap och statslösa.

163 000 eller drygt 5 % av landets alla hushåll omfattar minst en utlänning. Flertalet (143 000) bor i tätorter med 2 000—w invånare. Närmare 7 % av bostadsfolkmängden återfinns i utlänningshushållen, vilket innebär sammanlagt 519 000 personer och 375 000 av dessa är utlänningar. I FoB 70 särredovisas hushåll med enbart utlänningar (i denna grupp har alla enpersonshushåll inkluderats, dvs alla ensamboende utlänningar) och »blandade» hushåll med uppdelning på hushåll med utländsk respektive svensk föreståndare. En översikt över dessa tre kategoriers storlek och antal boende har sammanställts i tabell 7.17. I de »blandade» hushållen utgör utlänningar 59 % av alla boende i hushåll med utländsk föreståndare och 35 % i hushåll med svensk föreståndare. Av alla barn under

Tablå 7.n

Procentuell fördelning efter antal boende och antal barn 0—17 år	Hushåll med minst en utlänning	Alla hushåll i riket
Hushåll med		
1 boende	15,0	25,3
2 boende	22,0	29,6
3 boende	23,2	19,4
4 boende	21,3	16,3
5+ boende	18,5	9,5
Summa	100,0	100,0
Hushåll med		
0 barn	41,9	63,5
1 barn	24,6	16,7
2 barn	20,7	13,5
3+ barn	12,8	6,3
Summa	100,0	100,0

18 år är 69% utländska i de »blandade» hushållen som förestås av en utlänning och 23% i hushåll med svensk föreståndare.

Utlänningshushållens storlek och sammansättning avviker markant från riksgenomsnittet. Vid jämförelse av hushåll med utländska föreståndare och samtliga rikets hushåll (tabell 7.18) kan konstateras att 80% av alla utländska föreståndare är yngre än 45 år. Av samtliga hushållsföreståndare är endast 38% under 45 år.

I tablå 7.n jämförs hushåll med minst en utlänning och alla hushåll i riket med avseende på fördelningen efter antal boende och antal barn under 18 år. Utlänningshushållen omfattar i genomsnitt 3,19 personer. Motsvarande tal i hushåll utan utlänningar är 2,56 och i alla hushåll 2,59. I 58% av utlänningshushållen finns barn under 18 år och det genomsnittliga barnantalet är betydligt högre än riksgenomsnittet — 1,91 per barnhushåll jämfört med 1,78 i samtliga rikets barnhushåll.

Tabell 7.1 Hushåll och bostadsfolkmängd. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden¹ 1960, 1965 och 1970

Households and population in households. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelse- Område	Antal i 1 000-tal			Förändring i %	
	1960	1965	1970	1960— 1965	1965— 1970
<i>Hushåll</i>					
Hela riket	2 582	2 778	3 050	+ 7,6	+ 9,8
Samtliga tätorter	1 939	2 195	2 522	+ 13,2	+ 14,9
Tätorter med					
2 000—w inv	1 647	1 901	2 224	+ 15,5	+ 17,0
200—1 999 inv	292	294	298	+ 0,5	+ 1,5
Glesbygd	643	583	528	- 9,4	- 9,3
Stor-Stockholm	426	470	540	+ 10,3	+ 14,9
Stor-Göteborg	203	226	263	+ 11,3	+ 16,6
Stor-Malmö	136	154	177	+ 12,8	+ 15,3
Riket utom stor- stadsområden	1 817	1 928	2 070	+ 6,1	+ 7,4
<i>Bostadsfolkmängd</i>					
Hela riket	7 341	7 624	7 915	+ 3,9	+ 3,8
Samtliga tätorter	5 341	5 895	6 431	+ 10,4	+ 9,1
Tätorter med					
2 000—w inv	4 476	5 044	5 595	+ 12,7	+ 10,9
200—1 999 inv	865	851	837	- 1,6	- 1,7
Glesbygd	2 001	1 729	1 484	- 13,6	- 14,2
Stor-Stockholm	1 123	1 226	1 313	+ 9,2	+ 7,1
Stor-Göteborg	555	604	661	+ 8,8	+ 9,5
Stor-Malmö	362	398	434	+ 9,7	+ 9,1
Riket utom stor- stadsområden	5 301	5 397	5 508	+ 1,8	+ 2,1

¹ Enligt indelningen 1971—01—01.

Tabell 7.2 Bostadsfolk­mängden efter hushållsställning. Hela riket 1965 och 1970

Persons in households by relationship to the household head. The whole country

Hushållsställning	Antal i 1 000-tal		Procentuell fördelning		Förändring i % 1965—1970
	1965	1970	1965	1970	
Personer i hushåll	7 624	7 915	100,0	100,0	+ 3,8
Hushållsföreståndare	2 778	3 050	36,4	38,5	+ 9,8
Därav					
män	2 180	2 341	28,6	29,6	+ 7,4
kvinnor	597	710	7,8	9,0	+ 18,8
Föreståndarens					
hustru	1 799	1 856	23,6	23,4	+ 3,2
barn och barnbarn	2 608	2 552	34,2	32,2	- 2,2
därav i åldern					
0—15 år	1 683	1 713	22,1	21,6	+ 1,8
16—19 år	444	388	5,8	4,9	- 12,7
20—24 år	308	286	4,0	3,6	- 7,1
25—w år	173	165	2,3	2,1	- 4,6
föräldrar	66	53	0,9	0,7	- 20,2
andra anhöriga	132	107	1,7	1,3	- 18,8
Övriga boende	242	297	3,2	3,8	+ 22,6

Tabell 7.3 Hushållsföreståndare efter kön och civilstånd. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Heads of households by sex and marital status. The whole country

Hushållsföreståndarens kön och civilstånd	Antal i 1 000-tal			Procentuell fördelning		
	1960	1965	1970	1960	1965	1970
Män	2 055	2 180	2 341	79,6	78,5	76,7
Ogifta	195	220	293	7,5	7,9	9,6
Gifta samboende	1 714	1 799	1 856	66,4	64,8	60,8
Övriga	147	162	192	5,7	5,8	6,3
Kvinnor	526	597	710	20,4	21,5	23,3
Ogifta	203	224	268	7,9	8,1	8,8
Övriga	323	374	442	12,5	13,5	14,5
Summa	2 581	2 778	3 050	100,0	100,0	100,0

Tabell 7.4 Hushållsföreståndare efter ålder. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Heads of households by age. The whole country, urban and rural areas

Ålder	Antal i 1 000-tal			Procentuell fördelning		
	1960	1965	1970	1960	1965	1970
<i>Hela riket</i>						
—24 år	75	119	169	2,9	4,3	5,5
25—29 år	156	193	281	6,0	6,9	9,2
30—34 år	205	204	243	8,0	7,4	8,0
35—44 år	518	494	466	20,1	17,8	15,3
45—54 år	559	563	566	21,6	20,3	18,6
55—64 år	500	553	584	19,4	19,9	19,1
65—w år	569	651	741	22,0	23,4	24,3
Summa	2 581	2 778	3 050	100,0	100,0	100,0
<i>Tätorter</i>						
—24 år	67	110	161	3,5	5,0	6,4
25—29 år	134	174	261	6,9	7,9	10,4
30—34 år	169	177	218	8,7	8,1	8,7
35—44 år	409	409	400	21,1	18,6	15,9
45—54 år	415	441	463	21,4	20,1	18,4
55—64 år	350	411	455	18,1	18,7	18,0
65—w år	394	473	564	20,3	21,5	22,4
Summa	1 938	2 195	2 522	100,0	100,0	100,0
<i>Glesbygd</i>						
—24 år	8	9	8	1,2	1,5	1,5
25—29 år	22	19	20	3,5	3,2	3,8
30—34 år	36	27	25	5,6	4,7	4,7
35—44 år	109	85	66	16,9	14,6	12,5
45—54 år	144	122	103	22,4	21,0	19,5
55—64 år	149	142	129	23,2	24,3	24,3
65—w år	175	179	177	27,2	30,6	33,6
Summa	643	583	528	100,0	100,0	100,0

Tabell 7.5 Hushållskvoter i olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Headship rates in different sex, marital status and age groups. The whole country

Civilstånd Ålder	Män			Kvinnor		
	1960	1965	1970 ¹	1960	1965	1970 ¹
<i>Ogifta</i>						
20—24 år	7	10	18	12	16	25
25—29 år	20	26	38	28	37	48
30—34 år	29	34	44	37	46	56
35—44 år	40	43	48	42	50	57
45—64 år	56	60	63	53	58	63
65—w år	59	62	64	62	64	67
Summa 20—w år	31	32	39	40	42	47
<i>Gifta samboende</i>						
—24 år	91	93	96	.	.	.
25—29 år	96	97	98	.	.	.
30—34 år	98	98	98	.	.	.
35—44 år	99	99	99	.	.	.
45—64 år	99	99	99	.	.	.
65—w år	96	97	97	.	.	.
Summa	98	98	99	.	.	.
<i>Övriga</i>						
—44 år	47	48	56	68	72	78
45—64 år	72	74	76	84	87	88
65—w år	70	73	75	74	77	79
Summa	66	68	71	76	80	82

¹ Jfr avsnitt 7.3.

Tabell 7.6 Hushåll efter storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Households by size. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Alla hushåll	Hushåll efter antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
1960						
Hela riket	2 582	522	702	566	453	339
Samtliga tätorter	1 939	417	534	430	340	218
Tätorter med						
2 000—w inv	1 647	364	457	365	286	174
200—1 999 inv	292	53	77	65	54	44
Glesbygd	643	105	168	136	113	120
1965						
Hela riket	2 778	621	770	585	479	323
Samtliga tätorter	2 195	515	605	466	382	227
Tätorter med						
2 000—w inv	1 901	460	525	404	327	186
200—1 999 inv	294	56	80	62	55	41
Glesbygd	583	106	165	119	97	96
1970						
Hela riket	3 050	771	903	590	497	289
Samtliga tätorter	2 522	665	739	488	415	216
Tätorter med						
2 000—w inv	2 224	604	654	429	358	179
200—1 999 inv	298	61	84	59	57	37
Glesbygd	528	106	164	103	82	73
<i>Procentuell fördelning</i>						
1960						
Hela riket	100,0	20,2	27,2	21,9	17,6	13,1
Samtliga tätorter	100,0	21,5	27,5	22,2	17,5	11,3
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	22,1	27,7	22,2	17,4	10,6
200—1 999 inv	100,0	18,0	26,4	22,1	18,5	15,0
Glesbygd	100,0	16,3	26,1	21,2	17,6	18,7
1965						
Hela riket	100,0	22,4	27,7	21,1	17,2	11,6
Samtliga tätorter	100,0	23,5	27,6	21,2	17,4	10,3
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	24,2	27,6	21,2	17,2	9,8
200—1 999 inv	100,0	19,0	27,1	21,2	18,8	13,9
Glesbygd	100,0	18,1	28,4	20,4	16,6	16,5
1970						
Hela riket	100,0	25,3	29,6	19,4	16,3	9,5
Samtliga tätorter	100,0	26,4	29,3	19,3	16,4	8,5
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	27,2	29,4	19,3	16,1	8,0
200—1 999 inv	100,0	20,5	28,3	19,8	19,1	12,4
Glesbygd	100,0	20,1	31,0	19,4	15,6	13,9

Tabell 7.7 Hushåll efter storlek. Storstadsområden¹ 1960, 1965 och 1970

Households by size. Metropolitan areas

Område	Alla hushåll	Hushåll efter antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
1960						
Stor-Stockholm	426	105	122	87	70	43
Stor-Göteborg	203	44	57	45	36	22
Stor-Malmö	136	32	39	30	22	13
Övriga riket	1 817	342	485	404	325	261
1965						
Stor-Stockholm	470	124	130	92	78	47
Stor-Göteborg	226	54	62	48	40	23
Stor-Malmö	154	39	44	32	25	14
Övriga riket	1 928	404	535	413	337	240
1970						
Stor-Stockholm	540	165	158	95	81	41
Stor-Göteborg	263	74	76	49	42	22
Stor-Malmö	177	51	53	34	27	13
Övriga riket	2 070	482	615	412	348	213
<i>Procentuell fördelning</i>						
1960						
Stor-Stockholm	100,0	24,6	28,6	20,4	16,5	10,0
Stor-Göteborg	100,0	21,5	27,9	22,3	17,7	10,7
Stor-Malmö	100,0	23,2	28,6	22,2	16,2	9,8
Övriga riket	100,0	18,8	26,7	22,2	17,9	14,4
1965						
Stor-Stockholm	100,0	26,3	27,7	19,5	16,6	9,9
Stor-Göteborg	100,0	23,8	27,4	21,1	17,6	10,1
Stor-Malmö	100,0	25,5	28,3	21,1	16,2	8,8
Övriga riket	100,0	21,0	27,7	21,4	17,5	12,4
1970						
Stor-Stockholm	100,0	30,5	29,3	17,7	14,9	7,7
Stor-Göteborg	100,0	28,0	29,0	18,7	16,0	8,4
Stor-Malmö	100,0	28,9	29,9	18,9	15,1	7,2
Övriga riket	100,0	23,3	29,7	19,9	16,8	10,3

¹ Enligt indelningen 1971—01—01.

Tabell 7.8 Genomsnittlig hushållsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden¹ 1960, 1965 och 1970

Average size of households. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelsestyp	Antal boende per hushåll		
	1960	1965	1970
Hela riket	2,84	2,74	2,59
Samtliga tätorter	2,75	2,69	2,55
Tätorter med			
2 000—w inv	2,72	2,65	2,52
200—1 999 inv	2,96	2,90	2,81
Glesbygd	3,11	2,97	2,81
Stor-Stockholm	2,63	2,61	2,43
Stor-Göteborg	2,73	2,67	2,51
Stor-Malmö	2,66	2,58	2,44
Riket utanför storstadsområden	2,92	2,80	2,66

¹ Enligt indelningen 1971—01—01.

Tabell 7.9 Hushåll efter storlek inom olika åldersgrupper (hushållsföreståndarens ålder). Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households by size in various age groups (age of the household head). The whole country

Antal boende	Alla hushåll	Hushållsföreståndarens ålder						
		—24 år	25—29 år	30—34 år	35—44 år	45—54 år	55—64 år	65—w år
1960								
1 boende	20,2	34,5	14,6	10,3	9,1	12,4	21,8	39,9
2 boende	27,2	26,3	23,8	16,1	13,5	20,8	37,7	41,7
3 boende	21,9	28,3	32,6	27,8	23,4	25,1	21,7	11,9
4 boende	17,6	8,8	21,0	29,2	29,6	22,2	10,9	4,0
5+ boende	13,1	2,1	7,9	16,7	24,5	19,6	7,9	2,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Boende per hushåll	2,84	2,18	2,86	3,33	3,62	3,29	2,51	1,89
1965								
1 boende	22,4	35,2	16,3	10,6	9,9	12,9	22,6	42,9
2 boende	27,7	26,4	23,0	14,1	12,8	21,2	38,0	42,0
3 boende	21,1	28,0	31,1	25,1	21,6	25,6	22,2	10,2
4 boende	17,2	8,5	22,1	32,6	30,9	22,7	10,6	3,1
5+ boende	11,6	1,9	7,4	17,6	24,8	17,6	6,6	1,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Boende per hushåll	2,74	2,16	2,84	3,40	3,62	3,22	2,45	1,80
1970								
1 boende	25,3	37,2	19,8	13,0	11,3	14,9	24,5	46,0
2 boende	29,6	32,1	24,5	13,5	11,9	23,5	41,7	42,4
3 boende	19,4	22,9	28,8	22,8	19,1	25,3	20,7	8,4
4 boende	16,3	6,6	21,5	34,7	32,6	21,6	8,6	2,2
5+ boende	9,5	1,2	5,4	15,9	25,0	14,6	4,5	1,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Boende per hushåll	2,59	2,03	2,69	3,32	3,60	3,05	2,29	1,70

Tabell 7.10 Genomsnittlig hushållsstorlek bland hushåll med manliga och kvinnliga föreståndare i olika åldrar. Hela riket 1970

Average size of households, with household heads in various sex and age groups. The whole country

Hushållsföreståndarens ålder	Alla hushåll	Hushåll med		
		manliga föreståndare		kvinnliga föreståndare
		gifta samboende	övriga	
—19 år	1,51	2,69	1,53	1,45
20—24 år	2,08	2,90	1,81	1,61
25—29 år	2,69	3,27	1,72	1,80
30—34 år	3,32	3,80	1,69	2,15
35—44 år	3,60	4,09	1,71	2,34
45—54 år	3,05	3,55	1,62	1,90
55—64 år	2,29	2,76	1,48	1,43
65—w år	1,70	2,29	1,36	1,23
Summa	2,59	3,26	1,58	1,54
<i>Antal i 1 000-tal</i>				
Hushåll	3 050	1 856	485	710
Boende	7 915	6 055	765	1 095

Tabell 7.11 Hushåll efter antal barn under 16 år. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Households by number of children under 16 years. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Alla hushåll	Hushåll efter antal barn 0—15 år				Hushåll med barn 0—15 år
		0	1	2	3+	
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
1960						
Hela riket	2 582	1 568	502	342	171	1 014
Samtliga tätorter	1 939	1 174	391	260	113	765
Tätorter med						
2 000—w inv	1 647	1 005	334	218	90	642
200—1 999 inv	292	169	58	42	23	123
Glesbygd	643	394	110	81	57	249
1965						
Hela riket	2 778	1 791	483	342	162	987
Samtliga tätorter	2 195	1 403	396	276	119	792
Tätorter med						
2 000—w inv	1 901	1 225	344	236	97	676
200—1 999 inv	294	178	52	41	22	115
Glesbygd	583	387	87	65	43	195
1970						
Hela riket	3 050	2 031	484	376	159	1 019
Samtliga tätorter	2 522	1 660	415	322	125	862
Tätorter med						
2 000—w inv	2 224	1 476	367	277	104	748
200—1 999 inv	298	184	49	44	21	114
Glesbygd	528	371	69	55	34	157
<i>Procentuell fördelning</i>						
1960						
Hela riket	100,0	60,7	19,4	13,2	6,6	39,3
Samtliga tätorter	100,0	60,5	20,2	13,4	5,8	39,5
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	61,0	20,3	13,3	5,5	39,0
200—1 999 inv	100,0	57,9	19,8	14,3	8,0	42,1
Glesbygd	100,0	61,2	17,2	12,7	8,9	38,8
1965						
Hela riket	100,0	64,5	17,4	12,3	5,8	35,5
Samtliga tätorter	100,0	63,9	18,1	12,6	5,4	36,1
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	64,4	18,1	12,4	5,1	35,6
200—1 999 inv	100,0	60,7	17,8	13,9	7,5	39,3
Glesbygd	100,0	66,5	14,9	11,2	7,4	33,5
1970						
Hela riket	100,0	66,6	15,9	12,3	5,2	33,4
Samtliga tätorter	100,0	65,8	16,5	12,8	5,0	34,2
Tätorter med						
2 000—w inv	100,0	66,4	16,5	12,5	4,7	33,6
200—1 999 inv	100,0	61,6	16,3	14,9	7,2	38,4
Glesbygd	100,0	70,3	13,0	10,4	6,4	29,7

Tabell 7.12 Hushåll efter antal barn under 16 år. Storstads-områden¹ 1960, 1965 och 1970

Households by number of children under 16 years. Metropolitan areas

Område	Alla hushåll	Hushåll efter antal barn				Hushåll med barn 0—15 år
		0	1	2	3+	
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
1960						
Stor-Stockholm	426	272	80	53	21	154
Stor-Göteborg	203	125	40	27	11	78
Stor-Malmö	136	87	27	16	7	49
Övriga riket	1 817	1 084	356	245	132	733
1965						
Stor-Stockholm	470	315	78	55	22	155
Stor-Göteborg	226	146	40	28	12	80
Stor-Malmö	154	102	27	18	7	52
Övriga riket	1 928	1 228	339	241	120	700
1970						
Stor-Stockholm	540	374	82	62	23	166
Stor-Göteborg	263	176	41	33	13	87
Stor-Malmö	177	121	28	21	7	56
Övriga riket	2 070	1 360	333	262	116	710
<i>Procentuell fördelning</i>						
1960						
Stor-Stockholm	100,0	63,8	18,7	12,5	5,0	36,2
Stor-Göteborg	100,0	61,7	19,8	13,2	5,4	38,3
Stor-Malmö	100,0	63,4	19,5	12,1	5,0	36,6
Övriga riket	100,0	59,7	19,6	13,5	7,2	40,3
1965						
Stor-Stockholm	100,0	67,0	16,5	11,7	4,8	33,0
Stor-Göteborg	100,0	64,7	17,6	12,5	5,2	35,3
Stor-Malmö	100,0	66,3	17,6	11,4	4,7	33,7
Övriga riket	100,0	63,7	17,6	12,5	6,2	36,3
1970						
Stor-Stockholm	100,0	69,3	15,1	11,4	4,2	30,7
Stor-Göteborg	100,0	66,9	15,7	12,4	5,0	33,1
Stor-Malmö	100,0	68,2	16,0	11,6	4,2	31,8
Övriga riket	100,0	65,7	16,1	12,6	5,6	34,3

¹ Enligt indelningen 1971—01—01.

Tabell 7.13 Hushåll efter föreståndarens kön, civilstånd och ålder: procentuella andelar hushåll med barn under 16 år. Hela riket 1965 och 1970

Households by sex, marital status and age of the household head: percentages of households with children under 16 years. The whole country

Hushållsföreståndarens ålder	Hushållsföreståndarens civilstånd och kön				
	Gifta samboende män	Ogifta		Förut gifta ¹	
		Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1965					
—24 år	68,8	13,3	11,8	10,5	70,7
25—29 år	75,7	10,2	16,6	17,4	76,8
30—34 år	86,8	10,2	18,9	22,9	81,4
35—44 år	83,6	7,5	12,8	24,9	62,6
45—54 år	50,5	3,7	3,7	16,5	26,5
55—w år	10,7	1,2	0,5	4,1	2,6
Summa	49,5	5,8	5,9	9,0	14,9
1970					
—24 år	65,1	18,6	20,2	13,6	74,2
25—29 år	76,9	16,0	23,5	19,5	79,2
30—34 år	89,1	13,2	25,1	23,0	83,7
35—44 år	85,5	8,3	16,7	24,1	64,7
45—54 år	47,2	3,2	4,2	13,8	24,2
55—w år	8,0	0,8	0,3	2,7	1,7
Summa	47,4	9,1	10,6	8,5	15,6

¹ Inkl gifta ej samboende.

Tabell 7.14 Genomsnittlig hushållsstorlek i hushåll med olika antal barn under 16 år. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970. Storstadsområden 1970

Average size of households with various numbers of children under 16 years. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelsestyp	Alla hushåll	Hushåll efter antal barn 0—15 år				Hushåll med barn 0—15 år	Antal barn per barn-hushåll
		0	1	2	3 +		
1960							
Hela riket	2,84	2,00	3,46	4,33	5,82	4,15	1,75
Samtliga tätorter	2,75	1,93	3,38	4,26	5,66	4,02	1,69
Tätorter med							
2 000—w inv	2,72	1,91	3,36	4,25	5,61	3,98	1,67
200—1 999 inv	2,96	2,03	3,50	4,36	5,87	4,24	1,81
Glesbygd	3,11	2,20	3,73	4,55	6,14	4,55	1,92
1965							
Hela riket	2,74	1,99	3,46	4,29	5,72	4,12	1,74
Samtliga tätorter	2,69	1,94	3,39	4,22	5,60	4,01	1,70
Tätorter med							
2 000—w inv	2,65	1,92	3,37	4,21	5,56	3,98	1,68
200—1 999 inv	2,90	2,04	3,52	4,31	5,78	4,23	1,82
Glesbygd	2,97	2,17	3,79	4,55	6,04	4,54	1,89
1970							
Hela riket	2,59	1,89	3,35	4,20	5,55	4,01	1,73
Samtliga tätorter	2,55	1,84	3,28	4,15	5,47	3,92	1,71
Tätorter med							
2 000—w inv	2,52	1,82	3,26	4,14	5,45	3,89	1,69
200—1 999 inv	2,81	1,97	3,45	4,22	5,60	4,15	1,83
Glesbygd	2,81	2,11	3,76	4,46	5,86	4,45	1,86
Stor-Stockholm	2,43	1,79	3,26	4,15	5,43	3,89	1,68
Stor-Göteborg	2,51	1,81	3,27	4,14	5,42	3,92	1,72
Stor-Malmö	2,44	1,79	3,23	4,13	5,43	3,85	1,66
Riket utanför storstadsområden	2,66	1,93	3,39	4,22	5,60	4,06	1,75

Tabell 7.15 Antal barn under 16 år i olika stora hushåll. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Number of children under 16 years in households of various sizes. The whole country

Antal barn 0—15 år	Hushåll efter antal boende				
	1	2	3	4	5+
<i>Antal i 1 000-tal</i>					
1960					
0 barn	522	679	254	85	27
1 barn	0	23	303	118	58
2 barn	—	0	9	248	85
3 + barn	—	—	0	3	168
Summa	522	702	566	453	339
1965					
0 barn	621	745	290	104	30
1 barn	0	25	285	115	58
2 barn	—	0	10	256	75
3 + barn	—	—	0	3	159
Summa	621	770	585	479	323
1970					
0 barn	771	862	282	93	23
1 barn	0	41	292	105	47
2 barn	—	0	16	295	65
3 + barn	—	—	0	4	154
Summa	771	903	590	497	289
<i>Procentuell fördelning</i>					
1960					
0 barn	100,0	96,7	44,9	18,8	8,1
1 barn	0,0	3,3	53,5	25,9	17,2
2 barn	—	0,0	1,6	54,6	25,1
3 + barn	—	—	0,0	0,6	49,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1965					
0 barn	100,0	96,7	49,6	21,8	9,4
1 barn	0,0	3,3	48,7	24,0	18,0
2 barn	—	0,0	1,7	53,5	23,3
3 + barn	—	—	0,0	0,6	49,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1970					
0 barn	100,0	95,5	47,8	18,7	7,9
1 barn	0,0	4,5	49,4	21,1	16,1
2 barn	—	0,0	2,7	59,4	22,6
3 + barn	—	—	0,0	0,9	53,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell 7.16 Hushåll efter antal barn under 7 år. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households by number of children under 7 years. The whole country

Antal barn 0—6 år	Antal i 1 000-tal			Procentuell fördelning		
	1960	1965	1970	1960	1965	1970
<i>Hushåll med</i>						
0 barn	2 057	2 230	2 458	79,7	80,3	80,6
1 barn	367	373	405	14,2	13,4	13,3
2 barn	133	149	168	5,2	5,4	5,5
3 + barn	24	25	20	0,9	0,9	0,6
Summa	2 582	2 778	3 050	100,0	100,0	100,0
Hushåll med barn i åldern 0—6 år	525	548	593	20,3	19,7	19,4
Antal barn 0—6 år	710	751	802	.	.	.

Tabell 7.17 Hushåll med minst en utlänning: antal boende, antal barn under 18 år m m. Hela riket 1970

Households with at least one alien: number of household members, number of children under 18 years, etc. The whole country

Antal i 1 000-tal	Hushåll med minst en ut- länning	Därav hushåll med		
		enbart utfän- ningar	svenskar och ut- länningar	
			utländsk före- ståndare	svensk före- ståndare
Hushåll	163	91	25	47
Därav enpersonshushåll	24	24	—	—
Boende	519	267	85	166
Därav utlänningar i % av boende	375 72,3	267 100,0	50 58,8	58 34,8
Hushåll med barn 0—17 år	94	49	17	28
Barn i åldern 0—17 år	180	97	32	52
Därav utländska barn i % av barn 0—17 år	131 72,5	97 100,0	22 68,6	12 23,3

Tabell 7.18 Hushåll med minst en utlänning efter föreståndarens ålder. Hela riket 1970

Households with at least one alien, by age of the household head. The whole country

Hushålls- föreståndarens ålder	Hushåll med minst en utlänning	Därav med utländsk föreståndare	Alla hushåll i riket
—24 år	13,2	14,8	5,5
25—29 år	19,3	20,7	9,2
30—34 år	17,7	19,4	8,0
35—44 år	24,7	25,4	15,3
45—54 år	14,0	12,3	18,6
55—64 år	7,0	5,0	19,1
65—w år	4,1	2,3	24,3
Summa	100,0	100,0	100,0
Därav kvinnor	17,6	15,6	23,3
Hushåll i 1 000-tal	163	116	3 050

8 Hushållens boendeförhållanden med avseende på hustyp och husens ålder

Av bostadsbeståndet år 1970 har drygt hälften eller 54% tillkommit efter 1945, 27% har byggts åren 1961—1970. Det äldre beståndet har i betydande grad moderniserats. Lägenheternas genomsnittliga storlek har successivt ökat, medan hushållen blivit allt mindre. Detta har betytt ökat bostadsutrymme per hushåll och bättre utrustade lägenheter. Standardökningen har dock inte nått alla hushåll i samma utsträckning — fortfarande finns det mellan olika typer av hushåll ganska stora skillnader i boendeförhållanden.

I detta avsnitt beskrivs — med vissa jämförelser bakåt i tiden — hur hushållen bor med avseende på hustyp och husens ålder. De två följande avsnitten handlar om hushållens utrymmesstandard och lägenheternas kvalitet. För att i någon mån förtydliga bilden av olika befolkningsgruppers boendeförhållanden, har hushållsredovisningen kompletterats med vissa uppgifter om de boende i olika åldrar (se t ex tabell 8.10).

8.1 Alla hushåll

Lägenheterna i småhus utgör 42% av hela lägenhetsbeståndet år 1970, medan andelen hushåll som bor i småhus uppgår till 43%. Skillnaden beror på det förhållandet att bland de skobebodda lägenheterna är endast var tionde en småhuslägenhet.

År 1960 bodde 1 216 000 hushåll (47% av samtliga hushåll) i småhus. Dessa hushåll omfattade sammanlagt 3 818 000 personer, vilket motsvarar 52% av bostadsfolkmängden 1960. I småhus bodde i genomsnitt 3,14 personer per hushåll och i övriga hus 2,58 personer, tabell 8.1. Visserligen har den relativa andelen hushåll som bor i småhus sjunkit år 1970 till 43%, däremot har antalet sådana hushåll ökat med 94 000 och uppgår vid denna räkning till 1 310 000. Antalet i småhus boende personer har under samma tidsperiod ökat med 93 000. Således uppgår bostadsfolkmängden i småhus år 1970 till 3 911 000 personer och utgör något mindre än hälften (49%) av hela bostadsfolkmängden. Den genomsnittliga hushållsstorleken i

Tablå 8.a

Antal boende	Procentuell fördelning efter hushållsstorlek					
	1960		1965		1970	
	Småhus	Övriga hus	Småhus	Övriga hus	Småhus	Övriga hus
Hushåll med						
1 boende	14,1	25,6	14,6	28,8	14,8	33,2
2 boende	26,6	27,7	27,3	28,1	29,0	30,1
3 boende	22,0	21,8	21,7	20,5	20,9	18,2
4 boende	19,0	16,3	19,8	15,2	20,7	13,0
5+ boende	18,3	8,5	16,7	7,4	14,6	5,7
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

småhus har sjunkit till 2,99 personer och till 2,30 personer i övriga hus.

Den successiva minskningen av den genomsnittliga hushållsstorleken i både småhus och övriga hus framträder i alla bebyggelsestyper, tabell 8.1. I tätorter med minst 2 000 invånare bodde år 1960 i genomsnitt 3,16 personer per hushåll i småhus. 1970 har detta genomsnitt sjunkit något, men uppgår fortfarande till 3,12 personer — beroende på att fler av de större hushållen i denna tätortstyp numera bor i småhus, jfr nedan kommentar till tabell 8.2. I övriga bebyggelsestyper är minskningen av hushållsstorleken i småhus mer markerad. Skillnaderna är dock avsevärt större för hushåll i övriga hus.

Att förskjutningen mot allt mindre hushåll i första hand förekommer i övriga hus, framgår också av tablå 8.a, som visar hur den relativa fördelningen av hushållen efter storlek inom olika hustyper förändrats under den senaste tioårsperioden.

I tabell 8.2 redovisas för åren 1960, 1965 och 1970 hur hushåll i småhus fördelar sig efter antal boende inom olika bebyggelsestyper. Därutöver lämnas för olika hushållsstorlekar uppgift om den procentuella andelen hushåll som bor i småhus. Av de större hushållen — med minst 4 boende — bor 59% i småhus år 1970 mot 57% år 1960. För tätorter med minst 2 000 invånare är skillnaden mellan dessa två räkningstillfällen mera framträdande: av samtliga hushåll om fyra eller fler personer år 1970 bor 44% i småhus jämfört med 34% år 1960.

Det finns ett samband mellan hushållsstorlek och lägenhetsstorlek (avsnitt 9.1). Tidigare har vi visat att stora olikheter i lägenheternas sammansättning föreligger mellan småhus och övriga hus, likaså mellan äldre och nyare hus. Således är lägenheterna i småhusbeståndet i genomsnitt större än i övriga hus. Samma gäller nyare lägenheter jämfört med äldre. Om

man för hushåll av olika storlek ser på hustyp och jämför husens ålder, tabell 8.3, finner man att små hushåll i större utsträckning än övriga hushåll bor i de äldre husen (med genomsnittligt mindre lägenheter än i de nyare husen). 49 % av alla enpersonshushåll och 43 % av alla tvåpersonshushåll bor i hus byggda fram till 1940. Bland enpersons- och tvåpersonshushållen i småhus är motsvarande tal 75 % resp 63 %. Av de större hushållen är det relativt sett färre som bor i hus byggda före 1941: 32 % av trepersonshushåll och 26 % av fyrapersonshushåll. Sedan ökar andelen något — av hushåll med fem eller flera personer bor 31 % i äldre hus. I tablå 8.b har valts två byggnadsperioder (hus som är minst 50 år gamla och högst 5 år gamla hus) för att illustrera olikheterna i hushållssammansättningen mellan gamla och nya hus.

Tablå 8.b

Byggnadsår Antal boende	Hushållens procentuella fördelning efter storlek		
	Alla hus	Småhus	Övriga hus
Före 1921			
1 boende	30,3	22,6	44,6
2 boende	31,8	32,8	29,9
3 boende	17,0	18,8	13,5
4 boende	11,9	14,0	7,8
5 + boende	9,1	11,7	4,1
Summa	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	614	401	213
1966—1970			
1 boende	14,8	4,2	19,7
2 boende	23,4	14,4	27,6
3 boende	23,6	23,1	23,9
4 boende	25,0	37,7	19,1
5 + boende	13,2	20,5	9,8
Summa	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	454	143	311

I avsnitt 7 konstaterades ett starkt samband mellan hushållsföreståndarens ålder och hushållets storlek. Enpersons- och tvåpersonshushållen består till övervägande delen av personer i åldern 45 år och däröver. De större hushållen har oftare en yngre föreståndare och omfattar vanligen barnfamiljer. I det följande ges en beskrivning av hur barnhushållen bor med avseende på hustyp och husens ålder.

8.2 Hushåll med barn

Antalet hushåll med barn under 16 år minskade från 1 014 000 år 1960 till 987 000 år 1965. Därefter har det skett en ökning med ca 32 000 och år 1970 uppgår barnhushållen till 1 019 000 med sammanlagt 1 763 000 barn under 16 år. I småhus bor 500 000 eller 49 % av alla barnhushåll. Dessa hushåll omfattar 922 000 barn, vilket innebär att 52 % av alla barn under 16 år bor i småhus.

Det genomsnittliga barnantalet per hushåll med barn har sedan 1960 knappast förändrats. Som följd av den kraftiga hushållsprängningen har däremot den procentuella andelen hushåll med barn minskat — i småhus från 41 % år 1960 till 38 % år 1970, och i övriga hus från 38 % till 30 %. I tablå 8.c visas hushållens procentuella fördelning efter antal barn under 16 år, med uppdelning på småhus och övriga hus.

Tablå 8.c

	1960		1965		1970	
	Småhus	Övriga hus	Småhus	Övriga hus	Småhus	Övriga hus
<i>Hushållens procentuella fördelning efter antal barn i åldern 0—15 år</i>						
0 barn	59,0	62,2	61,7	66,8	61,8	70,2
1 barn	18,8	20,0	17,1	17,7	15,9	15,9
2 barn	13,7	12,8	13,6	11,3	14,9	10,4
3 + barn	8,5	4,9	7,7	4,3	7,4	3,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
hushåll med barn	498	516	484	503	500	519
barn i åldern 0—15 år	923	848	893	822	922	841
Antal barn per hushåll med barn	1,85	1,64	1,85	1,64	1,84	1,62

Att den genomsnittliga hushållsstorleken är större i småhus än i övriga hus sammanhänger med att hushåll med flera barn oftare än andra hushåll bor i småhus. I tabell 8.4 redovisas för hushåll med olika antal barn bl a den procentuella andelen som bor i småhus. Av tabellen framgår att 52 % av alla tvåbarnshushåll och 61 % av hushåll med tre eller flera barn bor år 1970 i småhus. Detta innebär en viss ökning sedan 1960, då 49 % av tvåbarnshushållen och 60 % av de större barnhushållen bodde i

småhus. Däremot har småhusandelen av övriga hushåll minskat — av hushåll utan barn bodde år 1960 46% i småhus och år 1970 endast 40%. Bland hushåll med ett barn under 16 år har andelen som bor i småhus under den senaste tioårsperioden minskat från 46% till 43%.

I hela riket har småhusandelen av alla barnhushåll vid de senaste räkningstillfällena hållit sig oförändrad på 49%. Tätorternas tillväxt och deras relativt stora nyproduktion av småhus¹ samt befolkningens olikartade åldersstruktur i tätorter och glesbygd är bland de faktorer som har bidragit till att de i småhus boende barnhushållens andel av samtliga hushåll med barn genomgående ökat i alla bebyggelsetyper. Den relativt sett kraftigaste ökningen förekommer i de större tätorterna: från 27% år 1960 till 35% år 1970.

Från och med FoB 70 har man vid redovisning av antal barn höjt åldersgränsen till 17 år. Antalet hushåll med barn i åldern 0—17 år uppgår till 1 114 000, varav drygt 550 000 eller 49% bor i småhus, vilket innebär samma proportion som för hushåll med barn under 16 år. I tabell 8.5 redovisas för småhus och övriga hus den procentuella fördelningen efter antal barn under 18 år. För hushåll med olika barnantal lämnas även uppgift om den andel som bor i småhus.

Som ovan framgått, är det i första hand de större hushållen som bor i de nyare husen, jfr tabell 8.3. Detta bekräftas också av tabell 8.6, som visar att av alla hushåll med barn under 18 år bor 43% i hus byggda 1961—1970, vilket motsvaras av 19% bland hushåll utan barn. För hushåll i småhus är motsvarande procenttal 36 resp 9. Bland barnhushållen i övriga hus bor hälften (51%) i hus byggda 1961—1970, jämfört med endast en fjärdedel bland hushåll utan barn. Oavsett byggnadsperiod är småhuslägenheterna genomgående större än lägenheterna i övriga hus (tabell 5.7) vilket torde vara en bidragande faktor till att hela 36% av barnhushållen i småhus återfinns i hus byggda fram till 1940. Av alla barnhushåll i övriga hus bor endast 13% i de äldre husen.

I några av FoB-tabellerna särredovisas hushåll med barn under skolåldern (under 7 år). Bland dessa är det relativt sett färre som bor i småhus än bland hushåll med barn under 16 resp 18 år. Av sammanlagt 593 000 hushåll med barn i åldern 0—6 år återfinns 265 000 eller 45% i småhus, tabell 8.7. Här kan det erinras om att FoBs redovisning efter antal barn bygger på skilda antalsräkningar av barn i olika åldrar inom ett hushåll utan kombinationer av olika ålderskategorier. Således ingår i de ovan nämnda siffrorna ett antal hushåll med barn under 7 år och även äldre barn.

Av alla barn under 7 år bor 46% i småhus. Antalet barn i

åldern 7—15 år uppgår till 961 000, varav 556 000 eller 58% bor i småhus. Det förefaller sannolikt att många hushåll skaffar sig ett småhus först när barnen blivit något äldre eller — kanske rättare sagt — när föräldrarna blivit något äldre och fått högre inkomster. För detta senare påstående får man i viss mån stöd av uppgifterna i tablå 8.d. Den visar för gifta samboende hushållsföreståndare i olika åldrar medianinkomsten, baserad på makarnas sammanlagda sammanräknade nettoinkomst för inkomståret 1970. Att medianinkomsterna är genomgående lägre för hushåll i småhus beror på att den sammanräknade nettoinkomsten påverkas av de avdrag småhusägarna kan göra. Som framgår av tablå, är medianinkomsten för gifta hushållsföreståndare högst i åldern 35—44 år.

Tablå 8.d

Ålder	Medianinkomst, kr		
	Alla hushåll	Hushåll i småhus	Hushåll övriga hus
Gifta samboende hushållsföreståndare			
—24 år	31 050	28 580	31 610
25—34 år	36 240	34 190	37 385
35—44 år	39 705	38 295	41 350
45—64 år	36 730	33 785	39 940
65—w år	17 880	15 605	20 630

Källa: Folk- och bostadsräkningen 1970, del 11 (SOS).

8.3 Hushåll med äldre personer

En av de i FoB speciellt särredovisade hushållstyperna är hushåll med minst en person i åldern 65 år och däröver, som år 1970 uppgår till 821 000. Av dessa hushåll bor 398 000 eller 49% i småhus. Fördelningen efter antal personer i åldern 65—w år inom olika hustyper lämnas i tabell 8.8. Av de 741 000 hushåll där föreståndaren är 65 år eller äldre återfinns 341 000 (46%) i småhus.

Av de hushåll i småhus, där äldre personer ingår, bor drygt 75% i hus byggda före 1941 och endast 5% i hus byggda efter 1960, tabell 8.9. I övriga hus är tendensen inte fullt så utpräglad — 41% av de »äldre» hushållen bor i hus byggda före 1941 och 18% i hus från den senaste tioårsperioden. Man kan hos de äldre skönja en benägenhet att bo kvar i sin lägenhet, i synnerhet när det gäller småhus. Detta bekräftas bl a av att bland alla

¹ Av alla lägenheter i småhus år 1970 återfinns 62% i tätorter jämfört med 50% år 1960. Av de småhuslägenheter som byggts åren 1961—1970 är nästan 90% belägna i tätorter.

enpersonshushåll i småhus är 58 % personer i åldern 65 år och däröver. Motsvarande andel i övriga hus är 39 %.

I tabell 8.10 redovisas personer i olika åldrar (0—17 år, 18—64 år och 65—w år) fördelade på hustyp och husens byggnadsår.

8.4 Hushåll med utlänningar

Som framgått av avsnitt 7, är FoB 70 den första räkning som i viss mån belyser utlänningarnas boendeförhållanden. Vad

gäller hustyp, bor utlänningshushållen i mindre utsträckning i småhus än den övriga befolkningen. Av samtliga 163 000 hushåll med minst en utlänning återfinns endast 35 000 eller 21 % i småhus jämfört med 43 % av samtliga hushåll. Av hushåll med enbart utlänningar bor i småhus endast 15 % — denna siffra avser hushåll med två eller fler boende. Motsvarande tal för alla hushåll med minst en utlänning är 24 %. Bland samtliga hushåll i riket med två eller fler personer bor 49 % i småhus.

Tabell 8.1 Genomsnittlig hushållsstorlek i olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Average size of households in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Antal boende per hushåll		
	Totalt	I småhus	I övriga hus
1960			
Hela riket	2,84	3,14	2,58
Samtliga tätorter	2,75	3,14	2,57
Tätorter med			
2 000—w inv	2,72	3,16	2,57
200—1 999 inv	2,96	3,10	2,58
Glesbygd	3,11	3,14	2,74
1965			
Hela riket	2,74	3,07	2,47
Samtliga tätorter	2,69	3,13	2,47
Tätorter med			
2 000—w inv	2,65	3,17	2,47
200—1 999 inv	2,90	3,06	2,43
Glesbygd	2,97	2,99	2,56
1970			
Hela riket	2,59	2,99	2,30
Samtliga tätorter	2,55	3,08	2,30
Tätorter med			
2 000—w inv	2,52	3,12	2,30
200—1 999 inv	2,81	2,98	2,29
Glesbygd	2,81	2,83	2,40

Tabell 8.2 Småhus: hushåll efter storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Small houses: households by size. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Hushåll i småhus					
	Totalt	Efter antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
1960						
Hela riket	1 216	172	323	268	231	222
Samtliga tätorter	617	78	166	141	125	108
Tätorter med						
2 000—w inv	403	48	109	93	83	71
200—1 999 inv	214	31	57	48	41	37
Glesbygd	599	93	157	127	106	115
1965						
Hela riket	1 263	185	345	274	249	210
Samtliga tätorter	711	88	187	161	157	118
Tätorter med						
2 000—w inv	492	56	127	113	113	83
200—1 999 inv	219	32	60	48	44	35
Glesbygd	552	96	158	113	92	93
1970						
Hela riket	1 310	194	379	274	272	191
Samtliga tätorter	808	97	222	176	193	119
Tätorter med						
2 000—w inv	586	64	158	131	146	87
200—1 999 inv	222	34	64	46	47	32
Glesbygd	502	97	157	98	79	71
<i>Hushåll i småhus i % av samtliga hushåll i resp grupp</i>						
1960						
Hela riket	47,1	32,9	46,0	47,3	50,8	65,7
Samtliga tätorter	31,8	18,8	31,0	32,7	36,7	49,5
Tätorter med						
2 000—w inv	24,5	13,1	23,8	25,4	29,1	40,7
200—1 999 inv	73,1	58,6	74,0	73,9	76,4	83,6
Glesbygd	93,2	89,1	93,7	93,4	93,4	95,4
1965						
Hela riket	45,5	29,7	44,7	46,8	52,1	65,2
Samtliga tätorter	32,4	17,1	30,9	34,5	41,2	51,9
Tätorter med						
2 000—w inv	25,9	12,3	24,2	28,0	34,6	44,4
200—1 999 inv	74,7	57,3	75,6	76,7	80,4	85,9
Glesbygd	94,7	91,0	95,3	95,1	95,0	96,6
1970						
Hela riket	42,9	25,2	42,0	46,5	54,6	66,0
Samtliga tätorter	32,0	14,6	30,1	36,1	46,5	55,4
Tätorter med						
2 000—w inv	26,3	10,5	24,2	30,4	40,8	48,9
200—1 999 inv	74,5	55,1	75,7	77,7	82,4	87,0
Glesbygd	94,9	91,3	95,7	95,7	95,5	96,8

Tabell 8.3 Hushåll av olika storlek inom olika hustyper efter husets byggnadsår. Hela riket 1970

Households of various sizes in buildings of different types, by year of construction of the building. The whole country

Hustyp Byggnadsår	Alla hushåll	Hushåll efter antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Alla hus</i>						
—1920	20,1	24,1	21,7	17,7	14,6	19,4
1921—1940	18,3	24,6	21,5	14,2	11,0	11,8
1941—1950	13,8	15,5	16,3	13,7	10,0	8,6
1951—1960	19,0	17,0	17,8	21,1	21,4	20,2
1961—1965	12,8	8,8	9,9	14,3	19,1	17,9
1966—1970	14,9	8,7	11,8	18,2	22,9	20,7
Uppgift saknas	1,1	1,2	1,0	1,0	1,0	1,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 050	771	903	590	497	289
<i>Småhus</i>						
—1920	30,6	46,8	34,7	27,5	20,7	24,7
1921—1940	22,4	28,3	28,6	21,1	15,9	15,7
1941—1950	11,9	9,7	14,5	13,5	10,0	9,2
1951—1960	13,1	6,4	10,3	14,8	16,4	18,0
1961—1965	9,3	2,9	4,8	9,4	15,7	15,2
1966—1970	10,9	3,1	5,4	12,0	19,9	15,4
Uppgift saknas	1,8	2,8	1,7	1,6	1,5	1,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 310	194	379	274	272	191
<i>Övriga hus</i>						
—1920	12,2	16,5	12,2	9,1	7,4	9,0
1921—1940	15,1	23,4	16,5	8,2	5,2	4,3
1941—1950	15,3	17,4	17,6	13,8	10,1	7,6
1951—1960	23,5	20,6	23,2	26,5	27,3	24,5
1961—1965	15,4	10,8	13,7	18,5	23,2	23,2
1966—1970	17,9	10,6	16,4	23,5	26,4	30,9
Uppgift saknas	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 741	577	523	316	226	98

Tabell 8.4 Hushåll efter antal barn under 16 år: procentuella andelar hushåll i småhus. Hela riket och tätorter 1960, 1965 och 1970

Households by number of children under 16 years: households in small houses in per cent of all households. The whole country and urban areas

Antal barn 0—15 år	Hushåll i småhus					
	1960		1965		1970	
	Antal i 1 000-tal	I % av samtliga hushåll ¹	Antal i 1 000-tal	I % av samtliga hushåll ¹	Antal i 1 000-tal	I % av samtliga hushåll ¹
<i>Hela riket</i>						
Utan barn	718	45,8	779	43,5	809	39,9
Med 1 barn	229	45,6	215	44,6	208	43,0
2 barn	166	48,7	171	50,1	195	51,8
3 + barn	103	60,4	97	60,2	97	61,2
Summa hushåll med barn	498	49,1	484	49,0	500	49,1
<i>Samtliga tätorter</i>						
Utan barn	350	29,8	412	29,4	457	27,5
Med 1 barn	127	32,3	133	33,7	143	34,4
2 barn	91	35,0	110	39,7	143	44,5
3 + barn	49	43,4	56	47,4	65	51,9
Summa hushåll med barn	267	34,9	299	37,8	351	40,7
<i>Tätorter med 2 000—w inv</i>						
Utan barn	229	22,7	282	23,0	325	22,0
Med 1 barn	84	25,3	94	27,4	106	29,0
2 barn	60	27,3	78	32,9	107	38,7
3 + barn	30	33,8	38	39,2	47	45,1
Summa hushåll med barn	175	27,2	210	31,0	261	34,9
<i>Tätorter med 200—1 999 inv</i>						
Utan barn	122	71,8	130	72,7	132	71,7
Med barn	92	74,9	90	77,8	90	79,0
<i>Glesbygd</i>						
Utan barn	367	93,3	367	94,7	352	94,9
Med barn	232	92,9	185	94,5	149	95,0

¹ I % av samtliga hushåll inom respektive grupp.

Tabell 8.5 Hushåll inom olika hustyper efter antal barn under 18 år. Hela riket 1970

Households in buildings of different types by number of children under 18 years. The whole country

Antal barn 0—17 år	Småhus		% i småhus ¹
	Småhus	Övriga hus	
Hushåll med 0 barn	58,0	67,6	39,2
1 barn	16,6	16,8	42,7
2 barn	16,4	11,3	52,1
3 + barn	9,0	4,2	61,6
Summa hushåll	100,0	100,0	..
Därav med barn 0—17 år	42,0	32,4	..
<i>Antal i 1 000-tal</i>			
Summa hushåll	1 310	1 741	42,9
Hushåll med barn 0—17 år	550	563	49,4
Barn 0—17 år	1 047	932	52,9

¹ Hushåll (barn) i småhus i % av samtliga hushåll (barn) inom respektive kategori.**Tabell 8.6 Hushåll med och utan barn under 18 år inom olika hustyper fördelade efter husets byggnadsår. Hela riket 1970**

Households with and without children under 18 years in buildings of different types, by year of construction of the building. The whole country

Husets byggnadsår	Samtliga hushåll		Hushåll i småhus		Hushåll i övriga hus	
	Med barn	Utan barn	Med barn	Utan barn	Med barn	Utan barn
—1920	14,1	23,6	20,8	37,7	7,6	14,5
1921—1940	10,5	22,7	15,7	27,4	5,4	19,7
1941—1950	9,6	16,3	9,4	13,7	9,8	17,9
1951—1960	21,4	17,7	16,7	10,4	25,9	22,4
1961—1965	19,0	9,2	15,8	4,5	22,0	12,2
1966—1970	24,4	9,4	19,9	4,4	28,8	12,7
Uppgift saknas	1,0	1,1	1,7	1,9	0,4	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 114	1 936	550	759	563	1 177

Tabell 8.7 Hushåll inom olika hustyper efter antal barn under 7 år. Hela riket 1970

Households in buildings of different types by number of children under 7 years. The whole country

Antal barn 0—6 år	Småhus		% i småhus ¹
	Småhus	Övriga hus	
Hushåll med 0 barn	79,8	81,1	42,5
1 barn	13,3	13,3	43,0
2 barn	6,1	5,0	47,7
3 + barn	0,8	0,5	52,5
Summa hushåll	100,0	100,0	..
Därav med barn 0—6 år	20,2	18,9	..
<i>Antal i 1 000-tal</i>			
Summa hushåll	1 310	1 741	42,9
Hushåll med barn 0—6 år	265	328	44,6
Barn 0—6 år	366	436	45,7

¹ Hushåll (barn) i småhus i % av samtliga hushåll (barn) inom respektive kategori.**Tabell 8.8 Hushåll inom olika hustyper efter antal personer 65 år eller äldre. Hela riket 1970**

Households in buildings of different types by number of persons aged 65 or over. The whole country

Hushåll efter antal personer 65—w år	Småhus		% i småhus ¹
	Småhus	Övriga hus	
0	69,6	75,7	40,9
1	20,1	18,5	45,0
2	10,0	5,8	56,6
3 +	0,4	0,1	81,7
Summa hushåll	100,0	100,0	..
Därav med personer 65—w år	30,4	24,3	..
<i>Antal i 1 000-tal</i>			
Summa hushåll	1 310	1 741	42,9
Hushåll med minst en person i åldern 65—w år	398	423	48,5
Personer i åldern 65—w år	539	525	50,7

¹ Hushåll (personer) i småhus i % av samtliga hushåll (personer) inom respektive kategori.

Tabell 8.9 Hushåll med och utan personer 65 år eller äldre inom olika hustyper fördelade efter husets byggnadsår. Hela riket 1970

Households with and without persons aged 65 or over in buildings of different types, by year of construction of the building. The whole country

Husets byggnadsår	Samtliga hushåll		Hushåll i småhus		Hushåll i övriga hus	
	Med personer 65—w år	Utan personer 65—w år	Med personer 65—w år	Utan personer 65—w år	Med personer 65—w år	Utan personer 65—w år
—1920	29,2	16,8	44,2	24,7	15,0	11,4
1921—1940	28,7	14,4	31,5	18,5	26,1	11,6
1941—1950	15,5	13,2	11,2	12,2	19,6	13,9
1951—1960	13,7	21,0	6,6	15,9	20,4	24,5
1961—1965	6,5	15,1	2,5	12,2	10,2	17,0
1966—1970	5,1	18,5	2,2	14,8	7,9	21,1
Uppgift saknas	1,2	1,0	1,8	1,8	0,7	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	821	2 229	398	911	423	1 318

Tabell 8.10 Boende i olika åldrar efter hustyp och husets byggnadsår. Hela riket 1970
 Household members of various ages, by type of building and year of construction of the building
 The whole country

Husets byggnadsår	Antal i 1 000-tal				Procentuell fördelning			
	Alla boende	I åldern			Alla boende	I åldern		
		0—17 år	18—64 år	65—w år		0—17 år	18—64 år	65—w år
<i>Alla hus</i>								
—1920	1 492	284	892	316	18,9	14,4	18,3	29,7
1921—1940	1 236	203	723	310	15,6	10,2	14,8	29,1
1941—1950	991	170	659	162	12,5	8,6	13,5	15,2
1951—1960	1 569	408	1 020	141	19,8	20,6	20,9	13,2
1961—1965	1 161	393	700	68	14,7	19,9	14,4	6,4
1966—1970	1 380	498	827	55	17,4	25,2	17,0	5,1
Uppgift saknas	86	22	51	13	1,1	1,1	1,1	1,2
Summa	7 915	1 979	4 872	1 065	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Småhus</i>								
—1920	1 068	216	615	237	27,3	20,6	26,4	44,0
1921—1940	782	158	451	173	20,0	15,1	19,4	32,2
1941—1950	445	89	296	60	11,4	8,5	12,7	11,1
1951—1960	581	173	374	35	14,9	16,5	16,1	6,4
1961—1965	448	177	257	13	11,5	17,0	11,1	2,5
1966—1970	520	216	293	11	13,3	20,6	12,6	2,1
Uppgift saknas	67	18	39	9	1,7	1,7	1,7	1,7
Summa	3 911	1 047	2 325	539	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Övriga hus</i>								
—1920	424	68	277	79	10,6	7,3	10,9	15,0
1921—1940	454	45	272	137	11,3	4,8	10,7	26,0
1941—1950	546	82	363	102	13,6	8,8	14,2	19,4
1951—1960	988	235	646	106	24,7	25,2	25,4	20,3
1961—1965	713	215	443	55	17,8	23,1	17,4	10,4
1966—1970	860	282	534	43	21,5	30,3	21,0	8,3
Uppgift saknas	19	4	12	3	0,5	0,4	0,5	0,7
Summa	4 004	932	2 547	525	100,0	100,0	100,0	100,0

9 Hushåll och bostadsutrymme

9.1 Alla hushåll

Som framgått av tidigare avsnitt, har mer än hälften av 1970 års lägenhetsbestånd tillkommit efter 1945, och en dryg fjärdedel härstammar från den senaste tioårsperioden. Nyproduktionen har i allt högre grad varit inriktad på större lägenheter, medan avgången — genom rivning, ombyggnad o d — huvudsakligen berört smålägenheterna. Samtidigt har hushållen undan för undan minskat i storlek. Dessa förändringar har resulterat i en förbättrad utrymmesstandard för befolkningen som helhet.

Tablå 9.a

Lägenhetsstorlek	Samtliga hushåll			
	1945	1960	1965	1970
Högst 1 RK ¹	37	25	22	18
2 RK	31	32	29	27
3 RK	16	23	25	27
4 RK	8	12	14	16
5+ RK	8	8	10	12
Summa	100	100	100	100
Hushåll i 1 000-tal	2 082	2 582	2 778	3 050

¹ Inkl lägenheter utan kök

Av tablå 9.a, som visar hushållens procentuella fördelning efter lägenhetsstorlek, framgår att vid varje nytt räkningstillfälle efter 1945 har allt fler hushåll fått större bostadsutrymme till sitt förfogande. År 1945 bodde endast en knapp tredjedel av alla hushåll i lägenheter om tre eller fler rum. 1970 har denna andel ökat till 55%.

Hur hushåll av olika storlek fördelar sig på olika stora lägenheter vid de tre senaste räkningarna belyses i tabell 9.1. Jämförelser mellan åren 1945 och 1970 görs i tablå 9.b, som för olika stora hushåll visar den procentuella fördelningen efter lägenhetsstorlek. Under denna 25-årsperiod har stora förskjutningar mot större lägenheter inträffat för alla hushållsstorlekar. Av tablå 9.a framgår att hela 37% av hushållen 1945

Tablå 9.b

Lägenhetsstorlek	Hushåll efter antal boende				
	1	2	3	4	5+
<i>1945</i>					
Högst 1 RK	69	44	36	25	15
2 RK	19	32	35	35	30
3 RK	7	14	16	21	23
4 RK	3	6	7	10	15
5+ RK	2	4	6	9	17
Summa	100	100	100	100	100
Hushåll i 1 000-tal	298	518	533	369	364
<i>1970</i>					
Högst 1 RK	51	13	4	1	1
2 RK	29	38	27	15	6
3 RK	12	29	36	34	27
4 RK	5	13	20	28	31
5+ RK	2	7	13	22	35
Summa	100	100	100	100	100
Hushåll i 1 000-tal	771	903	590	497	289

bodde i lägenheter om högst ett rum och kök. 1970 har smålägenheternas andel sjunkit till 18%. Denna lägenhetstyp är fortfarande den vanligaste bland enpersonshushållen — hälften av dessa hushåll bor i högst ett rum och kök. Bland övriga hushållstyper har smålägenheternas andel minskat mer påtagligt. Bland hushåll med minst tre personer har även tvårummarnas andel minskat. 765 000 hushåll eller 60% av alla hushåll med tre eller fler personer bodde 1945 i lägenheter om högst två rum och kök. För 1970 är motsvarande tal 281 000 hushåll respektive 20%.

Det är främst under andra hälften av 1960-talet som den största ökningen av bostadsutrymmet kan iakttagas, jfr tabell 9.1. Om man exempelvis ser på hushåll med minst tre personer, så bodde 1960 fortfarande 42% (572 000) av dessa i lägenheter om högst två rum. 1965 hade denna andel sjunkit till 32% (444 000 hushåll) jämfört med, som ovan framgått, 20% år 1970.

Lägenheterna i småhusbeståndet är i genomsnitt större än i övriga hus. För olika stora hushåll blir därför också fördelningen efter lägenheternas storlek mycket olikartad mellan dessa två hustyper, tabell 9.2. De större hushållen — med fyra eller fler boende — bor till övervägande del i småhus och företrädesvis i lägenheter om minst fyra rum. Däremot bor tre fjärdedelar av alla enpersonshushåll i övriga hus. Nära hälften (46%) av enpersonshushållen bor i högst ett rum och kök i

övriga hus. Det starka sambandet mellan hushållsstorlek, hus-
typ och lägenhetsstorlek framgår ännu tydligare av tabell 9.3,
som för olika lägenhetstyper visar hushållens procentuella för-
delning efter antalet boende och de andelar som olika stora
hushåll i småhus och övriga hus utgör inom respektive lägen-
hetstyp. Av alla lägenheter om högst ett rum och kök är 65 %
bebodda av enpersonshushåll i övriga hus. Av alla tvårummare
är 31 % upptagna av tvåpersonshushåll boende i övriga hus.
Däremot är hälften av de största lägenheterna — femrummare
och större — bebodda av hushåll om minst fyra personer i
småhus.

Tablå 9.c

Lägenhets- storlek	1960		1965		1970	
	Hus- håll	Boen- de	Hus- håll	Boen- de	Hus- håll	Boen- de
Högst 1 RK	25,4	16,4	22,1	13,2	17,9	9,3
2 RK	31,7	30,8	28,6	26,3	26,7	22,3
3 RK	23,4	26,9	25,1	28,4	26,5	29,5
4 RK	11,7	15,0	14,3	18,3	16,3	21,1
5 + RK	7,6	10,7	9,6	13,5	12,2	17,5
Uppgift saknas	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

De boendes relativa fördelning efter lägenhetsstorlek ger själv-
fallet en något annorlunda bild än fördelningen av hushåll. År
1970 återfinns 18 % av alla hushåll men endast 9 % av bostads-
folkmängden i lägenheter om högst ett rum och kök. (Här kan
inskjutas att i lägenheter utan kök — med kokvrå, kokskåp eller
inga kokmöjligheter alls — bor 6 % av hushållen och knappa
3 % av alla boende. I lägenheter om ett rum och kök bor 12 %
av alla hushåll och drygt 6 % av boende.) I de större lägen-
heterna — med fyra eller fler rum finns 28 % av hushållen, och
dessa hushåll omfattar 39 % av bostadsfolkmängden. Jäm-
förelser mellan hushållens och de boendes relativa fördelningar
efter lägenhetstyp har sammanställts i tablå 9.c, som visar
utvecklingen sedan 1960. I tabellerna 9.4 och 9.5 lämnas för
olika bebyggelsestyper och för storstadsområden uppgifter om
hushåll och boende i olika stora lägenheter.

Om man som ett sammanfattande mått använder den genom-
snittliga hushållsstorleken inom olika lägenhetstyper och
studerar utvecklingen mellan olika räkningar sedan 1945, tablå
9.d, så finner man att i smålägenheterna har hushållen minskat
i storlek mer påtagligt än i de större lägenheterna. Uppdelning

Tablå 9.d

Lägenhetsstorlek	Antal boende per hushåll			
	1945	1960	1965	1970
Högst 1 RK	2,47	1,84	1,63	1,35
2 RK	3,24	2,76	2,53	2,17
3 RK	3,63	3,26	3,11	2,89
4 RK	3,90	3,66	3,52	3,35
5 + RK	4,26	4,00	3,85	3,71
Alla hushåll	3,15	2,84	2,74	2,59

på tätorter och glesbygd framgår av tabell 9.6, som visar den
genomsnittliga hushållsstorleken i lägenheter av olika storlek
åren 1960, 1965 och 1970. Uppgifter om den genomsnittliga
hushållsstorleken i storstadsområden återfinns i tabell 9.5.

Ett mått på utrymmesstandard, som tar hänsyn till hushållets
storlek, är *boendetäthet* uttryckt som antalet boende per 100
rumsenheter (alternativt: antalet boende per rumsenhet). Av
tablå 9.e framgår hur boendetätheten i lägenheter av olika stor-
lek minskat mellan 1945 och 1970, i synnerhet för hushåll i de
mindre lägenheterna. Detta har medfört en mera jämn fördel-
ning 1970 — skillnaden i boendetäthet mellan små och stora
lägenheter är mycket mindre nu än den var för 25 år sedan.

Tablå 9.e

Lägenhetsstorlek	Antal boende per 100 rumsenheter			
	1945	1960	1965	1970
Högst 1 RK	136	105	94	77
2 RK	108	92	84	72
3 RK	91	82	78	72
4 RK	78	73	70	67
5 + RK	61	60	58	56
Alla hushåll	99	83	76	68

Tablå 9.e visar att boendetätheten minskar vid ökad lägenhets-
storlek, även om större lägenheter bebos av i genomsnitt större
hushåll. När man beräknar boendetäthet för olika stora hushåll,
framträder ett omvänt samband, nämligen att boendetätheten
tilltar med stigande hushållsstorlek. Som framgår av tablå 9.f,
har det dock vid varje nytt räkningstillfälle kunnat konstateras
att skillnaderna mellan små och stora hushåll blivit något
mindre. Boendetätheten i olika bebyggelsestyper åren 1960, 1965
och 1970 redovisas i tabell 9.7 för olika stora hushåll. För
samtliga hushåll i riket 1970 är genomsnittet 68 boende per

100 rumsenheter, i tätorter 69 och på glesbygden 67. Inte heller när man jämför hushåll av viss storlek är skillnaderna mellan olika bebyggelse typer särskilt stora. När det gäller de mindre hushållen, är boendetätheten något lägre i tätorter med 200—1 999 invånare och på glesbygden. För hushåll med fyra eller fler personer är skillnaderna i stort sett utjämnade.

Tablå 9.f

Hushåll efter antal boende	Antal boende per 100 rumsenheter		
	1960	1965	1970
1 boende	43	41	38
2 boende	62	58	55
3 boende	84	78	72
4 boende	101	93	86
5 + boende	124	116	105
Alla hushåll	83	76	68

Man kan också vända på det ovan beskrivna måttet och beräkna antalet *rumsenheter per boende*. År 1970 disponerade varje person i genomsnitt 1,46 rumsenheter. Detta innebär en avsevärd förbättring av utrymmesstandarden jämfört med förhållandena 1945, då motsvarande genomsnitt var 1,01 rumsenhet per person. Alla personer har dock inte samma utrymme till förfogande — i detta avseende har de större hushållen en lägre standard. Dessutom bör man komma ihåg att i rumsenheter räknas även kök. I tablå 9.g, som för räkningarna 1945 t o m 1970 innehåller uppgifter om antalet rumsenheter per boende i olika stora hushåll, redovisas för år 1970 även antalet bostadsrum per boende. 1970 är genomsnittet 1,10 bostadsrum per person. Motsvarande tal för 1965 är 0,98 och för 1960 0,88. Vid jämförelser mellan tätorter och glesbygd, tabell 9.8, visar detta mått (antal rumsenheter per boende) för de mindre hushållen något mer utpräglade skillnader i utrymmesstandard än vad som framgått av tabell 9.7 (antal boende per rumsenhet). I tätorter med 200—1 999 invånare och i glesbygdsområden har enpersons-, tvåpersons- och trepersonshushållen mer utrymme till förfogande per person än hushåll av samma storlek i de större tätorterna. Skillnaderna är mest markanta för enpersonshushållen som i tätorter med minst 2 000 invånare disponerar i genomsnitt 2,46 rumsenheter jämfört med 3,30 i glesbygden. För fyrapersonshushåll och större finns det däremot knappast några skillnader mellan de olika bebyggelse typerna. Exempelvis i hushåll om fem eller fler personer i tätorterna (oav-

Tablå 9.g

Hushåll efter antal boende	Antal rumsenheter per boende				Antal bostadsrum per boende 1970
	1945	1960	1965	1970	
1 boende	2,19	2,34	2,44	2,61	1,80
2 boende	1,46	1,62	1,72	1,83	1,34
3 boende	1,05	1,19	1,29	1,39	1,06
4 boende	0,88	0,99	1,07	1,17	0,92
5 + boende	0,69	0,80	0,86	0,95	0,77
Alla hushåll	1,01	1,21	1,31	1,46	1,10

sett storleksgrupp) förfogar varje person över i genomsnitt 0,96 rumsenheter. I glesbygden är motsvarande tal 0,92. Även vid jämförelse mellan storstadsområden och riket i övrigt, tabell 9.9, framträder samma typ av skillnader — i storstäderna har de mindre hushållen genomsnittligt mindre utrymme per person än i riket utanför storstadsområden.

Tablå 9.h

Hushållsföreståndarnas ålder	Antal boende per hushåll	Antal rumsenheter per		Proc. andel trångbodda hushåll, norm 2
		hushåll	boende	
—19 år	1,51	2,15	1,43	21,4
20—24 år	2,08	2,79	1,34	27,5
25—29 år	2,69	3,52	1,31	23,8
30—34 år	3,32	4,09	1,23	21,6
35—44 år	3,60	4,37	1,21	19,9
45—54 år	3,05	4,22	1,38	15,4
55—64 år	2,29	3,85	1,68	11,0
65—w år	1,70	3,34	1,96	8,9
Alla hushåll	2,59	3,80	1,46	15,6

Sambandet mellan *hushållsföreståndarnas ålder* och lägenhetsstorlek framgår av tabell 9.10. Majoriteten av hushåll med föreståndare under 25 år bor i lägenheter om högst två rum. I högre åldersgrupper, då den genomsnittliga hushållsstorleken ökar rätt markant (tablå 9.h), märks en förskjutning mot större lägenheter. Från och med åldersgruppen 45—54 år, då hushållsstorleken åter börjar minska, framträder igen en ökad andel hushåll i de mindre lägenheterna. I tablå 9.h, som avser 1970, ges för hushåll med föreståndare i olika åldrar en sammanfattning av vissa utrymmesmått. Av tablå framgår att hushåll med föreståndare i åldrarna 35—44 år visserligen förfogar över de i genomsnitt största lägenheterna, men dessa hushåll är så

stora att varje person disponerar mindre bostadsutrymme än i de andra hushållen.

Betraktar man inte bara åldern utan även *hushållsföreståndarnas kön och civilstånd*, framträder rätt stora skillnader i utrymmesstandard mellan olika grupper. I tabell 9.11 har för olika ålders- och civilståndsgrupper bland män och kvinnor det genomsnittliga antalet rumsenheter per hushåll beräknats. Inte oväntat bor hushåll med gifta samboende i de genomsnittligt största lägenheterna (4,33 rumsenheter per hushåll). Hushåll som förestås av ogifta kvinnor har de genomsnittligt minsta lägenheterna med 2,56 rumsenheter. Om man, som i tabell 9.11, även tar hänsyn till hushållens storlek och räknar ut antalet rumsenheter per boende, visar det sig att minst bostadsutrymme per person finns i hushåll med gifta samboende — 1,33 rumsenheter. I hushåll med ogifta kvinnor som föreståndare disponerar varje person 1,86 rumsenheter, men det största per person disponibla utrymmet finns i hushåll som förestås av övriga (gifta ej samboende och förut gifta) män — 2,06 rumsenheter.

Trångboddhet

Den förbättrade utrymmesstandard har givetvis medfört en minskad andel trångbodda hushåll. Enligt den trångboddhetsnorm (norm 1) som använts sedan 1945 — och även i tidigare bostadsundersökningar — är år 1970 endast 51 000 eller 2% av alla hushåll trångbodda. Detta kan jämföras med 435 000 trångbodda hushåll (21%) år 1945. Norm 1 innebär mer än två boende per bostadsrum, köket oräknat. Allt eftersom utrymmesstandard förbättrats, har även kraven på godtagbar standard ökat. I FoB 65 började man parallellt med norm 1 tillämpa trångboddhetsnorm 2, enligt vilken ett hushåll räknas som trångbott om det finns mer än två boende per bostadsrum,

Tablå 9.i

Lägenhetsstorlek	Procentuell andel trångbodda hushåll ¹							
	Norm 1				Norm 2			
	1945	1960	1965	1970	1945	1960	1965	1970
Högt 1 RK	38	19	11	5	69	48	37	25
2 RK	17	9	6	2	66	53	45	31
3 RK	6	2	1	1	25	17	14	10
4+ RK	2	1	0	0	5	3	2	1
Alla hushåll	21	8	5	2	51	34	25	16

¹ Av samtliga hushåll inom respektive lägenhetstyp.

köket och ett av rummen borträknade. I tablå 9.i, som visar andelen trångbodda hushåll i lägenheter av olika storlek, har trångboddheten enligt norm 2 beräknats även för de tidigare räkningarna 1945 och 1960. Medan 475 000 hushåll eller 16% av alla hushåll är trångbodda enligt norm 2 år 1970, var år 1945 mer än hälften av alla hushåll eller 1 067 000 trångbodda. I tabell 9.12 lämnas uppgifter om trångboddhet för både hushåll och boende i lägenheter av olika storlek åren 1960, 1965 och 1970.

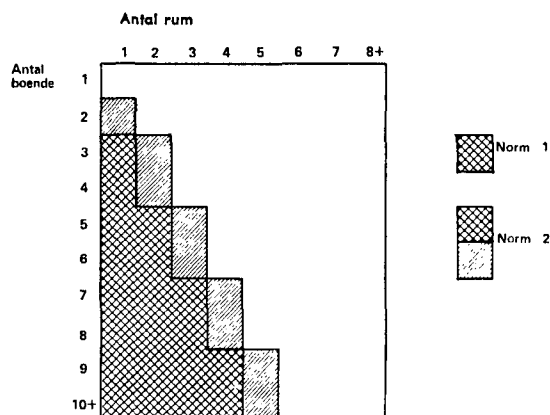
Tidigare har vi konstaterat att lägenheterna i småhus är större än i övriga hus och att lägenhetsstorleken ökar ju nyare husen är, likaså att de minsta lägenheterna i övriga hus är i första hand bebodda av små hushåll, medan de största småhusen till betydande del upptas av hushåll om fyra eller fler personer. Dessa samband resulterar i att de procentuella andelarna trångbodda hushåll i övriga hus av olika ålder är i stort sett lika med medeltalet för alla hushåll i övriga hus: 21% trångbodda enligt norm 2. Av hushållen i småhus är endast 9% trångbodda och av tablå 9.j, som avser 1970, framgår en klar tendens till minskad trångboddhetsgrad i de nyare småhusen.

Tablå 9.j

Byggnadsår	Procentuell andel trångbodda hushåll, norm 2		
	Alla hus	Småhus	Övriga hus
—1920	15,5	12,9	20,2
1921—1940	14,4	10,0	19,4
1941—1950	16,5	8,5	21,2
1951—1960	17,6	7,1	22,0
1961—1965	15,2	4,2	20,1
1966—1970	14,0	2,9	19,1
Alla hushåll	15,6	9,1	20,5

Som ovan nämnts, ökar boendetätheten vid stigande hushållsstorlek. Samma utveckling skulle man kunna förvänta sig även för trångboddhetstalen. Att så inte är fallet framgår av tablå 9.k, där tex trepersonshushållen framställs som mer trångbodda än fyrapersonshushåll. Detta sammanhänger med trångboddhetsnormernas utformning. Hushåll med både tre och fyra personer räknas som trångbodda endast i enrumslägenheter enligt norm 1 och i enrums- och tvårumslägenheter enligt norm 2. Eftersom dessa lägenheter i större utsträckning bebos av trepersonshushåll än av fyrapersonshushåll, framstår trepersonshushållen som trångbodda i högre grad än hushåll med

Diagram 1

fyra personer. I själva verket har trepersonshushållen lägre boendetäthet, räknat i antal personer per rumsenhet, än fyrapersonshushållen. Samma förhållande gäller alla udda hushållsstorlekar, som uppvisar högre trångboddhetstal än hushåll med jämnt antal boende. Diagram 1 illustrerar konstruktionen av trångboddhetsnormerna 1 och 2.

Tablå 9.k

Hushålls- storlek	Procentuell andel trångbodda hushåll							
	Norm 1				Norm 2			
	1945	1960	1965	1970	1945	1960	1965	1970
2 boende	—	—	—	—	40	26	19	12
3 boende	32	15	8	3	71	53	43	31
4 boende	22	7	3	1	60	40	28	16
5+ boende	50	30	20	9	72	60	51	38
Alla hushåll	21	8	5	2	51	34	25	16

Hur trångboddhetstalen för hushåll av olika storlek har minskat sedan 1945 belyses i tablå 9.k. För åren 1960, 1965 och 1970 lämnas i tabell 9.13 för hela riket, tätorter och glesbygd uppgifter om trångboddhet bland olika stora hushåll (med särredovisning av fempersons-, sexpersons- och större hushåll). Såsom norm 1 är utformad kan endast hushåll med minst tre personer bli trångbodda. Enligt norm 2 kan även tvåpersonshushåll vara trångbodda. Därför har tabell 9.13 kompletterats med trångboddhetstal för summan av de hushåll, bland vilka trångboddheten enligt definitionen egentligen kan förekomma. År 1970 är således 4% av hushåll med tre eller fler boende

trångbodda enligt norm 1, vilket motsvaras av 2% räknat på samtliga hushåll. Enligt norm 2 anses alla enpersonshushåll som icke trångbodda. Av hushåll med två eller fler personer blir då 21% trångbodda jämfört med 16% av alla hushåll.

Norm 1 som trångboddhetsbegrepp tycks i stort sett ha spelat ut sin roll. Visserligen är fortfarande en fjärdedel av hushåll med sju eller fler personer 1970 trångbodda enligt denna definition, och bland hushåll med fem eller sex personer är 5—8% trångbodda. I absoluta tal innebär det att 26 000 hushåll med minst fem personer är trångbodda — en minskning med 37 000 från föregående räkning.

Enligt norm 2 är trångboddheten något lägre på glesbygden (14%) än i tätorterna (16%). Bland storstadsområdena uppvisar Stor-Malmö den lägsta trångboddhetsgraden, tabell 9.14. Av hushåll med fem eller fler boende är det dock i Stor-Malmö — och även i riket utanför storstadsområden — en större andel trångbodda än i Stor-Stockholm och Stor-Göteborg. Vid jämförelse av hushållen efter föreståndarnas ålder, se tablå 9.h, framgår att de relativt sett flesta trångbodda (28%) finns bland hushåll med föreståndare i åldern 20—24 år. Från och med nästa åldersgrupp ökar den genomsnittliga lägenhetsstorleken så pass kraftigt att andelen trångbodda hushåll minskar alltmer för varje åldersgrupp, trots ökad hushållsstorlek och minskat bostadsutrymme per person vad gäller hushåll med föreståndare mellan 25 och 44 år.

Andelen trångbodda bland de boende är högre än andelen trångbodda hushåll, eftersom det i första hand är de större hushållen som är trångbodda. År 1970 är 235 000 personer eller 3% av bostadsfolkmängden trångbodda enligt norm 1 och 1 677 000 personer eller 21% enligt norm 2 (tabell 9.12). Som jämförelse kan erinras om att bland hushållen är endast 16% trångbodda enligt norm 2.

9.2 Barnhushållens utrymmesstandard

Jämfört med 1945 har barnhushållen numera en avsevärt bättre utrymmesstandard, tablå 9.l. Andelen hushåll med barn under 16 år som bor i lägenheter om minst tre rum har mer än fördubblats: 78% år 1970 mot 36% år 1945. Jämförelser mellan räkningarna 1960, 1965 och 1970 lämnas i tabell 9.15, som visar hur hushåll med olika barnantal fördelar sig på olika stora lägenheter.

Hushåll med flera barn bor företrädesvis i större lägenheter, men med stigande barnantal minskar bostadsutrymmet per person. I hushåll med exempelvis fem eller fler barn disponerar varje person i genomsnitt endast 0,70 rumsenheter jämfört med

Tablå 9.l

Lägenhetsstorlek	Hushåll efter antal barn i åldern 0—15 år				Alla hushåll med barn
	0	1	2	3+	
1945					
Högst 1 RK	43	35	27	19	30
2 RK	28	34	35	33	34
3 RK	15	17	20	23	19
4 + RK	14	14	18	25	17
Summa	100	100	100	100	100
Hushåll i 1 000-tal	1 214	458	254	156	868
1970					
Högst 1 RK	25	5	1	1	3
2 RK	30	26	15	6	19
3 RK	23	33	34	29	33
4 + RK	20	36	49	64	45
Summa	100	100	100	100	100
Hushåll i 1 000-tal	2 031	484	376	159	1 019

1,87 i hushåll utan barn. I tablå 9.m lämnas uppgifter om antal rumsenheter per hushåll och per boende för hushåll med olika antal barn under 18 år. Uppgifterna avser förhållanden 1970. Samma gäller tabell 9.16, som visar antal rumsenheter per boende i hushåll med och utan barn, med uppdelning på tätorter och glesbygd samt storstadsområden.

Tablå 9.m

Hushåll efter antal barn 0—17 år	Boende per hushåll	Rumsenheter per	
		hushåll	boende
0 barn	1,81	3,39	1,87
1 barn	3,22	4,18	1,30
2 barn	4,13	4,64	1,12
3 barn	5,15	5,05	0,98
4 barn	6,19	5,27	0,85
5 + barn	7,73	5,43	0,70
Hushåll med barn	3,96	4,51	1,14
Alla hushåll	2,59	3,80	1,46

Skillnaderna i utrymmesstandard, mätt i antalet rumsenheter per person, är alltså stora mellan hushåll med barn (1,14) och barnlösa hushåll (1,87). Vid jämförelse mellan olika bebyggelse typer framgår att glesbygdens barnhushåll har något mindre bostadsutrymme till sitt förfogande än barnhushållen i tät-

orter. Av tabell 9.16 framgår vidare att det minsta utrymmet per boende disponerar hushåll med barn i åldern 0—6 år. Detta förhållande belyses ytterligare i tabellerna 9.17 (hela riket, tätorter och glesbygd) och 9.18 (orstadsområden) som visar hur barn i olika åldrar fördelar sig på lägenhetsstorlek. I lägenheter om högst två rum bor det relativt sett fler barn under 7 år än äldre barn. I denna lägenhetstyp återfinns 23% av barnen i åldern 0—6 år, vilket kan jämföras med 13% av barnen i åldern 7—15 år och 16% i åldern 16—17 år. Den något högre andelen i den äldsta åldersgruppen kan förklaras av att en del av 16—17 åringarna¹ har hunnit skaffa egna — och mindre — lägenheter.

Av tabellerna 9.16—9.18 framgår att den högsta utrymmesstandard förekommer i tätorter med 200—1 999 invånare, trots att det genomsnittliga barnantalet i denna bebyggelse typ är 1,88 per hushåll med barn under 18 år, jämfört med 1,78 som är genomsnittet för riket. Bland storstadsområdena är det barnhushållen i Stor-Malmö som har det mesta utrymmet. Detta har givetvis sin förklaring i bebyggelsens art i dessa områden — många småhus med i genomsnitt ganska stora lägenheter.

Trångbodda barnhushåll

År 1945 var 345 000 eller 40% av alla hushåll med barn under 16 år trångbodda enligt norm 1. Som visas i tablå 9.n, har 1970 andelen trångbodda barnhushåll sjunkit till 4%, vilket i absoluta tal innebär 40 000 hushåll. Enligt norm 2 är 287 000 hushåll med barn trångbodda 1970. Av tablan framgår att det är just bland barnhushållen som trångboddheten under den senaste femårsperioden minskat mest påtagligt — från 43% år 1965 till 28% år 1970 (norm 2).

Trångboddhetstal för hushåll med olika antal barn under 16 år redovisas i tabell 9.19 för åren 1960, 1965 och 1970. Samma årtal avser tabell 9.20, som innehåller uppgifter om trångbodda barnhushåll och trångbodda barn under 16 år i lägenheter av olika storlek. Av alla barn som 1970 bor i lägenheter om högst ett rum och kök är 23 000 eller 64% trångbodda enligt norm 1. I tvårummare bor 41 000 trångbodda barn eller 15% av alla barn i denna lägenhetstyp. Enligt norm 2 är motsvarande tal 33 000 trångbodda barn i högst ett rum och kök och 255 000 i tvårumslägenheter, vilket utgör ca 93% av alla barn under 16 år i båda dessa lägenhetstyper.

¹ I FoBs hushållsstatistik räknas som barn under 18 år alla personer i denna ålder oavsett om de bor ensamma eller tillsammans med sina föräldrar.

Tablå 9.n

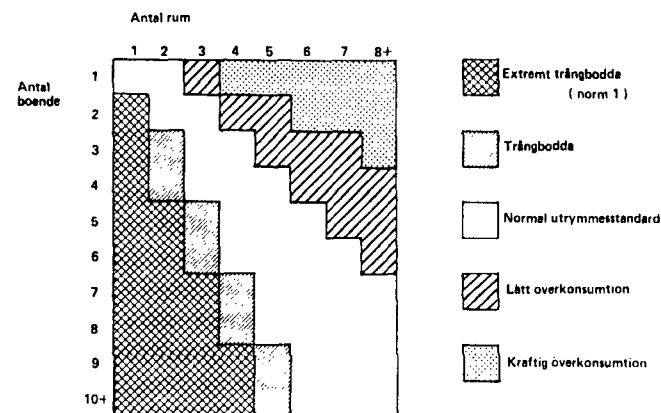
	Procentuell andel trångbodda bland		
	alla hushåll	hushåll med barn 0—15 år	hushåll utan barn
<i>Norm 1</i>			
1960	8,3	17,8	2,2
1965	4,6	10,5	1,3
1970	1,7	4,0	0,5
<i>Norm 2</i>			
1960	33,5	54,3	20,1
1965	25,0	43,0	15,1
1970	15,6	28,1	9,3

Naturligt nog är praktiskt taget alla flerbarnshushåll i små lägenheter trångbodda. Av tabell 9.21, som avser hela riket 1970, framgår att alla hushåll med två eller flera barn under 18 år som bor i tvårumslägenheter är trångbodda enligt norm 2. I samma lägenhetstyp är endast vart tionde hushåll utan barn trångbott.

Trångboddhetstal för barn av olika ålder i olika stora lägenheter lämnas i tabell 9.22 för hela riket, med särredovisning av tätorts- och glesbebyggelse, och i tabell 9.23 för storstadsområden. Tabellerna innehåller även trångboddhetstal för hushåll med barn jämfört med talen för samtliga hushåll. Som ovan framgått, finns den högsta utrymmesstandarden i de mindre tätorterna, där följaktligen också trångboddheten är lägst. Storstadsområden har något lägre andel trångbodda barn än riket i övrigt. De mest trångbodda av barnen är barn under 7 år (33 % i hela riket). Trångboddheten bland 16—17 åringar är något lägre (26 %) än bland barnen mellan 7 och 15 år (27 %).

I tabell 9.24 redovisas hushåll av olika storlek i kombination med antal barn under 18 år. Tabellen, som avser hela riket 1970, innehåller olika utrymmesmått och visar bl a att bland hushåll av viss storlek har barnhushållen genomgående något sämre utrymmesstandard respektive högre trångboddhet än hushåll utan barn. Så har exempelvis hushåll med en vuxen och tre barn i genomsnitt 1,07 rumsenheter per person till sitt förfogande och 22 % av dessa hushåll är trångbodda enligt norm 2. Hushåll bestående av fyra vuxna disponerar 1,23 rumsenheter per person (14 % trångbodda). Det genomsnittliga antalet rumsenheter för en vuxen ensamboende person är 2,61.

Diagram 2

9.3 Skala över utrymmesstandard

I låginkomstutredningens levnadsnivåundersökning 1968¹ har tillämpats en skala över utrymmesstandard, som tar hänsyn inte bara till trångboddheten utan även till den andra ytterligheten — stort utrymme per person, vilket definieras som »överkonsumtion av bostadsutrymme». Det första skalsteget är »extremt trångbodda», dvs trångbodda enligt norm 1. Som »trångbodda» räknas trångbodda enligt norm 2 exklusive de extremt trångbodda. De två översta skalstegen betecknar »lätt överkonsumtion av bostadsutrymme» (mer än ett rum per boende, kök och vardagsrum oräknade) och »kraftig överkonsumtion» (mer än två rum per boende, kök och vardagsrum oräknade). Det mittersta skalsteget kan då betraktas som ett slags medel- eller normalstandard, där rumsantalet per person dock varierar ganska mycket beroende på hushållets storlek. Enligt denna skala blir den »normala» utrymmesstandarden för enpersonshushåll 1—2 rum, köket oräknat. För exempelvis hushåll bestående av fyra personer varierar den normala standarden mellan 0,75 och 1,25 rum per person, köket oräknat. Skalans konstruktion åskådliggörs i diagram 2.

I tabell 9.25 har FoBs material anpassats till den ovan beskrivna skalan. Tabellen omfattar hushåll med och utan barn samt boende och barn under 16 år, med jämförelser mellan räkningarna 1960, 1965 och 1970. Den »normala utrymmesstandarden» har under det senaste årtiondet blivit allt vanligare för barnhushållen: 1970 kan 65 % av hushåll med barn under 16 år hänföras till denna grupp jämfört med 43 % 1960. För

¹ Lena Johansson: Den vuxna befolkningens bostadsförhållanden 1968.

hushåll utan barn är motsvarande tal 72% för 1970 och 67% för 1960. Det är inte oväntat så att »överkonsumtionen» av bostadsutrymmet är vanligast bland hushåll utan barn — 19% år 1970, vilket motsvaras av 7% bland barnhushållen.

9.4 De äldres utrymmesstandard

De äldres boendeförhållanden är i 1960 års räkning inte särskilt utförligt belysta. Mellan räkningarna 1960, 1965 och 1970 kan man dock jämföra hur hushåll med föreståndare i åldern 65 år och däröver fördelar sig på lägenhetsstorlek, tabell 9.26. Under denna tioårsperiod kan viss förskjutning mot större lägenheter iakttagas. För år 1970 lämnas i tabellen även en uppdelning på hushållsföreståndarnas kön. Bland manliga föreståndare särredovisas gifta samboende — 26% av dessa hushåll bor i lägenheter om fyra rum eller större. Av de övriga hushållen med föreståndare i åldern 65—w år bor ca 12% i lägenheter av samma storlek. De sistnämnda hushållen är i genomsnitt små och har mycket mer utrymme per person (2,34 rumsenheter) än hushåll med gifta samboende som disponerar i genomsnitt 1,67 rumsenheter per person. I hushåll med föreståndare under 65 år har man i genomsnitt endast 1,37 rumsenheter per person till sitt förfogande.

Visserligen bor de »äldre» hushållen i genomsnittligt mindre lägenheter än den övriga befolkningen men deras utrymmesstandard per person räknat är alltså högre, se tabell 9.0. För åren 1965 och 1970 visas i tabell 9.0 några genomsnittstal för hushåll med föreståndare i åldern 65 år och däröver i jämförelse med hushåll som har yngre föreståndare och med samtliga hushåll.

Tabell 9.27, som avser 1970, omfattar alla hushåll med minst en person 65 år eller äldre med uppdelning på enpersonshushåll och övriga hushåll med en respektive två eller flera personer i åldern 65—w år. Tabellen visar den procentuella fördelningen efter lägenhetsstorlek i riket, med särredovisning av tätorts- och glesbebyggelse. I tätorterna bor mer än hälften av alla ensamboende äldre personer i lägenheter om högst ett rum och kök, i glesbygden en fjärdedel. De övriga hushållen med endast en äldre person bor genomsnittligt sett i något större lägenheter än hushåll med två eller fler äldre. Detta sammanhänger troligen med att av de 237 000 hushåll med minst två äldre personer består 196 000 (83%) enbart av personer i åldern 65 år och däröver. Den sistnämnda gruppen har i FoB 70-tabellerna inte redovisats efter lägenhetsstorlek. Sådana mått som t ex rumsenheter per boende för de i tabell 9.27 särredovisade hushållskategorierna kan inte heller beräknas.

Hur hushåll med minst en äldre person och hur de äldre

Tabell 9.0

	Hushåll med föreståndare 65—w år			Hushåll med föreståndare under 65 år	Samtliga hushåll	
	Totalt	Därav med föreståndare som är				
		gift samboende man	övrig man	kvinna		
Boende per hushåll						
1965	1,80	2,39	1,47	1,31	3,03	2,74
1970	1,70	2,29	1,36	1,23	2,88	2,59
Rumsenheter per hushåll						
1965	3,25	3,71	3,03	2,85	3,72	3,61
1970	3,34	3,84	3,05	2,95	3,95	3,80
Rumsenheter per boende						
1965	1,80	1,55	2,05	2,18	1,22	1,31
1970	1,96	1,67	2,24	2,39	1,37	1,46
Proc. andel trångbodda hushåll, norm 2						
1965	13,5	23,5	7,9	5,3	28,5	25,0
1970	8,9	15,9	5,1	3,3	17,7	15,6

personerna fördelar sig på olika stora lägenheter i riket och i storstadsområdena framgår av tabell 9.28, som även innehåller uppgifter om procentuella andelar trångbodda i olika lägenhetstyper. I Stor-Stockholm förekommer den högsta andelen boende i små lägenheter och även den högsta trångboddheten: 41% av hushållen och 38% av personer i åldern 65—w år bor i högst ett rum och kök, vilket kan jämföras med 26% resp 23% i hela riket. 12% av hushållen och 14% av de äldre personerna i Stor-Stockholm är trångbodda enligt norm 2. I Stor-Malmö förekommer den lägsta andelen trångbodda: 8% av hushållen och 10% av de äldre personerna. Riksgenomsnittet är 10% trångbodda av hushållen med minst en person 65 år eller äldre, och 12% trångbodda av personerna i åldern 65—w år.

9.5 Utrymmesstandard i utlänningshushållen

Som framgått av avsnitt 7, är hushåll med minst en utlänningshushåll i genomsnitt större än övriga hushåll. Det betyder 3,19 personer per hushåll jämfört med 2,56 för hushåll utan utlänningshushåll och 2,59 för samtliga hushåll. I tabell 9.29 visas hur hushåll med utlänningshushåll och boende i dessa hushåll fördelar sig på olika stora lägenheter. Jämfört med samtliga hushåll, som också redovisas i tabellen, återfinns en större andel av utlänningshushållen i små lägenheter. I lägenheter om högst två rum och kök bor 53 % av utlänningshushållen och 41 % av personerna i denna hushållskategori. Bland samtliga hushåll är motsvarande procenttal 45 resp 32. I utlänningshushållen disponerar man 1,11 rumsenheter per person, jämfört med 1,46 i samtliga hushåll. Allt detta leder till högre trångboddhetstal i utlänningshushållen: 38 % av hushållen och 45 % av personerna är trångbodda enligt norm 2, vilket motsvaras av 16 % trångbodda hushåll och 21 % trångbodda personer i hela bostadsfolk-mängden. Hushåll med minst en utlänningshushåll utgör 5 % av samtliga hushåll, däremot uppgår de trångbodda utlänningshushållen till hela 13 % av alla trångbodda hushåll.

Tablå 9.p

Lägenhetsstorlek	Hushåll med minst en utlänningshushåll ¹			
	Bestående enbart av utlänningshushåll	Övriga hushåll		
		Totalt	Med utländsk föreståndare	Med svensk föreståndare
Högst 1 RK	20,0	9,5	9,5	9,5
2 RK	36,2	26,9	29,7	25,5
3 RK	28,8	30,2	33,4	28,6
4 RK	10,0	17,2	15,9	17,9
5 + RK	4,8	15,9	11,3	18,3
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	67	71	25	47
Boende per hushåll	3,64 ¹	3,52	3,44	3,57

¹ Exkl enpersonshushåll.

I tabell 9.29 redovisas hushållen med minst en utlänningshushåll uppdelade på hushåll som omfattar endast utlänningshushåll och övriga eller »blandade» hushåll med både svenskar och utlänningshushåll. I den sistnämnda gruppen saknas enpersonshushåll,

vilket gör att fördelningarna mellan dessa två grupper i tabell 9.29 inte är helt jämförbara. Bland hushåll bestående av endast utlänningshushåll är t ex lägenheter om högst ett rum och kök till 57 % bebodda av enpersonshushåll. Av hela denna hushållskategori — med endast utlänningshushåll — utgörs 27 % av enpersonshushåll. Dessa hushåll har inte medtagits i tablå 9.p, som visar hur hushåll bestående av två eller fler personer (varav minst en är utlänningshushåll) fördelar sig på olika stora lägenheter. De »blandade» hushållen har uppdelats på hushåll med utländsk föreståndare och med svensk föreståndare. Relativt sett är det betydligt fler av de »rena» utlänningshushållen som bor i mindre lägenheter än av de »blandade» hushållen. Hushåll med svensk föreståndare bor i genomsnittligt något större lägenheter (4,23 rumsenheter) än hushåll med utländsk föreståndare (3,95 rumsenheter). Trångboddheten är dock inte särskilt mycket lägre i hushåll med svensk föreståndare, eftersom dessa hushåll är i genomsnitt större (3,57 personer per hushåll) än hushåll med utländsk föreståndare (3,44). Mest trångbodda är hushåll som helt består av utlänningshushåll. I tablå 9.q redovisas trångboddhetstal för samma population som i den föregående tablå.

Tablå 9.q

Lägenhetsstorlek	Hushåll med minst en utlänningshushåll ¹			
	Bestående enbart av utlänningshushåll	Övriga hushåll		
		Totalt	Med utländsk föreståndare	Med svensk föreståndare
<i>Procentuell andel trångbodda, norm 2</i>				
Högst 1 RK	95,4	91,3	90,7	91,6
2 RK	72,6	61,5	64,6	59,6
3 RK	36,4	18,2	17,3	18,7
4 RK	15,1	4,7	3,8	5,2
5 + RK	3,3	0,9	1,0	0,9
Hushåll med 2 eller fler personer	57,5	31,7	34,3	30,4
Boende i hushåll med 2 eller fler personer	61,7	33,3	36,6	31,5

¹ Exkl enpersonshushåll.

För hushåll med minst en utlänningshushåll redovisas i tabell 9.30 hur barnhushåll och barn under 18 år fördelar sig på olika stora lägenheter. Tabellen innehåller även trångboddhetstal och en

Tablå 9.r

	Hushåll med minst en ut- länning	Hushåll utan ut- länningar	Samtliga hushåll i riket
<i>Procentuell andel i lägenheter om högst 2 RK</i>			
Hushåll	52,8	44,1	44,6
Boende	40,7	31,0	31,6
Hushåll med barn	39,1	20,5	22,1
Barn 0—17 år	31,2	16,0	17,4
<i>Procentuell andel trångbodda, norm 2</i>			
Alla hushåll	37,6	14,3	15,6
Hushåll med 2 + boende	44,2	19,3	20,9
Alla boende	45,0	19,5	21,2
Boende i hushåll med 2 + boende	47,2	21,7	23,5
Hushåll med barn	49,9	25,3	27,4
Barn 0—17 år	52,2	26,8	29,1
<i>Rumsenheter per</i>			
Hushåll	3,53	3,82	3,80
Boende	1,11	1,49	1,46

jämförelse med talen för samtliga hushåll i riket. Eftersom barnhushållen i regel består av minst två personer, finns här inte samma problem med jämförbarhet mellan hushåll som helt består av utlänningar och de »blandade» hushållen som i tabell 9.29.

Bland utlänningshushållen förekommer en högre andel hushåll med barn och det finns i genomsnitt fler barn per barnhushåll än i hushåll utan utlänningar. Detta i kombination med mindre bostadsutrymme per person resulterar i hög grad av trångboddhet i utlänningshushåll med barn — hälften av alla barnhushåll är trångbodda jämfört med en fjärdedel bland hushåll utan utlänningar. Av alla trångbodda hushåll med barn under 18 år hör 15% till hushåll med minst en utlänning (av alla barnhushåll utgör utlänningshushåll med barn 8%).

I tablå 9.r lämnas en sammanfattning av vissa utrymmesmått för hushåll med och utan utlänningar jämfört med motsvarande tal för samtliga hushåll.

Tabell 9.1 Olika stora hushåll fördelade efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households of various sizes by size of dwelling. The whole country

Hushållsstorlek	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek					Uppgift saknas
		Högst 1 RK ¹	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK	
<i>Hushåll i 1 000-tal</i>							
1960							
1 boende	522	322	123	49	17	9	2
2 boende	702	192	265	154	59	32	1
3 boende	566	91	212	158	69	36	1
4 boende	453	38	146	142	79	49	1
5 + boende	339	14	71	104	78	71	0
Summa	2 582	657	818	605	301	196	4
1965 ²							
1 boende	621	361	154	65	24	14	3
2 boende	770	164	285	192	83	44	3
3 boende	585	59	193	184 ²	95	53	2
4 boende	479	22	117	157	109	73	1
5 + boende	323	9	44	98	87	84	1
Summa	2 778	615	793	697	397	267	9
1970							
1 boende	771	396	225	93	34	19	3
2 boende	903	118	339	258	118	66	3
3 boende	590	23	159	210	120	76	2
4 boende	497	6	73	169	137	111	1
5 + boende	289	2	18	78	89	101	1
Summa	3 050	546	814	809	499	373	10
<i>Procentuell fördelning</i>							
1960							
1 boende	100,0	61,8	23,6	9,3	3,2	1,8	0,3
2 boende	100,0	27,3	37,8	21,9	8,4	4,5	0,1
3 boende	100,0	16,1	37,4	27,8	12,2	6,4	0,1
4 boende	100,0	8,3	32,3	31,3	17,3	10,7	0,1
5 + boende	100,0	4,2	21,1	30,6	23,1	20,8	0,1
Summa	100,0	25,4	31,7	23,4	11,7	7,6	0,2
1965 ²							
1 boende	100,0	58,1	24,8	10,4	3,9	2,2	0,5
2 boende	100,0	21,3	37,0	24,9	10,7	5,7	0,3
3 boende	100,0	10,1	33,0	31,5	16,2	9,0	0,3
4 boende	100,0	4,6	24,4	32,9	22,7	15,2	0,2
5 + boende	100,0	2,8	13,8	30,3	26,9	25,9	0,3
Summa	100,0	22,1	28,6	25,1	14,3	9,6	0,3
1970							
1 boende	100,0	51,4	29,2	12,1	4,5	2,5	0,5
2 boende	100,0	13,1	37,6	28,6	13,1	7,3	0,3
3 boende	100,0	3,9	26,9	35,6	20,4	12,9	0,3
4 boende	100,0	1,2	14,6	34,0	27,5	22,3	0,3
5 + boende	100,0	0,6	6,4	27,0	30,8	34,9	0,3
Summa	100,0	17,9	26,7	26,5	16,3	12,2	0,3

¹ Inkl lägenheter utan kök. — ² I FoB 65 är gruppen »högst 1 RK» något överskattad och »2 RK» något underskattad, jfr avsnitt 5.1.

Tabell 9.2 Olika stora hushåll efter lägenhetsstorlek inom olika hustyper. Hela riket 1970
Households of various sizes by size of dwelling in buildings of different types. The whole country

Hustyp Hushållsstorlek	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek						Uppgift saknas
		1 + R 1 K 1 + RKV	1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK	
<i>Hushåll i 1 000-tal</i>								
Småhus								
1 boende	194	6	36	65	47	24	15	2
2 boende	379	2	16	86	128	89	55	2
3 boende	274	1	5	34	79	89	66	1
4 boende	272	0	2	17	55	98	98	1
5 + boende	191	0	0	6	31	62	90	1
Summa	1 310	9	59	208	340	361	325	8
Övriga hus								
1 boende	577	142	212	160	46	10	4	2
2 boende	523	22	78	253	130	29	11	0
3 boende	316	4	14	125	131	32	10	0
4 boende	226	1	3	56	114	39	13	0
5 + boende	98	0	1	12	47	27	11	0
Summa	1 741	169	309	606	469	137	49	2
<i>Procentuell fördelning</i>								
Småhus								
1 boende	100,0	2,9	18,6	33,4	24,1	12,4	7,6	1,0
2 boende	100,0	0,5	4,3	22,7	33,8	23,6	14,5	0,6
3 boende	100,0	0,3	1,7	12,3	28,9	32,3	24,0	0,5
4 boende	100,0	0,2	0,6	6,2	20,4	36,0	36,2	0,5
5 + boende	100,0	0,1	0,3	3,3	16,1	32,3	47,4	0,5
Summa	100,0	0,7	4,5	15,9	26,0	27,6	24,8	0,6
Övriga hus								
1 boende	100,0	24,7	36,8	27,7	8,0	1,8	0,7	0,3
2 boende	100,0	4,1	15,0	48,3	24,9	5,5	2,1	0,1
3 boende	100,0	1,2	4,4	39,5	41,5	10,1	3,3	0,0
4 boende	100,0	0,4	1,4	24,8	50,4	17,3	5,6	0,0
5 + boende	100,0	0,3	0,8	12,3	48,1	27,8	10,8	0,0
Summa	100,0	9,7	17,7	34,8	26,9	7,9	2,8	0,1

Tabell 9.3 Hushåll i lägenheter av olika storlek efter hustyp och hushållets storlek. Hela riket 1970

Households in dwellings of various sizes by type of building and size of household. The whole country

Hustyp Hushållsstorlek	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek				
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK
<i>Hushåll i småhus</i>						
1 boende	6,4	7,7	8,0	5,8	4,8	4,0
2 boende	12,4	3,3	10,6	15,8	17,9	14,8
3 boende	9,0	1,0	4,1	9,8	17,8	17,7
4 boende	8,9	0,4	2,1	6,9	19,6	26,3
5 + boende	6,2	0,1	0,8	3,8	12,4	24,2
Summa	42,9	12,5	25,6	42,0	72,5	86,9
<i>Hushåll i övriga hus</i>						
1 boende	18,9	65,0	19,7	5,7	2,1	1,1
2 boende	17,2	18,3	31,1	16,1	5,8	2,9
3 boende	10,4	3,2	15,3	16,2	6,4	2,8
4 boende	7,4	0,8	6,9	14,1	7,8	3,4
5 + boende	3,2	0,2	1,5	5,8	5,5	2,8
Summa	57,1	87,5	74,4	58,0	27,5	13,1
<i>Samtliga hushåll</i>						
1 boende	25,3	72,7	27,6	11,5	6,9	5,1
2 boende	29,6	21,7	41,7	31,9	23,7	17,7
3 boende	19,4	4,2	19,5	26,0	24,1	20,5
4 boende	16,3	1,1	8,9	20,9	27,4	29,7
5 + boende	9,5	0,3	2,3	9,6	17,8	27,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hushåll i 1 000-tal	3 050	546	814	809	499	373

Tabell 9.4 Hushåll och boende efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Households and household members by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Totalt	Lägenhetsstorlek					Uppgift saknas
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK	
<i>Antal i 1 000-tal</i>							
<i>Hushåll</i>							
Hela riket	3 050	546	814	809	499	373	10
Samtliga tätorter	2 522	502	686	651	386	292	6
Tätorter med							
2 000—w inv	2 224	465	626	576	312	239	5
200—1 999 inv	298	37	60	74	74	53	1
Glesbygd	528	44	128	158	113	82	4
<i>Boende</i>							
Hela riket	7 915	736	1 767	2 335	1 668	1 385	24
Samtliga tätorter	6 431	668	1 491	1 891	1 291	1 077	14
Tätorter med							
2 000—w inv	5 595	618	1 359	1 681	1 045	882	11
200—1 999 inv	837	50	132	209	246	195	4
Glesbygd	1 484	68	276	445	377	308	10
<i>Procentuell fördelning</i>							
<i>Hushåll</i>							
Hela riket	100,0	17,9	26,7	26,5	16,3	12,2	0,3
Samtliga tätorter	100,0	19,9	27,2	25,8	15,3	11,6	0,2
Tätorter med							
2 000—w inv	100,0	20,9	28,2	25,9	14,0	10,8	0,2
200—1 999 inv	100,0	12,2	20,0	24,9	24,7	17,7	0,5
Glesbygd	100,0	8,3	24,1	30,0	21,4	15,4	0,8
<i>Boende</i>							
Hela riket	100,0	9,3	22,3	29,5	21,1	17,5	0,3
Samtliga tätorter	100,0	10,4	23,2	29,4	20,1	16,7	0,2
Tätorter med							
2 000—w inv	100,0	11,0	24,3	30,0	18,7	15,8	0,2
200—1 999 inv	100,0	6,0	15,8	25,0	29,4	23,3	0,4
Glesbygd	100,0	4,6	18,6	30,0	25,4	20,8	0,7

Tabell 9.5 Hushåll och boende efter lägenhetsstorlek. Genomsnittlig hushållsstorlek. Storstadsområden 1970

Households and household members by size of dwelling. Average size of households. Metropolitan areas

Område	Totalt	Lägenhetsstorlek					Uppgift saknas
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK	
<i>Antal i 1 000-tal</i>							
Hushåll							
Stor-Stockholm	540	143	140	130	65	61	2
Stor-Göteborg	263	56	74	64	36	31	1
Stor-Malmö	177	33	52	46	25	20	0
Övriga riket	2 070	313	548	568	372	261	7
Boende							
Stor-Stockholm	1 313	192	299	374	217	226	4
Stor-Göteborg	661	75	161	186	122	117	1
Stor-Malmö	434	43	107	130	81	72	1
Övriga riket	5 508	426	1 201	1 646	1 247	970	18
<i>Procentuell fördelning</i>							
Hushåll							
Stor-Stockholm	100,0	26,4	25,9	24,1	12,1	11,2	0,3
Stor-Göteborg	100,0	21,3	28,3	24,4	13,8	11,9	0,2
Stor-Malmö	100,0	18,9	29,1	26,1	14,2	11,4	0,2
Övriga riket	100,0	15,1	26,5	27,4	18,0	12,6	0,4
Boende							
Stor-Stockholm	100,0	14,7	22,8	28,5	16,5	17,2	0,3
Stor-Göteborg	100,0	11,3	24,3	28,1	18,5	17,7	0,2
Stor-Malmö	100,0	9,8	24,6	30,0	18,8	16,6	0,2
Övriga riket	100,0	7,7	21,8	29,9	22,6	17,6	0,3
<i>Antal boende per hushåll</i>							
Stor-Stockholm	2,43	1,35	2,14	2,87	3,33	3,73	..
Stor-Göteborg	2,51	1,33	2,16	2,89	3,35	3,73	..
Stor-Malmö	2,44	1,27	2,07	2,81	3,22	3,55	..
Övriga riket	2,66	1,36	2,19	2,90	3,36	3,71	..

Tabell 9.6 Genomsnittlig hushållsstorlek¹ i olika stora lägenheter. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Average size of households in dwellings of various sizes. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek				
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK
1960						
Hela riket	2,84	1,84	2,76	3,26	3,66	4,00
Samtliga tätorter	2,75	1,80	2,76	3,23	3,60	3,97
Tätorter med						
2 000—w inv	2,72	1,79	2,77	3,25	3,59	3,98
200—1 999 inv	2,96	1,90	2,69	3,19	3,63	3,92
Glesbygd	3,11	2,06	2,78	3,33	3,79	4,08
1965						
Hela riket	2,74	1,63	2,53	3,11	3,52	3,85
Samtliga tätorter	2,69	1,61	2,54	3,12	3,50	3,83
Tätorter med						
2 000—w inv	2,65	1,60	2,55	3,13	3,50	3,84
200—1 999 inv	2,90	1,69	2,48	3,04	3,50	3,78
Glesbygd	2,97	1,83	2,50	3,09	3,57	3,91
1970						
Hela riket	2,59	1,35	2,17	2,89	3,35	3,71
Samtliga tätorter	2,55	1,33	2,17	2,91	3,35	3,69
Tätorter med						
2 000—w inv	2,52	1,33	2,17	2,92	3,35	3,69
200—1 999 inv	2,81	1,37	2,21	2,82	3,35	3,70
Glesbygd	2,81	1,55	2,16	2,81	3,34	3,78

¹ Antal boende per hushåll.

Tabell 9.7 Antal boende per 100 rumsenheter i olika stora hushåll. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Number of persons per 100 rooms⁷ in households of various sizes. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Alla hushåll	Antal boende					Hustyp	
		1	2	3	4	5+	Småhus	Övriga hus
1960								
Hela riket	83	43	62	84	101	124	78	89
Samtliga tätorter	83	46	64	86	102	123	75	89
Tätorter med								
2 000—w inv	84	47	65	87	103	123	75	89
200—1 999 inv	79	37	56	78	96	122	76	89
Glesbygd	82	34	56	78	97	128	81	90
1965								
Hela riket	76	41	58	78	93	116	71	82
Samtliga tätorter	77	44	60	79	94	115	69	82
Tätorter med								
2 000—w inv	77	45	61	80	95	115	69	82
200—1 999 inv	73	36	52	72	89	113	70	84
Glesbygd	74	32	53	73	91	118	74	83
1970								
Hela riket	68	38	55	72	86	105	64	73
Samtliga tätorter	69	40	56	73	86	104	63	73
Tätorter med								
2 000—w inv	69	41	57	73	87	105	62	72
200—1 999 inv	67	34	50	67	82	104	65	76
Glesbygd	67	30	51	69	85	108	67	72

¹ Including kitchens.

Tabell 9.8 Antal rumsenheter per boende i olika stora hushåll. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Number of rooms¹ per person in households of various sizes. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp	Alla hushåll	Antal boende					Hustyp	
		1	2	3	4	5+	Småhus	Övriga hus
1960								
Hela riket	1,21	2,34	1,62	1,19	0,99	0,80	1,28	1,13
Samtliga tätorter	1,20	2,19	1,57	1,17	0,98	0,82	1,33	1,13
Tätorter med								
2 000—w inv	1,19	2,12	1,54	1,15	0,97	0,81	1,33	1,13
200—1 999 inv	1,26	2,67	1,79	1,28	1,04	0,82	1,31	1,12
Glesbygd	1,22	2,94	1,78	1,29	1,03	0,78	1,23	1,11
1965								
Hela riket	1,31	2,44	1,72	1,29	1,07	0,86	1,41	1,22
Samtliga tätorter	1,30	2,30	1,67	1,26	1,06	0,87	1,45	1,22
Tätorter med								
2 000—w inv	1,29	2,24	1,63	1,24	1,05	0,87	1,46	1,22
200—1 999 inv	1,37	2,78	1,91	1,39	1,13	0,88	1,42	1,19
Glesbygd	1,35	3,13	1,89	1,38	1,10	0,85	1,36	1,21
1970								
Hela riket	1,46	2,61	1,83	1,39	1,17	0,95	1,56	1,38
Samtliga tätorter	1,46	2,50	1,80	1,38	1,16	0,96	1,59	1,38
Tätorter med								
2 000—w inv	1,45	2,46	1,77	1,36	1,15	0,96	1,60	1,38
200—1 999 inv	1,50	2,93	2,01	1,49	1,22	0,96	1,55	1,31
Glesbygd	1,49	3,30	1,98	1,45	1,18	0,92	1,50	1,38

¹ Including kitchens.

Tabell 9.9 Antal boende per 100 rumsenheter samt antal rumsenheter per boende i olika stora hushåll. Storstadsområden 1970

Number of persons per 100 rooms,¹ and number of rooms per person in households of various sizes. Metropolitan areas

Område	Alla hushåll	Antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Antal boende per 100 rumsenheter</i>						
Stor-Stockholm	69	43	58	73	86	102
Stor-Göteborg	68	40	56	73	86	103
Stor-Malmö	66	39	55	72	85	103
Övriga riket	68	37	54	71	86	107
<i>Antal rumsenheter per boende</i>						
Stor-Stockholm	1,46	2,33	1,72	1,36	1,17	0,98
Stor-Göteborg	1,47	2,51	1,77	1,37	1,17	0,97
Stor-Malmö	1,52	2,59	1,82	1,39	1,18	0,97
Övriga riket	1,46	2,72	1,87	1,40	1,16	0,94

¹ Including kitchens.

Tabell 9.10 Hushållsföreståndare i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1970
Household heads of various ages by size of dwelling. The whole country

Lägenhetsstorlek	Alla hushåll	Hushållsföreståndarens ålder							
		—19 år	20—24 år	25—29 år	30—34 år	35—44 år	45—54 år	55—64 år	65—w år
Högst 1 RK	17,9	66,8	38,0	18,5	10,9	8,8	10,4	15,4	28,3
2 RK	26,7	22,7	38,1	31,9	21,8	17,9	21,9	28,3	31,8
3 RK	26,5	6,9	18,3	31,1	31,9	28,9	28,6	27,3	21,4
4 RK	16,3	1,9	3,8	12,0	20,8	23,9	21,0	16,6	10,9
5 + RK	12,2	1,2	1,6	6,3	14,3	20,3	17,8	12,0	7,2
Uppgift saknas	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 050	14	155	281	243	466	566	584	741

Tabell 9.11 Hushåll efter föreståndarens ålder, kön och civilstånd: genomsnittligt antal rumsenheter per hushåll respektive per boende. Hela riket 1970

Households by age, sex and marital status of the head: average number of rooms¹ per household and per person. The whole country

Hushållsföreståndarens ålder	Alla hushåll	Hushåll som förestås av				
		ogifta män	gifta samboende män	övriga ^a män	ogifta kvinnor	övriga ^a kvinnor
<i>Antal rumsenheter per hushåll</i>						
—19 år	2,15	2,24	2,81	..	2,08	2,82
20—24 år	2,79	2,63	3,44	2,81	2,29	3,07
25—29 år	3,52	2,78	3,99	2,95	2,43	3,36
30—34 år	4,09	2,84	4,46	3,07	2,55	3,67
35—44 år	4,37	2,91	4,74	3,12	2,66	3,79
45—54 år	4,22	2,96	4,61	3,13	2,73	3,62
55—64 år	3,85	2,97	4,26	3,10	2,72	3,37
65—w år	3,34	2,93	3,84	3,12	2,68	3,04
Alla hushåll	3,80	2,84	4,33	3,11	2,56	3,28
<i>Antal rumsenheter per boende</i>						
—19 år	1,43	1,46	1,04	..	1,43	1,68
20—24 år	1,34	1,45	1,19	1,91	1,48	1,40
25—29 år	1,31	1,61	1,22	1,79	1,60	1,33
30—34 år	1,23	1,70	1,17	1,77	1,69	1,29
35—44 år	1,21	1,77	1,16	1,71	1,82	1,33
45—54 år	1,38	1,91	1,30	1,84	2,07	1,69
55—64 år	1,68	2,01	1,54	2,07	2,20	2,22
65—w år	1,96	2,02	1,67	2,36	2,19	2,46
Alla hushåll	1,46	1,75	1,33	2,06	1,86	1,99

¹ Including kitchens. — ² Gifta ej samboende och förut gifta män resp kvinnor.

Tabell 9.12 Trångbodda hushåll och personer efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households and persons in overcrowded dwellings by size of dwelling.
The whole country

	Totalt	Lägenhetsstorlek			
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 + RK
<i>Trångbodda hushåll, 1 000-tal</i>					
Norm 1					
1960	215	128	71	14	2
1965	127	70	44	10	2
1970	51	26	18	5	1
Norm 2					
1960	866	318	430	104	15
1965	695	228	354	98	14
1970	475	136	250	78	11
<i>Procentuell andel trångbodda hushåll¹</i>					
Norm 1					
1960	8,3	19,4	8,7	2,3	0,5
1965	4,6	11,4	5,6	1,4	0,3
1970	1,7	4,8	2,3	0,6	0,1
Norm 2					
1960	33,5	48,4	52,5	17,1	3,0
1965	25,0	37,0	44,7	14,0	2,0
1970	15,6	25,0	30,7	9,6	1,2
<i>Trångbodda personer, 1 000-tal</i>					
Norm 1					
1960	962	447	387	103	24
1965	576	241	239	75	19
1970	235	88	97	37	13
Norm 2					
1960	3 150	844	1 608	578	121
1965	2 509	575	1 285	535	106
1970	1 677	311	864	417	83
<i>Procentuell andel trångbodda personer¹</i>					
Norm 1					
1960	13,1	37,0	17,1	5,2	1,3
1965	7,6	24,0	11,9	3,4	0,8
1970	3,0	11,9	5,5	1,6	0,4
Norm 2					
1960	42,9	69,9	71,1	29,3	6,4
1965	32,9	57,3	64,0	24,7	4,4
1970	21,2	42,3	48,9	17,9	2,7

¹ Av samtliga hushåll/personer inom respektive lägenhetsstorlek.

Tabell 9.13 Trångbodda hushåll av olika storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Overcrowded households by size. The whole country, urban and rural areas

Hushållsstorlek	1960			1965			1970		
	Hela riket	Tätorter	Glesbygd	Hela riket	Tätorter	Glesbygd	Hela riket	Tätorter	Glesbygd
<i>Trångbodda hushåll, 1 000-tal</i>									
Norm 1									
3 boende	83	69	13	48	41	7	20	17	3
4 boende	32	25	8	16	12	3	5	4	1
5 boende	59	42	18	38	28	10	16	12	4
6 boende	17	10	7	10	6	3	3	2	1
7+ boende	23	11	12	16	9	7	7	5	2
Summa	215	158	58	127	97	30	51	40	12
Norm 2									
2 boende	179	153	26	146	129	18	107	96	11
3 boende	301	242	59	249	209	40	181	156	25
4 boende	182	142	40	136	112	24	78	66	12
5 boende	126	87	39	104	77	27	73	57	16
6 boende	43	26	17	32	22	10	19	14	5
7+ boende	36	18	18	28	16	12	17	11	6
Summa	866	667	199	695	565	130	475	400	75
<i>Procentuell andel trångbodda hushåll¹</i>									
Norm 1									
3 boende	14,6	16,1	9,8	8,2	8,8	5,8	3,4	3,5	3,1
4 boende	7,1	7,3	6,6	3,3	3,3	3,3	1,0	1,0	1,3
5 boende	28,5	29,1	27,3	18,1	18,3	17,7	7,9	7,8	8,6
6 boende	21,4	20,8	22,2	12,9	12,7	13,3	5,2	5,0	5,7
7+ boende	48,0	45,2	51,0	39,5	39,3	39,7	25,6	26,3	24,4
Samtliga hushåll	8,3	8,1	9,0	4,6	4,4	5,1	1,7	1,6	2,2
Hushåll med 3 eller fler boende	15,9	16,0	15,6	9,1	9,0	9,5	3,7	3,5	4,5
Norm 2									
2 boende	25,5	28,7	15,5	19,0	21,3	10,8	11,9	13,0	6,8
3 boende	53,1	56,2	43,3	42,5	44,9	33,4	30,6	32,0	24,0
4 boende	40,1	41,7	35,2	28,4	29,3	24,8	15,8	15,9	14,8
5 boende	60,3	60,7	59,3	50,1	50,5	49,0	36,9	37,2	36,1
6 boende	52,3	51,8	53,0	43,1	43,8	41,9	30,2	30,8	28,7
7+ boende	74,1	71,1	77,4	68,8	68,4	69,3	59,5	60,7	57,4
Samtliga hushåll	33,5	34,4	30,9	25,0	25,7	22,3	15,6	15,9	14,3
Hushåll med 2 eller fler boende	42,0	43,8	36,9	32,2	33,6	27,3	20,9	21,5	17,9

¹ Av samtliga hushåll i respektive grupp.

Tabell 9.14 Trångbodda hushåll (norm 2) bland hushåll av olika storlek. Storstadsområden 1970

Households of various sizes: overcrowded households in per cent of all households. Metropolitan areas

Hushållsstorlek	Stor- Stockholm	Stor- Göteborg	Stor- Malmö	Riket i övrigt
Procentuell andel trångbodda bland hushåll med				
2 boende	18,1	14,1	10,3	10,1
3 boende	32,9	33,4	30,0	29,8
4 boende	16,6	17,0	15,1	15,5
5 boende	36,7	35,9	38,7	37,0
6 boende	29,8	28,3	34,1	30,2
7+ boende	54,6	53,2	65,8	60,4
Alla hushåll	16,4	16,0	13,9	15,4
Hushåll med 2 eller fler boende	23,6	22,3	19,5	20,1
Procentuell andel trång- bodda personer				
	21,9	21,5	19,6	21,1
<i>Antal i 1 000-tal</i>				
Hushåll	540	263	177	2 070
Därav trångbodda	89	42	25	320
Personer	1 313	661	434	5 508
Därav trångbodda	288	142	85	1 162

Tabell 9.15 Hushåll med olika antal barn under 16 år efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households by number of children under 16 years and by size of dwelling. The whole country

Antal barn 0—15 år	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek					Uppgift saknas
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK	
<i>Hushåll i 1 000-tal</i>							
1960							
0 barn	1 568	537	487	311	140	90	3
1 barn	502	81	177	137	66	40	1
2 barn	342	30	112	104	58	37	0
3+ barn	171	9	43	54	37	28	0
Hushåll med barn	1 014	120	331	295	161	106	1
1965							
0 barn	1 791	540	532	390	194	127	7
1 barn	483	52	150	144	83	53	1
2 barn	342	17	86	111	76	51	1
3+ barn	162	5	26	53	43	35	0
Hushåll med barn	987	75	261	307	202	139	2
1970							
0 barn	2 031	516	619	474	249	166	8
1 barn	484	24	128	159	99	73	1
2 barn	376	5	58	130	100	83	1
3+ barn	159	1	10	47	50	51	0
Hushåll med barn	1 019	29	195	335	249	208	2
<i>Procentuell fördelning</i>							
1960							
0 barn	100,0	34,2	31,1	19,8	8,9	5,8	0,2
1 barn	100,0	16,1	35,2	27,3	13,2	8,1	0,1
2 barn	100,0	8,8	32,7	30,4	17,1	10,9	0,1
3+ barn	100,0	5,3	25,0	31,4	21,6	16,6	0,1
Hushåll med barn	100,0	11,8	32,6	29,1	15,9	10,5	0,1
1965							
0 barn	100,0	30,2	29,7	21,8	10,9	7,1	0,4
1 barn	100,0	10,8	31,0	29,7	17,3	11,0	0,3
2 barn	100,0	5,1	25,2	32,4	22,2	15,0	0,2
3+ barn	100,0	3,2	15,8	32,6	26,6	21,6	0,2
Hushåll med barn	100,0	7,6	26,5	31,1	20,5	14,1	0,2
1970							
0 barn	100,0	25,4	30,5	23,3	12,3	8,1	0,4
1 barn	100,0	4,9	26,4	32,8	20,5	15,2	0,2
2 barn	100,0	1,2	15,3	34,5	26,6	22,1	0,2
3+ barn	100,0	0,6	6,2	29,4	31,3	32,2	0,3
Hushåll med barn	100,0	2,9	19,1	32,9	24,5	20,4	0,2

Tabell 9.16 Antal rumsenheter per boende i hushåll med och utan barn. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970

Number of rooms¹ per person in households with and without children. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelse- Område	Rumsenheter per boende				
	Hushåll med barn i åldern			Hushåll utan barn	Alla hushåll
	0—17 år	0—15 år	0—6 år	0—17 år	
Hela riket	1,14	1,13	1,09	1,87	1,46
Samtliga tätorter	1,15	1,14	1,10	1,86	1,46
Tätorter med 2 000—w inv	1,15	1,13	1,09	1,84	1,45
200—1 999 inv	1,17	1,16	1,12	2,01	1,50
Glesbygd	1,09	1,08	1,03	1,92	1,49
Stor-Stockholm	1,16	1,15	1,12	1,79	1,46
Stor-Göteborg	1,16	1,15	1,12	1,85	1,47
Stor-Malmö	1,18	1,17	1,14	1,92	1,52
Riket utanför stor- stadsområden	1,13	1,12	1,07	1,89	1,46

¹ Including kitchens.

Tabell 9.17 Barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Children of various ages by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelse- Lägenhetsstorlek	Barn i åldern				Hushåll med barn 0—17 år
	0—6 år	7—15 år	16—17 år	0—17 år	
<i>Hela riket</i>					
Högst 1 RK	3,0	1,2	2,5	2,1	3,0
2 RK	20,4	11,5	13,0	15,3	19,1
3 RK	34,5	30,5	29,6	32,0	32,8
4 RK	23,3	29,1	28,0	26,6	24,5
5 + RK	18,5	27,4	26,7	23,7	20,4
Uppgift saknas	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	802	961	215	1 979	1 114
<i>Samtliga tätorter</i>					
Högst 1 RK	3,2	1,3	2,8	2,3	3,2
2 RK	21,4	12,1	14,0	16,2	20,2
3 RK	35,3	31,2	30,0	32,8	33,4
4 RK	22,3	28,5	27,1	25,7	23,5
5 + RK	17,6	26,7	26,0	22,8	19,5
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	691	779	170	1 641	939
<i>Tätorter med 2 000—w inv</i>					
Högst 1 RK	3,4	1,4	2,9	2,4	3,4
2 RK	22,3	12,9	15,0	17,1	21,2
3 RK	37,1	32,8	31,1	34,4	34,7
4 RK	20,8	27,2	25,9	24,3	22,0
5 + RK	16,3	25,6	24,9	21,6	18,4
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	596	665	146	1 407	815
<i>Tätorter med 200—1 999 inv</i>					
Högst 1 RK	2,0	0,8	1,8	1,4	2,1
2 RK	15,8	7,2	7,7	10,8	13,5
3 RK	24,0	22,5	23,4	23,2	24,3
4 RK	32,3	36,2	34,5	34,4	33,2
5 + RK	25,5	32,9	32,3	29,9	26,5
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	94	115	24	233	124
<i>Glesbygd</i>					
Högst 1 RK	1,9	1,0	1,3	1,3	1,8
2 RK	14,2	9,0	9,5	10,7	13,0
3 RK	29,8	27,2	28,1	28,2	30,0
4 RK	29,3	31,9	31,3	30,9	29,7
5 + RK	24,4	30,5	29,3	28,3	25,0
Uppgift saknas	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	111	182	45	338	175

Tabell 9.18 Barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Storstadsområden 1970

Children of various ages by size of dwelling. Metropolitan areas

Område Lägenhetsstorlek	Barn i åldern				Hushåll med barn 0—17 år
	0—6 år	7—15 år	16—17 år	0—17 år	
<i>Stor-Stockholm</i>					
Högst 1 RK	4,3	2,0	2,9	3,1	4,4
2 RK	18,6	14,0	16,2	16,2	19,7
3 RK	35,9	31,0	30,0	33,0	34,0
4 RK	20,7	23,8	22,9	22,4	20,5
5 + RK	20,2	28,8	27,8	25,1	21,2
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	130	148	32	310	181
<i>Stor-Göteborg</i>					
Högst 1 RK	3,4	1,4	2,6	2,4	3,4
2 RK	18,8	13,5	17,1	16,1	20,1
3 RK	35,0	29,6	28,4	31,8	32,9
4 RK	22,0	26,6	25,2	24,5	22,1
5 + RK	20,7	28,6	26,5	25,0	21,3
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	71	78	17	166	95
<i>Stor-Malmö</i>					
Högst 1 RK	2,6	1,1	2,4	1,9	2,7
2 RK	19,2	13,2	15,7	16,0	19,8
3 RK	36,5	32,1	32,1	34,0	34,7
4 RK	22,2	26,5	25,1	24,6	22,6
5 + RK	19,3	26,8	24,5	23,4	20,0
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	44	50	11	105	62
<i>Övriga riket</i>					
Högst 1 RK	2,7	1,0	2,4	1,9	2,7
2 RK	21,1	10,6	11,7	14,9	18,7
3 RK	34,0	30,3	29,5	31,7	32,4
4 RK	24,2	30,7	29,5	28,0	25,8
5 + RK	17,8	27,0	26,6	23,3	20,1
Uppgift saknas	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	556	685	156	1 398	777

Tabell 9.19 Trångbodda hushåll med olika antal barn under 16 år. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Overcrowded households by number of children under 16 years. The whole country

Antal barn 0—15 år	Antal trångbodda hushåll, 1 000-tal			Procentuell andel trångbodda hushåll ¹		
	1960	1965	1970	1960	1965	1970
<i>Norm 1</i>						
0 barn	35	23	11	2,2	1,3	0,5
1 barn	73	42	17	14,6	8,6	3,4
2 barn	45	24	9	13,0	7,1	2,4
3 barn	40	24	9	33,7	20,7	7,7
4 barn	13	7	3	35,7	22,3	9,2
5 + barn	9	6	3	61,8	48,8	30,1
Hushåll med barn	181	103	40	17,8	10,5	4,0
<i>Norm 2</i>						
0 barn	315	271	189	20,1	15,1	9,3
1 barn	266	206	143	53,0	42,7	29,5
2 barn	169	126	80	49,5	36,8	21,2
3 barn	79	64	47	65,9	54,9	38,5
4 barn	24	19	11	67,8	57,2	40,0
5 + barn	13	10	6	85,9	79,4	66,7
Hushåll med barn	551	425	287	54,3	43,0	28,1

¹ Av samtliga hushåll inom respektive storleksgrupp.

Tabell 9.20 Trångbodda hushåll med barn och trångbodda barn under 16 år fördelade efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Overcrowding: households with children, and children under 16 years, by size of dwelling. The whole country

	Totalt	Lägenhetsstorlek			
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 + RK
<i>Trångbodda hushåll med barn, 1 000-tal</i>					
Norm 1					
1960	181	97	67	13	2
1965	103	50	41	10	2
1970	40	18	17	5	1
Norm 2					
1960	551	116	324	96	14
1965	425	68	252	90	13
1970	287	27	176	73	11
<i>Procentuell andel¹</i>					
Norm 1					
1960	17,8	81,1	20,4	4,5	0,8
1965	10,5	67,2	15,8	3,2	0,6
1970	4,0	59,5	8,6	1,4	0,3
Norm 2					
1960	54,3	97,1	97,7	32,7	5,4
1965	43,0	91,0	96,4	29,4	3,9
1970	28,1	92,7	90,1	21,7	2,3
<i>Trångbodda barn i åldern 0—15 år, 1 000-tal</i>					
Norm 1					
1960	387	143	180	51	13
1965	226	72	107	36	10
1970	88	23	41	18	7
Norm 2					
1960	1 010	166	535	251	57
1965	779	94	396	235	52
1970	520	33	255	190	42
<i>Procentuell andel¹</i>					
Norm 1					
1960	21,9	83,5	33,2	9,6	2,4
1965	13,2	68,9	26,3	6,7	1,5
1970	5,0	63,6	15,0	3,1	0,7
Norm 2					
1960	57,0	97,0	98,6	47,5	10,9
1965	45,4	90,2	97,7	43,3	7,8
1970	29,5	92,5	93,0	33,4	4,7

¹ Av samtliga barnhushåll/barn inom respektive lägenhetsstorlek.

Tabell 9.21 Hushåll efter antal barn under 18 år i olika stora lägenheter. Trångboddhet. Hela riket 1970

Households by number of children under 18 years in dwellings of various sizes. Overcrowding. The whole country

Lägenhetsstorlek	Alla hushåll	Hushåll utan barn	Hushåll med barn 0—17 år	Därav med		
				1 barn	2 barn	3+ barn
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
Högst 1 RK	546	512	34	27	5	1
2 RK	814	601	212	137	63	12
3 RK	809	443	366	169	141	56
4 + RK	872	372	500	176	201	123
Uppgift saknas	10	7	3	1	1	1
Alla hushåll	3 050	1 936	1 114	510	412	192
<i>Därav trångbodda</i>						
norm 1	51	9	42	16	9	17
norm 2	475	170	306	147	83	76
<i>Procentuell andel trångbodda</i>						
Norm 1						
Högst 1 RK	4,8	1,5	55,6	49,6	80,7	81,0
2 RK	2,3	0,2	8,2	1,7	6,7	89,8
3 RK	0,6	0,0	1,3	0,1	0,3	7,6
4 + RK	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0	1,0
Alla hushåll	1,7	0,5	3,8	3,1	2,2	8,9
Norm 2						
Högst 1 RK	25,0	20,7	89,7	89,2	91,9	89,5
2 RK	30,7	10,0	89,2	83,3	99,9	100,0
3 RK	9,6	0,7	20,5	4,6	10,2	95,1
4 + RK	1,2	0,0	2,1	0,2	0,4	7,9
Alla hushåll	15,6	8,8	27,4	28,8	20,2	39,4

Tabell 9.22 Trångboddhet¹ bland barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Overcrowding among children of various ages, by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelse- Lägenhetsstorlek	Barn i åldern				Hushåll med barn 0—17 år	Alla hushåll
	0—6 år	7—15 år	16—17 år	0—17 år		
<i>Hela riket</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	93,9	89,6	72,8	90,0	98,7	25,0
2 RK	93,9	91,6	86,9	92,4	89,2	30,7
3 RK	27,2	39,3	32,1	33,3	20,5	9,6
4 + RK	3,8	5,3	5,2	4,8	2,1	1,2
Samtliga	33,0	26,6	25,5	29,1	27,4	15,6
Antal trångbodda, 1 000-tal	264	256	55	575	306	475
<i>Samtliga tätorter</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	94,0	89,4	71,0	89,8	89,5	24,0
2 RK	93,4	90,5	85,5	91,7	88,3	31,0
3 RK	25,0	36,7	29,7	30,8	18,6	9,2
4 + RK	3,1	4,4	4,3	3,9	1,7	1,0
Samtliga	33,1	26,0	25,1	28,9	27,7	15,9
Antal trångbodda, 1 000-tal	229	203	43	474	260	400
<i>Tätorter med 2 000—w inv</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	94,0	89,6	71,4	89,9	89,6	23,8
2 RK	92,9	90,1	85,2	91,2	87,8	30,8
3 RK	24,3	35,9	29,1	30,0	18,0	9,1
4 + RK	3,0	4,2	4,0	3,8	1,6	1,0
Samtliga	34,0	26,9	25,9	29,8	28,6	16,3
Antal trångbodda, 1 000-tal	203	179	38	419	233	362
<i>Tätorter med 200—1 999 inv</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	93,9	87,6	67,4	88,6	88,2	26,0
2 RK	97,5	94,7	89,3	96,0	94,0	32,9
3 RK	32,7	43,6	34,7	38,1	23,9	10,0
4 + RK	3,4	5,5	5,8	4,8	2,1	1,2
Samtliga	27,2	21,1	20,1	23,5	21,6	12,8
Antal trångbodda, 1 000-tal	26	24	5	55	27	38
<i>Glesbygd</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	92,8	90,4	87,2	91,1	91,4	36,3
2 RK	99,0	97,6	94,9	97,9	96,7	29,2
3 RK	42,8	51,7	41,8	47,3	32,2	11,5
4 + RK	7,0	8,8	8,0	8,2	4,0	2,0
Samtliga	32,3	29,2	26,8	29,9	26,0	14,3
Antal trångbodda, 1 000-tal	36	53	12	101	46	75

¹ Norm 2

Tabell 9.23 Trångboddhet¹ bland barn i olika åldrar efter lägenhetsstorlek. Storstadsområden 1970

Overcrowding among children of various ages, by size of dwelling. Metropolitan areas

Område Lägenhetsstorlek	Barn i åldern				Hushåll med barn 0—17 år	Alla hushåll
	0—6 år	7—15 år	16—17 år	0—17 år		
<i>Stor-Stockholm</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	93,7	91,2	82,3	91,9	91,6	25,2
2 RK	91,2	88,2	85,8	85,1	85,1	29,1
3 RK	22,3	33,5	27,6	27,8	17,0	8,3
4 + RK	2,6	3,3	3,2	3,0	1,4	0,9
Samtliga	30,1	26,3	26,2	27,9	27,1	16,4
Antal trångbodda, 1 000-tal	39	39	8	86	49	89
<i>Stor-Göteborg</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	95,7	90,8	78,7	92,5	92,3	24,2
2 RK	92,0	90,8	86,1	90,9	87,2	30,0
3 RK	23,6	34,8	29,2	29,0	17,6	8,8
4 + RK	2,5	3,7	3,5	3,2	1,4	0,9
Samtliga	29,8	25,9	26,9	27,7	27,1	16,0
Antal trångbodda, 1 000-tal	21	20	4	46	26	46
<i>Stor-Malmö</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	89,3	90,6	69,9	87,0	86,3	20,0
2 RK	90,6	89,4	84,8	89,6	85,7	26,7
3 RK	23,0	36,0	29,3	29,4	17,1	8,1
4 + RK	2,5	3,8	4,0	3,4	1,4	0,8
Samtliga	29,1	26,4	26,4	27,5	25,8	13,9
Antal trångbodda, 1 000-tal	13	13	3	29	16	25
<i>Övriga riket</i>						
Procentuell andel trångbodda						
Högst 1 RK	94,0	88,6	70,0	89,1	88,8	25,6
2 RK	94,9	92,9	87,5	93,6	90,8	31,6
3 RK	29,2	41,3	33,6	35,3	22,0	10,2
4 + RK	4,3	6,0	5,8	5,4	2,4	1,4
Samtliga	34,4	26,8	25,1	29,6	27,7	15,4
Antal trångbodda, 1 000-tal	191	184	39	414	215	320

¹ Norm 2

Tabell 9.24 Hushåll efter antal boende i kombination med antal barn under 18 år. Trångbodda hushåll, boendetäthet m m. Hela riket 1970

Cross-classification of households by number of persons and number of children under 18 years. Overcrowded households, density of occupation, etc. The whole country

Antal boende Antal barn i åldern 0—17 år	Antal i 1 000-tal		Procentuell andel trångbodda hushåll		Boende per 100 rums- enheter	Rums- enheter per boende	Bostads- rum per boende
	Hushåll	Boende	Norm 1	Norm 2			
1 boende 0 barn	770	770	.	.	38	2,61	1,80
1 barn	1	1	.	.	53	1,90	1,37
2 boende 0 barn	853	1 706	.	11,5	54	1,84	1,35
1 barn	49	99	.	18,5	62	1,61	1,14
2 barn	0	0	.	57,1	83	1,21	0,85
3 boende 0 barn	239	716	2,9	24,8	69	1,46	1,12
1 barn	331	994	3,7	34,3	74	1,35	1,02
2 barn	20	61	4,2	40,1	78	1,29	0,96
3 barn	0	0
4 boende 0 barn	62	248	1,2	13,5	82	1,23	0,98
1 barn	96	382	1,1	14,0	84	1,19	0,94
2 barn	334	1 334	0,9	16,6	87	1,15	0,90
3 barn	6	24	1,1	21,6	94	1,07	0,82
4 barn	0	0
5+ boende 0 barn	13	68	9,2	31,7	97	1,04	0,85
1 barn	32	168	8,6	33,2	99	1,01	0,82
2 barn	58	307	8,9	34,2	102	0,98	0,80
3 barn	136	705	7,7	38,2	102	0,98	0,79
4 barn	37	229	7,9	37,4	117	0,85	0,69
5+ barn	13	101	28,2	65,3	142	0,70	0,57
Alla hushåll	3 050	7 915	1,7	15,6	68	1,46	1,10

Tabell 9.25 Hushåll med och utan barn, alla boende samt barn under 16 år fördelade på skala över utrymmesstandard.¹ Hela riket 1960, 1965 och 1970

Space standard for households with and without children, for all household members and for children under 16 years. The whole country

Utrymmesstandard	Antal i 1 000-tal			Procentuell fördelning		
	1960	1965	1970	1960	1965	1970
<i>Alla hushåll</i>						
Extremt trångbodda	215	127	51	8,3	4,6	1,7
Trångbodda	651	568	424	25,2	20,5	13,9
Normal utrymmesstandard	1 490	1 767	2 117	57,7	63,6	69,4
Lätt överkonsumtion	186	260	380	7,2	9,4	12,5
Kraftig överkonsumtion	40	56	78	1,6	2,0	2,6
Summa	2 582	2 778	3 050	100,0	100,0	100,0
<i>Hushåll med barn 0—15 år</i>						
Extremt trångbodda	181	103	40	17,8	10,5	4,0
Trångbodda	371	321	246	36,5	32,5	24,1
Normal utrymmesstandard	434	521	660	42,8	52,8	64,7
Lätt överkonsumtion	28	41	72	2,8	4,1	7,1
Kraftig överkonsumtion	1	1	1	0,1	0,1	0,1
Summa	1 014	987	1 019	100,0	100,0	100,0
<i>Hushåll utan barn</i>						
Extremt trångbodda	35	23	11	2,2	1,3	0,5
Trångbodda	280	247	178	17,9	13,8	8,8
Normal utrymmesstandard	1 056	1 246	1 457	67,4	69,6	71,7
Lätt överkonsumtion	157	219	308	10,0	12,2	15,2
Kraftig överkonsumtion	40	55	77	2,5	3,1	3,8
Summa	1 568	1 791	2 031	100,0	100,0	100,0
<i>Alla boende</i>						
Extremt trångbodda	962	576	235	13,1	7,6	3,0
Trångbodda	2 188	1 933	1 442	29,8	25,4	18,2
Normal utrymmesstandard	3 719	4 453	5 273	50,7	58,4	66,6
Lätt överkonsumtion	415	586	858	5,7	7,7	10,8
Kraftig överkonsumtion	57	77	107	0,8	1,0	1,3
Summa	7 341	7 624	7 915	100,0	100,0	100,0
<i>Barn i åldern 0—15 år</i>						
Extremt trångbodda	387	226	88	21,9	13,2	5,0
Trångbodda	623	553	432	35,2	32,3	24,5
Normal utrymmesstandard	720	876	1 135	40,7	51,1	64,4
Lätt överkonsumtion	40	59	107	2,3	3,5	6,0
Kraftig överkonsumtion	1	1	1	0,0	0,0	0,1
Summa	1 771	1 715	1 763	100,0	100,0	100,0
<i>Personer i åldern 16—w år</i>						
Extremt trångbodda	575	350	146	10,3	5,9	2,4
Trångbodda	1 565	1 380	1 011	28,1	23,4	16,4
Normal utrymmesstandard	2 999	3 577	4 139	53,8	60,5	67,3
Lätt överkonsumtion	375	526	751	6,7	8,9	12,2
Kraftig överkonsumtion	56	76	105	1,0	1,3	1,7
Summa	5 571	5 909	6 152	100,0	100,0	100,0

¹ Jfr avsnitt 9.3 i texten.

Tabell 9.26 Hushåll med föreståndare 65 år eller äldre efter lägenhetsstorlek. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households with heads aged 65 or over by size of dwelling. The whole country

Lägenhetsstorlek	1960	1965	1970			
			Totalt	Därav med hushålls-föreståndare som är		
			gift sam-boende man	övrig man	kvinnor	
Högst 1 RK	34,4	32,7	28,3	11,9	37,9	41,4
2 RK	30,6	29,9	31,8	33,6	29,8	30,7
3 RK	19,1	19,9	21,4	28,2	17,7	15,8
4 RK	9,1	17,1	10,9	15,6	8,5	7,0
5 + RK	6,6		7,2	10,3	5,4	4,7
Uppgift saknas	0,2	0,4	0,4	0,4	0,8	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	569	651	741	315	127	300

Tabell 9.27 Hushåll med minst en person 65 år eller äldre efter lägenhetsstorlek. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Households with at least one person aged 65 or over by size of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsestyp Lägenhetsstorlek	Alla hushåll med minst en person 65—w år	Därav		
		Enpersons-hushåll	Övriga hushåll med	
			1 person 65—w år	2 eller fler personer 65—w år
<i>Hela riket</i>				
Högst 1 RK	26,1	46,9	9,0	13,9
2 RK	30,9	30,2	28,8	33,9
3 RK	22,0	13,8	28,6	26,9
4 RK	12,0	5,5	18,4	14,8
5 + RK	8,6	3,2	14,8	10,1
Uppgift saknas	0,4	0,4	0,4	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	821	341	243	237
<i>Tätorter</i>				
Högst 1 RK	31,2	51,7	10,9	16,7
2 RK	31,1	28,5	31,2	35,2
3 RK	19,6	12,1	27,2	24,9
4 RK	10,3	4,7	16,6	13,5
5 + RK	7,5	2,8	13,7	9,5
Uppgift saknas	0,3	0,3	0,3	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	608	279	162	167
<i>Glesbygd</i>				
Högst 1 RK	11,7	25,5	5,0	7,1
2 RK	30,2	38,0	24,0	30,7
3 RK	28,6	21,2	31,4	31,9
4 RK	16,9	9,1	22,0	17,8
5 + RK	11,7	5,1	16,8	11,7
Uppgift saknas	0,9	1,1	0,7	0,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	213	62	81	70

Tabell 9.28 Hushåll med minst en person 65 år eller äldre samt personer 65—w år efter lägenhetsstorlek. Trångboddhet. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970

Households with at least one person aged 65 or over, and persons aged 65 or over by size of dwelling. Overcrowding. The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Lägenhetsstorlek	Hela riket	Tätorter	Glesbygd	Storstadsområden			Riket utanför storstadsområden
				Stor-Stockholm	Stor-Göteborg	Stor-Malmö	
<i>Procentuell fördelning efter lägenhetsstorlek</i>							
Hushåll med minst en person 65—w år							
Högst 1 RK	26,1	31,2	11,7	41,1	30,0	27,1	22,6
2 RK	30,9	31,1	30,2	28,2	33,2	35,1	30,9
3 RK	22,0	19,6	28,6	16,2	19,0	20,3	23,6
4 + RK	20,6	17,8	28,6	14,2	17,6	17,3	22,5
Uppgift saknas	0,4	0,3	0,9	0,3	0,3	0,2	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	821	608	213	123	60	42	596
Personer i åldern 65—w år							
Högst 1 RK	23,2	28,0	10,4	37,8	27,0	24,0	20,0
2 RK	31,5	31,9	30,2	29,4	34,3	35,8	31,3
3 RK	23,1	20,8	29,4	17,1	19,9	21,5	24,7
4 + RK	21,8	19,0	29,1	15,4	18,6	18,5	23,5
Uppgift saknas	0,4	0,3	0,9	0,3	0,3	0,2	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 065	777	287	153	78	54	780
<i>Procentuell andel trångbodda, norm 2</i>							
Hushåll med minst en person 65—w år							
Högst 1 RK	23,5	21,9	35,5	22,1	34,5	20,4	24,2
2 RK	9,4	7,2	15,7	7,9	8,7	6,5	9,9
3 RK	2,8	1,5	5,2	1,7	1,9	1,3	3,1
4 + RK	0,7	0,3	1,3	0,3	0,6	0,3	0,7
Summa	9,8	9,4	10,8	11,6	10,7	8,2	9,4
Personer i åldern 65—w år							
Högst 1 RK	32,6	30,8	46,1	29,9	34,2	29,0	33,7
2 RK	10,2	7,7	17,5	8,2	9,6	7,1	10,9
3 RK	2,5	1,3	4,7	1,5	1,8	1,1	2,8
4 + RK	0,6	0,2	1,2	0,2	0,5	0,2	0,7
Summa	11,5	11,4	11,8	14,0	13,0	9,8	11,0

Tabell 9.29 Hushåll med minst en utlänning: hushåll och boende efter lägenhetsstorlek. Trångboddhet. Hela riket 1970

Households with at least one alien: households and persons by size of dwelling. Overcrowding. The whole country

Lägenhetsstorlek	Hushåll med minst en utlänning			Samtliga hushåll
	Totalt	Med enbart utlänningar ¹	Med både svenskar och utlänningar ¹	
<i>Procentuell fördelning efter lägenhetsstorlek</i>				
Hushåll				
Högst 1 RK	23,3	34,1	9,5	17,9
2 RK	29,5	31,4	26,9	26,7
3 RK	25,9	22,5	30,2	26,5
4 RK	11,9	7,8	17,2	16,3
5 + RK	9,1	3,7	15,9	12,2
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,2	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	163	91	71	3 050
Boende				
Högst 1 RK	13,5	20,0	6,6	9,3
2 RK	27,2	31,7	22,5	22,3
3 RK	30,4	30,3	30,4	29,5
4 RK	15,7	12,0	19,7	21,1
5 + RK	12,9	5,8	20,5	17,5
Uppgift saknas	0,3	0,2	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	519	267	252	7 915
<i>Procentuell andel trångbodda, norm 2</i>				
Hushåll				
Högst 1 RK	49,9	40,9	91,3	25,0
2 RK	61,4	61,3	61,5	30,7
3 RK	25,9	34,0	18,2	9,6
4 RK	8,2	14,2	4,7	2,0
5 + RK	1,4	3,1	0,9	0,3
Summa	37,6	42,1	31,7	15,6
Boende				
Högst 1 RK	70,7	64,2	91,8	42,3
2 RK	77,0	79,1	73,8	48,9
3 RK	38,6	48,8	27,7	17,9
4 RK	15,0	24,6	8,8	4,4
5 + RK	3,2	7,1	2,0	0,7
Summa	45,0	56,1	33,3	21,2

¹ Jämför avsnitt 9.5.

Tabell 9.30 Hushåll med minst en utlänning: hushåll med barn och barn under 18 år efter lägenhetsstorlek. Trångboddhet. Hela riket 1970

Households with at least one alien: households with children, and children under 18 years by size of dwelling. Overcrowding. The whole country

Lägenhetsstorlek	Hushåll med minst en utlänning			Samtliga hushåll
	Totalt	Med enbart utlänningar	Med både svenskar och utlänningar	
<i>Procentuell fördelning efter lägenhetsstorlek</i>				
Hushåll med barn				
Högst 1 RK	9,3	13,9	4,3	3,0
2 RK	29,8	35,6	23,7	19,1
3 RK	33,1	32,8	33,5	32,8
4 RK	15,8	11,9	19,9	24,5
5 + RK	11,8	5,7	18,3	20,4
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	94	49	46	1 114
Barn i åldern 0—17 år				
Högst 1 RK	6,5	9,5	3,0	2,1
2 RK	24,8	29,8	18,9	15,3
3 RK	35,2	36,9	33,2	32,0
4 RK	19,0	15,9	22,6	26,6
5 + RK	14,4	7,7	22,1	23,7
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	180	97	83	1 979
<i>Procentuell andel trångbodda, norm 2</i>				
Hushåll med barn				
Högst 1 RK	94,9	94,9	95,0	89,7
2 RK	94,0	93,6	94,6	89,2
3 RK	33,8	42,9	24,4	20,5
4 RK	10,4	17,3	6,1	3,5
5 + RK	1,8	3,7	1,1	0,5
Summa	49,9	62,8	36,2	27,4
Barn i åldern 0—17 år				
Högst 1 RK	95,4	95,5	94,7	90,0
2 RK	96,2	96,1	96,3	92,4
3 RK	50,4	59,9	38,2	33,3
4 RK	20,2	30,5	11,8	7,9
5 + RK	4,4	8,9	2,6	1,3
Summa	52,2	65,4	36,9	29,1

10 Hushåll och bostädernas kvalitet

Det omfattande bostadsbyggandet och moderniseringen av det äldre beståndet som ägt rum — i synnerhet under den senare delen av 1960-talet — har medfört en avsevärd höjning av befolkningens bostadsstandard. Den information som finns i FoB beträffande lägenheternas kvalitet är begränsad till ett fåtal utrustningsvariabler (se avsnitt 5.2), men även på grundval av dessa är det möjligt att ganska utförligt granska nuläget och följa hur utvecklingen av bostadsstandarden varit för olika kategorier av hushåll.

10.1 Alla hushåll

Den kvalitetsgruppering av lägenheterna efter utrustningsstandard som tillämpats fr o m 1960 är inte möjlig att beräkna för 1945. I tablå 10.a visas hur andelen hushåll i lägenheter med eget bad- eller duschrut, med centralvärme samt med vatten och avlopp ökat under de senaste 25 åren. Snabbast synes standardförbättringen ha gått för de större hushållen — som ju i större utsträckning än småhushållen bor i nyare hus (jfr tabell 8.3). Om man exempelvis tar badrum (eller dusch) som mätare på förbättrad standard, framgår det av tablå att 1945 hade en dryg femtedel av alla hushåll eget badrum. 1970 har andelen hushåll med eget bad- eller duschrut stigit till fyra femtedelar. I absoluta tal innebär det att antalet hushåll som saknar badrum har minskat från 1 636 000 år 1945 till 624 000 (varav 287 000 enpersonshushåll) 1970.

I vilken omfattning hushållen 1970 har tillgång till olika slags utrustning inom lägenheten framgår av tabell 10.1, i vilken särredovisas hushåll av olika storlek i småhus och i övriga hus. Uppgifterna om de mest frekventa utrustningsdetaljerna vattenledning och avlopp har inte medtagits. I småhusen har ca 82 % av enpersonshushållen vatten och avlopp, bland flerpersonghushållen varierar andelen mellan 94 % och 99 %. I övriga hus förekommer vatten och avlopp till praktiskt taget 100 % i alla hushållsstorlekar.

Sambandet mellan lägenhetens utrustning och hushållets

Tablå 10.a

Hushållsstorlek	Procentuell andel hushåll i lägenheter med		
	bad eller dusch ¹	centralvärme	vatten och avlopp
<i>Alla hushåll</i>			
1945	22	47	79
1960	52	73	90
1965	66	82	94
1970	80	92	97
<i>Med 1 boende</i>			
1945	14	41	74
1960	35	64	84
1965	48	75	90
1970	63	88	95
<i>Med 2 boende</i>			
1945	23	48	80
1960	48	70	89
1965	62	80	94
1970	79	92	97
<i>Med 3 + boende</i>			
1945	23	47	79
1960	62	77	93
1965	76	87	97
1970	89	95	99

¹ Eget badrum 1945.

storlek framstår klart — ju större hushåll, desto högre andel har tillgång till olika slags utrustning. Hushållen i småhus, särskilt enpersonshushållen, har något lägre utrustningsstandard än hushåll i övriga hus. Det förhåller sig dock tvärtom med de 1970 i FoB-sammanhang »nya» utrustningsvariablerna frysbox och tvättmaskin, vilka ju inte på samma sätt som t ex spis och kylskåp hör till lägenhetens fasta inredning i flerfamiljshus, utan oftast — speciellt vad gäller tvättmaskin — är anskaffade av hushållen själva. 69 % av alla hushåll i småhus har frysbox eller frysskåp, men andelen varierar mellan 27 % för enpersonshushåll och 87 % för hushåll med fem eller fler personer. För övriga hus är motsvarande tal 29 % av alla hushåll med en variation mellan 9 % och 56 %. Tvättmaskin har drygt 65 % av hushållen i småhus (22 % av enpersonshushållen och 88 % av hushåll om fem eller fler personer). I övriga hus har endast 18 % av hushållen egen tvättmaskin — 6 % av enpersonshushållen och 41 % av de största hushållen. I detta sammanhang kan erinras om att uppgifterna i FoB 70 gäller tvättmaskin i

bostaden och alltså inte tillgång till gemensam tvättstuga i huset e d.

Lägenheternas kvalitetsgruppering bygger på endast fem utrustningselement: vattenledning, avlopp, centralvärme, wc och bad- eller duschrum. Till de två högsta kvalitetsgrupperna 1—2 har förts lägenheter med all denna utrustning, varvid kvalitetsgrupp 1 enligt 1970 års gruppering omfattar lägenheter byggda 1956 eller senare (se avsnitten 3 och 5.2).

Hushållens relativa fördelning på lägenheter i olika kvalitetsgrupper är i stort lika med motsvarande fördelning av alla lägenheter (jfr t ex tabell 5.11). På grund av att de obebodda lägenheterna är i genomsnitt sämre utrustade än de bebodda, finns i de två högsta kvalitetsgrupperna relativt sett något fler hushåll än lägenheter.

Tablå 10.b

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Samtliga hushåll		
	1960	1965	1970
1—2	52,5	65,9	78,4
3	12,4	10,9	9,6
4—6	24,1	16,7	8,9
7	9,8	5,8	2,7
Uppgift saknas	1,3	0,8	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	2 582	2 778	3 050

Av tablå 10.b framgår i stora drag hur utrustningsstandarden — såsom den kan mätas genom kvalitetsgrupperingen — förändrats under den senaste tioårsperioden. 1960 bodde 1 353 000 hushåll, vilket innebär drygt hälften av alla hushåll, i moderna lägenheter (kvalitetsgrupp 1—2). 1970 är motsvarande tal 2 391 000 eller 78 %. Under samma tid har antalet hushåll i de sämst utrustade lägenheterna som saknar vatten och/eller avlopp (kvalitetsgrupp 7) sjunkit från 254 000 till 83 000, dvs från 10 till 3 % av alla hushåll.

Hur hushåll av olika storlek fördelar sig på lägenheter i olika kvalitetsgrupper framgår av tabell 10.2 för åren 1960, 1965 och 1970. En sammanfattning av denna tabell, med uppdelning även på tätorter och glesbygd, lämnas i tablå 10.c, som visar den procentuella andelen hushåll som bor i moderna lägenheter. Förbättringen av bostadsstandarden under 1960-talet och det tydliga sambandet mellan hushållets storlek och bostadens utrustning kommer givetvis till uttryck även vid kvalitetsgrupperingen. Drygt 60 % av enpersonshushållen och 90 %

Tablå 10.c

	Procentuell andel hushåll i moderna lägenheter					
	Alla hushåll	Antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Hela riket</i>						
1960 ¹	52,5	35,2	47,7	56,7	65,1	65,1
1965	65,9	47,7	61,9	72,0	79,6	79,0
1970	78,4	62,0	77,6	85,3	90,3	89,8
<i>Tätorter</i>						
1960 ¹	61,6	42,1	57,1	66,4	75,5	78,6
1965	73,4	54,5	70,6	79,9	86,7	87,6
1970	83,3	67,4	83,7	90,3	94,0	94,3
<i>Glesbygd</i>						
1960 ¹	25,0	8,0	17,9	25,6	33,7	41,1
1965	37,8	14,6	30,2	40,9	51,5	58,6
1970	55,1	28,2	50,5	61,3	71,7	76,8

¹ Talen baserar sig på ett urval som omfattar 1/10 av hushållen.

av hushåll med fyra eller fler personer bor 1970 i moderna lägenheter. Detta förhållande påverkar de boendes relativa fördelning efter lägenhetens kvalitetsgrupp — 78 % av alla hushåll bor 1970 i moderna lägenheter men dessa hushåll omfattar 83 % av bostadsfolkmängden. För 1970 redovisas i tabell 10.3 både hushållens och de boendes relativa fördelning på lägenheter av olika kvalitet, med särredovisning av småhus och övriga hus. Av tabellen som uppdelats även på olika bebyggelse typer framgår bl a att i de större tätorterna finns ca 84 % av hushållen och 89 % av de boende i moderna lägenheter med samma fördelning på småhus och övriga hus. I de mindre tätorterna och i glesbygdsområden är utrustningsstandarden lägre, speciellt i de relativt fåtaliga "övriga" husen.

För hushåll av olika storlek har i tabell 10.4 beräknats den procentuella andel som bor i moderna lägenheter. I tabellen, som avser 1970, har olika bebyggelse typer och storstadsområden särredovisats med uppdelning på småhus och övriga hus. Den högsta genomsnittliga utrustningsstandarden bland enpersonshushållen i de redovisade områdena har de som bor i Stor-Stockholm, där nära tre fjärdedelar av enpersonshushållen återfinns i moderna lägenheter (endast 28 % i rena glesbygdsområden). Även vad beträffar de större hushållen — med minst fyra personer — uppvisar Stor-Stockholm de högsta talen: omkring 95 % bor i moderna lägenheter oavsett hustyp. Ungefär samma tal förekommer även för hela gruppen tätorter med 2 000—w invånare.

Tablå 10.d

Hustyp	Antal boende per hushåll				
	Alla hushåll	I lägenheter i kvalitetsgrupp			
		1—2	3	4—6	7
Hela riket	2,59	2,76	1,85	2,16	1,85
Småhus	2,99	3,27	2,26	2,44	1,87
Övriga hus	2,30	2,43	1,58	1,73	1,68
Tätorter	2,55	2,70	1,75	1,90	1,84
Småhus	3,08	3,27	2,18	2,25	1,93
Övriga hus	2,30	2,43	1,57	1,71	1,69
Glesbygd	2,81	3,22	2,36	2,51	1,86
Småhus	2,83	3,25	2,40	2,52	1,86
Övriga hus	2,40	2,75	2,02	2,13	1,67

Som tidigare visats i avsnitt 5, är de moderna lägenheterna genomgående störst i alla bebyggelsetyper. De genomsnittligt minsta lägenheterna förekommer i kvalitetsgrupp 3 (i synnerhet i tätorter med 2 000—w inv) och kvalitetsgrupp 7, jfr tablå 5.k. Av tablå 10.d framgår samma tendens vad gäller den genomsnittliga hushållsstorleken i lägenheter av olika kvalitet.

Sambandet mellan lägenhetens storlek och kvalitet 1970 framgår av tabell 10.5, som för olika stora hushåll visar den procentuella fördelningen efter kvalitetsgrupp inom olika lägenhetstyper. För alla hushållsstorlekar ökar andelen moderna lägenheter ju större lägenheten är. Om man för hushåll med olika antal boende betraktar de vanligaste lägenhetstyperna, så framgår det att av alla enpersonshushåll bor drygt hälften eller 396 000 i lägenheter om högst ett rum och kök, och 224 000 (57 %) av dessa hushåll bor modernt, dvs har bad eller dusch. Av tvåpersonshushållen bor de flesta (598 000 eller 66 %) i två- och trerummare, och 469 000 (78 %) av dessa tillhör kvalitetsgrupp 1—2. Även trepersonshushållen förekommer oftast i tvårums- och trerumslägenheter (369 000 hushåll eller 63 % av alla trepersonshushåll) och deras antal i moderna två- och trerummare uppgår till 311 000 (84 %). Av hushåll med fyra eller fler personer bor majoriteten (685 000 resp 87 %) i lägenheter om tre rum och större, varav de flesta (635 000 eller 93 %) tillhör kvalitetsgrupp 1—2.

När man delar upp hushållen på *föreståndarens ålder*, tabell 10.6, och betraktar fördelningen efter lägenheternas kvalitet, ser man att hushåll med de yngsta och de äldsta föreståndarna bor i sämre utrustade lägenheter än hushåll med föreståndare i åldrarna mellan 25 och 64 år. Denna »mellangrupp» bor i betydligt större lägenheter (jfr tabell 9.11), och de större

lägenheterna är ju i genomsnitt bättre utrustade än smålägenheterna (jfr exempelvis tablåerna 5.k och 5.l). Tabell 10.6 innehåller även en uppdelning på *hushållsföreståndarens kön och civilstånd* som visar att hushåll som förestås av ogifta män bor i de sämst utrustade lägenheterna, medan ogifta kvinnor som bor i genomsnittligt mindre lägenheter än ogifta män, har en högre lägenhetsstandard. Överhuvudtaget har hushåll med kvinnliga föreståndare högre utrustningsstandard än hushåll med manliga föreståndare, bortsett från hushåll med gifta samboende som bor i de genomsnittligt största lägenheterna med den högsta standarden.

Hur *trångboddheten* (enligt norm 2) minskat mellan 1965 och 1970 i lägenheter av olika kvalitet belyses i tabell 10.7. Den största andelen trångbodda hushåll finner man fortfarande i omoderna lägenheter som har vatten och avlopp (kvalitetsgrupp 4—6). 1965 var 141 000 hushåll eller drygt 30 % av alla hushåll i dessa lägenheter trångbodda, 1970 är motsvarande tal 55 000 hushåll resp 20 %. I moderna lägenheter har antalet trångbodda hushåll sjunkit från 426 000 år 1965 till 350 000 år 1970, vilket innebär att den procentuella andelen trångbodda hushåll i lägenheter som tillhör kvalitetsgrupp 1—2 sjunkit från 23 % 1965 till 15 % 1970.

10.2 Barnhushållens bostadsstandard

Hushåll med barn bor i regel i de större lägenheterna (jfr exempelvis tablå 9.m) och följaktligen har de en i genomsnitt högre utrustningsstandard i bostaden än barnlösa hushåll. Av tablå 10.e framgår utvecklingen under 1960-talet vad gäller lägenheternas kvalitet för hushåll med och utan barn under

Tablå 10.e

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushållens procentuella fördelning efter lägenheternas kvalitet					
	Hushåll med barn 0—15 år			Hushåll utan barn		
	1960 ¹	1965	1970	1960 ¹	1965	1970
1—2	65,2	79,2	90,4	44,3	58,6	72,4
3	8,2	5,9	3,8	14,9	13,6	12,5
4—6	19,9	12,1	4,9	26,7	19,2	10,9
7	5,6	2,4	0,7	12,6	7,6	3,7
Uppgift saknas	1,1	0,4	0,2	1,4	1,0	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Talen baserar sig på ett tiondelsurval.

16 år. Mer detaljerade uppgifter med uppdelning på tätorter och glesbygd återfinns i tabell 10.8.

För 10 år sedan bodde 65 % av barnhushållen i moderna lägenheter, 1970 har denna andel stigit till 90 % (93 % i tätorterna och 74 % i glesbygdsområden). Av hushåll utan barn bor 72 % i moderna lägenheter. På glesbygden är det mindre än hälften (47 %) av de barnlösa hushållen som bor modernt och hela 16 % eller 59 000 hushåll bor i lägenheter som saknar vatten och/eller avlopp, dvs tillhör kvalitetsgrupp 7.

Av alla barn under 16 år bor 1970 ca 1 604 000 (91 %) i moderna lägenheter, 59 000 (drygt 3 %) i halvmoderna och 95 000 (drygt 5 %) i omoderna lägenheter. Av den sistnämnda gruppen bor ca 12 000 i lägenheter som tillhör kvalitetsgrupp 7.

Om man ser på barnhushållen enligt den i FoB 70 »nya» åldersgränsen 18 år, så kan man konstatera att 1 003 000 eller 90 % av alla hushåll med barn i åldern 0—17 år bor modernt. I övrigt har i detta avsnitt genomgående tillämpats den »gamla» åldersgränsen 16 år.

Tablå 10.f

Antal barn i åldern 0—15 år	Procentuell andel barnhushåll i moderna lägenheter (kvalitetsgrupp 1—2)		
	1960 ¹	1965	1970
Hushåll med			
1 barn	62,2	76,6	88,7
2 barn	68,4	81,8	92,0
3 + barn	67,7	81,3	91,8
Alla barnhushåll	65,2	79,2	90,4

¹ Talen baserar sig på ett tiondelsurval.

Flerbarnshushållen bor i de bäst utrustade lägenheterna i något större utsträckning än hushåll med ett barn, tablå 10.f. För att få en överblick över barnhushållens bostadsstandard i olika bebyggelse typer och storstadsområden, har i tabell 10.9 för år 1970 sammanställts uppgifter om den procentuella andelen barnhushåll som bor i moderna lägenheter. I tabellen har hushåll med olika barnantal särredovisats.

I de större tätorterna bor en något högre andel (94 %) av barnhushållen i moderna lägenheter än i de mindre tätorterna (90 %). Däremot är skillnaden mellan dessa två tätortsgrupper betydligt större vad gäller barnlösa hushåll: 79 % i tätorter med minst 2 000 invånare och endast 68 % i de mindre tätorterna bor i lägenheter som tillhör kvalitetsgrupp 1—2. Bland

storstadsområden har Stor-Stockholm den genomsnittligt högsta bostadsstandarden både vad beträffar barnhushållen (94 % i moderna lägenheter) och hushåll utan barn (82 %).

Sambandet mellan lägenhetens storlek och kvalitet för hushåll med olika antal barn under 16 år visas i tabell 10.10. Av de barnhushåll som bor i trerummare och större lägenheter återfinns ca 91—97 % i moderna lägenheter — procenttalen varierar något med olika rumsantal och olika barnantal. I smålägenheterna om högst ett rum och kök sjunker andelen barnhushåll i moderna bostäder kraftigt med ökat barnantal. I denna lägenhetstyp bor dock knappt 6 000 hushåll med två eller flera barn, varav drygt 2 000 (41 %) bor i lägenheter tillhörande kvalitetsgrupp 1—2. Av de hushåll som bor i tvårummare och har högst två barn, bor ca 83 % i moderna bostäder. I samma lägenhetstyp sjunker denna andel till 70 % för hushåll med tre eller flera barn.

Tablå 10.g

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Procentuell andel trångbodda bland			
	hushåll med barn i åldern 0—15 år		hushåll utan barn	
	1965	1970	1965	1970
<i>Norm 1</i>				
1—2	6,4	2,6	0,8	0,3
3	22,6	15,3	1,6	0,8
4—6	27,0	17,2	2,1	1,2
7	30,5	20,9	2,5	1,7
Alla hushåll	10,5	4,0	1,3	0,5
<i>Norm 2</i>				
1—2	37,2	25,3	12,9	8,0
3	66,3	57,1	18,6	12,6
4—6	64,7	53,6	18,6	12,9
7	66,6	55,1	17,2	13,3
Alla hushåll	43,0	28,1	15,1	9,3

Trångboddheten bland barnhushållen är hög, speciellt i de halvmoderna och omoderna lägenheterna, även om andelen trångbodda barnhushåll mellan 1965 och 1970 minskat i alla kvalitetsgrupper, tablå 10.g. Till och med enligt norm 1 är det 1970 fortfarande 15—20 % av barnhushållen i de icke moderna lägenheterna (kvalitetsgrupperna 3—7) trångbodda. Enligt norm 2 är mer än vartannat barnhushåll i de halvmoderna och omoderna lägenheterna trångbott.

I tabell 10.11 redovisas andelen trångbodda (norm 2) bland hushåll med olika barnantal och lägenheter av olika kvalitet 1970. Tätorternas barnhushåll är genomgående i större utsträckning trångbodda än barnhushåll i glesbygdsområden. Endast i de allra sämsta bostäderna (kvalitetsgrupp 7) är trångboddheten större på glesbygden. Sammanlagt är dock inte mer än drygt 7 000 barnhushåll i riket som bor i de sämst utrustade lägenheterna, varav ca 5 000 återfinns på glesbygden.

10.3 De äldres bostadsstandard

Antalet hushåll med föreståndare i åldern 65 år och däröver har under 1960-talet ökat med drygt 170 000 och uppgår 1970 till 741 000. Bostädernas utrustningsstandard har för dessa hushåll avsevärt förbättrats, som det framgår av tablå 10.h. Andelen hushåll i moderna lägenheter har mellan 1960 och 1970 i det närmaste fördubblats (från 34 % till nästan 65 %), vilket i antal räknat innebär en ökning med 286 000 hushåll till 478 000, se tabell 10.12. Under samma tid har antalet hushåll i omoderna lägenheter minskat till hälften — från 270 000 år 1960 till 135 000 år 1970. I procenttal innebär detta en minskning från 47 till 18 %. 81 000 av hushållen i de omoderna lägenheterna återfinns i glesbygdsområden, där de utgör 46 % av alla hushåll med föreståndare i åldern 65—w år.

Tablå 10.h

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med föreståndare i åldern 65—w år		
	1960	1965	1970
1—2	33,8	47,9	64,5
3	17,0	17,1	16,6
4—6	30,1	22,6	12,7
7	17,4	11,0	5,6
Uppgift saknas	1,7	1,4	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	569	651	741

Som vi tidigare sett i avsnitt 8, bor de »äldre» hushållen i större utsträckning i gamla hus än övriga hushåll. Följaktligen är deras genomsnittliga bostadsstandard något lägre. Som ovan framgått, bor 65 % av hushåll med föreståndare i åldern 65 år och däröver i moderna lägenheter 1970, vilket bland hushåll med yngre föreståndare motsvaras av 83 %. Riksgenomsnittet är 78 %.

Tablå 10.i

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med föreståndare i åldern 65—w år			
	I småhus		I övriga hus	
	1965	1970	1965	1970
1—2	33,1	52,0	62,7	75,2
3	13,1	15,5	21,0	17,5
4—6	30,6	19,7	14,7	6,8
7	20,9	11,5	1,2	0,5
Uppgift saknas	2,3	1,3	0,4	0,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	325	341	326	400

För de äldres del är standardskillnaderna mellan småhus och övriga hus rätt stora, som det framgår av tablå 10.i. Visserligen har det bara under den senaste femårsperioden skett en avsevärd standardförbättring för hushåll i småhus: 1965 bodde vart tredje hushåll med föreståndare i åldern 65 år och däröver i modernt småhus och 1970 vartannat hushåll. Av alla »äldre» hushåll i övriga hus bor numera tre fjärdedelar i de bäst utrustade lägenheterna. Som jämförelse kan nämnas att bland hushåll med yngre föreståndare bor 80 % i småhus och 86 % i övriga hus modernt.

Om man ser på civilståndsfördelningen 1970, så har hushåll med ogifta manliga föreståndare över 64 år den avgjort sämsta bostadsstandarden — hälften av dessa hushåll bor i omoderna lägenheter, tablå 10.j.

I tabell 10.13 redovisas bostädernas kvalitet för alla hushåll med minst en person som är 65 år eller äldre. Uppdelning har gjorts på enpersonshushåll, hushåll med två eller flera äldre

Tablå 10.j

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med föreståndare i åldern 65—w år				
	Ogifta män	Gifta sam-boende män	Övriga män	Ogifta kvinnor	Övriga kvinnor
1—2	33,4	72,3	53,8	59,3	65,3
3	16,0	12,5	19,7	20,8	19,6
4—7	49,1	14,5	25,7	19,3	14,6
Uppgift saknas	1,5	0,6	0,8	0,5	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	42	315	84	77	223

personer samt övriga hushåll, som omfattar både äldre och yngre personer. Den sistnämnda gruppen har den genomsnittligt bästa bostadsstandarden. Sämst bor ensamma äldre personer, speciellt i glesbygdsområden där endast en fjärdedel av enpersonshushållen har lägenheter av kvalitetsgrupp 1—2.

Tabell 10.14 omfattar samma population som tabell 10.13 och visar sambandet mellan lägenheternas storlek och kvalitet. I tabellen har enpersonshushållen särredovisats.

10.4 Bostadsstandard i utlänningshushållen

Den genomsnittliga utrymmesstandarden i utlänningshushållen är lägre än genomsnittet för riket: 1,11 rumsenheter per person, vilket motsvaras av 1,46 rumsenheter per person i samtliga hushåll i riket. Å andra sidan bor 88 % av hushåll med minst en utlänning i tätorter med 2 000—w invånare, som har en högre lägenhetsstandard än landet i övrigt. Som det framgår av tablå 10.k, avviker utlänningshushållens fördelning efter lägenheternas kvalitetsgrupper inte mycket från fördelningen av samtliga hushåll i riket. Bilden blir något annorlunda när man betraktar

Tablå 10.k

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med minst en utlänning	Hushåll utan utläningar	Alla hushåll
3	9,2	9,6	9,6
4—7	14,3	11,5	11,6
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	163	2 888	3 050

hushåll som omfattar endast utläningar, tabell 10.15. Av ensamboende utläningar bor knappt hälften i moderna lägenheter. Bland hushåll som består av två eller flera utläningar återfinns tre fjärdedelar i lägenheter som tillhör kvalitetsgruppen 1—2. Av de »blandade» hushållen — med både svenskar och utläningar — bor 86 % modernt. I de större tätorterna är motsvarande andel hela 88 % under det att 84 % av samtliga hushåll i denna tätortstyp bor i moderna lägenheter.

I tablå 10.l redovisas procentandelar hushåll i moderna lägenheter bland utlänningshushåll av olika storlek. Som jämförelse har även uppgifter om hushåll utan utläningar och samtliga hushåll i riket medtagits.

Tabell 10.16 behandlar barnhushållen. Av de »rena» utlänningshushållen med barn under 18 år är det en lägre andel (79 %) som har moderna lägenheter jämfört med barnhushåll där både svenskar och utläningar ingår (90 %).

Tablå 10.l

Hushållstyp	Procentuell andel hushåll i moderna lägenheter (kvalitetsgrupp 1—2)				
	Antal boende				
	1	2	3	4	5+
Alla hushåll med minst en utlänning	49,2	72,4	80,7	85,3	86,4
Hushåll med enbart utläningar	49,2	65,9	74,1	80,3	82,5
Hushåll med både svenskar och utläningar	.	78,4	86,1	90,0	90,7
Hushåll utan utläningar	62,4	77,8	85,6	90,7	90,2
Samtliga hushåll	62,0	77,6	85,3	90,3	89,8

Tabell 10.1 Olika stora hushåll: lägenheternas utrustning. Hela riket 1970

Households of various sizes with different kinds of equipment (percentages). The whole country

Hustyp Lägenhetens utrustning	Alla hushåll	Antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Alla hushåll¹</i>						
Centralvärme	92,4	87,8	92,0	94,3	96,3	95,6
WC	90,6	84,0	90,5	93,3	95,5	94,7
Bad- eller duschrum	79,5	62,8	78,9	86,6	91,5	91,3
El- eller gasspis	92,1	84,7	92,3	95,2	97,1	96,5
Kylskåp	94,1	86,3	95,3	97,2	98,2	97,6
Frysbox, frysskåp	46,4	13,6	44,2	58,1	69,7	76,4
Tvättmaskin	38,4	9,7	32,8	47,8	62,2	71,9
<i>Hushåll i småhus¹</i>						
Centralvärme	87,7	69,8	85,9	90,8	94,9	94,7
WC	84,0	62,0	81,7	87,8	92,9	92,7
Bad- eller duschrum	74,1	41,4	68,5	80,0	88,7	89,5
El- eller gasspis	87,3	67,0	85,2	91,2	95,5	95,2
Kylskåp	92,8	78,3	92,9	95,5	97,4	96,9
Frysbox, frysskåp	69,0	27,4	64,5	76,7	84,5	87,0
Tvättmaskin	65,5	22,0	57,1	73,2	84,9	88,0
<i>Hushåll i övriga hus¹</i>						
Centralvärme	96,0	93,9	96,4	97,4	98,0	97,5
WC	95,6	91,4	96,9	98,1	98,7	98,5
Bad- eller duschrum	83,6	70,0	86,5	92,3	94,9	94,7
El- eller gasspis	95,7	90,6	97,4	98,6	99,1	98,9
Kylskåp	95,0	89,0	97,0	98,6	99,1	98,8
Frysbox, frysskåp	29,4	9,0	29,6	42,0	51,9	55,7
Tvättmaskin	17,9	5,6	15,2	25,8	34,9	40,6

¹ Procentuella andelar hushåll med respektive utrustning inom lägenheten.

Tabell 10.2 Olika stora hushåll efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1960, 1965 och 1970

Households of various sizes by quality group of dwelling. The whole country

Kvalitetsgrupp	Alla hushåll	Antal boende				
		1	2	3	4	5+
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
<i>1960¹</i>						
1—2	1 354	184	336	320	293	221
3	318	101	98	61	36	21
4—6	621	145	186	133	89	68
7	255	85	74	44	27	24
Uppgift saknas	33	7	9	7	5	5
Summa	2 580	521	705	565	451	339
<i>1965</i>						
1—2	1 830	296	477	421	381	255
3	303	118	95	48	27	15
4—6	463	135	143	88	56	41
7	160	64	49	24	13	11
Uppgift saknas	22	7	7	4	2	2
Summa	2 778	621	770	585	479	323
<i>1970</i>						
1—2	2 391	478	701	504	449	260
3	293	143	90	34	18	9
4—6	272	105	84	42	25	17
7	83	41	25	9	5	3
Uppgift saknas	12	3	4	2	1	1
Summa	3 050	771	903	590	497	289
<i>Procentuell fördelning</i>						
<i>1960¹</i>						
1—2	52,5	35,2	47,7	56,7	65,1	65,1
3	12,3	19,4	13,9	10,8	8,0	6,2
4—6	24,1	27,7	26,5	23,6	19,7	20,0
7	9,9	16,3	10,5	7,8	6,1	7,1
Uppgift saknas	1,3	1,4	1,3	1,2	1,1	1,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>1965</i>						
1—2	65,9	47,7	61,9	72,0	79,6	79,0
3	10,9	19,0	12,3	8,2	5,6	4,6
4—6	16,7	21,8	18,5	15,1	11,7	12,6
7	5,8	10,4	6,3	4,0	2,7	3,3
Uppgift saknas	0,7	1,1	0,9	0,7	0,5	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>1970</i>						
1—2	78,4	62,0	77,6	85,3	90,3	89,8
3	9,6	18,6	9,9	5,7	3,5	3,0
4—6	8,9	13,7	9,3	7,0	5,0	5,8
7	2,7	5,3	2,8	1,6	0,9	1,0
Uppgift saknas	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Talen baserar sig på ett urval som omfattar 1/10 av hushållen.

Tabell 10.3 Hushåll och boende efter lägenhetens kvalitetsgrupp inom olika hustyper. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Households and persons by quality group of dwelling in buildings of different types. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelse- Kvalitetsgrupp	Totalt		I småhus		I övriga hus	
	Hus- håll	Boende	Hus- håll	Boende	Hus- håll	Boende
<i>Hela riket</i>						
1—2	78,4	83,4	71,9	78,7	83,2	88,1
3	9,6	6,8	8,8	6,7	10,2	7,0
4—6	8,9	7,4	12,7	10,4	6,1	4,6
7	2,7	1,9	5,7	3,6	0,5	0,4
Uppgift saknas	0,4	0,4	0,8	0,7	0,0	0,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 050	7 915	1 310	3 911	1 741	4 004
<i>Samtliga tätorter</i>						
1—2	83,3	88,1	82,3	87,4	83,7	88,5
3	9,7	6,6	9,0	6,3	10,0	6,8
4—6	6,1	4,6	6,7	4,9	5,8	4,3
7	0,8	0,6	1,6	1,0	0,4	0,3
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,5	0,4	0,0	0,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	2 522	6 431	808	2 491	1 714	3 940
<i>Tätorter med 2 000—w inv</i>						
1—2	84,1	88,8	84,0	88,6	84,2	88,9
3	9,4	6,4	8,4	5,9	9,7	6,6
4—6	5,8	4,3	6,0	4,3	5,7	4,2
7	0,6	0,4	1,2	0,8	0,4	0,3
Uppgift saknas	0,1	0,1	0,5	0,4	0,0	0,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	2 224	5 595	586	1 828	1 638	3 766
<i>Tätorter med 200—1999 inv</i>						
1—2	76,7	83,1	77,8	84,0	73,5	79,6
3	12,1	8,6	10,3	7,5	17,2	12,7
4—6	8,5	6,5	8,6	6,5	8,1	6,8
7	2,3	1,4	2,7	1,6	1,1	0,8
Uppgift saknas	0,5	0,4	0,6	0,5	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	298	837	222	663	76	174
<i>Glesbygd</i>						
1—2	55,1	63,2	55,3	63,4	51,5	59,1
3	9,2	7,7	8,6	7,3	20,7	17,3
4—6	22,4	20,0	22,4	20,0	21,0	18,6
7	12,0	7,9	12,3	8,1	6,2	4,3
Uppgift saknas	1,4	1,2	1,4	1,2	0,6	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	528	1 484	502	1 420	27	64

Tabell 10.4 Procentuell andel hushåll i moderna lägenheter bland hushåll av olika storlek. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970

Households of various sizes living in modern dwellings in per cent of all households.¹ The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Område Hustyp	Alla hushåll	Antal boende				
		1	2	3	4	5+
Hela riket	78,4	62,0	77,6	85,3	90,3	89,8
Småhus	71,9	39,2	65,9	77,7	86,8	87,6
Övriga hus	83,2	69,7	86,1	91,9	94,5	94,2
Samtliga tätorter	83,3	67,4	83,7	90,3	94,0	94,3
Småhus	82,3	50,9	76,9	86,8	92,9	93,9
Övriga hus	83,7	70,2	86,6	92,3	94,9	94,7
Tätorter med 2 000—w inv	84,1	68,9	84,9	91,3	94,6	94,7
Småhus	84,0	52,5	78,5	88,1	93,7	94,4
Övriga hus	84,2	70,8	87,0	92,7	95,3	95,0
Tätorter med 200—1 999 inv	76,7	52,9	73,6	83,3	90,0	92,1
Småhus	77,8	47,9	73,0	83,1	90,3	92,7
Övriga hus	73,5	59,0	75,6	83,7	88,2	88,0
Glesbygd	55,1	28,2	50,5	61,3	71,7	76,8
Småhus	55,3	27,5	50,4	61,3	71,9	77,0
Övriga hus	51,5	34,9	51,4	61,4	68,2	72,1
Stor-Stockholm	85,7	73,9	86,8	92,3	95,0	94,9
Småhus	86,6	59,2	82,1	89,5	93,6	93,9
Övriga hus	85,5	74,8	87,8	93,3	95,7	95,8
Stor-Göteborg	78,3	58,6	79,7	87,6	92,0	92,4
Småhus	78,0	45,7	71,8	81,4	88,9	89,7
Övriga hus	78,4	60,2	82,3	90,5	94,4	95,2
Stor-Malmö	82,2	68,3	83,2	89,8	93,0	91,6
Småhus	77,3	44,3	70,7	83,2	90,2	89,4
Övriga hus	84,1	71,5	87,6	92,8	95,2	93,9
Riket utanför stor- stadsområden	76,2	57,8	74,5	83,0	88,8	88,5
Småhus	69,8	37,6	64,0	76,0	85,6	86,6
Övriga hus	83,1	68,9	85,9	91,5	94,0	93,4

¹ In per cent of all households in the same size group.

Tabell 10.5 Olika stora hushåll efter kvalitetsgrupp i lägenheter av olika storlek. Hela riket 1970

Households of various sizes by quality group of dwelling, in dwellings of various sizes. The whole country

Hushållsstorlek Lägenhetens kvalitetsgrupp	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek				
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5 + RK
<i>1 boende</i>						
1—2	62,0	56,6	66,2	69,1	73,1	79,0
3	18,6	24,5	13,2	11,4	9,9	7,2
4—6	13,7	14,2	13,6	12,8	11,5	9,6
7	5,3	4,5	6,4	6,1	4,7	3,5
Uppgift saknas	0,4	0,2	0,5	0,6	0,8	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	771	396	225	93	34	19
<i>2 boende</i>						
1—2	77,6	59,6	76,3	81,3	85,3	89,4
3	9,9	21,2	10,2	7,6	6,1	4,1
4—6	9,3	14,3	10,0	8,3	6,6	5,1
7	2,8	4,6	3,1	2,3	1,6	1,1
Uppgift saknas	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	903	118	339	258	118	66
<i>3 boende</i>						
1—2	85,3	51,3	80,0	87,6	90,3	93,0
3	5,7	20,1	8,2	4,6	3,6	2,6
4—6	7,0	22,2	9,3	6,2	4,9	3,6
7	1,6	6,1	2,3	1,4	0,9	0,6
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	590	23	159	210	120	76
<i>4 boende</i>						
1—2	90,3	40,6	79,0	90,9	93,7	95,9
3	3,5	19,9	8,5	3,3	2,2	1,4
4—6	5,0	31,0	10,3	4,7	3,4	2,3
7	0,9	7,9	2,0	0,8	0,5	0,4
Uppgift saknas	0,3	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	497	6	73	169	137	111
<i>5+ boende</i>						
1—2	89,8	36,8	66,5	87,9	92,3	94,8
3	3,0	17,9	10,7	3,5	2,2	1,7
4—6	5,8	35,0	18,2	7,1	4,6	3,0
7	1,0	9,8	4,2	1,2	0,7	0,4
Uppgift saknas	0,4	0,4	0,5	0,3	0,2	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	289	2	18	78	89	101

Tabell 10.6 Hushållsföreståndare i olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970

Household heads in different sex, marital status and age groups, by quality group of dwelling. The whole country

Föreståndarens kön och civil- stånd Lägenhetens kvalitetsgrupp	Alla hushåll	Hushåll efter föreståndarens ålder				
		—24 år	25—34 år	35—44 år	45—64 år	65—w år
<i>Alla hushåll</i>						
1—2	78,4	72,8	86,9	88,0	80,3	64,5
3	9,6	14,4	6,2	4,8	7,9	16,6
4—7	11,6	12,6	6,7	7,0	11,3	18,3
Uppgift saknas	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	3 050	169	524	466	1 150	741
<i>Ogifta män</i>						
1—2	55,4	65,6	71,1	59,2	44,1	33,4
3	15,0	16,9	13,2	14,3	15,0	16,0
4—7	28,9	17,2	15,5	25,9	39,7	49,1
Uppgift saknas	0,7	0,2	0,3	0,6	1,1	1,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	293	57	75	33	84	42
<i>Gifta samboende män</i>						
1—2	86,1	86,9	91,8	92,0	86,3	72,3
3	6,0	6,6	3,6	3,1	5,6	12,5
4—7	7,6	6,4	4,4	4,7	7,8	14,5
Uppgift saknas	0,3	0,1	0,2	0,2	0,4	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 856	48	356	355	782	315
<i>Övriga män¹</i>						
1—2	61,2	67,0	71,7	69,5	65,1	53,8
3	16,2	14,1	11,9	12,1	14,4	19,7
4—7	21,9	18,5	16,0	18,0	20,0	25,7
Uppgift saknas	0,7	0,4	0,4	0,5	0,5	0,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	192	1	16	21	70	84
<i>Ogifta kvinnor</i>						
1—2	69,4	67,3	79,8	81,5	71,4	59,3
3	16,7	19,1	12,3	11,0	14,7	20,8
4—7	13,6	13,4	7,8	7,4	13,6	19,3
Uppgift saknas	0,3	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	268	58	50	21	63	77
<i>Övriga kvinnor¹</i>						
1—2	74,2	83,6	89,2	89,6	80,8	65,3
3	14,1	8,1	5,2	4,8	10,0	19,6
4—7	11,3	8,2	5,4	5,5	8,9	14,6
Uppgift saknas	0,3	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	442	5	27	36	151	223

¹ Gifta ej samboende och förut gifta män resp kvinnor.

Tabell 10.7 Trångbodda hushåll (norm 2) efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1965 och 1970

Overcrowded households by quality group of dwelling. The whole country

Bybyggelsestyp	Alla hushåll	Lägenhetens kvalitetsgrupp			
		1—2	3	4—6	7
<i>Trångbodda hushåll i 1 000-tal</i>					
1965					
Hela riket	695	426	84	141	39
Samtliga tätorter	565	390	72	91	10
Tätorter med					
2 000—w inv	507	360	62	77	6
200—1 999 inv	58	30	9	15	4
Glesbygd	130	36	13	50	29
1970					
Hela riket	475	350	54	55	14
Samtliga tätorter	400	318	46	33	3
Tätorter med					
2 000—w inv	362	292	40	28	2
200—1 999 inv	38	26	6	5	1
Glesbygd	75	32	8	23	11
<i>Procentuell andel trångbodda hushåll¹</i>					
1965					
Hela riket	25,0	23,3	27,8	30,5	24,4
Samtliga tätorter	25,7	24,2	28,0	32,9	23,9
Tätorter med					
2 000—w inv	26,7	25,2	28,7	34,4	24,9
200—1 999 inv	19,8	16,4	24,1	27,0	22,5
Glesbygd	22,3	16,3	26,8	26,8	24,6
1970					
Hela riket	15,6	14,7	18,4	20,3	17,1
Samtliga tätorter	15,9	15,1	18,6	21,2	16,4
Tätorter med					
2 000—w inv	16,3	15,6	19,0	21,5	17,1
200—1 999 inv	12,8	11,5	16,4	19,3	15,1
Glesbygd	14,3	11,1	17,2	19,3	17,3

¹ Av samtliga hushåll inom resp område och kvalitetsgrupp.

Tabell 10.8 Hushåll med och utan barn under 16 år efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Households with and without children under 16 years by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med barn			Hushåll utan barn		
	1960 ¹	1965	1970	1960 ¹	1965	1970
<i>Antal i 1 000-tal</i>						
Hela riket						
1—2	658	781	921	696	1 049	1 470
3	83	58	38	235	244	254
4—6	200	119	50	420	343	222
7	57	23	7	198	137	75
Uppgift saknas	11	4	2	22	18	9
Summa	1 009	987	1 019	1 571	1 791	2 031
Tätorter						
1—2	566	675	805	627	935	1 295
3	64	43	29	207	212	216
4—6	110	65	25	274	212	129
7	16	6	3	57	35	17
Uppgift saknas	5	2	1	12	8	3
Summa	761	792	862	1 177	1 403	1 660
Glesbygd						
1—2	92	106	116	69	114	175
3	19	15	10	28	32	39
4—6	91	55	25	146	131	93
7	41	17	5	141	101	59
Uppgift saknas	6	2	1	10	9	6
Summa	248	195	157	395	387	371
<i>Procentuell fördelning</i>						
Hela riket						
1—2	65,2	79,2	90,4	44,3	58,6	72,4
3	8,2	5,9	3,8	14,9	13,6	12,5
4—6	19,9	12,1	4,9	26,7	19,2	10,9
7	5,6	2,4	0,7	12,6	7,6	3,7
Uppgift saknas	1,1	0,4	0,2	1,4	1,0	0,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tätorter						
1—2	74,5	85,3	93,4	53,3	66,6	78,0
3	8,4	5,5	3,3	17,6	15,1	13,0
4—6	14,4	8,1	2,9	23,3	15,1	7,8
7	2,1	0,8	0,3	4,9	2,5	1,0
Uppgift saknas	0,7	0,2	0,2	1,1	0,7	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Glesbygd						
1—2	36,9	54,4	74,1	17,6	29,4	47,0
3	7,8	7,7	6,3	7,1	8,3	10,4
4—6	36,6	28,1	15,9	37,1	33,8	25,1
7	16,4	8,6	3,1	35,7	26,2	15,8
Uppgift saknas	2,3	1,1	0,7	2,5	2,4	1,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Talen baserar sig på ett urval som omfattar 1/10 av hushållen.

Tabell 10.9 Procentuell andel hushåll i moderna lägenheter bland hushåll med olika antal barn under 16 år. Hela riket, tätorter och glesbygd samt storstadsområden 1970

Households with various numbers of children under 16 years living in modern dwellings, in per cent of all households.¹ The whole country, urban and rural areas, and metropolitan areas

Bebyggelse- Område	Alla hushåll	Hushåll med barn 0—15 år	Antal barn			Hushåll utan barn
			1	2	3+	
Hela riket	78,4	90,4	88,7	92,0	91,8	72,4
Samtliga tätorter	83,3	93,4	91,8	94,7	95,1	78,0
Tätorter med						
2 000—w inv	84,1	93,9	92,5	95,1	95,5	79,2
200—1 999 inv	76,7	89,9	86,8	91,7	93,5	68,4
Glesbygd	55,1	74,1	69,8	76,1	79,5	47,0
Stor-Stockholm	85,7	94,4	93,2	95,3	96,0	81,8
Stor-Göteborg	78,3	91,4	89,5	92,7	93,9	71,9
Stor-Malmö	82,2	92,0	90,7	93,6	93,0	77,6
Riket utanför stor- stadsområden	76,2	89,2	87,3	91,0	90,7	69,3

¹ In per cent of all households with the same number of children.

Tabell 10.10 Hushåll med olika antal barn under 16 år efter kvalitetsgrupp i lägenheter av olika storlek. Hela riket 1970

Households with various numbers of children under 16 years by quality group of dwelling, in dwellings of various sizes. The whole country

Antal barn 0—15 år Lägenhetens kvalitetsgrupp	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek				
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 RK	5+ RK
<i>Alla barnhushåll</i>						
1—2	90,4	56,0	82,8	91,7	94,2	96,1
3	3,8	19,2	7,6	3,1	1,9	1,3
4—6	4,9	21,2	8,2	4,4	3,2	2,2
7	0,7	3,3	1,2	0,7	0,5	0,3
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	1 019	29	195	335	249	208
<i>Hushåll med 1 barn</i>						
1—2	88,7	59,6	84,2	91,0	93,2	95,2
3	4,7	18,9	7,2	3,5	2,4	1,7
4—6	5,5	18,5	7,3	4,6	3,6	2,6
7	0,9	2,9	1,1	0,7	0,6	0,4
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	484	24	128	159	99	73
<i>Hushåll med 2 barn</i>						
1—2	92,0	42,1	82,0	93,0	95,2	96,8
3	3,0	21,1	7,8	2,7	1,6	1,0
4—6	4,2	31,9	8,8	3,7	2,7	1,8
7	0,6	4,6	1,2	0,5	0,4	0,3
Uppgift saknas	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	376	5	58	130	100	83
<i>Hushåll med 3+ barn</i>						
1—2	91,8	34,1	69,8	90,8	94,2	96,1
3	2,5	19,8	10,9	2,9	1,7	1,1
4—6	4,7	37,8	16,7	5,4	3,5	2,4
7	0,7	8,1	2,3	0,8	0,5	0,3
Uppgift saknas	0,3	0,2	0,4	0,2	0,1	0,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	159	1	10	47	50	51
<i>Hushåll utan barn</i>						
1—2	72,4	56,8	71,6	78,9	84,2	89,1
3	12,5	23,8	11,4	8,0	6,1	4,0
4—6	10,9	14,4	12,0	9,6	7,4	5,3
7	3,7	4,7	4,6	3,1	1,9	1,2
Uppgift saknas	0,5	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	2 031	516	619	474	249	166

Tabell 10.11 Trångbodda¹ barnhushåll med olika antal barn under 16 år efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Overcrowded households with various numbers of children under 16 years, by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsetyp Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med barn 0—15 år	Antal barn		
		1	2	3 +
<i>Trångbodda hushåll i 1 000-tal</i>				
<i>Hela riket</i>				
1—2	233	114	64	55
3	22	13	6	3
4—6	27	14	8	5
7	4	2	1	1
Summa	287	143	80	64
<i>Tätorter</i>				
1—2	210	106	58	46
3	17	11	5	2
4—6	15	9	4	2
7	1	1	0	0
Summa	244	126	67	50
<i>Glesbygd</i>				
1—2	23	7	6	9
3	5	2	1	1
4—6	11	5	3	3
7	3	2	1	1
Summa	42	16	12	14
<i>Procentuell andel trångbodda hushåll²</i>				
<i>Hela riket</i>				
1—2	25,3	26,5	18,6	38,0
3	57,1	56,8	53,4	69,4
4—6	53,6	51,7	50,6	66,3
7	55,1	53,9	50,8	69,6
Summa	28,1	29,5	21,2	40,4
<i>Tätorter</i>				
1—2	26,1	27,8	19,0	38,9
3	60,4	60,4	57,2	71,3
4—6	61,5	61,0	59,1	70,5
7	48,3	50,8	40,2	59,2
Summa	28,3	30,4	21,0	40,3
<i>Glesbygd</i>				
1—2	19,8	15,4	15,6	34,3
3	47,3	43,7	44,0	66,4
4—6	45,6	41,2	42,6	63,4
7	58,8	55,4	57,6	74,7
Summa	26,9	23,8	22,4	40,5

¹ Enligt norm 2. — ² Av samtliga hushåll inom resp grupp.

Tabell 10.12 Hushåll med föreståndare 65 år eller äldre efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1960, 1965 och 1970

Households with heads aged 65 or over, by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelsetyp Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll i 1 000-tal			Procentuell fördelning		
	1960	1965	1970	1960	1965	1970
<i>Hela riket</i>						
1—2	192	312	478	33,8	47,9	64,5
3	97	111	123	17,0	17,1	16,6
4—6	171	147	94	30,1	22,6	12,7
7	99	72	41	17,4	11,0	5,6
Uppgift saknas	9	9	5	1,7	1,4	0,6
Summa	569	651	741	100,0	100,0	100,0
<i>Tätorter</i>						
1—2	171	274	408	43,4	57,9	72,3
3	84	95	100	21,4	20,1	17,8
4—6	109	84	47	27,6	17,9	8,4
7	25	15	7	6,2	3,2	1,3
Uppgift saknas	5	4	1	1,3	0,9	0,2
Summa	394	473	564	100,0	100,0	100,0
<i>Glesbygd</i>						
1—2	21	38	71	12,1	21,5	39,7
3	12	16	22	7,1	9,0	12,6
4—6	63	63	47	35,8	35,2	26,6
7	74	57	34	42,5	31,7	19,2
Uppgift saknas	4	5	3	2,4	2,7	1,8
Summa	175	179	177	100,0	100,0	100,0

Tabell 10.13 Hushåll med minst en person 65 år eller äldre efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket, tätorter och glesbygd 1970

Households with at least one person aged 65 or over, by quality group of dwelling. The whole country, urban and rural areas

Bebyggelse- Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med minst en person 65—w år	Därav			Personer i åldern 65—w år
		En- persons- hushåll	Hushåll med alla boende 65—w år	Övriga hushåll	
<i>Hela riket</i>					
1—2	65,3	58,8	68,9	70,6	65,9
3	15,7	21,0	14,6	10,2	15,3
4—6	12,8	13,0	11,5	13,6	12,8
7	5,5	6,6	4,4	4,8	5,3
Uppgift saknas	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	821	341	196	284	1 065
<i>Tätorter</i>					
1—2	73,1	66,1	77,5	80,3	74,1
3	17,2	22,4	14,8	11,1	16,6
4—6	8,2	9,8	6,5	7,2	7,9
7	1,3	1,5	0,9	1,1	1,2
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	608	279	146	183	777
<i>Glesbygd</i>					
1—2	43,1	26,1	43,9	53,1	43,9
3	11,7	14,8	14,0	8,6	11,9
4—6	26,0	27,5	25,9	25,1	26,0
7	17,5	29,6	14,5	11,6	16,5
Uppgift saknas	1,7	2,0	1,8	1,6	1,7
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	213	62	51	101	287

Tabell 10.14 Hushåll med minst en person 65 år eller äldre efter kvalitetsgrupp i lägenheter av olika storlek. Hela riket 1970

Households with at least one person aged 65 or over, by quality group of dwelling, in dwellings of various sizes. The whole country

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Alla hushåll	Lägenhetsstorlek			
		Högst 1 RK	2 RK	3 RK	4 + RK
<i>Alla hushåll med minst en person i åldern 65—w år</i>					
1—2	65,3	55,4	62,8	67,9	79,4
3	15,7	26,3	14,6	12,1	8,0
4—6	12,8	12,1	14,8	14,0	9,6
7	5,5	5,9	7,2	5,2	2,5
Uppgift saknas	0,6	0,3	0,6	0,7	0,6
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	821	214	253	180	169
<i>Enpersonshushåll</i>					
1—2	58,8	55,1	59,8	62,6	71,6
3	21,0	27,6	16,4	15,1	11,5
4—6	13,0	11,7	14,7	14,4	11,4
7	6,6	5,4	8,5	7,2	4,7
Uppgift saknas	0,5	0,2	0,6	0,7	0,8
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	341	160	103	47	29

Tabell 10.15 Hushåll med minst en utlänning efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970

Households with at least one alien by quality group of dwelling. The whole country

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Alla hushåll	Hushåll med enbart utlänningar		Hushåll med både svenskar och utlänningar		
		1 boende	2+ boende	Totalt	Med svensk föreståndare	Med utländsk föreståndare
1—2	76,2	49,2	75,5	86,0	86,6	85,7
3	9,2	19,4	9,0	6,0	5,4	6,3
4—7	14,3	31,0	15,2	7,8	7,7	7,8
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	163	24	67	71	25	47

Tabell 10.16 Hushåll med minst en utlänning: barnhushåll efter lägenhetens kvalitetsgrupp. Hela riket 1970

Households with at least one alien: households with children under 18 years by quality group of dwelling. The whole country

Lägenhetens kvalitetsgrupp	Hushåll med barn i åldern 0—17 år				
	Alla hushåll med minst en utlänning	Därav med		Hushåll utan utlänningar	Alla barnhushåll
		enbart utlänningar	både svenskar och utlänningar		
1—2	84,1	78,9	89,6	90,6	90,0
3	5,9	7,7	4,1	3,7	3,9
4—7	9,8	13,2	6,1	5,4	5,8
Uppgift saknas	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal i 1 000-tal	94	49	46	1 020	1 114

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lag

Blanketten ifylls för fastighet, där bostadslägenhet finns, av fastighetens ägare eller — för arrenderad fastighet — av arrendator.

Om enbart en bostadslägenhet finns på fastigheten och denna bebos av ägaren själv, skall fastighetsuppgift dock ej lämnas.

FASTIGHETSUPPGIFT
1970

Läs anvisningarna på sista sidan!

Ifylls av myndighet	
Fastighet	Typ
	0

AVD 1 UPPGIFTER OM FASTIGHETEN

Skrivmaskins höjdsteg 2

1 Kommun	5 Fastighetstyp Är fastigheten jordbruksfastighet enligt senaste taxering
2 Församling	☐ 1 Ja
3 Fastighetens beteckning: kvarter och tomtnr, stadsäga nr, hemman (namn och nr)	☐ 2 Nej
4 Fastighetsägarens fullständiga namn (om flera ägare finns uppges endast den ägare som svarar för fastighetsuppgiften)	Ifylls av myndighet
Fastighetsägarens bostadsadress	6 Ägarkategori
Postnummer och postanstalt	☐ 1 Staten ☐ 5 Enskild person
	☐ 2 Kommun ☐ 6 Övriga
	☐ Allmännyttigt ☐ 7 Okänd
	☐ 3 Bostadsföretag
	☐ 4 Bostadsrättsförening

AVD 2 UPPGIFTER OM HUSEN

Tag upp varje hus med en eller flera bostadslägenheter. Använd en rad för varje hus. Olika trappuppgångar i samma hus skall inte redovisas var för sig.

Kol 6 Ange antalet bostadslägenheter i huset. Räkna med oboboda bostadslägenheter. Räkna ej med bostadslägenheter som uteslutande används till kontor, hotell, butik, verkstad o d.

Som bostadslägenhet räknas:

— dels bostad med eget kök eller kokvrå

— dels annan bostad med egen ingång från förestuga, trapphus o d. Dock räknas två bostäder som en enda lägenhet, om de står i direkt förbindelse med varandra och den ena saknar eget kök eller kokvrå.

Om båda lägenheterna i ett tvåfamiljshus bebos av ett och samma hushåll, anses de tillsammans utgöra en enda bostadslägenhet. Finns kök i båda lägenheterna, inräknas det ena i antalet rum.

Kol 6 Med rad- och kedjehus avses enfamiljs- eller tvåfamiljs-hus, sammanbyggda i en långa med flera liknande hus och med egen ingång från det fria till varje lägenhet.

Bostadsutrymmena kan antingen gränsa till varandra eller vara skilda åt medelst garage eller dylikt. Som rad- och kedjehus skall icke betraktas huslängor, byggda för lanternbetare på jordbruksfastighet, ej heller s k ungarläbaracker och liknande.

0	1	2	3	4	5	6	
Husnr	Gatuadress, namn eller annan beteckning på huset (t ex Kungsgatan 14, huvudbyggnaden, personalbostaden)	Upptas mer än hälften av husets totala våningsyta av annat än bostadslägenheter, t ex kontor, hotell, butiker Skriv Ja eller Nej	Vilket år blev huset ursprungligen färdigt för inflyttning ¹	Har huset om- eller tillbyggt sedan 1950 Skriv Ja eller Nej	Om Ja, vilket år	Antal bostadslägenheter i huset	Är huset ett rad- eller kedjehus Skriv Ja eller Nej
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
Exempel på hur avd 2 fylls i	1 Södergatan 19—21 2 Södergatan 23	Nej Ja	1943 1909	Nej Ja	1954	4 2	Nej Nej

SCB FoB 001. 3. 1970. 3450 000 ex. SRA Sthlm 01952

Blankettutgivare

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
FOLK- OCH BOSTADSÄRÄKNINGEN

Om det exakta året är okänt för hus byggda före 1901, ange med vidstående sifferkod inom vilken tidsperiod huset ursprungligen blev färdigt för inflyttning

1 = före 1901 5 = 1941—1945
2 = 1901—1920 6 = 1946—1950
3 = 1921—1930 7 = 1951—1955
4 = 1931—1940 8 = 1956—1960

Var god vänd!

Skivmaskins höjdeteg 1 1/2

AVD 3 UPPGIFTER OM BOSTADSLÄGENHETERNA

Tag upp varje bostadslägenhet på fastigheten. Tag även med samtliga obebodda bostadslägenheter, däremot ej bostadslägenheter som uteslutande används till annat än bostad, t ex kontor, hotell, butik, verkstad.

Börja med lägenheterna i hus 1 enligt avd 2. Tag sedan i förekommande fall upp lägenheterna i hus 2, därefter i hus 3 osv. Antecknas i kol 1 husets nummer enligt avd 2.

Tag inom varje hus om möjligt upp lägenheterna i bokstavsordning efter innehavarens namn (kol 3). För lägenhet där fastighetsägaren bor antecknas hans namn jämte "ägare" i kolumn 3.

Iakttag noga vilka utrymmen som skall räknas till en och samma bostadslägenhet (se anvisningarna i avd 2). Om en bostadslägenhet genom kontrakt eller annat avtal uppdelats på två eller flera

personer eller hushåll, skall alla delarna tillsammans redovisas som en enda lägenhet.

Kol 5 Ett för matlagning avsett utrymme räknas som kök, om det upptar en total yta av minst 6 kvadratmeter och har direkt dagsbelysning genom fönster. Skriv "k" för kök, "kv" för kokvrå (ej kokskåp) och "nej" för varken kök eller kokvrå.

Kol 6 För varje ej uthyrd eller ej upplåten lägenhet lämnas uppgift om utnyttjandet enligt följande sifferkod

6 = Under reparation eller ombyggnad

7 = Till uthyrning ledig

8 = Disponeras av fastighetsägaren för annat ändamål (bör utförligt specificeras i kol 7)

9 = Utrymd på grund av förestående rivning

1	2	3	4	5	6	7
Husets nummer enligt avd 2	Bostadslägenhet nr	Lägenhetsinnehavarens namn För ej uthyrd eller ej upplåten lägenhet antecknas "ej upplåten"	Antal rum	Kök=k Kokvrå=kv Se anvisn	Orsak till att lägenhet ej är upplåten Se anvisn	Anmärkningar
Exempel på hur avd 3 fylls i						
1	1	Andersson, Herman	2	k		
1	2	Johansson, Anna	1	kv		
1	3	Ågren, Karl, ägare	4	k		
1	4	Ej upplåten	2	k	6	
2	5	Bergman, Albert	3	k		
2	6	Nilsson Göran	1	nej		
	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
	6					
	7					
	8					
	9					
	10					
	11					
	12					
	13					
	14					
	15					
	16					
	17					
	18					
	19					
	20					
	21					
	22					
	23					
	24					

ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Fastighetsuppgift skall lämnas för

- för varje bebyggd fastighet (även byggnad på ofri grund), där bostadslägenhet finns
- för sommarvilla, sportstuga, kolonistuga eller annan sådan byggnad **endast** om byggnaden används som stadigvarande bostad.

Uppgift lämnas ej för övergivna hus eller byggnader, dvs sådana i regel dåligt underhållna och obebodda bostäder som inte längre kommer att utnyttjas som stadigvarande bostad.

Om endast en bostadslägenhet finns på fastigheten och denna bebos av ägaren själv, skall fastighetsuppgift ej heller ifyllas. I sådant fall skall ägaren i stället lämna uppgift om fastigheten i avd 2 på bostads- och hushållsuppgiften.

Fastighetsuppgift skall ifyllas av

- fastighetens eller byggnadens ägare eller
- den person, åt vilken ägaren uppdragit att svara för fastighetens förvaltning eller
- arrendatorn (för arrenderad fastighet).

För varje bostadslägenhet på fastigheten skall en **bostads- och hushållsuppgift** ifyllas

- för bebodd lägenhet av den som förfogar över lägenheten
- för obebodd lägenhet av fastighetens ägare.

Om lägenheten är obebodd, antecknas överst på bostads- och hushållsuppgiftens första sida "Obebodd".

Fastighetsägaren skall samla in bostads- och hushållsuppgifterna för bostadslägenheterna på fastigheten. Han skall därvid se till att bostads- och hushållsuppgift har lämnats för varje bostadslägenhet inom fastigheten och att samtliga inom fastigheten boende upptagits på blanketterna eller, om blanketten lämnats i slutet kuvert, antecknats på kuvertet.

Av fastighetsägaren mottagna bostads- och hushållsuppgifter skall sorteras i den ordning lägenheterna upptagits på fastighetsuppgiften, avd 3.

Fastighetsuppgift jämte bostads- och hushållsuppgifter för fastigheten skall **senast den 16 oktober 1970** lämnas till kommunalkontoret i kommunen, pastorsämbete eller särskilt anordnat insamlingsställe. I Stockholm och Göteborg lämnas uppgifterna senast vid samma tidpunkt till lokala skattemyndigheten.

Underskrift av den som svarar för fastighetsuppgiftens riktighet

..... den oktober 1970
Ort och datum

.....
Namnteckning

.....
Utdelningsadress (gata, väg e d)

.....
Postnummer och postanstalt

.....
Telefon — även riktnummer

TACK FÖR HJÄLPEN

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lag

Kommun		Församling		BOSTADS- OCH HUSHÅLLSUPPGIFT 1970		Ifylls av myndighet	
Kvarter och tomtnr, stadsäga nr, hemman (namn och nr)		Antal tr				Fastighet	Typ 5
Gata och nummer eller annan adress			Postnummer och postanstalt		Telefon - även riktnr		
Bostadsinnehavarens namn				Om bostaden är ett pensionat, vårdhem o d, ange här dess namn			

AVD 1 BOSTADSLÄGENHET

Avd 1 ifylls för varje bostadslägenhet (eget hem, hyreslägenhet, bostadsrättslägenhet o d). För sommarvilla, sportstuga o d lämnas uppgift endast om byggnaden används som stadigvarande bostad. Som bostadslägenhet räknas dels bostad med eget kök eller kokvrå, dels annan bostad med egen ingång från förstuga, trapphus o d. Dock räknas två bostäder som en enda bostadslägenhet, om

de står i direkt förbindelse med varandra och den ena saknar eget kök eller kokvrå.

Om båda lägenheterna i ett tvåfamiljshus bebos av ett och samma hushåll, anses de tillsammans utgöra en enda bostadslägenhet. Finns kök i båda lägenheterna, inräknas det ena i antalet rum.

Sätt X i den ruta det gäller

● 1 Förklarar Ni över lägenheten därför att Ni

1 äger huset

2 har erlagt insats till bostads(rätts)förening

3 har hyreskontrakt med husägaren (omöblerad lägenhet)

4 har annat avtal med husägaren eller avtal med annan person (t ex andrahandsuthyrning, möblerad lägenhet, tjänatebostad)

Sätt X i den ruta det gäller

● 2 Hör till lägenheten

1 kök (minst 6 kvadratmeter och med fönster)

2 kokvrå med matvrå (för måltider avsett utrymme mindre än 6 kvadratmeter och avskilt från kokvrå)

3 kokvrå utan matvrå

4 kokskåp

5 varken kök, kokvrå eller kokskåp

● 3 Hur många rum hör till lägenheten

Antal rum	Räkna med alla rum med minst 6 kvadratmeters yta och med fönster, både bostadsrum (även rum för inneboende) och rum, använda som t ex kontor, förråd och verkstad	Räkna ej med kök, kokvrå, matvrå, badrum, rum mindre än 6 kvadratmeter, rum utan fönster (t ex förstuga, hall), glasveranda
-----------	--	--

● 4 Används något av dessa rum uteslutande till annat än bostad, t ex kontor, verkstad, förvaring av kläder eller möbler

Ja

Nej

Om svaret är Ja, hur många rum

Antal rum

Sätt X i den ruta det gäller

● 5 Finns vattenledning inom lägenheten

1 Ja

2 Nej

● 6 Finns avlopp inom lägenheten

1 Ja

2 Nej

● 7 Finns

1 en egen vattenklosett

2 två eller flera egna vattenklosetter

3 vattenklosett, gemensam för flera lägenheter

4 ej tillgång till vattenklosett

● 8 Finns

1 eget badrum eller duschrum

2 bad- eller duschrum, gemensamt för flera lägenheter

3 varken badrum eller duschrum

● 9 Finns centralvärme

1 Ja **Räkna även med**
fast elvärmeanläggning

2 Nej

● 10 Finns elspis med ugn eller gaspis med ugn

1 Ja **Räkna även med**
spis bekostat av Er själv

2 Nej

● 11 Finns kylskåp

1 Ja **Räkna även med**
kylskåp bekostat av Er själv

2 Nej

● 12 Finns frysex eller frysskåp

1 Ja **Räkna även med**
frysex eller frysskåp
bekostat av Er själv

2 Nej **Räkna ej med**
frysfack i kylskåp eller andel
i gemensam frysanläggning

● 13 Finns tvättmaskin i lägenheten

1 Ja **Räkna även med**
tvättmaskin bekostat
av Er själv

2 Nej

● 14 Finns på fastigheten

endast en bostadslägenhet

två eller flera bostadslägenheter

AVD 2 FASTIGHET Ifylls för fastighet med endast en bostadslägenhet och denna bebos av ägaren

● 1 Är fastigheten jordbruksfastighet enligt senaste taxering

10 Ja

20 Nej

● 2 Används mer än hälften av husets totala våningsyta till annat än bostad, t ex butik, kontor, verkstad

1 Ja

2 Nej

● 3 Vilket år blev huset ursprungligen färdigt för inflyttning

År

Om ej exakt åtal kan anges för hus, byggda före 1961 sätt X i rutan för tillämplig period

☐ 1 före 1901	☐ 4 1931—40	☐ 7 1951—55
☐ 2 1901—20	☐ 5 1941—45	☐ 8 1956—60
☐ 3 1921—30	☐ 6 1946—50	

● 4 Har huset ombyggt eller tillbyggt sedan 1950

Ja Nej

Om svaret är Ja, vilket år

SCB FolB 002, 3. 1970, 10 750 000 ex. SRA Sölim 01951

Sätt X i den ruta det gäller

Blankettutgivare

STATISTISKA CENTRALBYRÅN FOLK- OCH BOSTADSRÄKNINGEN

Var god vänd!

AVD 3 HYRA/AVGIFT FÖR HYRES- OCH BOSTADSRÄTTSLÄGENHETER

Ifylla för hyrda lägenheter (även hyrda i andra hand) och för lägenheter, upplåtna med bostadsrätt. Ifylls ej för lägenheter i enfamiljs- och tvåfamiljshus, ej heller för lägenheter på jordbruksfastighet. Sätt x i den ruta det gäller. Fyll i belopp i punkt 2. Är svaret Ja i punkt 3 och/eller 4, fyll i belopp.

<p>● 1 Betalar Ni hyra/avgift</p> <p>☐ 1 månadsvis</p> <p>☐ 2 kvartalsvis</p> <p>Se anvisningarna</p>	<p>● 2 Hur stor var hyran/avgiften för oktober månad eller för 4:e kvartalet 1970</p> <p>Räkna in bränslekostnaden för lägenhet med centralvärme. Se anvisn</p> <p>..... kronor</p>	<p>● 3 Ingår ersättning för garage eller bilupplättningsplats i den angivna hyran/avgiften</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej</p> <p>Om svaret är Ja, med vilket belopp</p> <p>..... kronor</p>	<p>● 4 Har Ni statligt eller kommunalt bostadstillägg för barnfamiljer</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nej</p> <p>Om svaret är Ja, hur stort är ert sammanlagda bostadstillägg för oktober 1970</p> <p>..... kronor</p>
---	--	---	--

AVD 4 BOENDE

Kol B-C och 1-3 ifylls för samtliga personer

A	B	C	1				2	3	4
		Efternamn och förnamn	Personnummer				Släkt-	Civil-	
		Skriv tydligt — texta helst	(finns tex på försäkringsbeskedet och skattsedeln) Se anvisningarna				skap	stånd	Ifylls för personer födda i utlandet
		Tag upp samtliga personer som är bosatta i lägenheten, även inneboende. Tag även med hushållsmedlemmar som tillfälligt befinner sig på annan ort på grund av tex studier eller militärtjänstgöring	Födelse-			nummer	Skriv Bf, M, B, Bb, F, A, Ö, enl anvisn	Skriv ogift gift skild änkn	Är för senaste inflyttning till Sverige
Nr	Initialer		år	mån	dag	(år utslutas för barn under 16 år)			Se anvisn
1									
2									
3									
4									
5									
6									
Exempel på hur avd 4 fylls i	1 N E A 2 B A 3 L A 4 E M H 5 K W	Andersson, Nils Enik Andersson, Barbro Andersson, Lena Hedlund, Eva Maria Wetz, Kurt	18 30 50 09 38	03 07 02 08 05	02 14 06 04 06	0377 8941 7121 1023 7515	Bf M B F O	Gift Gift Ogift Änk Ogift	1967

AVD 5 FÖRVÄRVSARBETANDE

Ifylls för varje person som är förvärvsarbetsande enligt kolumnerna 6, 7 och 8 ovan

Uppgifterna skall avse veckan 4-10 oktober 1970 eller veckan omedelbart före tillfällig frånvaro

För person som hade flera arbeten under veckan skall uppgifterna avse det yrke och företag i vilket vederbörande arbetade det största antalet timmar

A	B	10	11	12
Samma nr och initialer som i avd 4 kol A och B	Yrkesuppgift	Yrkes-	Företagets namn	
	Lämna detaljerad uppgift, tex arbetsstudieingenjör, stenograf, renhållningsarbetare, fräsare, ramsägare, byggnadsnickare	ställ-	(Aktiebolaget, firman, affären, myndigheten eller annan arbetsgivare)	
	Skriv ej titlar eller obestämda yrkesbenämningar tex tjänsteman, ingenjör, kontorist, kommunalarbetare, byggnadsarbetare. Se även anvisningarna	ning	UNDVIK FÖRKORTNINGAR!	
Nr	Initialer	Skriv An, Mh, Sj, Ft, enl anvisn	Då firmanamn ej används anges arbetsgivarens namn För egen företagare anges det egna namnet	
1				
2				
3				
4				
5				
Exempel på hur avd 5 fylls i	1 N E A 2 B A 3 L A 5 K W	Postmastere Affärsinnehavare Butiksbitrade Automatsvarare	An Sj Mh An	Postverket Barbro Andersson Barbro Andersson Strand & Co

Om en blankett inte räcker till, fortsätt på en annan bostads- och hushållsuppgift

**Den som flyttat under 1970 skall fylla i nedanstående uppgifter
(gäller även flyttning inom församling)**

Församling och län före inflyttningen	
Fastighet före flyttningen (kvarter och tomtnr, hemman osv)	
Den flyttandes namn (om flyttningen ej avser alla i avd 4)	Flyttningsdatum

Ifylls av myndighet			
Person nr	Utflyttad/ Överförd till län		
Församling			
Fastighet			
Person nr	Utflyttad/ Överförd till län		
Församling			
Fastighet			
T	F	K	O

Kol 6-9 ifylls för samtliga personer

5	6	7	8	9									
Personbil	Sysselsättning under veckan 4-10 oktober 1970				Församling								
Skriv antal ägda bilar den 4 oktober 1970 enl anvis	Förvävsarbetande Allt utfört förvävsarbete under veckan (även av medhjälpare familjemedlemmar i jordbruk och andra näringar) redovisas i kol 6 och 7. Frånvaro från arbetet på grund av tillfällig uppehåll som varat högst 4 månader redovisas i kol 8. Se även anvisningarna			Ej förvävsarbetande (tillfällig frånvaro från arbetet redovisas i kol 8)									
	Förvävsarbetande under veckan minst 35 tim Skriv Ja			Tillfällig frånvaro under veckan på grund av tex sjukdom eller rep-övning Ange antal frånvarotimmar		Skriv orsaken, t ex hushållsgöromål, stud, vpl, pension							
	Ange antal timmar	timmar		timmar									
		timmar		timmar									
		timmar		timmar									
		timmar		timmar									
		timmar		timmar									
1	Ja Ja	16 timmar 30 timmar		24 timmar		Hushållsgöromål							

Se även anvisningarna!

13	14	15	16
Arbetsplatsens belägenhet Om företaget har flera arbetsplatser skall uppgifterna avse den arbetsplats där arbetet huvudsakligen utfördes under veckan 4-10 oktober 1970		Företagets huvudsakliga verksamhet vid den arbetsplats där vederbörande arbetade under veckan Skriv t ex plastvarutillverkning, damkonfektion (parti), radio- och TV-försäljning (detalj), droskrörelse	Huvudsakligt färd sätt till arbetsplatsen under veckan Skriv t ex cykel, buss, bil För bil anges även förare i passagerare i tex bil (p)
Gata eller väg och nr samt postanstalt (skriv utförlig gatadress och ej tex box eller fack)	Församling (i stad endast stadens namn)		
Norhegsgatan 12, Ylors Västerängsvägen 56, Östad Västerängsvägen 58, Östad Södra gjuterivägen 4, Östad	Ylors församling Östad Östad Östad	Posttransport Detaljförsäljning av textilier Detaljförsäljning av textilier Tillverkning av skruvar	Bil (f) Hemma Hemma Till foto

Vänd till sista sidan

AVD 6 UTBILDNING Uppgifterna under evd 6 ifylls för varje person, född 1911—1954. Se även anvisningarna**6.1 Allmän skolutbildning samt utbildning vid nya fackskolan, handelsgymnasium eller tekniskt gymnasium**

Sätt X för den högsta utbildning som genomgåts. För utbildning som erhållits (avslutats) i utlandet anges ett U i anslutning till kryssrutan

A	B	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Samma nr och initialer som i avd 4 kol A och B	Nr	Initialer	Real-skola, Flick-skola, Avbrutna gymnasiestudier	Grundskola, Folkskola 9 år eller längre, Enhetsskola, Folkhögskola	Folkskola 8 år, Avbrutna studier vid flickskola/realskola	Folkskola 7 år eller kortare	Allmänt gymnasium, linje			Nya fackskolan, linje			Handels-gymnasium, Ekonomisk linje på nya gymnasiet	Tekniskt gymnasium, Teknisk linje på nya gymnasiet
							La-tin, Hum	Real, Nat-vet	Allm Sam-hälls-vet	Social	Ekonomisk	Teknisk	2-årigt	1-/3-årigt

6.2 Yrkesinriktad utbildning omfattande minst en termins men högst 2 års heldagsundervisning utom eftergymnasial utbildning (se 6.3)

Sätt X i rutan för den högsta yrkesinriktade utbildning som genomgåts. Har utbildningen genomgåts (avslutats) i utlandet, skall ett U anges i anslutning till kryssrutan.

Utbildning som normalt bygger på slutförd gymnasial utbildning (gymnasium, fackskola eller 2-årig yrkesutbildning) skall redovisas under 6.3.

OBS Redovisa **inte** pågående studier, **inte heller** hobbykurser och annan icke yrkesinriktad utbildning.

Om det är oklart vart utbildningen hör till inriktning och längd, redovisa den då under avd 6.3.

A	B	30	31	32	33	34	35	36	
Samma nr och initialer som i avd 4 kol A och B	Nr	Initialer	Konstnärlig utbildning Yrkesinriktad utbildning för bildkonstnärlig, dramatisk, lyrisk eller musikalisk verksamhet	Handel och kontor tex handels-skola, detalj-handelsutbildning, ADB-operatörs-utbildning	Industri och hantverk tex utbildning i metallarbete, grafiskt arbete, verkstadskurs i textilarbete, yrkeskurs i sömnad	Samfärdsel och kommunikation tex sjömansskola, utbildning till telegrafist, postkassör, postiljon, trafikjänst	Vårddyrken tex utbildning till sjukvårds-biträde, undersköterska, skötare i psykiatrisk vård, barnsköterska, tandsköterska	Jordbruk, trädgård och skog Grundläggande utbildning (ej för-mansutbildn) vid lantbruksskola, trädgårdsskola, skogsbruksskola	Service, hem och hushåll tex husmodersskola, restaurangskola, frisörutbildning, utbildning för tullbevakning

6.3 Yrkesinriktad utbildning längre än 2 års heldagsundervisning samt eftergymnasial utbildning (även kortare än 2 år)

Redovisa den högsta utbildning som genomgåts. I anslutning till utbildning som erhållits (avslutats) i utlandet anges ett U.

Ange här all eftergymnasial utbildning (oberoende av längd) dvs utbildning som bygger på slutförda gymnasiestudier, fackskola eller 2-årig yrkesutbildning.

A	B	37			38	39	
Samma nr och initialer som i avd 4 kol A och B	Nr	Initialer	Examen eller genomgången utbildning			Utbildningens längd enligt läroplanen	År då utbildningen avslutades
			Ange avdelning, linje samt skolans eller institutionens namn För utbildning som genomgåts vid filosofisk fakultet redovisas även ämnen				
Exempel på hur avd 6.3 fylls i	1 2 5	N B K	E A W	Postassistentkurs, Postverkets Textilkonstnär, Konstindustriskolan i Göteborg Yrkeskola, verkstadsmeck. linjen, Ostrava, Tjeckoslovakien. U	ca 3 3	1946 1957 1960	

Underskrift av den som svarar för bostads- och hushållsuppgiftens riktighet

Ort och datum	Namn-teckning
---------------	---------------

Har NI fyllt i allt?
TACK FÖR HJÄLPEN

Läs i anvisningarna var och när blanketten skall lämnas

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

FOLK- OCH BOSTADSRÄKNINGEN

Avd 3 Hyra/avgift för hyres- och bostadsrättslägenheter

Punkt 1. Den som betalar hyra per halvår eller år skall räkna om till månads- eller kvartalsbelopp och ange detta i punkt 1 och punkt 2.

I punkt 2 skall beloppet — hyran eller avgiften till bostads(rätts)förening — avse den tidsperiod som kryssats för i punkt 1. Eventuella bostadstillägg skall inte dras av. För lägenhet som saknar centralvärme skall bränslekostnad inte medräknas.

Punkt 3. Ersättning för garage eller biluppställningsplats skall anges endast i det fall då kostnaden ingår i den angivna hyran/avgiften och skall avse samma tidsperiod som hyresbeloppet i punkt 2.

Punkt 4. Om familjen erhåller både statligt och kommunalt bostadstillägg, skall det sammanlagda beloppet anges i punkt 4. Observera att frågan gäller endast bostadstillägg för barnfamiljer.

Avd 4 Boende

Kol 1. Personnummer

Personnummer anges för varje person.

Personnumret består av födelseår (de två sista siffrorna), —månad och —dag samt ett fyrsiffrigt (i vissa fall tresiffrigt) nummer. Är hela personnumret inte känt för barn under 16 år anges endast födelseår, —månad och —dag.

Kol 2. Släktskap

Följande beteckningar skall användas

Bf = bostadsföreståndaren, som är den som hyr, äger eller på annat sätt förfogar över lägenheten i dess helhet. Se även under Ö nedan.

M = maka eller make till bostadsföreståndaren.

B = barn (även adoptiv-, foster- och styvbarn) till bostadsföreståndaren och/eller till dennes maka/make.

Bb = barnbarn till bostadsföreståndaren och/eller till dennes maka/make.

F = färräddrer till bostadsföreståndaren eller till dennes maka/make.

A = annan anhörig till bostadsföreståndaren eller till dennes maka/make, såsom syskonbarn, sonhustru, mäg, svåger, faster. Däremot ej kusin eller mer avlägsen släkting.

Ö = övrig boende. Om Ingen av dem som bor i lägenheten förfogar över denna i sin helhet (tex när lägenhetsinnehavaren utan att själv bo i lägenheten rumsvis hyrt ut denna åt olika personer) skall samtliga boende betecknas med Ö.

Kol 4. Är för inflyttning till Sverige

Om inte det exakta årtalet är känt anges ungefärlig tidpunkt.

Om en person flyttat in till Sverige vid flera olika tillfällen skall det senaste inflyttningsåret anges. Däremot skall inte återkomst från tillfällig utlandsvistelse (tex semesterresa) anges.

Kol 5. Personbil

Som personbil räknas fordon som enligt besiktningsskottet är registrerat som personbil.

För varje person anges antalet personbilar som den 4 oktober 1970 var registrerade i personens namn. Tillfälligt avregistrerade personbilar skall inte redovisas. Inte heller skall bil som är registrerad i egen eller annans firma medtagas.

ANVISNINGAR

TILL BOSTADS- OCH HUSHÅLLSUPPGIFT 1970

Kol 6-8. Förvärsarbetande

Förvärsarbetande är varje person, som utförde inkomstgivande arbete under veckan 4-10 oktober (se nedan beträffande tillfällig frånvaro). Även person som inte är stadigvarande förvärsarbetande men som under veckan utförde inkomstgivande arbete skall redovisas som förvärsarbetande.

Dessutom skall familjemedlem som under veckan utförde avlönat eller oavlönat arbete hos en annan familjemedlem i dennes företag räknas som förvärsarbetande. Detta kan tex inom jordbruk gälla mjölkning, skötsel av djuren m.m. Se även anvisning till kol 11.

Som förvärsarbetande räknas också avlönad praktikant och lärling samt elev vid industri- eller företagskola. Däremot ej elev vid yrkes-, verkstads- eller inbyggd skola (gäller även vid praktisk undervisning).

Värnplikigt som fullgör sin första tjänstgöring räknas inte som förvärsarbetande utan skall redovisas i kol 9.

Kol 6 avser endast person som under veckan förvärsarbetade minst 35 timmar (övertid inräknad). För varje sådan person anges »Ja».

I kol 7 skall för varje person som under veckan förvärsarbetade 1-34 timmar (övertid inräknad) anges antal timmar.

I kol 8 skall tillfällig frånvaro från arbetet under veckan anges i antal timmar. Person som endast var frånvarande en del av veckan skall redovisas i kol 7 (eller i kol 6) och i kol 8, medan person som var frånvarande hela veckan skall redovisas endast i kol 8. Exempel på tillfällig frånvaro: semester, sjukdom (som varat högst 4 månader), repetitionsövning. Även arbetslöshet som varat högst 4 månader räknas som tillfällig frånvaro.

Kol 9. Ej förvärsarbetande

I kolumnen skall anges tex hushållsgöromål, värnplikt, studier, pension, sjukdom (som varat längre än 4 månader). För barn under skolåldern anges ett streck (—).

Avd 5 Förvärsarbetande

Kol 10. Yrkesuppgift

Här redovisas yrket för varje förvärsarbetande person. Beskriv gärna arbetsuppgifternas art. Lämna en detaljerad yrkesbeskrivning och inte endast en titel. Skriv tex glutare, plastpressare, spinnare, mätningstekniker, telefonist, avlöningskontorist, byråsekreterare med juridiskt arbete.

Kol 11. Yrkestättning

Följande beteckningar skall användas:

An = anställd (även anställd företagsledare, tex direktör i aktiebolag).

Mh = medhjälpare familjemedlem (hustru, barn, syskon, förälder och annan anhörig enligt anvisning till kol 2) som avlönad eller oavlönad biträdd annan familjemedlem i dennes företag (tex jordbruk, affär) och även tillhör samma hushåll som denne.

Sj = självständig yrkesutövare — jordbrukare (även arrendator), affärsinnehavare, hantverkare, fri yrkesutövare — utan anställd personal eller enbart biträdd av medhjälpare familjemedlemmar.

Ft = företagare — även jordbrukare och fri yrkesutövare — med anställd personal (som anställd räknas inte medhjälpare familjemedlem, ej heller anställd i företagarens hushåll).

Kol 13-14. Arbetsplatsens belägenhet

Med arbetsplats avses varje lokal eller varje avgränsat område där verksamhet bedrivs. Exempel: verkstad, butik, husbygge. Redovisa i kol 13 den fullständiga adressen för

arbetsplatsen samt i kol 14 i vilken församling (i stad endast stadens namn) arbetsplatsen är belägen.

För person som vanligtvis inställer sig till tjänstgöring vid en speciell arbetsplats men som inte alls eller i begränsad utsträckning utförde sitt arbete där under veckan, t.ex. lokförare, redovisas den plats där installationen skedde. För handelsresande, långtradarchaufför m.fl., som inte regelbundet dagligen infinner sig vid arbetsplatsen, anges företagets adress i kol 13 och »växlande» i kol 14.

För person med varierande arbetsplats huvudsakligen inom en och samma stad eller landsförsamling, t.ex. hemvårdarinna, anges i kol 13 adressen för den huvudsakliga arbetsplatsen och i kol 14 namnet på staden eller landsförsamlingen inom vilken arbetet till större delen utfördes under veckan.

Kol 15. Företagets verksamhet vid arbetsplatsen

I kol 15 anges arten av företagets huvudsakliga verksamhet vid den arbetsplats (t.ex. verkstad, butik), där den förvärvsarbetande utförde sitt arbete under veckan. Beträffande varuhandel anges både bransch och om det är par- eller detaljhandel, t.ex. »bosättningsartiklar detalj».

Kol 16. Färdsätt till arbetsplatsen

I kol 16 skall anges på vilket sätt den förvärvsarbetande färdades till arbetsplatsen under veckan 4—10 oktober. Endast ett färd sätt anges. Har flera transportmedel använts skall det som utnyttjades den längsta sträckan redovisas. Person som varit frånvarande från arbetet under hela veckan skall redovisa det huvudsakliga färd sätt som användes senaste arbetsveckan.

Avd 6 Utbildning

För varje person född 1911—1954 redovisas den högsta allmänna utbildningen i avd 6.1 samt den högsta yrkesinriktade utbildningen i avd 6.2—6.3.

Pågående studier skall inte redovisas. För studerande markeras den utbildning, som senast avslutats.

Avd 6.1 Allmän skolutbildning samt utbildning vid nya fackskolor, handelsgymnasium eller tekniskt gymnasium.

För varje person skall endast en markering göras i denna avdelning. Observera att för utbildning enligt kolumn 28 eller kolumn 29 skall även gren anges. Person som genomgått både allmänt gymnasium och antingen ettårig kurs vid handelsgymnasium/handelsinstitut eller tekniskt gymnasium skall endast redovisa sin handelsutbildning eller tekniska utbildning.

Avd 6.2—6.3 Yrkesinriktad utbildning.

I dessa avdelningar anges högst en utbildning per person. Den som redovisar utbildning i avd 6.3, skall således inte ange någon utbildning i avd 6.2.

Har flera utbildningar genomgåts ange alltid den högsta. Är det oklart vilken utbildning, som skall anses högst, ange då den som anknyter till yrket. Om ingen utbildning direkt sammanhänger med nuvarande yrke, redovisa då den yrkesutbildning som senast avslutats.

Yrkesinriktad korrespondens- eller kvällsundervisning skall också redovisas om den motsvarar minst en termins heldagsundervisning. Hobbykurser och liknande skall däremot aldrig anges.

I avd 6.3 skall bl.a. militär utbildning för stamanställd (och för stamanställd) personal redovisas. Värnplikts- och reservofficersutbildning skall däremot inte anges. En person som avlagt akademisk examen och sedan genomgått vidareutbildning, t.ex. fil mag + lärarhögskolan, behöver endast ange sin akademiska examen (och i denna ingående ämnen).

Slutförda studier vid filosofisk fakultet, som resulterat i betyg i enskilda ämnen, skall redovisas även om examen inte avlagts. Studerande som ämnar avlägga fullständig examen skall dock ej redovisa hittills avlagda betyg.

AV VEM, TILL VEM OCH NÄR LÄMNAS BLANKETTEN

Bostads- och hushållsuppgift skall lämnas för	Ifyllas av	lämnas till	Senast den
a) bebodd bostadslägenhet i fastighet, som ej ägs av den som disponerar lägenheten	bostadsföreståndaren	fastighetsägaren eller dennes ställföreträdare	12 okt
b) bebodd bostadslägenhet i fastighet, som ägs av den som disponerar lägenheten	ägaren	kommunalkontoret, pastors-ämbetet eller särskilt anordnat insamlingsställe. I Stockholm och Göteborg till lokal skattemyndighet	16 okt
c) person eller grupp av personer med gemensamt hushåll som utan att hänföras till någon bostadslägenhet är bosatt eller kyrkobokförd inom kommunen (uppgift lämnas i avd 4, 5 och 6). Gäller person, som är stadigvarande bosatt på hotell, pensionat, vårdhem o.d.	personen själv resp föreståndaren för hushållet	kommunalkontoret, pastors-ämbetet eller särskilt anordnat insamlingsställe. I Stockholm och Göteborg till lokal skattemyndighet	12 okt
d) obebodd bostadslägenhet (uppgift lämnas i avd 1 och i tillämpliga fall i avd 2). Med obebodd bostadslägenhet jämställes lägenhet med ej kyrkobokförd boende	fastighetsägaren eller dennes ställföreträdare	kommunalkontoret, pastors-ämbetet eller särskilt anordnat insamlingsställe. I Stockholm och Göteborg till lokal skattemyndighet	16 okt

Blanketten får lämnas i slutet kuvert till fastighetsägaren, varvid namnen på samtliga i lägenheten boende antecknas på kuvertet. Person som skall upptagas på annans bostads- och hushållsuppgift (t.ex. inneboende) får, om han så önskar, lämna uppgifter om sig på egen blankett som i slutet kuvert med anteckning om vederbörandes namn skall bifogas bostadsföreståndarens blankett. På bostadsföre-

ståndarens blankett skall dock alltid den inneboendes namn anges.

Ytterligare upplysningar lämnas av den granskningsledare som finns i Er kommun.

OBS! Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lag.

Påminnelse om flyttningsanmälan

Flyttningsanmälan skall göras inom två veckor.

Att bostads- och hushållsuppgift lämnats befräjar ej från skyldigheten att göra flyttningsanmälan.

Flyttningsanmälan inom församling anmäls till pastorsämbetet i den församling där Ni bor. Flyttningsanmälan till annan församling anmäls till pastorsämbetet i den församling dit Ni flyttat.

Flyttningsanmälan inom eller till församling i Stockholm och Göteborg anmäls till den lokala skattemyndigheten.

Flyttningsanmälan till utlandet anmäls till pastorsämbetet i utflyttningsförsamlingen (resp. den lokala skattemyndigheten i Stockholm och Göteborg).

Blankett till flyttningsanmälan finns på postanstalter, pastorsexpeditioner och hos de lokala skattemyndigheterna. Anmälan kan också göras per telefon.

Observera. Den som flyttar ombädes att anmäla detta senast inom två veckor efter flyttningsanmälan.

Utkom från trycket den 19 december 1975

